

മുക്കൊത്തിന്റെ ചെറുകിമകൾ

— മുക്കൊത്ത്
കമാരൻ

മുൻകോത്തിന്റെ ചെറുക്കമ്പക്കാ

എം. എസ്. ബുക്കാർഡ്, കൊല്ലം.

(Malayalam)

Moorkothinte Cherukathakal

Short Stories

By

Moorkothu Kumaran

First edition January 1967

Copies 1000

Copyright Reserved

Printed at

M. S. printers, Quilon

PRICE Rs. 2-50

Publishers

M. S. BOOK DEPOT QUILON.

മുൻകോത്തിന്റെ ചെറുക്കടക്കം

കുമാർ ശാരദാ

എം എസ്സ്. ബുക്കാൾസ്, കൊല്ലം.

വില ക. 2-50.

മുൻക്കൊത്തു കൂമാരൻറെ കൃതികൾ

സോവലുകൾ:

രജചുരുവിപാദം
ഡബകാപവാദം
കനകാഴലം
അമൃഗായർ
വസുമതി
ജാഹാറി

ചെറുകമകരാ:

എന്നീര ചില ശാസ്ത്രപണ്ഡിതാം

ജീവചരിത്രം:

ആരാധനാശം മര
യാദവസ്ത്രജ്ഞാം
മഹാരാത്ര ചന്ദ്ര മഹാന്
വേദാദികൾ കാത്തിരാമൻ നായനാട്

ഉപന്യാസങ്ങൾ:

ഗൃഹാശ്രാം
തത്താം പിശർജ്ജനത്തിനാശം അദ്വരയൈകൾ

കവിത:

ക്രാന്തികളം
ഹലാത്തിപ്പുമാല
അവവച്ചപ്പാട്ട്

പുതുതായി അച്ചടിച്ചവയും അച്ചടിയില്ലളിവയും:

- * 1. മുഞ്ചാന്തിനാശം കമകൾ
- 2. ഒര കാറിനാശക (കാറാദനപണ്ഡണ കമകൾ)
- 3. അള്ളിയാൻ സാരി (സാരാസ്യം തുള്ളുന്ന കമകൾ)
- * 4. കനകാഴലം (ഞാവൽ)
- 5. അമൃഗായർ (ഞാവൽ)
- 6. ഡേകാപവാദം (ഞാവൽ)
- 7. ആരാധനാശം (ജീവചരിത്രം)
- 8. ഗദ്യസാഹിത്യം (വിമർശനങ്ങൾ)
- * 9. ക്രാന്തി വിമർശനത്തിലെ അദ്വരയൈകൾ

* പ്രാസ ലൈക്രിച്ച്.

പ്രസ്‌താവ്യന്ന്

ഡോഷാസാഹിത്യചരിത്രകാശങ്ങൾ ശ്രീ. മുക്കേംബാൽ കമാരൻ, മലയാളത്തിൽ ആദ്യം ചെറുകമ എഴുതിയവരിൽ ഒരു മാനൃസ്ഥാനം ഉള്ള ആളാചിത്രം; അദ്ദേഹം പത്രനാലുതു ദാഷ്ടാളോളം നിരവധി ചെറുകമകൾ എഴുതിയിരുന്നു; അവ ബഹുരസമുള്ള കമകളായിരുന്നു; എന്നാക്കണ പറയുന്നണം. പാക്ഷം ഭാഷയിലെ ചെറുകമാ കൂത്രകൾ എന്ന വിഷയം പരാമർശിക്കുന്ന അഖിസാംഭവിൽ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി ഒന്നും പറഞ്ഞുകാണുന്നില്ല.

അഖിസാംഭവ പറയാതിരിക്കവാനുള്ള ഒരു പ്രധാനമായ കാരണം മുക്കേംബാൽ കമകൾ പലേ പത്രമാസിക കളിലുമായി അങ്ങനെ ചിതറിക്കിടക്കുന്നതല്ലാതെ, അവയെ സമാഹരിച്ചു് ഒരു ഗ്രന്ഥമോ, ഗ്രന്ഥങ്ങളോ, ഖല്പാത്തതായിരിക്കുന്നും. ആയൊരു കാവു നികത്തുവാനായിട്ടുള്ളിയാണോ, ശ്രീ. മുക്കേംബാൽ കമാരൻ ചെറുകമകൾ ശേഖരിച്ചു് ഒരു കമാതരംഗിണി മലയാളാധിത്യമീശവിൽ ഇറക്കവാൻ ഉദ്യമിച്ചതു്.

കമകൾ വായിച്ചുപ്പേഡി എന്നിക്കുപോലും, താൻ പ്രതീക്ഷിച്ചതിലും അധികം രസം തോന്നുകയുണ്ടായി. അവയുടെ വൈവിധ്യം എന്ന അത്രുതപ്പേട്ടതു്. വെറും സംഖ്യകൾ, സേരംപോക്കു്, കറാനോപാധിണം, സാമ്പായികാചാരപരിത്രികരണം, ഭാര്യാദശത്തു സ്നേഹം (പ്രത്യേകിച്ചു് ഭാര്യമാക്കുള്ള സ്നേഹം)—പ്രാണയം—(നാട്ടുവും തൊട്ട് മദിരാശിവരെയുള്ള റംഗങ്ങളിലെ പ്രഥായം)—വെറും വെടി, മാനസികവികാരങ്ങളുടെ ചിത്രങ്ങൾ, ക്ഷീപ്പനോമാന്നിയ, സോഫ്റ്റബുലിസം, ഹിന്ദുരിയാ തുടങ്ങിയ മാനസികരാഗങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കി എഴു

തിയവ—ഇങ്ങനെ ചെറുക്കമാണില്ലത്തിലെ നാനാപദ്ധതിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചെറുക്കമകൾ സ്പർശിച്ച് കണ്ടു.

രണ്ടോ മൂന്നോ പേജുമാറ്റും ഉള്ളവ തുടങ്ങി, അസ്വന്താ അദ്ദേഹത്താ പേജുകളിൽ കമകാവരാ അഃദ്രമാ എഴുതിയവയുണ്ടു്. എപ്പോ കമയിലും എന്നതനെ പറയാം, ചെറുക്കമാണെങ്കിൽ ഒരു പ്രാത്യുകമായ സാഹിത്യ വിഭാഗമാക്കി നിരുത്തുന്ന, “Singleness of effort” ഉണ്ടു്. അതാണു് മലയാളത്തിലെ ആര്ഥികാലകാമികരിൽ കാണാത്തതു് എന്ന ഭാഷാഗദ്യസാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ വിഭാഗം പുമാൻ സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അവക്കു കമാ സമാഹാരങ്ങളാക്കു് അവതാരാക്കകൾ എഴുതിയവയും അതു സമർത്തിക്കുന്നു.

കാര്യം അങ്ങനെയിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് മലയാളം ഷയിൽ ചെറുക്കമകൾ ആരാബിച്ച കാലത്തുനെ ചെറുക്ക മയ്യാട യമാത്മലക്ഷ്മണാദിജീവി കൂടികൾ നിന്മിച്ചു്, പത്രനാലുത്തവപ്പേരോളും നിരവധി ബഹുരസികന്കമകൾ എഴുതിയ ഗ്രീ. മുക്കാരന്തു ക്രമാരംഗാണു് ഭാഷാഖിലെ ചെറുക്കമാപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ജനയിതാവും, ഒരു ഉർക്കു ഷ്പന്നായ ചെറുക്കമാകാരംും, എന്ന പറയാവുന്നതാണു്.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രനാണു് ഇങ്ങനെ അവകാശ വാദം ഉന്നാഴിക്കുന്നതു് എന്നുള്ള വസ്തു മരിനു്. പണ്ഡിതനാർ ഈ വാദത്തിന്റെ സാധൂത്വംമാറ്റും. പരിഗണിച്ചു് നില്പുക്കപ്പെട്ടു അഭിപ്രായം പറയും. എന്നെന്നതിക്കരിയാം. അതുകൊണ്ടും അക്കാര്യം. ശക്തിക്കാതെ പറയുവാൻ ചെയ്യുന്നപ്പെട്ടു്.

1894-ൽ ഗ്രീ. മുക്കാരന്തുക്രമാരൻ എഴുതി, മലയാള മനോരമയിൽ പ്രസിദ്ധംചെയ്ത, ‘അനുമദാ ചിന്തിതം കാര്യം’ എന്ന കമദയപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തനെ ഒരു മററുള്ള വരദം പലതവണ്ണയായും പറഞ്ഞതിട്ടിജീവി സ്ഥിതിക്കു് അതി നെപ്പറ്റി ഉലയാളിവായനകാർ ധാരാളം കേട്ടിരിക്കും. നിർഭാഗ്യവശാൾ ആ കമ കിട്ടീടിലും. കണ്ണകിട്ടവാനുള്ള

ശ്രൂമം തുടങ്ങു. അതിനുശേഷം എഴുതിയ റണ്ടാമശത്തേന്തോ ആയ കമ്പയായിരിക്കും. ഈ തിലെ “കോഴിക്കോട്ട് യാത്ര” എന്ന കമ.

ഓരോ കമ്പയം പ്രസിദ്ധീകരിച്ച തീയതിയും, മാസി കയ്യും ചുവടെ കൊച്ചുത്തതിൽനിന്ന് വായനക്കാക്ക് അദ്ദേഹത്തിൽനിന്ന് കമാരപനയും ഗൃഹത്തിന്നും വളരുപ്പെയും ഗ്രഹിക്കുവാൻ സാധ്യിക്കുമെന്ന വിശ്വാസിക്കാം.

പില കമകളിടുന്ന പിന്നിൽ ചരിത്രജ്ഞങ്കൾ, “ഒരാററ നോക്കും”, സാമ്പാദികപരിപ്പൂരത്തെ സംഖ്യയിച്ചുള്ള ഏറ്റവുംലു കമാമത്സരത്തിനുബേണ്ടി, വിജ്വദാദയ ത്തിലേക്കു അയച്ചുകൊച്ചുത്തതായിരുന്നു. ആ കമ പരാസ്യംചെയ്യുവെക്കിലും, നോംസമ്മാനം കിട്ടിയ കമ പരാസ്യംചെയ്യിത്തനില്ല. അതിനെപ്പറ്റി പത്രാധിപരാ യീരുന്ന കമാരൻ ശ്രദ്ധാനോട് ചൊഡിച്ചപ്പോൾ, മംഗറ കമ നല്പതാരോ നു “ജൂഡിജി” വിധിച്ചുതുക്കാണ്ട് സമ്മാനം കൊടുത്തു; പക്ഷെ ആതു പരാസ്യംചെയ്യാൻമാത്രം മുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല എന്ന് അംഗീകാരം പറഞ്ഞു; പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

“നാംബേഖ കൊന്ന ബെടിയിലെ സുകമാരൻ സുപ്രസിദ്ധ കമാക്കത്തായ കൈ സുകമാരനാണ്. സുകവിശേഷം പില പ്രഥമക്കതകൾ അതിൽ തൊൻ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്” എന്ന് അച്ചും എംബാട്ട് പറഞ്ഞതു മലഞ്ചാള ചായ നക്കാക്ക് അറിയുവാൻ രസമുണ്ടായിരിക്കും എന്ന വിശ്വസിക്കുന്നു.

മാപ്പിളബന്നാലീയൻ പിരിച്ചവിടാനള്ളു യമാത്മകാരൻ, താലികെട്ടുകല്പ്പാണം.കൊണ്ടുണ്ടായിരുന്ന അന്നത്തേന്തെ, അതു നിത്യവാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ ഉണ്ടായിരുന്ന സംഘട്ടനങ്ങൾ, മരംക്കൽത്താവാടകക്കൂട്ടുകൾ കൂടി മും. വ്യക്തികളുടെ അധികാരം, വെറും നാട്ടംപുറകൾ രഥതിക്ക് അംശാലത്തുണ്ടാവുന്ന പ്രണയവും അതു പ്രദർശിപ്പിക്കാനുള്ള പ്രയാസവും. അതിന്റെ പരിണാമപദ്ധതിവും, ഇന്ത്യൻ നമ്മുടെ ഒരു തലമുറയ്ക്കുണ്ടായിരുന്ന ജീവിതത്തിന്റെ ചിത്രം. ഈ കമകളിൽ കൂടാനാണെന്ന്. അഭ്യർത്ഥി അംഗദപദാദ്ധ്യ

കെട്ടംബം മാസത്തിൽ 20 രൂപാ ശമ്പളംകൊണ്ട് ഒരു പിയം കഴിഞ്ഞുപോയുന്നതും, മറിരാശിയിൽ 500 രൂപാ മാസത്തിൽ കിട്ടുന്നതു വലിയ പ്രാതീന്ദ്രിയയി കുത്തുന്നതും, മറ്റൊരു മാഡി ഈ കമകളിലെ ചില ദരിവാപകങ്ങൾ തുടി ത്രുത്താർത്ഥനാ അന്നത്തെ ജീവിതത്തിൻറെ ഒരു ചിറ്റം കാണാവുന്നതാണ്.

ഈതിലെ കമകൾ നിന്നും ചുരുക്കിച്ചുതന്ന ശ്രീമാന്മാർ കെ. ജി. മാധവൻ, കെ. ആർ. അച്യുതൻ, പി. കെ. ടിവാ കരൻ, ചിത്തിരതിരുത്താഡ് വാദനശാലാ (ത തബന്ത പുരം) പ്രവർത്തകർ, ഒന്നേൻ, മുക്കേരാത്രു് അജിതകമാർ, കെ. എസ്. ഗംഗാധരൻ എന്നിവരോട് എന്നിക്കേള്ളു നാളി ഇവിടെ പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

വേറെയും ചലങ്ങം എന്നു ഇതിൽ സഹായിക്കുകയും പ്രാസാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ പേരുകൾ യഥാവസരം പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളും.

ഈ പുസ്തകം ഇതുവേഗം ഇതു നേരിയായി അച്ചടിച്ച പ്രസിദ്ധംചെയ്ത എം. എസ്സു്. ബുക്കഡിപ്പോക്കാഡറിംഗ് സ്റ്റാൻ കൂത്തജ്ഞനാണ്. ഇതിന്റെ കവർ നേരിയായി വരച്ചുതന്ന മി: സോമൻ. എൻറെ നന്ദി.

അടുത്ത പ്രസിദ്ധീകരണം, ശ്രീ മുക്കേരാത്രു കമാറ ന്റെ കരാറാനേപണ്ണനകമകൾ ആയിരിക്കും. അതിനും ഈ പുസ്തകത്തിനു ലഭിച്ചതുപോലെതന്നെ പ്രാസാഹനം ലഭിക്കുമെന്നു് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതുണ്ടോ?

മുർക്കേരാത്രു കണ്ണപു.

കോഴിക്കോട്,
10-1-67.

എൻറ കോഴിക്കോട്ടയാട്ട

ഇന്ന് അഞ്ചുംബരം തീയതി. പതിനാറാംതീയതി യാണ് വിവാഹം. അമ്മാമൻ ഭോഗ്യായ ത്രിനിന്ന പണ മയ്യുന്നതിനു മുമ്പായി എന്നിക്കും ഇവിടെനിന്ന പുറപ്പെടാൻ സാധിക്കുമെല്ലാം. ഒന്നാംതീയതിക്കും 300 ക. അഡ്വിസർമുന്നാണ് കത്തിൽ എഴുതിയിരുന്നതു്—അതെ, ഒന്നാംതീയതി നിന്റെ 'മൽവിലാസത്തിൽ' 300 ക. മദിരാഹിക്കു് 'അയ്യുന്നണ്ട്'. നീ വേഗത്തിൽ പുറപ്പെട്ടകാരക. താൻ അധികം താമസിക്കുന്നിവനെക്കിൽത്തന്നെ 14-ാം തീയതി മലയാളത്തിൽ വന്നചേരാൻ ശ്രമിക്കാം—നന്നാം പോയി; രണ്ടാം പോയി. ഇന്ന് തീയതി അഞ്ചുംബരം എല്ലാ. വഴിച്ചുലവു് എന്നെന്നെയക്കില്ല. സാധിക്കുമെന്ന വെള്ളുക, പക്ഷേ ഒരു ബുദ്ധിമുട്ടാണെല്ലാ. താൻ പുറപ്പെട്ടകഴിഞ്ഞതിൽപ്പിനെ ഇവിടെ പണമെത്തിയെക്കിലോ? അമ്മാമന്നു് ഒരു കമ്പി അയച്ചാലെന്തു? എന്നിക്കിപ്പോൾ പി, ഓറിന്റൽ കമ്പനിയിൽനിന്ന കടക്കൻ വാദങ്ങളുണ്ടോ? എന്നൊരു സകടമാണിതു്! എന്നിക്കു രാജ്യത്തെ താന്ത്രിക ഉൽക്കുണ്ടു്. വർദ്ധിക്കുന്നു. താൻ ഇന്നെന്ന ഓരോന്നു വിചാരിച്ചു. കൂടുതലുണ്ടെന്നു അമ്മാമൻറെ എഴുതെത്തുത്തു വായിച്ചു. കൊക്കാണ്ടു് ഒരു സിഗററും വലിച്ചു് ഒരു ചാതകസാലമേൻ കുടുംബക്കാണ്ടിരിക്കുന്നും അരും വാതിലിനു മുട്ടുകുട്ടു്. 'ആരത്തു്' എന്ന താൻ ചോഡിച്ചപ്പോൾ, പോറ്റുമാൻ സാർ, എന്ന കേട്ട്; ഉടനെ

ഞാൻ തുള്ളി എഴുന്നേറ്റു വാതിൽ തുറന്നു. സംശയിക്കാനില്ല മണിയോധർത്ഥനെ. പണമെല്ലാം വാങ്ങുന്നതിനു കാരിക്കിൽ, തപ്പാൽശിപായിയുടെ ദന്തിച്ചു് പണി പഠിക്കാൻ വന്ന ഒരുവൻ, ഞാൻ എഴുപ്പാഴാണോ് പൊപ്പുട്ടന്നതെന്നും മറ്റും ചോദിച്ചതിനു്, ഞാൻ എത്രെന്താശേഷായാ ഉത്തരം പറഞ്ഞു. മണിയാർധവിറിൽ എഴുതിയതു വായിക്കാനോിയാമെന്നോ് അവൻ എന്നു അഭിയിക്കണം എന്നു തോന്തി. ഓഴരാങ്ഗത്തരുടെ അന്തര്ഫ്റ്റു്. നടക്കട്ടു നടക്കാട്ടു, എന്നു ഞാൻ അത്തി.

മദിരാശിയിൽനിന്നു മലയാളത്തിലേക്കുള്ള മാറ്റിൽ തീവണ്ടി വാവക്കേന്നുരു, ആരുകാൽ മണിക്കേ പുറപ്പുട്ടുകയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് ബഹുപ്രസ്താനൊന്നും ഇല്ല ഒക്കെ ഒരു ആളാക്കെ സംവയംന്തിൽ ചെയ്തു. അഖ്യാരമണിക്കു ശായായി സ്നേഹനിലെപ്പത്തി. കോഴിക്കാട്ടുക്കുള്ളു് ഒരു രണ്ടാംക്രൂഫ്റ്റു ടീക്കരുവു വാങ്ങി വണ്ടിയിൽ കയറി ഇരുന്നു. ഒരു ചെറിയ ടീൻപെട്ടിയല്ലോവരു ഒവരു സാമാന്തരാജന്നും എന്നുന്നു കൈകയിൽ ഇല്ലായിരുന്നു. രാവിലെ കിട്ടിയ 300 രൂപാക്കാണ്ട് കട്ടക്കുന്നും മറ്റു ചീല രംഗംളും വാങ്ങി ബാക്കി 200 രൂപിലും ചീലപാനം ഉറപ്പിക്കയും. ആ പെട്ടിയിലാണോ് ഉള്ളതു്” വണ്ടി ഇളക്കാശ ഇനി അഞ്ചുമീറ്റർക്കുമാറ്റുമേ ഉള്ളൂ. ഞാൻ കയറിയിരുന്ന മരിച്ചിൽ ശംതു പഞ്ചരജ്ജും ആരും കൂറാതിരുന്നതുകാണ്ടു്, മലബാർപ്പരു ഇണ്ടഗന്ധാരയാണക്കിൽ വളരെ സുവശായിരുന്നുവെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചു. ഇല്ല. എന്നു ഉപദ്രവിക്കാനായി ഒരാഴു ഒരു ചെറായ കെട്ടം എടുപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് എന്നും മരിയുടെ നേരം വരുന്നണണ്ടു്; അധ്യാരം വന്നു വാതിൽ തുറന്നു സാമാനം. മരിയിലിടാൻ കൂലിക്കാരനോടു കല്പിച്ച സ്വരവും, വണ്ടിയിൽ കയറി ഇരുന്ന ശമയും ഒക്കെ കാണപ്പും ഒരു ബഹാദൂർ ആച്ചിരിക്കുമെന്നതെന്നു തോന്തി. ആശായാ ഭലഗ്രൂം, വണ്ടിയിൽ എല്ലാവരും സമർമ്മാരല്ലോ? ഞാനും ശമയിൽ ഇരുന്നു. ഇം ചതിയു മനഷ്യൻ ഒരു തമിഴനാണെന്നു തോന്തി. കുറ്റത്തനിണ്ടു് അശ്രൂ. ചുത്താം മീശയുണ്ടു് നിറം കുറപ്പിനും വെള്ളപ്പിനും മല്ലുത്തിലുണ്ടു്,

ആറുപ്പൈററിൽ കാഡാതെ ഉണ്ട് ഉയരം. ആക്സ്പാട ഒരു ഗംഭീരഗാണ് ഉട്ടപ്പ് ഒരു പാളസാറും ഒരു കർബത കോട്ട മാണ്. ഈ ശല്യം വന്നകാരിയതുകൊണ്ട് മുനിക്ക വെറുപ്പാണ ഉണ്ടായതു്. ഏതക്കിലും ആക്കട്ടേ. ഇദ്ദേഹം എവിടെവെറും ഉണ്ടെന്ന നോക്കാമെന്നുംപും; മുക്കുപ്പാറെ ഇയ്യ, എന്ന ചോദിച്ചു. അതുകേട്ടപ്പാരും അങ്ങുഹം അപ്പും ഒന്ന് ചിരിച്ചിട്ടു് തൊറുതീൻ ഇംഗ്രീഷിൽ, നജ്പ് സ്വരത്തിൽ, താൻ മലയാളത്തിലേക്കു പോകാൻ, കോഴിക്കോട്ടുകാണ് ടീക്കററ വാങ്ങിയതു്; നിഃബന്ധം ഒരു മലയാളിയാണെന്ന തിരാന്നുവെല്ലോ; കോഴിക്കോട്ടു പരെ നിഞ്ഞും ഉണ്ടായിരിക്കാം എന്ന പറഞ്ഞു താൻ ഒരു വല്ലാതെ ലജ്ജിച്ചു. ഈ ദർശനം ഹോഴിക്കോട്ടുവരു ഉന്നായിരിക്കുവെല്ലോ എന്നു് അറിവത്തപ്പാരും കാരി വെറുതു് ഇംഗ്രീഷ് നൃപത്വം അടിച്ചാമ്മുാ, വല്ല ഉദ്യോഗാധികാരിയാണു കാമെന്നുവെച്ചു സന്തോഷിച്ചു.

വണ്ണി ഇളക്കി. തിരഞ്ഞെടുക്കി. ഓരോന്നും സംസാരിപ്പാൻ തുടങ്ങി. അ ദ്രുതിയിൽനിരു പേരു് അതണ്ണാപചം. ആണെന്നും പാശ്രൂ. ബി. ഏ. ജയിച്ചിട്ടുണ്ട്. പോവീസ്സ് ഇൻഡസ്ട്രിക്കാണ്. അച്ചുന്ന വച്ചിശ ദ്രുവി സമന്വാദം. എതായാലും താൻ ശക്കിച്ചതു വ്യസനിക്കേണ്ടിവന്നില്ല; എന്നല്ല അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംസാരം കേട്ടതിൽ പരമരാസികനാണെന്ന മനസ്സിലായി. വഴിയാതു ബഹു സകരമാകാനാണ് സംഗതി എന്ന പ്രതീക്ഷിച്ചു തിരഞ്ഞെടുപ്പു ചെയ്യുന്നതും പറഞ്ഞുകാണിരിക്കുന്നുവാരും എന്നിന്നു കാലുകൊണ്ട്' അംദു ചത്തിന്റെ ഭാജ്യത്തിനു തട്ടിപ്പായി. ഉടനെ അരിൽ എന്നും പ്രോഹം ഉള്ളതുപോലെ ഒരു ചെച്ച പറപ്പെട്ടു. അത് പെന്താണു്? എന്ന താൻ ചോദിച്ചു. അപ്പാരും അദ്ദേഹം, അതിലുള്ള സാധനം എന്താണെന്നു പറവാൻ പാടില്ലെന്നു ചിന്തിച്ചെന്നു് അടിവാരമുള്ള ആറുഹം സ്വാഭാവികമായി വല്ലീച്ചു.

താൻ:—എന്താ ഉറപ്പികയാണോ?

അ: പി;—ഉറപ്പികയെന്താ നിഞ്ഞുക്കു കണ്ടുടങ്ങോ?

ഞാൻ:—എന്നാൽ പോകട്ട്, കാണാൻ പാടില്ലാത്തതു കാണാൻ ആഗ്രഹിക്കേണ്ടതു്.

അ: പി:—ഈല്ല. ഞാൻ നേരംപോകു പറഞ്ഞതാണു്. എന്നിക്കു ഉറച്ചം തുന്ത്രിനും. അതിന്റെ പേരില്ലോ പറഞ്ഞതാൽ അതു നിങ്ങൾക്കു കാണണമെന്നറക്കം. അദ്ദേഹം അതു അഴിച്ചു കാണിക്കേണ്ടിവരും, അതോ ക്കു ബുദ്ധിമുട്ടാണെന്നു വെച്ചിട്ടാണു് ഞാൻ അങ്ങു നെ പറഞ്ഞതു്. നിങ്ങൾക്കു മുഖിച്ചിലായോ?

ഞാൻ: ചെര! എന്തു മുഖിച്ചിൽ! ഞാൻ, അതിൽ നിങ്ങ ഒട്ട ഉച്ചല്ലൂ മറ്റൊ ആയിരിക്കുമെന്നായിരുന്നു ആദ്യം വിചാരിച്ചതു്. അതിൽ എന്തോ മനിഞ്ഞു കണ്ണറുകൊണ്ട് പോഡിച്ചതാണു്.

അ: പി:—ഓരോ, അതോ? അതോയെ പുതിയമാതിരി ആമുമാണു്. ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലെ നിങ്ങളാട്ട് ഞാൻ ഒരു പോപ്പീസ് ഇൻഡസ്ട്രിസ്കുട്ടരാണെന്നു്. ഞാൻ, മച്ച യാളുത്തിൽ ഒളിച്ചതാമസിക്കുന്നണ്ണു് അറിഞ്ഞ ചില കളിക്കാരെ പിടാക്കുവാൻ പോവുകയാണു്. ചില കാൺസ്റ്റ്രീബിൽമാർ മുന്നാംക്രാസ്സുമറിയില്ല എന്നു്

ഈദേവനെ പറഞ്ഞു് ഭാണ്യം വലിച്ചു് അടക്കെ വെച്ചു് അതിന്റെ കെട്ടശിച്ചു്, “ഒളുത്തും ആമും പുറത്തെ കൂതു എന്ന കാണിച്ചു.

ഈതോന്നാണു്? ഒരു പുതിയമാതിരി ആമും! കളിക്കു തട കൈകിടുക്കുത്തിനാലു്? അതിനുപരിനെ എന്തിനും ഇതു മനോഹരമായ കൊതുപണികളുാക്കേ? എന്ന ഞാൻ ചോഡിച്ചു.

അതെന്തിനാണെന്നാളു കാര്യം എന്നിക്കു. മനസ്സിലായിട്ടില്ല, എന്നു് അദ്ദേഹം ഉത്തരംപറഞ്ഞു.

നമ്മുടെ രാജ്യത്തു് കാണാറുള്ളവയിൽനിന്നു് വളരെ ഭേദിച്ചിട്ടുള്ള ഇത്തരം ആമും ഇപയേശഗിക്കുന്ന മാതിരിയും.

വളരെ ദേശിച്ചിട്ടായിരിക്കും, എന്ന തോന്തി. അതു⁹ അങ്ങെ നന്തനെന്നയായിരുന്നു.

ഈതെങ്ങിനെയാണ് കൈകരിച്ചുനീക്കുന്നതെന്ന ഞാൻ ചോദിച്ചപ്പോൾ, മി. പിള്ള അതിസമർത്ഥനായിരുന്ന താങ്ങാൻകൊണ്ട് അതു തുറന്നു¹⁰ എന്ന് കൈപ്പിടിച്ച പുട്ടി. മരിരാനെടുത്തു¹¹ ഇതു¹² കാലിനിളിത്താനാം, ഇതു¹³ ഉപഭോഗിക്കേണ്ടതു¹⁴ ഈങ്ങെന്നയാണുന്നു. പറഞ്ഞു¹⁵ അതെന്നെന്ന് കാലിനും ഇട്ട് പുട്ടി. കുറച്ചുനോം ഞാൻ അതു തിരിച്ചു¹⁶ മറിച്ചു¹⁷. നോക്കി. ലോകത്തിലെ പെട്ടുകളിൽക്കൊടുവും കൈപ്പിടേണ്ടുന്നതു¹⁸ എന്നെന്ന് ശരീരത്തോടുചേരുന്ന കാലപ്പോരാ എന്നിക്കു¹⁹ ഒരു വല്ലായും തോന്തി. ഇതു²⁰ എടുത്തുകളുണ്ടെന്ന്, എന്ന ഞാൻ അദ്ദേഹത്തോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു. വെണ്ടെമ്പ—അതവിടെ ഇരിക്കേണ്ട. ഇപ്പോൾ നിങ്ങളെ കാണാൻ ബഹു രസമിണ്ട്, എന്നു²¹ അംഗീരം മറുപടി പറഞ്ഞു. ഇതിനും ഞാൻ:—നല്ല രസമാണിത്തു²²! തടവു കാരാൻറെ ആമം ധരിച്ച കാണുന്നതു²³ പൊലീസുകാക്കു²⁴ ബഹുസാമായിരിക്കും, എന്ന പറഞ്ഞുപ്പോൾ അധാരം പൊട്ടിച്ചരിച്ചു. കീഴിലെ തിരിനിന്നു²⁵ ഒരു കടലാസ്സുടയ്ക്കു ഗൗഢവമായി എന്നോ വായിച്ചുതുടങ്ങി. കുറെ കഴിഞ്ഞപ്പോരാ ഞാൻ വീണ്ടും അതു²⁶ എടുത്തുകള്യാൻ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം എന്നോ, ഞാൻ നിങ്ങളെ തടവുകാരൻ ആക്കിക്കളും മുഹമ്മദ് പേടിയാവുന്നവോ? എന്നോപാദിച്ചു.

ഞാൻ:—അംഗീര, വെറപ്പോയിത്തുടങ്ങി.

അ: പി:—വെറുപ്പു²⁷ കുറെ നേരത്തേയ്ക്കു ഉണ്ടാവുകയുള്ളതു

ഞാൻ:—അംഗീരം ഞാൻ ഇതു കുറെ നേരത്തേയ്ക്കു ധരിച്ച കൊണ്ടിരിക്കുകയോ?

അ: പി:—(ചീരിച്ചുംകൊണ്ട്) എത്രം നേരത്തും വണ്ണാം ഞാൻ ഇപ്പോൾ എങ്ങിനെന്ന അറിയും?

ഞാൻ:—നിങ്ങളുടെ കള്ളി പോകട്ട—എന്നിക്കു വല്ലേറ്റി വെറപ്പോകുന്നു. ഇതു ദയവിചാരിച്ചു എടുത്തുകളുണ്ടുണ്ട്.

അ: പി:— അതു ഞാൻ എടുത്തില്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളാവുന്ന എത്ര ചെയ്യും?

ഞാൻ: - മുരു ചെയ്യാൻ? നിങ്ങൾക്കു മനഷ്യരാം വേദന അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് പിചാരിക്കും.

അ: പി:—അങ്ങിനെ പിചാരിച്ചുകൊണ്ടവിൻ—

എന്നുംപറഞ്ഞു് ഒരു ചുരുട്ടുള്ളു് തീപിടിപ്പിച്ചു് വലിച്ചുത്തുടങ്ങി.

ഇപ്പോൾ നേരംപോകും അളവിൽ കവിയുണ്ടെന്നുകണിടിച്ചു് എനിക്കു് ദേഹംപും പിടിച്ചുത്തുടങ്ങി. കൈയ്യും കാലിനും ആമും ഇടതുകൊണ്ടു് വല്ലാത്ത വെറുപ്പും കലശലയേറി ഉണ്ടായി. ഒട്ടകം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:— നീങ്ങൾ അഴിക്കുന്നുകുണ്ടാൽ അഴിക്കിനെ. ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഗാർധിനെ വിളിക്കും. അല്ലെങ്കിൽ വണി നിറുത്താൻ ഈ ബട്ടൻ അമർത്തും.. അതിനു് അംഗ്രേഷം വളരെ പരിഹാരനിലയിൽ, വണി ഓട്ടേബാധ ഗാർധിനെ എങ്ങനെ വിളിച്ചുവജ്ഞാനം? ബട്ടൻ അമർത്താൻ, ഇവിടെ ഞാൻ ഉള്ളപ്പോൾ ഈ ആമും ഇത് കൈകൊണ്ട് സാധിക്കുമോ? പരമാത്മാലു പറയുന്നും. എനിക്കു കരെ യേമായിത്തുടങ്ങി. ഇതു കാര്യത്തിൽതന്നെയാണോ? ചേ! ഇതു യോഗ്യനാണോനും തോന്തരം ഇയ്യാളെപ്പാറി സംശയിക്കുത്തന്നെ കുഴമ്മാൻ. കരണ്ണരം അയാളുടെ മുഖത്തെ കൂത്തനെ ഞാൻ ഉറുദാക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അംഗ്രേഷ തതിനു് ഞാൻ അവിടെ ഉണ്ടെന്നുള്ള കാര്യംതന്നെ ഓർമ്മ യില്ലെന്നു തോന്നി. കാലിനേൻ കാലുമെടുത്തുവച്ചിരുന്നു് ഒരു ചുരുട്ടു് വലിച്ചു് കടലാസ്സു വായിക്കുന്ന തെരക്കാണു്.

അല്ലെന്നും കഴിത്തപ്പോൾ എനിക്കു് അപ്പോൾത്തു നേരി മുഖ്യായ, രാവിലെ തപ്പംഡശിപായിയിരുന്നുതുടെവന്ന വണ്ണിത്തപോലെയുള്ള എന്നു തോന്നി. ഉടനെ അവൻ എണ്ണാട് ചോദിച്ച ചോദ്യത്തു ഓർമ്മവനു. ഇഷ്പരാ! പററി! ഇവൻ എന്നു കൊന്നകളുമോ? എന്താണു നിവൃത്തി? ഇങ്ങനെ പലതും ആലോച്ചിച്ചു യെപ്പെട്ടുകൊണ്ടു രിക്കജേപ്പാരും അംഗ്രേഷം ചിരിച്ചുകൊണ്ടു്; അല്ലോ നീങ്ങളും ഈ നിലയിൽ ഇടു് നീങ്ങളുടെ പെട്ടിയുമെടുത്തു് ഞാൻ പോയിക്കളിഞ്ഞതാൽ നീങ്ങൾ എഴുചെയ്യും. എന്നു ചോദിച്ചു.

ഞാൻ:—ചെ! അംഗവിനാഭപ്പെട്ടിട്ടാണ് ഈതു മുട്ടു കഴി വാൻ നിർബന്ധം കങ്ങന്തെന്ന വിചാരിക്കേണ്ട നാം തെളു എന്നിക്കു യെമെല്ല. പാശ്ച നിങ്ങളുടെ ഒന്നു സ്വാക്ഷര കരു അധികമായ ആപ്പാക്കന്.

അ: പി:—അ:യും നിങ്ങൾ വളരെ ചെറുപ്പ് ഓശനാല്ല? നിങ്ങൾ നാട്ടിലെ കള്ളക്കാരുടെയും മറ്റും പ്രസ്താവിക്കുന്ന ഏൻ്റെ തലക്കെട്ടും വസ്തുവും മറ്റും കണ്ണിട്ടല്ലെന്ന നിങ്ങൾക്കു് എന്നെന്ന ശക്തിപ്പാണെന്നു്? ഇങ്ങനെ ഇവടക്കാളിലെവാക്കെ മുത്തു പേരുണ്ട്!ഇതും പറഞ്ഞുംകൊണ്ട് എന്നാൻ അടച്ചണ വന്ന കപ്പായക്കീഴ്ചയിൽ കയ്യിട്ടുകാണ്ടോ, നിങ്ങൾ ഇം ഇരിക്കുന്ന ഇരിപ്പിൽ നിങ്ങളുടെ താഴേക്കാണ് എടുത്തു (താഴേക്കാൻ എടുക്കുന്ന) പെട്ടി തുറന്നു (പെട്ടി തുറക്കുന്ന), അതിലുള്ള പണമെടുത്തു (പണമെടുക്കുന്ന) അതു. പോരുകിൽ നിങ്ങളുടെ മോതിരവും പാറി (മോതിരം ഉണ്ടുന്ന) വണി തുറന്നു ഓടിക്കളുംവാൻ വല്ല വിഷമവും ഉണ്ടോ?

ഇതോക്കെ ചെയ്യുമ്പൊരു ഞാൻ ഒന്നും ചെയ്യാൻ നിപുണത്തിയില്ലാതെ നിശ്ചിയന്തരായി നിന്നുംപാശ്ച. അപ്പോരു വണിയുടെ ഗതി സ്കൂഷൻ അടംബരായതു കൊണ്ടു മെല്ലു മെല്ലു ആയിരുന്നുണ്ടു. നമ്മുടെ പോലീ സുഖംസ്ഥലു കൂടർത്തു തന്നെ സബ്രഹ്മണ്യൻ എടുത്തു, ഒരു ദായിൽ വേതാജാശേരി അതിൽനിന്നും എടുത്തു വന്നില്ലെന്ന് വാ നിൽക്കുന്നു, നിങ്ങളുടെ ആമ്മതിന്ദനീ തുക്കേണ്ടിത്തു തുബിരുന്നു. അടുത്ത സ്കൂഷനാൽ എത്തിയാൽ ഗാർഡിനെ കൊണ്ടു് തുറപ്പിച്ചുകൊംബിൻ, എന്നപറഞ്ഞു്, താഴക്കാശേരി അവിടെ ഇട്ടു വണിയിൽനിന്നും തുള്ളിപ്പുണ്ടു. അവൻ ഒരു വയലിൽക്കൂടി ഓടിപ്പോകുന്നതു് എന്നിക്കു നല്കുവന്നും കാണാമായിരുന്നു. കരേ കഴിഞ്ഞു വണി നിന്നും ഉടാന ശാൻ ബുദ്ധിമുട്ടി എഴുന്നറ്റു ചാടിച്ചുടാം ജനചീനക്കത്തു ചെന്ന സ്കൂഷൻമാറ്റുരെയും മറ്റും വിളിച്ചു, വിവരം പറഞ്ഞു. അവൻ എൻ്റെ ആമുഖം തുറന്നു, എന്നു സ്വന്ധനം

ക്കീ. ഉടനെ വിവരം പോലീസ്സുണ്ട് അറിയിച്ചു. അങ്ങപു
ഷണം നടത്താൻ രണ്ട് കാൺസ്റ്റബിൽമാരെ വിട്ടു.

എം ഒരുപിയം നാട്ടിലെത്തി. ഇങ്ങനുവരെയും
അതണാചലംപാള പോലീസ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടുടെ വിവ
രുമെ ഇല്ല.

ബാക്കാപോക്കിനീ, 10/2 മിഡനം.

എന്നെ തീവണ്ടിയാത്ര

എന്നെ ഒന്നാമത്തെ യാത്ര കഴിഞ്ഞു് രണ്ടാമത്തെത്തു തുടങ്ങുന്നതുവരെ സ്വന്മനായിരിക്കുന്ന അവസ്ഥയും ഉംഗിലോകക്കു ആ പോലൈനുംദ്യോഗസ്ഥനും അവൻ എന്നോട് ചെള്ളു ഭഷ്ടയ്ക്കേണ്ണും കരിച്ചപ്പാതെ ഞാൻ വേറെ യാതൊന്നും വിചാരിക്കാറേ ഇല്ലായിരുന്നു. സാധാരണാശായി സജീവന്തേളിൽനിന്നു ദേഹിക്കാതെയുള്ളൂ, അമുഖം ദേഹിക്കുന്നുകൾക്കിൽ അവരെക്കാരാഡ ദേഹിയുള്ള വിധത്തിൽ ദേഹിക്കുന്നു, ആകാരവിശേഷംതന്നാട്ടുടി ഇള്ളു ഇവിധം. എത്ര ഭഷ്ടജന്തുകളും നാം ദിവസുന്ന കണ്ണം കുട്ടം, ചിലപ്പോരു അവരോടു് ഇടപെട്ടും ഇരിക്കുന്നണ്ടു്. ദൈവസ്വഷ്ടിയിൽ സ്വർഖവിധത്തിലും അത്യാശവരൂപകരമായ സ്പൃഷ്ടി ഇം ഭഷ്ടജ നാഡിംതനുന്നയാണു്. “ഹോ മന ഷ്യാരോ, നിങ്ങളുടെ അത്യാഗ്രഹത്തിന്റെ വലിപ്പം, നിങ്ങളുടെ ക്രൂരതയുടെ ഗ്രുക്കതയാൽ അല്ലാതെ മാറ്റുന്നിനാൽ ജയിക്കപ്പെടുന്നു.” ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞ ആ വസ്തുന്നന്നായ ദേഹം പക്ഷേ വല്ല തീവണ്ടിയാത്ര കളിലുംവച്ചു് എന്നു ഷ്പോലെ ഒരു ചതിയിൽ അക്കപ്പട്ടിക്കുന്ന ചുന്നത്തുടി ഞാൻ പലപ്പോഴും സംശയിച്ചപോയിട്ടുണ്ടു്. എന്നിക്കണ്ണായ അനുഭവവും ഇം ധാക്കിഞ്ഞു തന്ത്രവും അനേകാനും അതു ചൊയ്തതും കാണാറും. ഹ! ഭഷ്ടൻ! ഇതെത്തെത്താൽ ജീവിയാണു്? ജഗദ്ദിശ്വരൻ ഭഷ്ടമന്നഷ്യുരെ സ്പൃഷ്ടിക്കു

സേവാ അംബർ ഭഷ്മഗദയളേ വേർത്തിരിച്ചറിയിക്കുന്ന മാതിരിയില്ലെങ്കിൽ ഡോഷടക്കലോ കൊന്പുകളോ നവത്രയോ മറ്റ് വല്ല ആടയാളമോ കൊച്ചുത്തിരുന്നുവെക്കിൽ ഹൃശികേഖരാക തതിൽ മനഷ്യരിൽനിന്നു മനഷ്യക്കു് ഹൃതു ആപത്രുകൾ നേരിട്ടന്തല്ലായിരുന്നു. ഒരു സപ്പം ഫണം ഉള്ളത്തി കടിക്കാൻവരുത്തു കാണുന്നുവോ നമ്മക്കു് ഒന്നുകിൽ അതിനെ അടിച്ചുകൊന്നകളുംയാം; അല്ലെങ്കിൽ അതു സമീപിക്കുന്നതിനുഘോം അടിക്കളുംയാം. ഒരു ഭഷ്മമണംഷ്യൻ ഡോഗിവാക്കു് പറഞ്ഞു് സമീപത്തിൽ വന്നു് മറുപാസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയിൽ ഒരു കത്തിയെഴുത്തു നമ്മുടെ കഴുത്തിൽ കത്തിക്കൊല്ലുവാനുഠാലോ, അനുഭവിക്കുയ്ല്ലാതെ എത്തു നിറുത്തി? ഹത്രാ ജ്ഞാനക്കളുംപോം വെത്തുനു മനഷ്യങ്ങം ഹൃവക ഓരോ കുടുക്കമ്മന്ത്രങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മുഖ്യഹേയ്തു സ്വാർത്ഥതനുന്നയാണ്. എന്നാൽ ഒരു മുഗത്തിന്റെ സ്വാർത്ഥവികാരങ്ങൾക്കു് അളവുണ്ടു്. മനഷ്യന്റെ സ്വാർത്ഥവികാരങ്ങൾക്കു യാതൊരു അംബും ഹല്ല. മുഗത്തിനു വിശേഷഭവ്യം ഹല്ലു തത്തിനാൽ അതിന്റെ സ്വാർത്ഥവികാരനീറുത്തിക്കു പേണ്ടി ചെയ്യുന്ന ഭഷ്മകമ്മന്ത്രങ്ങൾക്കു് അളവുണ്ടു്—എന്നീ ദൈനന്ദിനങ്ങളും ശാരദാജുടെ കത്താവു് വിചാരിക്കുന്നതു്. ഹൃത്തുനെന്നതനുന്നയാണ് സാജ്ജന്തലുള്ളു. വിചാരിക്കുന്നതു്. വിശേഷവിധിയായിട്ടുള്ള ലോകജന്മാനമുള്ള മഹായോഗം ഗ്രന്ഥാർ എഴുതിവച്ചിട്ടുള്ള ചില സാരങ്ങളായ വാക്കുങ്ങളുടെ തത്പരം എല്ലാവക്കു് എപ്പോഴും പരമാത്മമാണുന്നോ വിലയുള്ളതാണുന്നോ തോന്തിയെന്നു വരികയില്ല. ആവക സംഗതികൾ അനുഭവമായിവരുന്നോളാണ് ആവക കുദാങ്ങളുടെ തത്പരം മനസ്സിൽ പ്രകാശിച്ച വെള്ളിപ്പുട്ടുന്നതു്. മേലുള്ളതിയ ഉല്ലുതവാക്യങ്ങളുടെ പരമാത്മജനാനം എന്നിക്കു് എൻ്റെ തീവണ്ടിയാറു കഴിഞ്ഞശേഷം ഉണ്ടായതുപോലെ അതിനുമുന്നുന്നോരിക്കലും ഉണ്ടായിട്ടില്ല.

മടങ്ങി മറിരാഗിക്കു പോകേണ്ട കാലമായി. ഞാൻ പേണ്ടുന്ന ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്തുടരുന്നു. വീട്ടുകാരു് യാത്രയ്ക്കുന്നല്ലെന്നും അംഗപശിച്ചതുന്നു. മറിരാഗിക്കു്, ചിലവി

നം മററമായി, കൊണ്ടപോകണിയിൽനന്ന് കരെ ഉറപ്പിക എൻ്റെ ഒരു സ്നേഹിതന്റെ മേൽ പിലാസത്തിൽ മറിരാ ശിക്ഷ മണിയോർഡരായി അയച്ചുകൊടുത്തു. ഇത്തവണ മറിരാശിയിൽ വല്ല ഉദ്യോഗത്തിനം ശ്രമിക്കേണമെന്ന വിചാരിച്ചു് അതിലേക്കു യോഗ്യമാരായ നേരണ്ടപേരു ദേ സർട്ടിഫിക്കററുകൾ സമ്പാദിച്ചിൽനന്ന്. അതും കരെ ചുന്നുകവും വഴിച്ചിലവിലേക്കളുള്ള അസ്ഥി പണവും മാത്രമു കൈവശാളുള്ള സ്നേഹിതനിലെത്തി മറിരാശിവരെ രണ്ടാം സ്റ്റാഫ്പിൽ യാത്രചെയ്യുന്ന വല്ല സ്നേഹിതനുമാത്രമേണ്ടോ എന്നും അനേപഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കേണ്ടപോരാ ഏരാരാ എൻ്റെ അടക്കത്തു വരുന്നതു കണ്ടു. ഇട്ടുഹിത്തിനെ ഞാൻ മുമ്പു കണ്ടുവിഭി ലൈക്കിലും ഭാവംകൊണ്ടു് എന്നോടു വല്ലതും സംസാരി പ്രാൻ ആത്രുചിക്കന്നാണെന്നു സംശയിച്ചിട്ടിട്ടു് ഞാനം. അട്ടു ഹിത്താിന്നനേരെ ചെന്നു. ഉടനേ തീരുമാ രണ്ടപേരും തക്കിൽ താഴെപ്പറയുന്ന സംഭാഷണം നടന്നു.

ഞാൻ:—എന്നോ ഫെ, എന്നോടു വല്ലതും പറയുവാനണോ?

അദ്ദേഹം:—നിങ്ങൾ എവിടാണ പോകുന്നണ്ടു്?

ഈ കേട്ടപ്പോയതനെ എന്നിക്കു കംനാമായ ചീരി യാണു വന്നതു്. പഴയ ഒപ്പാലീസ്റ്റുദ്ദേശ്യത്തും മലയാളാശ തനി കു ശരിയായി സംസാരിക്കാൻ വയ്യാത്തതുകൊണ്ടായിരി ക്കാം, ഞാൻ ഇതു സാഹസപ്പുച്ചിട്ടു്. അടക്കാൻ നിവൃത്തി യില്ലാത്ത, ചീരി എന്നിൽ ഉണ്ടായതെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു സംശയമുണ്ടായെങ്കിൽ അതൊരു ഒപ്പാലീസ്റ്റു ഉടനേ എന്നിക്കു തോന്നി. ഇതു തോന്നാൽതെന്നു എൻ്റെ ചീരിയെ നിര്ത്താൻ ശക്തിയുള്ള നേരായിൽനന്ന്.

ഞാൻ:—ഞാൻ മറിരാശിവരെ പോകുന്നു.

അദ്ദേഹം:—മറിരാശിന്റെവിടത്തോളും ഉണ്ടെങ്കിൽ നമ്മുക്കു വളരെ സന്തോഷമുണ്ടു്. നമ്മുക്കുവേപ്പുകാരം ശേയ്യുാ?

ഞാൻ:—ഓ, എന്നാൽകഴിയുന്നതു ചെയ്യാം.

അംഗേഹം:— അതാ നിങ്ങൾ കാണണം. എൻ്റെ ഭാര്യയാണ് അവിടെ കീടക്കുന്നത്. കൃഷ്ണ കാലിക്കം അന്ന കാനായിട്ട് പ്രയാശം. മദിരാശി വൈദ്യത്തിനു കൊണ്ടപോകുന്നത്. സഹായം ആൽ ഇല്ല. നമ്മൾ ഒരു കമ്പാർട്ട്മെന്റിൽത്തന്നെ കയറുവാൻ സഹിക്കുന്നും. എനിക്കൊരു തുണഡായയല്ലോ.....

ഈ സാധുമന്ത്രം എൻ്റെ വാക്കുകളുടെ അനുകൂലം കയ്യുംതാനും. ആംഗ്രേസ്തും മുഖസ്വരവും, മറ്റും, കാണുന്നതോടും, വിശ്വഷിച്ചും സഹായത്തിനായിഅംപേക്ഷിക്കുന്ന സ്വഭാവത്തിൽ ഉറുദോക്കിക്കൊണ്ടും, കാലും കൃഷ്ണം അന്ന കാൻ പാടില്ലാതെ മലന്ത്രക്രിക്കറുന്ന സാമാന്യം. സുപ്പരിശയം ആ സ്കൂളിയെ കണ്ണാൻ, എന്തു സഹായം വേണമെങ്കിലും. ചെയ്യാമെന്ന വാദാനുംചെയ്യപോകാതെ വല്ല കാം നുച്ചുദയയാം. ജനിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന തോന്തനില്ല. അവ ശാരംഞ്ഞു നോ എവിടന്നാണുനോ ഓരോ തൊൻ അനേപാഷ്ടിപ്പാൻ താമസിച്ചില്ല. ഉടണ്ണു ഒന്നായിട്ട് ധാരാത്രചെയ്യാമെന്ന നാമ്പം തിച്ചു, ടിക്കരോടു വാങ്ങി ഒരു രണ്ടാംസ്ഥാല്ലൂറിയിൽപ്പോയി കയറി സ്കൂളിയയയും. കയറി. വഞ്ചി ഇള്ളക്കി. തൊങ്ങാം ഓരോനും സംസാരിച്ചതുണ്ടാം. നമ്മുടെ സ്നേഹി തന്നെപ്പറ്റി പറയുംപോരാ “അംഗേഹം, അംഗേഹം” എന്ന പറയേണ്ടതില്ല. ജോഡ് സഹം തന്നേപലപ്പീള്ളു എന്നാണു ചേരു. ആദ്യം തന്നേപലപ്പീള്ളുഡായിരുന്നു. ജോഡുമോ എന്ന പേരു കുഞ്ചുമതത്തിൽ ചേന്തിന്നശേഷം. കിട്ടിയതാണുതന്ത്രം. കാവിയാപ്പീസിലബാണു പ്രവൃത്തി. കോഴിക്കോട്ട് വന്നിട്ട് ഉണ്ടുകൊല്ലുമെ ആശ്വിട്ടുള്ളൂ. അതിനീടുണ്ടാണുതന്ത്രം മലയാളഭാഷ എഴുതാനും വായിക്കാനും ശീലിച്ചതും. ഇതിനീടുയാണു കല്പനവാങ്ങി രാജ്യത്തു പോയിട്ട് വിവാഹംചെയ്തും. വിവാഹംചെയ്യും ഉണ്ടെന്നു മാസമായപ്പോരതനെന്ന ഭാര്യയും ഈ കാനിക്കരാഗം. തുടങ്ങിയിരുക്കുന്നു. അതിനു ചീകിത്സയുണ്ടായിട്ടാണു മദിരാശിവരെ പോകുന്നതും. നമ്മുടെ ജോഡുമുന്നുറ്റി ഇതുമാത്രമേ പറയേണ്ടതും ഇങ്ങുമത്തിനെ കണ്ണഞ്ഞുനേരു എനിക്കു ദയയാണു തോന്തനിയതെന്ന പറഞ്ഞുവല്ലോ. എന്നെങ്കു

ണ്ട്” ഒരു ചെറുതായ ഉപകാരമെങ്കിലും ഉണ്ടാക്കുമെന്നും അഞ്ചുഹം ആഗ്രഹിച്ചിട്ടാണു് എൻ്റെ ഒസവള്ളു വന്നതെന്നും അറിഞ്ഞതുകൊണ്ടു കഴിയുന്നതു വല്ല സഹായവും ചെയ്യുന്നുമെന്നു് എന്നിക്കെ വിചാരമായി. സാധാ! ആ സ്കൂളി സീററിംഗ്റൽ മലപ്പറക്കിടക്കുന്നു. ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ഒരു സീററിംഗ്റൽ മലപ്പറക്കിടക്കുന്നു. കുള്ളുമറ്റിക്കാതെ അവരും എന്നു തുനു നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ട്. അവളുടെനേരെ എന്നിക്കളും അനുകമ്പ ക്രമേണ വല്ലിച്ചവന്നവെ കുംഭിലും. അവളുടെ മുഖ്യത്തുക്കുഴ തുടക്കുള്ളുടെ നോക്കാൻ തൊൻ ദൈരുപ്പുട്ടിലും. ജോസൈഫും തൊൻം അവളുടെ നോക്കാതെ തുപ്പറിയിയും. മദിരാശിയിലെ വൈദ്യുതിയെപ്പറിയും. മറ്റും ഓരോനു സംസാരിച്ചുകൊണ്ടു കരുന്നും. കഴിച്ച ശേഷം. കഴിഞ്ഞപ്രാവശ്യം. വണ്ണിയിൽവച്ച്’ എന്നിക്കെ നേരിട്ടു കുംബങ്ങളുപറ്റി തൊൻ പറഞ്ഞു. ഈതു കേട്ടപ്പോൾ അവരുടെ രണ്ടുപേരുടെയും ആശ്വാസ്യം പറിവാനില്ലു. ക്രമാവലി ദുരിച്ചു. അശ്വാസ്യം. മറ്റും. കഴിഞ്ഞശേഷം. ജോസൈഫു് എന്നാട്: “സഞ്ചാരിക്കുന്നും നിങ്ങളുടെ പണം വളരെ എടുത്തവയുണ്ട്?”

തൊൻ:—സാധാരണയായി തൊൻ കൊണ്ടുപോകാറില്ലയെ കുംഭിലും. തൊൻ പറിഞ്ഞില്ലെ ആ സമയം കരു പണം. വേണ്ടിവന്നവും.

ഈതുകേട്ടപ്പോൾ ആ സ്കൂളി എന്നാട് തമിഴിൽ, ഇംഗ്ലീഷ് പണമില്ലെ, എന്ന ചോദിച്ചു. ഇതു കേട്ടപ്പോൾ ഇവക്കു വല്ല ആശ്വാസ്യത്തിലേക്കു. പണന്നഹായം. വേണ്ടിവരും, അതിനുണ്ടായി എൻ്റെവശം ഉണ്ടാ എന്ന ചോദിച്ചറികയാണു ചെയ്യുന്നതുനു് എന്നിക്കെ തോന്തി. പരമാത്മത്തിൽ എൻ്റെവശം. പണം. ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും. അവരുടെ ആശാംഗം. വര്ത്തേതിൽ എന്നവെച്ചു് അല്ലെങ്കാക്കു കാണാണു. എന്ന പറഞ്ഞു. പിന്നെ അതിനെപ്പറ്റിയാതോന്നാം. സംസാരിച്ചില്ലു. നേരം. വൈക്കേന്നാമായിത്തുടങ്ങി. ഭാര്യാദേശത്താക്കന്മാർ എന്തൊക്കെയോ തലുക്കാഡാശയിൽ സംസാരിച്ചതുടങ്ങി. ഇതിനീടുള്ളു് ആ സ്കൂളിയെ പലപ്പു കൂരത്തിലും. ശ്രൂദൂഷിക്കേണ്ടതായി വരികയും. അതു

ഞങ്ങൾ രണ്ട്‌പയ്യം നിവർത്തിക്കയും ചെയ്തിരുന്നുവെന്നും പായനക്കാർ അറിഞ്ഞിരിക്കണം.. ഇങ്ങനെ ഞാൻ ആ ചെറിയ കടംബത്തിനും ഒരു ശിഖത്തു ബന്ധുവായിരുന്നീൻ. വണ്ണി ഒരു സ്നേഹിതനിലെത്തിയപ്പോൾ ഇതു” എത്ര സ്നേഹി നാണ്ണനും ആ സ്നേഹിച്ചു. മൊറാപ്പുർ ആഞ്ചേരി ഞാൻ പറഞ്ഞു. ഉടനെ ആ സ്നേഹി:—“എന്നിക്കെ ഓഹിച്ചിട്ടും. അല്ലോ ചായകൊട്ടക്കണം.” എന്ന പറഞ്ഞത്തു കൈപ്പുണ്ടാൻ ഇടയില്ലാതെ ജോസൈഫും വണ്ണിതുറന്നു ഓടാൻ ഡാവിച്ചു. “ഇവിടെ രണ്ടുമൂന്ന് മിനിട്ടുമാത്രമേ വണ്ണി നില്ല കയ്യുള്ളേ. സേലത്തു” എത്തിയാൽ ചായകടിക്കാം.” എന്ന ഞാൻ പറഞ്ഞു. സ്നേഹിക്കും അതുവരെ താമസിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ജോസൈഫും ഓടിപ്പോയി. ഒരുമിനിട്ട് കഴിഞ്ഞു. ജോസൈഫും മടങ്ങിവന്നില്ല. രണ്ടുമിനിട്ടുംയി; ഇല്ല. മുന്നമിനിട്ട് കഴിഞ്ഞു. ഹോ! കാണാനില്ല. അതാ വിനിസിൽ വിളിച്ചു. വണ്ണി ഇളക്കി. ഞാൻ വാതിലിലിനുള്ളിൽക്കൂട്ടി തലയിട്ടുനോക്കി. ജോസൈഫിനെ കാണാനില്ല. ഞാൻ വല്ലാതെ പരിഞ്ഞുച്ചു. പോർട്ടറെ വിളിച്ചു. ഗാർഡിനെ വിളിച്ചു. ആങ്കും കോക്കന്നും. വണ്ണിയുടെ ഗതി മറുക്കി. സ്നേഹിൻ വിട്ടു.

ഓടിത്തുടങ്ങി. ഇഷ്യറു എന്നിക്കെ വന്ന വ്യസനവും അനധാരീക്ഷപ്പും പരിഞ്ഞേംവും മറ്റും ഉഹാറിക്കയോഗം എഴുപ്പും. ഈ സ്നേഹിയെ ഞാൻ എത്രചെയ്യും? എന്നിക്കെ യാതൊന്നും തോന്നുന്നില്ല. സ്നേഹി എന്നേറെ പരിഞ്ഞുമാണ് എംനാട്ടും, ദയപ്പേണ്ടേണും എന്നും. തെന്താവിന്നേരെ കൈവശം പണ്ടിണ്ടും, അധ്യാരാ അദ്ദേഹാട്ടും എത്തിക്കൊള്ളും. നമ്മൾ ഓന്നും ചെയ്യേണ്ടതില്ല. എത്തെന്നെയെങ്കിലും. മറിരാശിയീൽ എത്തിയാൽ മതി. അവിടെ സ്നേഹിന്റെ എന്നേരെ കടംബങ്ങൾ ഉണ്ടാകം, എന്നുന്നുകൊക്കു പറഞ്ഞു. ഇവളുടെ ദെയരും കണ്ണപ്പോൾ എന്നിക്കും ആശ്വര്യവും ലജ്ജയും ഒരപോലെ ഉണ്ടായി. രാത്രി ഇവളെ എന്തെനെ പൊറുപ്പിക്കും, എന്നായി. കൂടുതലും പല ശ്രദ്ധിപ്പകൾ ചെയ്യേണ്ടിവരും. ആതു് എന്നാൽ നിവൃത്തിയാക്കുമോ? ആകപ്പോടെ കഴഞ്ഞും. ആ സാധു ജോസൈഫും എത്ര വ്യസ

നിക്കനണംഡായിരീക്കും! തന്നെ പ്രിയഭാര്യയെ അനുഗ്രഹിച്ചു കൊഞ്ചവശം ഏല്പിക്കുന്നതിൽ അവനു വല്ല മനസ്സുമാധാരം വും ഉണ്ടാക്കുമോ? ഏതാശ്യാലും വേണ്ടതില്ല, സേലപത്തിറ ഞെറിനില്ലോം. അവിടെന്നിനു മൊറാപ്പുരിലേക്കു കുമ്പി അയയ്യും, പിന്നെ ഉള്ള വണ്ണി വരുന്നതുവരെ അവിടെ താമസിക്കാം. ഇങ്ങനെ വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ മററായ ദ്രോഷനിൽ വണ്ണി നിന്നും. ആ സ്ഥീ പിന്നെയും തനിക്കു ഭാഗമിക്കുന്ന വിവരം പറയുകയും വല്ലതും എന്നോട് കൊണ്ടുവരാൻ അപേക്ഷിയ്ക്കുകയുംചെയ്യു. സേലപത്തും എത്രതുന്നതുവരെ ക്ഷമിക്കുവാൻ പറയുവാൻ ചുനിക്കു ചെയ്യുമണ്ഡായില്ല. ഭർത്താവില്ലാത്ത നിലയിൽ ഞാൻ വല്ല നിർദ്ദേശത്തുവും കാണിക്കുന്നതു കഷ്ണംല്ല എന്ന വിചാരിച്ചും, ഞാൻ ഉടനെ ചായ വാങ്ങാൻ ഇരഞ്ഞിപ്പോയി. ആ ദ്രോഷനിലും. അല്പസമയത്തേക്കു മാത്രമേ വണ്ണി നില്ക്കുയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ മടങ്ങിവരുവാൻ ഞാൻ ബലഘൈപ്പുട്ട്. ഒരു പിന്തും തതിൽ ചായ വാങ്ങി അവാക്കു കൊടുത്തിട്ട പിന്തും സാം. മടക്കിക്കൊണ്ട് കൊടുക്കാൻ സമയമില്ല. ഭാഗ്യവശാൽ ഒരു മലയാളക്കാരൻ ബൊട്ടിലേരെ അവിടെ കണ്ട്. അദ്ദേഹം പിന്തും. വണ്ണിയിലേക്കും എടുത്തുകൊള്ളുവാൻ. അതു സേലപത്തുള്ള ബൊട്ടിലേരെ കൊഞ്ചവശം. കൊടുത്താൽ തനിക്കു കുറുക്കുമെന്നും. അംഗവദിച്ചു പാശത്തുതീനാൽ ഞാൻ വളരുന്ന സന്തോഷിച്ചും, ചായ വാങ്ങി വേഗത്തിൽ വണ്ണിയിൽ കയറാൻ പോയി. ഞാൻ വണ്ണിയുടെ അടക്കൽ എത്രയുംപോശിക്കുന്ന വാദി ഇളക്കിത്രുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ബലഘൈപ്പുട്ട് മറിയിൽ ചെന്നകയറി. കഷ്ണം മറിമാറിപ്പോയി. വേറെ മറിയിലാണു ചെന്നകയറിയ്ക്കു. സ്ഥീ അവിടെ ഇല്ല. സമീപമുള്ള വണ്ണിയിലേക്കു നോക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അതിലെഡാനും. ആരെയും. കപണന്നനില്ല. എന്നെന്നു പരിശ്രൂമം കലശലായി. ഞാൻ വളരുന്ന വ്യസനിച്ചു സുക്ഷിച്ചുനോക്കിയപ്പോൾ വണ്ണിയിൽ ഒരു കടച്ചാസുകണ്ട്. അതു ഞാൻ വായിച്ചുവച്ചു വർത്തമാനക്കടലാസ്സും. ഇതെങ്ങനെ ഇവിടെ എത്രതി. പിന്നെയും സുക്ഷി

ചുനോക്കിയപ്പോൾ, എങ്ങനെ ആദ്യം കയറിയ മരിതന്നെ, ബോധ്യമായി. ആ സ്ഥിര എവിടെപ്പോയി? അഹം സഹിയാണ്ടതിട്ടും ഇംഗ്ലീഷ് കാണ്ടിനടക്കാൻ ശുമിച്ച വണ്ണിയുടെ ഈ യിൽ പെട്ടപോയോ? ഞാൻ പലതും സംശയിച്ചു. മറി രണ്ടാമതും പരിശോധിച്ചു. എൻ്റെ പെട്ടി കാണ്ണാനില്ല. മറി തൊറിപ്പോയിരിക്കാം. ഈ തന്നെ പലതും ആദ്യം ചിച്ചു. വ്യസനിച്ചു. സംശയിച്ചു. ഇരിക്കുന്നോരു സേല തും എത്തി. വണ്ണി നിന്ന് ഉടനെ ഇന്ത്യൻ വണ്ണികളിലെ ലോകക്കു നോക്കി. എത്ര സ്ഥിര? എത്ര സ്ഥിര? സ്റ്റൂഷൻമാറ്റുന്നോട് വിവരം പറഞ്ഞു: ഓ നിങ്ങളെ പറിച്ചു. സ്ഥിരിയ്ക്കു പക്ഷവാതവും ഇല്ല, പക്ഷദേശവും ഇല്ല, എന്നാണ് അദ്ദേഹം എൻ്റെ കമ്മയോക്കെ കേട്ടപ്പോൾ, മറ്റപട്ടി പറഞ്ഞതും. പിനെ എത്ര പറവാൻ! ഇതു വല്ലവയ്ക്കു വിശ്വസിക്കുമോ? എന്നിക്കു എന്നിട്ടും സംശയം. തീന്തില്ല. ഒരുവിധം മദിരാശി എത്തി. സ്റ്റൂഷി തന്നാരോടൊക്കെ വീവരം പറഞ്ഞു. രണ്ടാംവസം. കഴിഞ്ഞപ്പോൾ എന്നിക്കു കൈയെ കരുതുകയിട്ടി. അതിൽ എൻ്റെ രണ്ട് സർട്ടിഫിക്കററുകളും അടക്കം ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതിനുപരിമേ ഒരുക്കപ്പണം. കലാപ്പും ഇങ്ങനെ എഴുതിയിരിക്കുന്നു— “ഞങ്ങൾ നിങ്ങളെ തോല്പിക്കാൻ വിചാരിച്ചു. നിങ്ങൾ ഞങ്ങളെയാണ് തോല്പിച്ചതു്. പെട്ടിയിൽ രണ്ട് റപ്പികയും കരി ചുന്നുകവുമല്ലാതെ മററാനുമില്ല. ഈ സർട്ടിഫിക്കററുകൾ നിങ്ങൾക്കും അത്യാവശ്യമായിരിക്കുമെന്നുവെച്ചു മടക്കി അയയ്ക്കുന്നു”.....ആട്ട അതെക്ക് 'ലും ആയപ്പോ. ഞാൻ കരി സുന്നതാപ്പിച്ചു. ജോബസഫിനു ഞാൻ ആദ്യംതന്നെ എൻ്റെ മേൽവിലാസം. പറഞ്ഞു കൊഞ്ഞതു നന്നായി എന്ന വിചാരിച്ചു. കത്തിൻ്റെ മുകളിൽ തപാലാപ്പീസിന്റെ പേരു നോക്കിയപ്പോൾ സേലം എന്നാണ് കണ്ടതു്. എന്നിട്ടേക്കാ! ആരെപ്പിടിക്കാൻ? എങ്ങനെ പിടിക്കാൻ?

ഇങ്ങനെയാണ് ഒരു പോലീസുഫ്രോഗസ്റ്റുമനും ഒരു ടെല്ലിഗ്രാഫും സിഗ്നലും. എന്ന തോല്പിച്ച കമക്ക. ഇന്നു വളരെ സൃഷ്ടിച്ചുകൊള്ളാം.

കാസ്മീയരുടെ ചെരിപ്പ്

പണ്ട് അനന്തരാ ദ്രവ്യസമന്വാദായ വ്യാപാരികളും, അത്രതന്നെ അധികം സ്വന്നറ്റുമില്ല യുവതികളിൽ ഉള്ളതാണെന്നു പ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ച ബാഗ് ഭാദ്യ് എന്ന പേരായ അതിംഗിയുള്ള നഗരിയിൽ കാസ്മീയെന്ന പേരായി ഒരു കച്ചവടക്കാരൻ താമസിച്ചിരുന്നു. കാസ്മീക്കു വേറെയും പല പേരുകളും ഉണ്ടായിരുന്നവുകൾിലും, അവ യോക്കു എന്നതായിരുന്നവുന്നറിയാതെ ഈ കമ്മ മനസ്സുിലാക്കാൻ വായനക്കാർക്ക് സാദ്യമാകയാൽ, ആ നാമാവലി കളേക്കശാഖയും ഈ കമ്മയുടെ വിസ്താരം വലിപ്പിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. കാസ്മീ ബാഗ് ഭാദ്യിലെ ശ്രദ്ധിപ്പുട ആളുകളിൽ ഒരുവനായിരുന്നു. വലിയ പണക്കാരനോ, വലിയ കച്ചവടക്കാരനോ ആയിരുന്നതുകൊണ്ടല്ലായിരുന്ന കാസ്മീ കുട്ടക്കരവിയില്ലായതു്. ആ പട്ടണത്തിൽവച്ച് അധികം മിഷിഞ്ഞുനാറിയ തലപ്പാവും കീറിപ്പുഴക്കിയ ചെരിപ്പ് ധരിച്ചതായിരുന്ന കാസ്മീയുടെ വ്യാതിക്ക സംഗതി. കാസ്മീയെ കാണുന്നുവാരു അങ്ങാടിപ്പുള്ളിയുള്ളതുടി പരിഹാസിക്കു പതിവായിരുന്നു. ഈദനെ ചെയ്യുന്നതിൽ ഈ തെമ്മാടിക്കെട്ടികൾ യേപ്പുട്ടില്ല, യേപ്പുടംഞ്ഞുന്ന ആവശ്യവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. കാസ്മീ വലിയ പിതൃക്കന്നാണെന്നും അവക്കല്ലാം അറിയാം. വകീഞ്ഞമാക്കം. ജഡംജിമാക്കം. വല്ലതും കൈമടക്കാൻ പണക്കെട്ടുചിക്കാത്തവരെ മുറ്റുചെ

യൂലൂം, ആരും ചോദിക്കാൻ ശാകയില്ലെന്ന് ആക്കം. അറിയാം; ആ പിള്ളക്കും. അറിയാം.. കാസ്സിയുടെ മുവപരിച്ച യം ഇല്ലാത്തവക്കുട്ടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചെരിപ്പ് കണ്ണഭൂത നേ അതിന്റെ ഉടമസ്ഥനെ അറിവാൻ എഴുപ്പമായിരുന്നു. കാസ്സിയുടെ ചെരിപ്പ് ഒരിക്കലും വല്ല കഷണം വെച്ച് പിടിപ്പിച്ചു തുനിക്രീടിയോ നന്നാക്കാത്ത ചക്കിളിയൻ (ചെരിപ്പുക്കത്തി) പാഗാഡാഭന്നഗരത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിന്റെ അടിത്തോൽ ഇളക്കിപ്പോകാതിരിക്കാൻ തുടങ്ങി പ്ലിച്ച നീളമുള്ള ആണികളുടെ ഘടനയനെ ദരാക്കുക വഹിക്കുന്നതും. കാസ്സി വല്ല ഷാപ്പുകളിലോ വീടുകളിലോ കയറിപ്പോക്കുന്ന ചെരിപ്പ് പുരത്താഡിച്ച വെച്ചിരുന്നുകളിൽ അതു കാണുന്നവരോക്കെ “ഓ കാസ്സി ഇണ്ട് ഇം ഷാപ്പും; കാസ്സിയുണ്ട് ഇം വീടും പോയി ട്” എന്ന പരക പതിവായി. കാസ്സിയുടെ ചെരിപ്പ് ഇന്തേനെ ലോകവിശ്വതമായി; ക്രൈസ്തൻ, അതുംആംഗിക്കം പഴക്കുന്നതിനും ഒരു പഴക്കമാഴിയായിരുത്തീൻ്റും; “‘ഇതിനു കാസ്സിയുടെ ചെരിപ്പിന്റെ വയസ്സുണ്ട്.’” “എന്നാണെന്തുന്നും? കാസ്സിയുടെ ചെരിപ്പുണ്ണാ ഇവിടെയെങ്ങാണ്” എന്നിങ്ങനെ പരിഹാസമായി സകലതും പറഞ്ഞതുടങ്ങാൻ.

ഒരുബിവസം കാസ്സിയുടെ, ചെരിപ്പിന്റെ ഭാശാനി മിത്തം അലുപാനിച്ച വലിച്ചിഴച്ച നടന്നകാണ്ടും അങ്ങാടിത്തവിൽവിൽക്കും പോകുന്നും, അവിടെ ഒരു പള്ളിക്കു സമീപമുള്ള ഒരു അപ്പോത്തിക്കരിക്കുക കടപിടിക്കുന്നതും അവന്റെ സാമാന്യങ്ങളാക്കു ലേഡംചെയ്യു വിജ്ഞനംകൊണ്ടു കുട്ടി, ബല്ലപ്പെട്ടും അവിടേണ്ണ ചെന്ന. അവിടെ വളരെ സുഗന്ധമുള്ള പനിനീറ ഉണ്ണെന്നും. അതു സാധാരണപ്പോത്തിക്കരിക്കു പക്കിവിലജ്ജു വിൽക്കാൻ തയ്യാറാണെന്നും. അവൻ അറിഞ്ഞും അതു വാങ്ങാൻ തീച്ചപ്പെട്ടതാണി. തന്റെ ശരീരത്തിന്റെ ഭൂതന്നും മാറിഡണ്ടനും ഉദ്ദേശ്യത്താട്ടും കാസ്സി പനിനീറ വാങ്ങാൻ തീർച്ചയാക്കിയതെന്നും വായനക്കാർ ലേശമെക്കിലും ശക്കിച്ചപോകുതു്. നല്ല ലാത്തതിനും വിൽക്കാമെന്നും കയതീടും മാത്രമായിരുന്നു കാസ്സി പനിനീറ

വാദാവൽ ഒരുപ്പിയതു . ഏതായാലും പനിനീർക്കപ്പും അതിലുണ്ടായ അതിലാം വിചാരിച്ചു സ്വന്തമുന്നുയിരതീ . നന്ന് കാസ്റ്റി, അനന്ന് ഒരു കളിക്കഴിച്ചു് ദേഹത്രം വരുത്തി ക്രമൈം എന്ന വിചാരിച്ചു്, ബാഗ് ഭാദ്യനഗരാത്തിലെ ഒരു പ്രത്യേകതരം നൂറ്റാണ്ടു കൂടുതൽ ആലയത്തിലേക്കു കടന്നു . അതിൽ വസ്തു മാറ്റാനുള്ള മുറിയിൽ തന്നോ ചെരിപ്പു് അഴിച്ചുവെക്കുന്നതു കണ്ടുകൊണ്ടു് ഒരു സ്നേഹിതൻ കിടന്നചെന്ന . ആ സ്നേഹിതൻ കാസ്റ്റിയെ കണ്ട ഉടനേം “അല്ലെങ്കിലും, ആ മുൻപട്ടംപിടിച്ചു ചെരിപ്പു് എവിടെയെങ്കിലും എറിഞ്ഞുകളയ്ക്കുന്നതാം അതു് ഈ നഗരത്തിൽ സർവ്വാക്ഷേഖം പരിഹാസത്തിനു വിഷയമായിരിക്കുന്നവെന്നു് നിങ്ങൾതന്നെ അറിയുന്നില്ലോ?”

ഇതിനു കാസ്റ്റി: “ശരീതനെ അതു കരെ പഴക്കമൊഴി കൊണ്ടു വരുന്നുണ്ടു് . പക്ഷേ എന്നു ഇങ്ങനെ പരിഹാസിക്കുന്നവരോക്കു സ്വന്തം ചെരിപ്പു് വിലക്കാട്ടത്തു വാദാവലുവാണെന്നുണ്ടോ നിങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നതു്?” എന്ന മറുപടിപറഞ്ഞു . ഇതുകേട്ടു് ആ ചാദാത്തി തലയും താഴീത്തി നടന്നപോയി.

കാസ്റ്റി കളിമറിയിലേക്കു കടന്നപോയപ്പോൾ ആ നഗരത്തിലെ ഒരു “വാസിയും” കളിക്കാൻ ചെന്ന . അദ്ദേഹത്തിന്നേൻ വിശ്വേഷമായ ചുകന്ന ചെരിപ്പു്, കാസ്റ്റി ചെരിപ്പു് അഴിച്ചുവച്ചു മറിയിൽതന്നെ വെച്ചിട്ടാണീതനു അയാൾ കളിക്കാൻപോയതു് . ഒരു വികൃതി, ഈ ചെരിപ്പു് കര രണ്ടും കണ്ട ഉടനേം, അവ എടുത്തു വേഗത്തിൽ ശാഖയും നൃം സ്ഥലംമാറിവെച്ചു . കാസ്റ്റി നന്നാമതു് പറിത്തവനു . പുതിയ ചെരിപ്പുകണ്ടു് അത്യന്തം സംസ്ഥാപിച്ചു . “സപ്പൻ കസവുകളുകൊണ്ടു് പിത്തപ്പണികൾ ഉണ്ടാക്കി വിച്ചിത്രമായ ഈ ചെരിപ്പു് എൻ്നേൻ പഴയ ചെങ്കുമ്പിനെപ്പുറാം കരംപറഞ്ഞ ആ സ്നേഹിതൻ കൊണ്ടുവച്ചതുനു; സംഗയമില്ല . നല്ല വസ്തു നാഡാ തരാൻ കഴിയാത്തവൻ നമ്മുടെ പഴയ വസ്തുക്കളെപ്പുറാം ചുണ്ട്യുംപറഞ്ഞതിട്ടു് കാരുമ്പോണോ?” എന്നിങ്ങനെ വിചാരിച്ചു്, കാസ്റ്റി വാസിയുടെ ചെരിപ്പു് പവുട്ടി നേരുംജിഞ്ഞു നടന്നപോയി.

വാസി പറയുവന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചെരിപ്പ് കാണാത്തതിനാൽ ഭാസമായും ഇടയിൽ പരിഗ്രഹമായി. ഒട്ടകം ഉടമസ്ഥനില്ലാതെക്കണ്ട് ഒരുക്കുടം ചെരിപ്പ് ആരോ കണ്ണഡത്തി. ഉടനെ അതു കാസ്തിയുടെ ചെരിപ്പാണെന്നു സർവ്വതം അറിഞ്ഞു. കള്ളം പിടിക്കാൻ ഒരുക്കുടം ആളുകൾ ഓട്ടാണി. കാസ്തിയെ പിടിച്ചു വിന്നുവാരം തുടങ്ങി. ആ സാധു എന്തു തന്നെ പറഞ്ഞിട്ടും ആയം വിശ്വസിച്ചില്ല. വാസിയുടെ ചെരിപ്പ് അവന്റെ കാലിന്മേൽ ഉണ്ടായിരുന്ന എന്നാളുള്ളതുനെ അവനെത്തിരായ വലിയ തെളിവായിരുന്നു. എന്തിനു പറയുന്നു! ഒരചാക്ക പണം. തന്റെ മുന്പിൽ കൊണ്ടവച്ചുശേഷമല്ലാതെ വാസിയാർ കാസ്തിയുടെ ഭാഗമല്ലോ നൃായം കണ്ടില്ല. കാസ്തി, താൻ കൊടുക്കേണ്ടിവന്ന ദ്രവ്യത്തിന്റെ സംഖ്യ ആലോചിച്ചു അവന്റെ നേരുവു് പിളന്ന്; തന്റെ വീടിന്റെ അറ്റികൈ ദുകിഴപ്പാക്കന ടിറീസ്റ്റുനദിയിൽ ആ ചെരിപ്പ് വലിച്ചേരിഞ്ഞു. ആ സ്ഥലം മീൻപിടിക്കാൻ വളരെ സ്വകരുമല്ലോ ദിക്കായിരുന്നു. പിറേറഡിവസം കരേപ്പുർ മീൻപിടിക്കാൻ വലവീതപ്പോൾ; എന്നോ ഘനമല്ലോ ഒരു സാധനം വലയിൽ കുട്ടിയിരിക്കുന്നവനു തോന്നി. വലിയൊരു മണ്ഡലായിടിക്കുമെന്നവെച്ചു സംഭാഷണത്തോടുകൂടി വലിച്ചു കരുണ്ടിട്ടുണ്ടോ? ഒരുക്കുടം ചെരിപ്പ്. ചെരിപ്പിന്റെ ആണികൾ വലയ്ക്കു കുട്ടിയിരിക്കുന്നു. സുക്ഷിച്ചുനോക്കിയേപ്പോൾ അതു കാസ്തിയുടെ ചെരിപ്പാണെന്നു തുടക്കം മനസ്സിലായി. ചെറുപ്പക്കാരനായ ഒരു മീൻപിടിത്തക്കാരനു കംപനായ ഔഷധവന്നു. ആ ചെരിപ്പുടുത്തു കാസ്തിയുടെ വീടിൽ തുറന്നവെച്ചിരുന്നു ഒരു ജാലകത്തിൽകൂടി അക്കത്തു ജും ഒരു കാട്ടുകാസ്തിയും കാസ്തി വീടിലേക്കു മടങ്ങി പത്രപോലും, വീടിന്റെ സമീപത്തുനുംപോഴുക്കുന്നു നല്ല ഒരു സുഗന്ധം ഉള്ളതായി തോന്നി. താൻ കാസ്തിയിലോ കി അടച്ചവെച്ചിട്ടുപോലും പനിനീരും നുത്രുനലും വാസനയുണ്ടായിരിക്കുന്നുമെങ്കിൽ, അതു എത്ര നല്ലതായിരിക്കും, എന്നും ആലോചിച്ചു കാസ്തി അത്യുന്നം സുഭന്ധായിച്ചു.

വീട്ടിലെത്തു മറിയും വാതിൽ തുരന്നുനോ ശിഖപ്പോൾ എന്താണ് താൻ കണ്ടതു? താൻ വച്ചിരുന്ന പനി. നീർക്കപ്പി മറിഞ്ഞുവൈണ മറി മഴവനും പനിനീർ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്നു. അതിനടക്കംഞ്ഞുണ്ടോ തന്റെ പഴയ ചെരിപ്പും കിടക്കുന്നു. കാസ്തി വളർത്തുന്ന വ്യസനിച്ചു നിലവിളിക്കാൻ തുടങ്ങി. നിലവിളിക്കേടു സമീപസ്ഥിതാരാക്കേ ഓടിയെ തിരെയക്കിലും ആരും കാസ്തിയോടും അല്ലെങ്കിലും സഹ തപിച്ചിലും.

ഈനീ ചെരിപ്പു ചുട്ടകളും കയാണു നല്പുതന്നു "അവൻ നിശ്ചയിച്ചു. എന്നാൽ പുഴയിൽനിന്നും എടുത്തതുകൊണ്ടു വളരെ നന്ദിത്തിയന്നതിനാൽ അതിനു കരെയയിക്കം വിറക ചിലവാക്കേണ്ടിവരുമല്ലോ എന്ന വിചാരിച്ചു, അതു ഫോപ്പിക്കുന്നതിനുമുമ്പും വേണിലവത്തിട്ടണക്കാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. കോലായും മേല്പുരയിൽ ഉണ്ണാൻവെച്ചു. ചെരിപ്പും അവിടെവച്ചു, കാസ്തി എവിടെയോ വെളിക്കി ഒങ്ങിപ്പോയതുത്തിനും കേഷണംകിട്ടാതെ വിശദം പരവശനായി മെലിഞ്ഞു കാഞ്ഞിയിരുന്നു തന്റെ നായും മാളിക മുടുക ജാലകത്തിൽകൂടി ചാടി, ചൊരിപ്പു കടിച്ചുകാരാൻതു ടന്ത്രി. അങ്ങനെ കടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നും ഒരു പെരിപ്പു താഴെ തെത്തവിൽ വീണു. വീഴാൻകാലത്തും അതും ഒരു കുഡാക്കിക്കാരൻന്റെ തലവിലുണ്ടും വീണാതും. ചെരിപ്പു നന്നു ആണുണ്ടിയെന്നു തലയിൽത്തരിച്ചു തലപൊട്ടി, മുഖത്തുകൂടി രക്തം ലഭിച്ചതുണ്ടും.

കാസ്തി വെക്കുന്നും മടങ്ങി വീട്ടിലേക്കു വരുന്നും പോലീസുകാരനും അംഗശാഖിക്കാരനും ഉണ്ടായിരുന്നു തന്നെ മുഖം കാത്തു നിൽക്കുന്നു. തലമുറിഞ്ഞുവനു മറിയെല്ലാം ആയിരും ഉറപ്പുകയും, പോലീസുകാർക്കു യുദ്ധാച്ചിതം സമ്മാനവും ഒക്കാട്ടാരാതെ സാധു കാസ്തിയെ അവൻ വിട്ടിലും.

അവരെരാക്കേ പ്രോത്സാഹിപ്പം, അവൻ വീട്ടിന്റെ മറിയും ഒരു ഭ്രാന്താനുപ്പാലു അങ്ങോട്ടുകൂടിനേണ്ടാടും. ഓടി നടന്ന നടന്നനടന്ന ഒട്ടകം തന്റെ നായെ ചാട്ടിപ്പോയി.

ദേഹ്യംപിടിച്ച് ഒരു ചെരിപ്പുള്ളതു നായെ വളരെനോം അടിച്ച്. അപ്പോൾ ദേഹ്യത്തിനു തെല്ലു പൊറുതിയുണ്ടായി.

“അഗ്രികണ്ട് ബെള്ളിൽത്തിനും എൻ്റെ ചെരിപ്പിനെ നശിപ്പിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല. ആട്ടു അതിനെ ഞാശ കഴിച്ചിട്ടുണ്ട്” എന്ന കാസ്സി നിശ്ചയിച്ച്. പിറേറ്റിവറ്റ് ഉൾപ്പെടെ തന്റെ തോട്ടത്തിൽ കടന്നചെന്നും ആട്ടി ആഴത്തിൽ ഒരു കഴി കഴിച്ചു. കാസ്സമി ഒരു കച്ചവടത്തിൽ രോബ്രൂച്ചിതനു തന്റെ അധ്യാത്മകമകാരൻ ഇതു കണ്ടു. ഒരു മഹ്യത്തിയോട് (പക്കീൽ) കാസ്സമി തന്റെ തോട്ടത്തിൽ ഒരു നിക്ഷേപം ഒളിച്ചുവച്ചിരിക്കുന്നു വെന്നു പറഞ്ഞു. ആ രാജ്യത്തെ നിയമപ്രകാരം മുന്നടിയിൽ അധികം അധികം ആഴത്തിൽ ഉള്ള നിക്ഷേപങ്ങൾ ബാഗ് ഭാഗ് നഗരക്കാക്കളുടെയിൽനാൽ ഇതു വിവരം കേട്ട ഉടനെ മഹ്യത്തി ഓടിച്ചുനാണ് തോട്ടം കഴിപ്പിച്ചു. കിട്ടിയതെന്തോ? കാസ്സിയുടെ ചെരിപ്പ്! എന്നാൽ ആതു തന്നെ തോല്പുക്കാൻ ചെയ്യുന്നതുനും വക്കീൽ വാദികൾ മും നമ്മുടെ കാസ്സി പിന്നെയും കാരെ പണം കൊടുക്കേണ്ടിവരികയും ചെയ്തു.

കാസ്സിയ്ക്ക് “ആക്കപ്പാടെ ഭ്രാഹ്മപിടിച്ചു. ആ ‘മാലാകാരം’ ചെരിപ്പ് എടുത്തു” അവൻ മലമേൻ കയറി ചെരിപ്പ് ഒരു തോട്ടിൽ എറിഞ്ഞുകളഞ്ഞു. ആ തോട്ടിൽനിന്നു കഴഞ്ഞുമാർഗ്ഗമായിട്ടുണ്ടെന്നും ബാഗ് ഭാഗ് പട്ടണത്തിൽ മുഴുവനം വെള്ളു. അയച്ചിൽനാൽ. കാരെ ദിവസം കഴിഞ്ഞു പൂശാ കഴഞ്ഞുമാർഗ്ഗമായി വെള്ളിൽത്തിൻറെ വരവു കൊണ്ടു തുടങ്ങിയിരുന്നുതായി കാണപ്പെട്ടു. ഉടനെ പരിശോധന തുടങ്ങി. നോക്കുന്നും ഒരു കഴലിൽ ഒരു ചെരിപ്പ് കുടഞ്ഞിയ തായി കണ്ടു. ഏറ്റത്തപ്പോൾ ആതു കാസ്സമിയുടെ ചെരിപ്പുതന്നെ. സാധിവിന പിന്നെയും കുടഞ്ഞി ഒരു വലിയ പിഴ. എന്നല്ല ജനങ്ങളെ വഞ്ചിക്കാൻ ശ്രമിച്ചവെന്നു സ്വീകരിക്കുന്നും ചെയ്തു.

ഈനി ഇതൊന്നുംല്ല പീഡ്യ. പിഴയായി മന്ത്രക്കിരി നെന്നും കാരെ പണം കൊടുത്തുകഴിഞ്ഞാൽ തുടങ്ങുകയും ചെയ്യും.

നെ ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ടിവരാകയില്ലെന്ന വിചാരിച്ച കാസ്തി കരെ പണം എടുത്തു വാസിയാണെങ് അടക്കൽ ചെന്നു. പണം കണ്ണാൽ പിന്നെ വാസിയാക്ക് നൃയങ്ങളെത്താക്കെ തനിയെ തോന്തിക്കൊള്ളും, എന്ന കാസ്തിക്കായാം. അങ്ങും നെത്തനെ പണം കുട്ടിയ ഉടനെ വാസി ഒരു വിള്ളംപരം പരസ്യംചെയ്യു. ഫേലാൽ കാസ്തിയുടെ ചെരിപ്പുകൊണ്ടു വല്ലവക്കും വല്ല ആപത്തും വന്നപോരാക്കിൽ അതിനു കാശ്മീരി ഉത്തരവാദിയായിരിക്കയില്ലെന്നായിരുന്നു വിളംബരത്തിലെ താല്പര്യം.

ഇതോടുകൂടി കാസ്തിയുടെ കഷ്ടകാലവും തീനും അപ്പോഴാണും ധനവാനായ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ്യുകാരൻ രാജ്യസംഖാരം. ചെയ്യുകൊണ്ടും ബാഹ്യരാജിൽ എത്തിയതും. അങ്കേഹം ഈ ചെരിപ്പിന്റെ വിവരം കുട്ടും, അതു ഏകദശം ശപ്പുചത്തണമെന്നു ആറുഹിച്ചു, കാസ്തിയുടെ അടക്കൽ ചെന്നു. കാസ്തിക്കും അനന്തമായ ഇത്രക്കൊക്കെ നേരിട്ടിയനുവൈക്കിലും തന്റെ വ്യാപാരസാമർത്ഥ്യത്തിനു കുറവോന്നും സംഭവിച്ചിയിൽ അത്രകൊണ്ടും ഇംഗ്ലീഷ്യുകാരൻ ചെരിപ്പിനും ആയിരം പവർ കൊടുക്കാമെന്നും. അതു താൻ ബിലാത്തിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോകാമെന്നും വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നും ശൈലേഷമല്ലാതെ കാസ്തി തന്റെ ചെരാപ്പും വിറി ഒരു ഇംഗ്ലീഷ്യും ഇപ്പോഴും ഘണ്ടൻനഗരിയിലെ കാഴ്ച ബംഗ്രാവിൽ സുക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടും. കമയിൽ സംശയമുള്ളവർക്ക് പോയി കാണാം.

ഭാഷാ പാഠിക്കാൻ, 1077 മിറ്ററും.

“എന്നീടു”

ദിംബപുലൻതു° അതിമനോഹരമായ സുഖിനമായിട്ടായിരുന്നു. തന്മരാത്രി അല്പാല്പമായിണായിരുന്ന വഹം കട്ടികളേംഡാക്കു അത്യന്തം ദയപ്പെട്ടതായി. പുലച്ചു എഴുന്നേറ്റു പുപറിക്കാൻ പോകുന്നതിനു മശയൊരു വിനിക്കു മായിത്തീരുമെന്നു് അവൻ വിചാരിച്ചു വ്യസനിച്ചുതിരുന്നു. പാതിരാവായു് പ്ലാസ് മശ ശേവലു്, വിട്ടു. ആകാശത്തിൽ മേലുപടലങ്ങൾ കുവലു് ഇല്ലാതെ തുയ്യോഡശിച്ചുതുന്നുണ്ടു് അനന്നുകും. നക്കത്രുങ്ങളോടുകൂടി പ്രകാശിച്ചതുടങ്ങി. ഉഷി സ്ഥിരമംഗലഃ മുഖിപ്രദേശത്രുള്ള കട്ടികളേംഡാക്കു ആനന്ദരാത്രിയായി എഴുന്നേറ്റു് അവരവരുടെ ‘കൊട്ട’കളു് എഴുതു പുശ്ചത്താം ശേഖരിക്കാൻ തൊടികളിലു് പാടങ്ങളിലു് പ്രവേശിച്ചു് ഓൺപ്ലാസ്റ്റിക്കും പാടി ഉല്പാസിച്ചതുടങ്ങി. സുരൂഗേവാനും വരവിനെ മുന്ത്തുടി അറിയിക്കുന്നതിനെന്നാതുപോലെ രണ്ടിക്കര ഭ്രജലാക്കത്രു വ്യാപിക്കാൻ തുടക്കയും. അത്യുണ്ടാത്തും മുക്കുംഡാം താന്ത്രികമായ ശിഖരങ്ങൾക്കും താന്ത്രികരുടുകൂടി അവരുടെ ശിഖരങ്ങളുണ്ടാണു് അവരുടെ അഭദ്രിച്ചു സപീകരിക്കയും ചെയ്യും.

അധികഭാമസംകൂട്ടാതെത്തന്നു ചട്ടപ്പഴപ്പിച്ചു അയാൾ പിണ്യത്തിനും ശോഭാത്തിരേക്കുംതാട്ടുടി “ഉദിച്ചുപോരും”

കേരളത്തിലെഡ്രൂക്കണം ഉള്ള ഹിന്ദു സഭാധാരം എം മഹോ താവമായി കൊണ്ടാടുന്ന തിരഞ്ഞെടുപ്പിലും ഇങ്ങനെ പ്രക്രിയയുടെ കാജണ്യംകാണ്ട്, അതുന്നും മനോഹരമായിത്തീന്നംവെക്കിലും മംഗലമേരുപിപ്രദേശത്തുള്ള ആബാലപുഖം സ്രൂപിപ്പിച്ചുവരുന്നു എങ്കിൽ അബാലപുഖം ചുരിത്രുമില്ലെങ്കിൽ വ്യാസനിപ്പിക്കുകയുംചെയ്യു ഒരു കംപനിയുംവെവും അന്നത്തന്നെ ഉണ്ടായി. മല്ലികകാട്ട് എന്ന വീട്ടിലെ ഭാസി, പെണ്ണടിഅമംഗളദേവതയുടെ അവതാരമെന്നപോലെ തലമുടിപരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മാത്രത്തിലും ചുവരുന്ന കമരമംഗളത്തു മൂല്യത്തിൻറെ ഇല്ലാത്തക്കുടാടിപ്പോകുന്നതുകണ്ണുവരുമാക്കുന്നു സംഗതിയെന്നന്നറിയാതെ വളരെ പരിശേഷിച്ചു. അവരും വഴിക്കവുച്ചു കണംവരിൽ ചിലർ തട്ടത്തിട്ട് വിവരംചോദിച്ചതിൽ, “എൻറെ പൊന്നമെയു കൊന്നപ്പോ” എന്ന് അവ്യക്തസ്വരത്തിൽ നിലവിളിച്ചു പറഞ്ഞതെല്ലാതെ കാര്യമൊന്നും പറഞ്ഞതില്ല.

വെദഗ്യൻ മല്ലികകാട്ടിൽ ഏതുംപോരാ അവിടെ പുതിയാരം നിറഞ്ഞതിരിക്കുന്നു. മല്ലികകാട്ട് എന്ന വീട് വളരെ പ്രാചീനമാണുതും, ആ പ്രദേശത്തു സാമാന്യം ധനപുഷ്ടിയുള്ളതും ആയിരുന്നു. കണ്ണതിരാമൻ മുരാഡ പേരായി ഒരു കാരണവർ വളരെ പണം സന്ദേശിച്ചു തറവാട്ടു യാരാളം പുഷ്ടിപ്പെട്ടതി. അഞ്ചേഹത്തിന്റെശശ്വം തറവാട്ടിൻറെ അഞ്ചേദയത്തെ കാംക്ഷിക്കുകയോ അതിനായി യഥിക്കാൻ പ്രാപ്തി ഇണ്ടാക്കുയോ ചെയ്യു കാരണവമാർ ഉണ്ടായില്ലെന്ന മാത്രമല്ല, കഴി മട്ടിയുമാർ ജനിച്ചവളും, സ്രൂജിതനും. മദ്യപാനികളുമായ ചിലക്ക് ചെറുപ്പുത്തിൽത്തന്നു ആ തറവാട്ടിലെ കാരണവന്നുമാനും ലഭിച്ചിരുന്നതിനാലും അവരിൽ ആരുംതന്നെ വിദ്യാസന്പന്നരില്ലായിരുന്നതിനാലും. തറവാട്ടവന്നുകുണ്ടാക്കുമെങ്കെ ക്രമേണ മട്ടിഞ്ഞുകൊണ്ടാവുന്നു. വീട്ടിൽ സന്തതികളായ സ്രൂപികളും തറവാട്ടമാഹാത്മ്യപ്പും പുരാപുണ്യപ്പുംനിമിത്തം വിവാഹംചെയ്യുപ്പുട്ടിരുന്നതിനാൽ അവരുമാക്കു അവരു വരുതു തേര്താക്കുന്നതുടെയായിരുന്ന താമസം. ഇക്കാലം തറവാട്ടിൽക്കാരണവരാം നാാഡണ്ണനും അയാളുടെ ഭാര്യ ദേവകിയമ്മയും കരെ ദ്രുത്യമായം മാത്രംമും വീട്ടിൽ

താമസമള്ളു. ദേവകിയും വലിയ ദ്രവ്യസമനായ ഒരു കരാറുകാരൻാണ്. അവളുടെ അച്ചുപ്പ് കണ്ണുംമേ സുരിരി കരാർക്കാണ്ട ധാരാളം പണം സംശാദിച്ചുവന്നല്ലോ ഒരു വലിശൊങ്കരിപ്പും തനിക്കു വലിയ തറവാട്ടുകാരത്മാജി സംഖ്യയാണ്. ദേവന്മരമന്നാഗ്രഹിച്ചിട്ടാണ് അതിനുംഭരിയും. സുശീലയുമായ തന്റെ പുത്രിയു നാരാധാരണ വിവാഹംചെയ്യുകാട്ടത്തത്തു. പ്രായം, ദേഹം സ്ഥിതി, സൗഖ്യം മുതലായവകൊണ്ട് നാരാധാരണ ദേവകിക്കു യോജിപ്പുള്ളു ഒരു ഭർത്താവയിൽനാം ഏന്തോനും സംശയമില്ലെല്ലുള്ളൂ, ദേവകിയുടെ നാഡ് മുണ്ടായുള്ളൂ. സ്വഭാവം പശ്ചാത്യം വാഹിപ്പിച്ചിട്ടും ബുദ്ധിപൂർവ്വം മറ്റും ആദ്ദേഹിച്ചി ചൂണ്ട അവരു നാരാധാരണാണ് ഭർത്തവ്യയായിരിക്കാനല്ല സ്വപ്നിക്കപ്പെട്ടതെന്ന തോന്നം. എങ്കിലും ഭാസ്യാദത്താക്ക നാർ അത്യുന്നം സ്നേഹത്തിലും വിശ്വാസത്തിലുംതന്നെ കാലങ്ങൾപോലെ കഴിച്ചപോന്നു.

നാരാധാരണ തല്ലാലും വീടിലുണ്ടായിരുന്നില്ല ഒരാളും അയാൾ അയാൾ, എന്തൊ ആവശ്യാത്മം എവിടെങ്കയാ പോയിരിക്കേണ്ണും. ഓൺതീനു നിശ്ചയമായും മടങ്ങി വരുമെന്ന പിശ്ചസിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു.

മൂസുളും വീടിന്റെ കോലായിലും മററത്തുമുള്ള ആളുക ഭോട്ടും ധാതൊനും, സംസാരിക്കാതെ, ബബ്ലപ്പെട്ടുകൊണ്ട് നിറുക്കും. വീടിന്റെ അക്കത്തെക്കു കടനു. “വാതിച്ചോക്കം പ്രാണാപായെ ജാതിച്ചുപാദ്യംവേണ്ടോ തൊട്ടവാൻ”എന്നുള്ള പ്രമാണം. വൈദ്യനു നല്പവല്ലുമരിയാമായിരുന്നു. വൈദ്യനു മരിക്കുത്തുചെന്ന നോക്കേബോധു ദേവകിയും മാളികമേ ലുള്ള അവരുടെ മരിയിൽ കട്ടിലിനുടക്കേ ബോധമില്ലാതെ വീണകിടക്കുന്നു. വേഗം ചെന്നും, അദ്ദേഹം പരിശോധിച്ചപ്പോൾ മരിച്ചിട്ടില്ലെന്നും പക്ഷേ, മറിക്കാൻ അധിക മൊന്നും. താമസം വേണ്ടിവരികയില്ലെന്നും കണ്ടു. ദേവകിയുമയുടെ ദേഹം പരിശോധിച്ചതിൽ അവരുടെ തലയുടെ പിൻഭാഗത്തു കംറിനാമായ ഒരു അടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന വൈളിപ്പെട്ടു. മൂസുളും അതിപ്രസിദ്ധനായ വൈദ്യനും ധാരാളം ലോകപരിചയമുള്ള മാന്യനമായിരുന്നു.

അദ്ദേഹം മറിയിൽ നാലുപാടും എന്ന ക്ഷണം തത്തിൽ കണ്ണുഡി ചു പരിശോധിച്ചതിൽ അടക്കങ്ങളുള്ള ഒരു പെട്ടി തുറന്നാണി കീടപ്പണിനെന്നും അതിനുംകൈ ഒരു ചെറിയ ചട്ടമപ്പെട്ടി കീടപ്പണിനെന്നും പെട്ടിയിലെ സാധനങ്ങളുക്കൈ താറുമാ റായി കീടക്കുന്നവെന്നും കണ്ണും ഉടനെ അദ്ദേഹം തിരി ഞൗണാക്കിയപ്പോൾ വാതിലിനുംകൈ നില്ക്കുന്നതായി കണ്ണു ഓരാളും, ‘ബാടിപ്പോയി പോലീസ്സുകാരെ തുടി മെംബ്രണുവാതു, ഈതു’ കുള്ളിക്കാതു പ്രപൂജതിയാണു്’ എന്ന പറഞ്ഞു. അതു കേടുയാൽ ശേഷം കേരാക്കാൻ താഴെ കാരാതെ ഏണ്ണിപ്പടി ചാടിയിരിഞ്ഞു, പൊലീസ്സു് മേഖല ലേക്കു് കത്തിച്ചുടാടി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിന്നാലെ വേരു ചിലതും ഭാടി. ആതും വീടിനകത്തു കടന്നുപോകുന്ന തന്നു യുതിയിൽ വൈദ്യുതി കല്പിച്ചുകൊണ്ടു്, തന്റെ മടി യിൽ തിരക്കിവെച്ചിരുന്ന ഒരു ചെപ്പുതുന്നു് ഒരു മതഞ്ഞ കൂത്തു ദേവകിയമ്മയുടെ മുക്കിനനേരെ വെച്ചു. അതുകൊണ്ടു് ധാരാതായ ഫലവും ഹല്ലേനുകണ്ടു് ആ സൗഖ്യം സാവധാനത്തിൽ എടുത്തു് അടക്കത്തു കുടിലിൽക്കിടത്തി, എന്നാണ് ചെയ്യുന്നതെന്നറിയാതെ വിഷ്ണുന്നായി തലയും ചൊറിഞ്ഞുകൊണ്ടു് അവിടെ നില്പായി. അപ്പുണ്ടും ദേവകിഞ്ചമ്മയുടെ തെന്താവു്, നാരാധാരാൻ വരുന്നും വൈളിയിൽനിന്നു് ആരും പറയുന്നതു കേടു. മൂസുതു് വലി ഞാത ആശ്വാസസുചകമായി ഒരു ദീർഘശ്രാം ചെയ്തു. നാരാധാരാൻ അതുന്തം പരിഗ്രമിച്ചു കുത്തച്ചുവിളി കണ്ണിൽനാണിനു തുടക്കതു വെള്ളു. ചാടിയനിലയിൽ അക്കത്തു പ്രവശിച്ചു. തന്റെ പ്രാണശൈരിയുടെ നില കണ്ണുപ്പോൾ “എന്നാണാണുണ്ടെന്നു, ഈതെന്നു ക്രമയാണു്? എന്നെന്നു ഓണപ്പുകനമോ ഇഷ്പരാ ഇതു്” എന്ന പറഞ്ഞ ഉടനെ മൂസുതു് അധ്യാളേ ചെന്ന പാടിച്ചു് ‘നാരാധാരാൻ വ്യുസ നീംഞ്ഞു, നാരാധാരാൻ ഭാര്യയു് എന്നു. വന്നിട്ടിലും, കൈകെ ശരിയാകും’ എന്ന പറഞ്ഞു. ഈതു കേടുപ്പോൾ നാരാധാരാൻ പ്രക്രതിയോന്നു മാറി; കണ്ണിലെ വെള്ളു. നീനു, ‘എന്നാം, ദേവകി മരിച്ചിട്ടില്ലോ?’ എന്ന പറഞ്ഞു ഉടനെതന്നു, ‘അഞ്ഞുനെന്നു ആശ്വാസിപ്പിക്കാൻവേണ്ടി പറകയാണോ?’ എന്ന ചോദിച്ചു.

മുസ്തു്:—“ഈ മരിച്ചിട്ടില്ല, നാരായണൻ വരു, ഉടനെ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് രബ്ബറുവദ്യരാ വിളിക്കേം എന്നുകുണ്ടോ ഇവ ദേഹം സാഖ്യമാക്കുന്ന തോന്തനില്ല. സാധ്യമുണ്ടും തലപ്പിള്ള കാറിനമായ ഒരിക്കൽ കാണാറിട്ടു് തലയോടു ചതുരതുപൊഴിട്ടുവരുന്ന തോന്തനി. ഇംഗ്ലീഷ് രബ്ബറുവദ്യൻ കണ്ണാൻ പക്ഷേ വല്ല മാറ്റുവം ഉണ്ടായേക്കാം.”

നാരായണൻ:—“വേണ്ട അഞ്ചുനുതനെന്ന വല്ലതു ചെയ്യാത്തമതി. എൻ്റെ അമ്മയുടെ സുപക്കേട്ടിന് അബിട്ടനു ചികിത്സിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നപാശായിൽ നിലെ, അഞ്ചുന്റെ വിധിയിൽനിന്നുമിൽനിന്നും ഡോ കൂരു വിളിച്ച ചികിത്സിപ്പിച്ചതു്! കണ്ണാഡേപുചലം? തൊൻ തീർച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്ന, മേലാൺഇംഗ്ലീഷ് രബ്ബറുവദ്യനുമാത്രം എൻ്റെ പടികയറ്റുകയില്ലെന്നു്.”

മുസ്തു്:—“രോഗം ഇതാവിധമല്ല. ഇതു് ഇംഗ്ലീഷ് രബ്ബറുവദ്യനു കാണേണ്ടതാണു്.”

ഇംഗ്ലീഷ് രബ്ബറുവദ്യനു വിളിക്കുന്നതിനു് നാരായണൻ എന്തായിട്ടു് സ്ഥാതിച്ചില്ല. മുസ്തുതനെന്ന വല്ലതും പ്രവർത്തിക്കാൻ തീർച്ചയാക്കി. ഉടനെ പോലീസുകാരം എത്തി.

ദേവകിയമ്മയ്യു് അവരുടെ അഞ്ചുന്ന് ധാരാളം ആട്ടരണ കുടിയും കൊടുത്തിരുന്നു. അവബുദ്ധി ഒരു ദിവസം ചുവന്നു കുടിയിലാക്കി വലിയൊരു പെട്ടിയിൽ വച്ചിരുന്നു. അവ യോഗം കാണുന്നില്ല. മറിയുടെ ജാലകത്തിൽമുട്ടി കളുമാർ പ്രവേശിച്ചു്, ഉള്ള പണ്ടങ്ങളുംകുടുക്കുന്ന കാടുകൊണ്ടു പോകയും, അംപ്പാം ഉറക്കു തെട്ടി നിലവിളിക്കുന്നും, കളുമാരു തടക്കാൻഭാവിക്കയേണ്ടു ചെയ്യു ദേവകിയമ്മയെ അവർ അടിച്ച മോഹാലസ്യപ്പെട്ടതുകയും ചെയ്താണുന്ന പോലീസുകാർ തീർച്ചയാക്കി. മാളികയിലെ ജാലക തേതാളം എത്തുന്ന ഒരു വലിയ ഏണി പുറമേന്തിനു ചുവ രോടു ചാരിവെച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിന്റെ അടിയിൽ നിലത്തു പവിട്ടുകിളം ഉണ്ടു്. ഇന്നി കളുതനെ കണ്ണറിയുന്നുന്നു

ഭാരമേ പോലീസിനുള്ളൂ. ഓ.എ പെണ്ട്രട്ടിയേയും വെവ്വേദിനു മുസ്തിനേയും പോലീസുകാർ വിസ്തൃതിച്ച്.

പതിവുപ്രകാരം രാവിലെ ദേവകിയമുഖം താഴത്തിനും തൊല്പാഡിയാൽ, പെണ്ട്രട്ടി അവരെ അനേപശിച്ചു മുകളിലെയ്യു ചെന്നവെന്നും, അപ്പും അവർ നിലത്തുകിടക്കുന്നതു കണ്ണുവെന്നും, അവരു പരിഗ്രമിച്ചു “അടയ്ക്കുചെന്നുണ്ടോ കാഡിയപ്പോരു ദേവകിയമുഖ ചതുപ്പോഡിരിക്കയാണുണ്ടോ” അവരു വിചാരിച്ചുന്നും, ഉടനെ വെദ്യുതിയും അടക്കൽ ഓടിപ്പോയതാണുണ്ടും. അവരു പറ്റണ്ടു. അവരു താഴുന്നാണു് കിടക്കാറു്. തലേദിവസം രാത്രി അവരു വാതിൽ തുറക്കുന്ന ഒപ്പു കേട്ടിരുന്നു. യജമാനൻ വന്നിരിക്കയാണുണ്ടോ വിചാരിപ്പാണു്, അവരു ഒന്നും അനന്തരാതീയന്നും. വീട്ടിൽ അവശ്വരൂപത്വാതെ ഒരു ഭാസൻകൂട്ടിയുണ്ടു്. അവൻ ഓണത്തിനു സ്വന്തം തംവാദി, തലേദിവസം, വെക്കണ്ണരം അവൻറെ വീട്ടിൽ പോയി എക്കയാണു്.

പെണ്ട്രട്ടി വിവരംപറഞ്ഞ ഉടനെ താൻ ഓടിവസം വെന്നും, താൻ കാണബോരു ദേവകിയമുഖ കവണ്ണവീണിരിക്കയാണുണ്ടോ. പരിശോധിച്ചപ്പോരു ചത്തിട്ടില്ലെന്നു കണ്ണുവെന്നും മറ്റും വെദ്യുതി പറ്റണ്ടു.

ഓണാഞ്ചിനു സമൂഹംവാദി വീട്ടിൽപ്പോയ ഭാസന റിയാതെ മൂശ കാ.എ.പി. നടക്കാനതല്ലെന്നു സമർത്ഥനായ ഹൈകോണസ്കൂബിഡ ക്ഷാന്തിയിൽ നിശ്ചയിച്ചു. അവൻ പിടക്കാൻ, നുറി ത്രപ്പാന്തരാനിനെ ഓടിച്ചുണ്ടു്

അതിനിട്ടു് മുസ്തു് രോഗിയുടെ മുല്ലാവിലിടാൻ ചീല മതനുകളും. മറ്റും തയ്യാറാക്കി, തന്നാൽ കഴിഞ്ഞു തൊഴു പ്രവർത്തിച്ചുതുടങ്ങി. പല്ലു കടിയിട്ടുപായിക്കുന്നതിനാൽ വയററിലേപ്പു് മതനു യാതൊന്നും കൊടുക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. എക്കിലും ഒരു നസ്യംചെയ്യു. നസ്യംചെയ്യു് അല്ലെങ്കിൽ അതപ്പോരു ദേവകിയമുഖ കണ്ണിന്റെ പുരികം. അല്ലെങ്കാനിളക്കി. രണ്ടാമതു. ഒരു നസ്യം പേണമെന്നു വെദ്യുതി അഭിപ്രായപ്പെട്ടുകൂടും “അയ്യോ വെദ്യുതാ, എന്തിനു്, ഉപദ്രവിക്രണം, ഇതുകാണ്ടുതന്നെ ബോധുവ

അമെന തോന്നന്നണ്ടേല്ലോ’’ എന്ന നാരായണൻ പറഞ്ഞു. എത്രാധാലും നാരായണൻ തടസ്സം ഗണ്യമാക്കാതെ വൈദ്യൻ റണ്ടാമത്തും നസ്പുംചെയ്തു.

വേവകിയമ്മയു് ഓമ്മവന്നകഴിഞ്ഞാൽ കള്ളൻറെ വിവാം അവർ പറയുമെന്നും, പിന്നെ കള്ളൻറെ കള്ളി മാരായോ പിടിക്കാൻ പ്രയാസമണ്ടാക്കയില്ലെന്നും ഹൈക്കാൺസ്റ്റുബിൽ വിചാരിച്ചു്, ആ സ്രീയു് അപ്പും ബോധംവരുന്ന അവസരവുംപാത്രം നിന്നും. റണ്ടാമത്തെ നസ്പും കഴിഞ്ഞും അല്ലും. താമസിച്ചപ്പേരാഡ വേവകിയമ്മ ക്ലിന്റുന്നു നാമ്പുപാടും ഒന്നും ഒന്നാക്കി. ഉടനെ നാരായണൻ വലിച്ചൊരു ദിർഘശ്രാംക കഴിച്ചു് അടുത്ത ഒരു കസേച്ച യിൽ ഇരുന്ന കൈകൊണ്ടു മുഖപൊത്തി പരിഞ്ഞേംചുത്രുടെ സ്വാഭാവിക ഉടനെ വൈദ്യൻ അഭ്യൂതത്തിൻറെ കൈപിടിച്ചു കട്ടിലിന്നടക്കെ നിന്തി വേവകിയമ്മയോടായി:

“എത്താ, വേവകിയുടെ തെത്താവിതാ വന്നിട്ടും, കണ്ടവോ?” എന്ന ചോദിച്ചു.

വേവകിയമ്മയുടെ മുഖത്തും ഉടനെ ഒരു പ്രസന്നത ഉണ്ടായപോലെ കാണപ്പെട്ടു. ആ പ്രസന്നത അരനിമിഷമേ ഉണ്ടായിരുത്തു. ഉടനെ ഒരു യേം അവരെ ബാധിച്ചപോലെ തോന്നി. സാധു നാരായണൻറെ മുഖത്തും കാാരകൊണ്ടു് കാത്തിയാൽ ഒരു കാണുല്ലു. വേവകിയമ്മ, പക്ഷേ, ഇന്നിയും മുർഖിച്ചേക്കിലോ എന്ന വിചാരിച്ചു് ഹൈക്കാൺസ്റ്റുബിൽ അടുത്തുചെന്നു് “എന്തായിരുന്നു?” എന്ന ചോദിച്ചു. വേവകിയമ്മ സാവധാനത്തിൽ, “കുറ്റു തടിച്ച ഒരു മാപ്പിളു്” എന്ന പറഞ്ഞു പിന്നെ ഒരു ക്ലിന്റാക്കു. റണ്ടുമിന്നോട്ടും കഴിഞ്ഞെല്ലാം അടുത്തുവരിയിൽനിന്നും ഒരു വെടിയൊച്ച കേട്ടു. ഹൈക്കാൺസ്റ്റുബിൽ മുല്ലുതും തിരിഞ്ഞുനോക്കുന്നും നാശയണന്നകാണാനില്ല. അടുത്തമറിയിൽ ചെന്ന നോക്കുന്നും അവൻ രക്തത്തിൽ മുഴക്കി, പ്രാണനിട്ട് പിടിക്കുന്ന അടുക്കെ ഒരു കൈതേക്കും ഉണ്ടു്.

നാരായണൻ വലിച്ചൊരു മട്ടപാനിയും ചൂതാടിയും അയിരുന്നു. തരവാട്ടുകൂടുതൽ അവൻ ധാരാളം മുടിച്ചു.

ഓൺത്തിന്മുപ്പ് ഒരാഴ്സ് അവൻ ചൂതുകളിച്ച് വളരെ പണം തോറു. തന്റെ ഭാര്യയുടെ പണ്ണങ്ങൾ, അവരാ അറിയാതെ, എടുത്തുകൊണ്ടുപോയി പണയുംവയ്ക്കാമെന്ന വച്ചു രാത്രി അവളുടെ മറിയിൽ കയറി പണ്ണമെടുക്കു നുംബാരം അവരും അറിഞ്ഞുപോയി. പെട്ടുനാശായ ലജ്ജ യും അപമാനവും ഓത്ത്⁴ അവളെ തന്റെ കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന വലിയ ഗദകൊണ്ട് അടിച്ച്. അവരും മോഹാലസ്യപ്പേരുപോയ പ്ലാസ്, മരിച്ചിരിക്കുമെന്ന വിചാരിച്ച്, ഓടിപ്പോയി, പിറേറ്റിവസം തന്റെ സഖ്യാരത്തിൽനിന്നും മടങ്ങിവരുന്ന ഭാവത്തിൽ വന്നതായിരുന്നു. തന്റെ ഭർത്താവാണു് അങ്ങനെ ചെയ്യുതെന്ന ദേവകിയുമുണ്ടു് അറിഞ്ഞു. ‘‘എന്നിട്ടു്’’ അദ്ദേഹത്തെ രക്ഷിപ്പാൻവേണ്ടീ, ആ മോഹാലസ്യത്തിൽനിന്നും നിപുണതയായ ആ സമയത്തുപോലും, യാപ്പിള്ളയാണു് തന്നെ. ആ വിധംചെയ്യുതെന്ന കളവുപറഞ്ഞു. പുതംഗൻറെ മദ്യപാനത്തിനും ചൂതുകളിക്കു. മറ്റു ഭാചാരങ്ങൾക്കു. കൊലപാതകത്തിനും കുല്ലാളുചെയ്യവാൻ സാധിച്ചില്ല.

വിജവശകാദയം 1085 ചിങ്ങം

ക്രൈറ്റ് നോക്ക്

“എൻ്റെ സമയത്തില്ലാതെ നിങ്ങളുടെനേരം അവളെ അയച്ചതു? എന്നെല്ലാ അവളുടെ തെന്താവു്? ”

“നിന്നക്ക് വിരോധമുണ്ടാക്കുമെന്ന എന്ന് വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല.”

“വിരോധമുണ്ടാക്കുമോ ഇല്ലയോ എന്നു്, നിങ്ങളുടെ നേരം അറിഞ്ഞു്?”

“ഇതിനുമുകും. മാധ്യവി നിന്റെ സമയം കൂടാതെ അടിയന്തിരത്വം പോയിട്ടുണ്ടെല്ലോ. അനുനാസം. നീ വിരോധം പറഞ്ഞിരുന്നില്ലെല്ലോ അവളുടെ അട്ടുനു് ഇപ്പു മുള്ള ദിക്കിൽ അവാ പോയിക്കൊള്ളുന്നതെങ്കിലും പറയാറു് ലുതു. അങ്ങനേരത്തെന്ന നിന്നക്ക് സമയത്തായിരിക്കുമെന്ന എന്ന് വിചാരിച്ചു്.”

“ആ കാലാമോക്കെ മാറിയില്ലോ? എൻ്റെ അട്ടുനു് നിങ്ങളുടെ പരിപ്പാരത്തിനൊക്കെ വിരോധിയാണു്. അതു നിങ്ങൾക്കരിയാമെല്ലോ. തുണ്ടാക്കു പഴയ സന്ധ്യാഭാഷങ്ങളോക്കെ മതി൦.”

“അതെന്തൊ, പഴയ സന്ധ്യാഭാഷങ്ങൾ നീ പറയുന്നതു്? ഇപ്പോൾ നടക്കുന്നതൊക്കെ പഴയ സന്ധ്യാഭാഷമാണോ൦?”

“അതൊക്കെ ക്രമേണ വന്ന പരിപ്പാരതുണ്ടെല്ലോ? സവിജ്ഞന്നും ഒരപോലെ വിരോധമുള്ളതുണ്ടെല്ലോ താലികെട്ടു്”

ഇല്ലാതാക്കേന്നതു്? അതിനു നിങ്ങളോക്കെ ഇങ്ങനെ പുറ പ്ലൈബോ? ”

“എതാൻ വാസുദേവനിങ്ങനെ കേവലം വിഭ്യാദ്യാ സമില്ലാത്തവരെപ്പോലെ സംസാരിക്കേന്നതു്? ഇല്ലാണ നമ്മടക്കയിടയിൽ നടക്കംപോലെയുള്ള താല്പികെട്ടിനു് എന്നതാർത്ഥമാണെങ്കിൽ? നിങ്ങളോക്കെ പി. എ. മുത ലായ പരീക്ഷയോക്കെ ജുഡിച്ചു”, പള്ളരെ പുന്നുകയ്ക്കുവായിച്ചു്, പല രാജ്യങ്ങളിലും സമ്പരിച്ചു്, അനേകതരം ജനങ്ങളുമായി കണ്ട് പരിചയമായി ബുദ്ധിവികാസവും ലോകപരിചയവും സിഖിച്ചുവരാലു്? തന്ത്രം പെണ്ണു നേരി! തന്ത്രംകെന്തെനിയാം? എൻ്റെ ചെറിയബുദ്ധികൊണ്ടു് ആദ്ദും ചുംപിച്ചതിൽ ഇംഗ്ലീഷ് താല്പികെട്ടുകല്പാണം. വെറും പണച്ചുലവു മാത്രമല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ലെന്നാണം തോന്ന നാതു്. എന്താൽ ശ്രോഷ്ട്രിയാണം ചെറിയ പെൺകുട്ടിക മുക്കുക്കാണ്ടു ചെയ്തിക്കേന്നതു്! വലിംഗാൽ വെദികക്കയ്ക്കുമാണം താല്പികെട്ടുന്നല്ലോ പച്ചിരിക്കേന്നതു്. ആരാണം നന്ന മുട്ടു വെദികൻ? നമ്മടക ക്ഷുരകനോ? നിങ്ങളാക്കു സ്വർപ്പ പരിപ്പൂരവും വേണം. പെണ്ണുങ്ങളെ സംബന്ധിക്കുന്ന കാര്യത്തിലോക്കെ പഴയ ആചാരം മതി. നിങ്ങളാക്കു യുറോപ്പൻസിസ്റ്റുഡായത്തിൽ ഉട്ടകണംം, മുടിവെട്ടണം; ഒക്കെ വേണം. അതെ, സ്കീക്കുടടക്ക ഉട്ടപ്പുറിലും ചില മാറ്റം വരുത്തുക്കുണ്ടു്; നേരതന്നെ. എന്തിനു വരുത്തു? നിങ്ങളുടെ ഒന്നിച്ചു തീവണ്ടിയിൽ സമ്പരിക്കുന്നോരും, പുടവയും മുണ്ടു്. കത്തിഞ്ഞാത്തിയ കാര്ത്തം പരഞ്ഞാൻവള്ളും, കണാൻ അനൃജാതിക്കാൻ പൂജ്യിക്കുന്നതിനെ പേടിച്ചിട്ടു് നിങ്ങളാക്കു ചെലു ഉട്ടപ്പുറിക്കുന്നു; കാരു ചെറുതാജുന്നു. നിന്റെ യുംഭാ പ്രസ്തുതിക്കുരിതുമാരിൽ വല്ലവാരാട്ടം നമ്മുടെ താല്പികെട്ടിയന്തീരത്തെ നേരങ്ങു വിവരിച്ചുമാട്ടുണ്ടു്; എന്താണു് അവരുടെ അഭിപ്രായമെന്നാണു ചോദിച്ചു. പ്രോഫസന്റെ ചുംപിയിൽ പെൺകുട്ടികൾ ഒരുവാക്കന്നതിനു മുമ്പു് താല്പികെട്ടണം എന്ന നടപ്പുണ്ടു്; ശരിതന്നെ. താല്പികെട്ടുകയെന്നാൽ വിവാഹംകഴിക്കയെന്നാണു് അവരുടെ അത്മം. താല്പികെട്ടു് അവരുടെ വിവാഹത്തിന്റെ മുഖ്യ കമ്മ്ണേജും നേരാണു്. ശ്രൂതേകയിടയിൽ ‘പുടമറി’

എന്ന പരഞ്ഞാൽ എങ്ങനെ വിവാഹമെന്നത് ശാഖാ അതുപോലെ ശ്രദ്ധാർഹണം ടെയിൽ താലികെട്ട്' എന്ന പരഞ്ഞാൽ വിവാഹമെന്നാണെന്നും. ശ്രദ്ധാർഹാർഹാക റിക്കയാണെന്നവിചാരിച്ചു നാം ചെയ്യുന്ന ഈ കമ്മ്റ്റത്തിൽ, യഥാർത്ഥവസ്തുവെ വിട്ട് വെറും നിശ്ചലപിന്നയാണ് പിടിച്ചിരിക്കുന്നതു. നായക്കാരെയാണ് നാം ഈവിധം അനുക റിച്ചുതെന്ന വിചാരിക്കുക. അവത്തെയിൽ ഘത്തുന്നൂ നത്തിനുമുമ്പ് പുട്ടറികഴിക്കണം എന്നാൽ ചട്ടമുണ്ടാണോ വിചാരിക്കുക. നമ്മൾ ആ സമ്പ്രദായത്തിൽ നിശ്ചിയാതു. പിടിച്ചു ഒരു പെൺകുട്ടി ഘത്തവാക്കുന്നതിനുമുമ്പ്" വളരെ പണം ചെലവാക്കി വാദ്യം ലോപിച്ചതോടുകൂടി ഒരു സദ്യക ശീച്ചു, നമ്മുടെ ക്ഷുറക്കുന്നക്കാണ്ട് പുട്ടറിച്ചു കൊടുപ്പിക്കുന്ന ഒരു അടിയന്തിരം നടന്നവെന്ന് ഒരിക്കെട്ട്. അതെത്ര ആഭ്യന്തരമായി തോന്നും? അതുതനെ ആഭ്യന്തരമാണെന്നു. പക്ഷേ പണ്ടുപണ്ണേ നടന്നപോന്നതുകൊണ്ട് അതിൻറെ ആഭ്യന്തരം നമ്മക പ്രത്യുക്ഷമാക്കുന്നില്ല."

"നിങ്ങളെന്നാട്ട് ഈ വലിയ പ്രസംഗമൊന്നും കഴിക്കേണ്ടതില്ല. എൻ്റെ അട്ടുമുള്ളു താലികെട്ട് നിറുത്താൻപെയുന്നതു ഇഷ്ടമല്ല. താലികെട്ടി വിവാഹം കഴിക്കുന്നതു വലിയ തെററാണെന്ന തന്ത്രം വിചാരിക്കുന്നു."

"നിങ്ങളുടെ മക്കളുണ്ടോ! മാധ്യവിധിയുടെ അട്ടുമുള്ളു ഇതിൽ പ്രവേശിച്ചതുകൊണ്ട് അതിനു വിശ്രായമായി പ്രവർത്തിക്കണമെന്ന നിംബൻ അട്ടുമുള്ളു വിചാരിക്കുന്നു. അല്ലാതെ അതിനും അതുമാത്രമില്ല."

"നിങ്ങളും പറയുന്നതിനും ചെയ്യുന്നതിനും മാത്രമേ അതുമാത്രമില്ല. തന്ത്രജ്ഞാക്കേ വിധിയിൽക്കരാ."

"എന്ന തോൻ പറഞ്ഞതിട്ടില്ല."

കല്പ്രാണിയമ്മ ഒട്ടവിൽ ഉണ്ടായ ഈ വാക്കെ കോൻ വാസ്തവവും നിന്നീല്ല അവൻ പടി ഇംഗ്ലീഷ്യായി. തന്റെ മകളുടെ തെത്താവും ഇങ്ങനെ കോപിച്ചിരണ്ടിപ്പോയതുകൊണ്ട് കല്പ്രാണിയമ്മ കുറെ വിഷാദിച്ചു. താൻ അന്ത്യായമായി വല്ലതും പറഞ്ഞുപോയോ മുന്നാലോ

ചിച്ച പദ്ധതിപിച്ച്. കല്യാണിയമയാട ഏകപ്പത്രിയാണ് മാധവി, അവളെ വാസുദേവൻ വിവാഹംചെയ്തു് അല്ലെങ്കിലും കഴിഞ്ഞശോഷംതന്നെ, അവളുടെ അച്ചൻ ഗോവിന്ദൻ, അവന്റെ അച്ചൻ കൃഷ്ണൻ തമിൽ സംഗതി വശാൾ സ്വരൂപിച്ചയില്ലാതായിരുന്നു. ഗോവിന്ദൻ വളരും ജനരജജന്യം. ജാത്യഭീമാനാവും ഉള്ള ഒരു സുഖിലെ നും സാധുപ്രകൃതിക്കാരനമാണു് അദ്ദേഹം ധാരാളം കേസ്റ്റും പണവുമുള്ള ഒരു വക്കീലവാണു്. തന്റെ ജാതിയും തന്റെ രാജ്യംഡാരം. നന്നാക്കണമെന്ന നിർവ്വ്യാജമായി വിച്ചാരിച്ചു്, പണവും സമയവും അതിലേക്കായി വ്യയംചെയ്യുന്ന യോഗ്യനാണു് അദ്ദേഹം. കൃഷ്ണൻ വലിയ പണക്കാരനാണു്. ഗവണ്മെന്റുദ്ദേശ്യാഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു്, തന്റെ സാമ്പത്തികാജ്ഞലൈക്കിലും യോപ്യമായെന്ന സേവകാണ്ടു് ക്രമേണ കയറി ഒരു മനസ്സിപ്പുദ്ദേശം കിട്ടി; അതിൽ നിന്നും പെൻഷൻ വാങ്ങിയിരിക്കുന്നു്. മനസ്സിപ്പായി തന്ന കാലത്തു് വളരു പണം കൈകൂളിലാണി ധാരാളം സ്വത്തു് സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതു താഴും തന്റെ കട്ടംപ തുട്ടും അംഗവീച്ച സുഖിക്കുന്നു്. ഗോവിന്ദൻറെ ജനസ്വാധീനവും മറ്റു, കണ്ണിട്ടു് കൃഷ്ണൻറെ മനസ്റ്റിൽ അസൂച്യയും ഒരു ചൊറിയ തെത്തു് ആ ദ്യൂതനെ തന്റെ അംഗിവുക്കാതെ മുള്ളിച്ചിരുന്നു. അതു് മുപ്പേം വളരു വളർന്നു്, “ഒസ്പരാതുപുത്രു കുസമ്മഞ്ഞളത്തിൽനാണ് വേരവില്ലാതെലുവുമെന്തുമിട്ടുടി” എന്ന നിലയിലായിരിക്കുന്നു. അംഗങ്ങിരിക്കു ബോധാണു്, മുക്കാലം ചില യോഗ്യനാൾ ആരാംഭിച്ചു് സമാശ്വരപരിപ്പൂരകമ്മംത്തിൽ ഗോവിന്ദൻ ഒരു വലിയ ഉണ്ടാഹിയാണെന്നീതിനീറന്നതു്. അതിൽ ഗോവിന്ദൻ ഉണ്ടാഹിയാണെന്നുള്ള പരമാത്മംതന്നെ, കൃഷ്ണൻ അതിനു വിരോധിയാക്കാൻ സംഗതിയായി. ജനങ്ങളും വിചാരിച്ചാൽ സംഗതി കാണാൻ പ്രയാസമുള്ള കമ്മങ്ങൾ ലോകത്തിൽ എന്നൊക്കെ സംഭവിക്കുന്നു! അതിലെബാന്നാണു് കൃഷ്ണൻറെ മകനും ഗോവിന്ദൻ മകളും തമിൽ ഉണ്ടായ വിവാഹവും. വാസുദേവൻ ബി. ഐ. പാരീക്ഷ ജയചിച്ച പരിജ്ഞാരംസിലിച്ച ഒരു ഘട്ടവും മുപ്പേം ഒരു ഗവണ്മെന്റു് ഉദ്ദേശനമുന്നാണു്. അവനിൽ പായത്തക്ക ഭൂർഭൂണ

ങ്ങൾ ഒന്ന് ഉള്ളതായി അറിയുന്നില്ല. മാധവി മഹാസൂരി രിഡം അത്യന്തനുശീലയും ആയ ഒരു പൊൻകട്ടിയാണ്. അവരുടെ അച്ഛൻ നല്ല വിദ്യാല്പ്രാശം നൽകി യിരുന്നതിനാൽ അവളുടെ ബുദ്ധിക്ഷയാരാളം പാക്കത സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ ഈ ആലോചനയും അനുസരിക്കുന്നും ഉള്ളവർ അധികമില്ല.

ഓരുാദ്ദേശ്യത്താക്കമുണ്ട് വിവാഹഗ്രഹം ദ്രവ്യാഖണ്ഡം തത്തിൽത്തന്നെ വളർപ്പോന്നു. അവരുടെ മുണ്ണേജൈ പ്രിഡി ആലോചപിച്ചാൽ,

“പേര്ത്തിഹ തെറ സമാനമുണ്ടായ വധുവരരെ—
കൈത്തിപിതാമഹനു ചിരകാലമബാധിതയായും”

എന്നേ പരിശീലനത്തുള്ളൂ. വാസുദേവൻ അച്ഛൻ ആജ്ഞ കുളേ അക്ഷരംപുതി എന്നപോലെ അന്നാസരിക്കുന്നതിൽ അത്യന്തം ഉത്സൃഷ്ടനായിരുന്നു. വലിയ ഒരു മുണ്ണമായി വിചാരിക്കേണ്ടുന്ന ഈ സ്വഭാവം, വാസുദേവൻ അന്ന ത്മത്തിനാണ് അവനിൽ ദ്രവ്യമായി പതിഞ്ഞുകിടന്നതു നാഡേണം. പറവാൻ.

“മര്യാദലംഘനം ചെയ്യവവനാകിലു—
ചാര്യനേനനാകിലും ത്യാഗം ബുധമതം”

എന്നുള്ളതിൽ, വാസുദേവൻ ലവഭേദം വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. കല്പിക്കുന്നവരുടെ ഭർമ്മാശാഖാവും ഭഷ്മവിചാരവും കൊണ്ടു, കല്പനയാസരിക്കുന്നവർ സകടത്തിലാഘവന്തു സാധാരണയാണെല്ലോ.

മാധവി ഇക്കാലത്തു് അല്പഭിവസം തന്റെ അച്ഛൻ ഒന്നിച്ചു താമസിക്കാൻ വന്നിരിക്കേണ്ടായിരുന്നു. അതിലിട്ടു് ഒരുപിബസം സമീപത്തു് ഒരു വീട്ടിൽ ഒരു വിവാഹാടിയന്തിരം ഉണ്ടായിരുന്നതിൽ മനവാളൻ മനവാടിക്കു താല്പരിക്കുന്നു. എന്ന പുതിയ ഏർപ്പാടണായിരുന്നു. കൂപ്പുനംം അവൻ നോക്കാം. അതിനു വിരോധിക്കുന്ന യിരുന്നവുകും ആതുവരു പ്രത്യക്ഷത്തിൽ യാതൊന്നും

കൂദാശ പരാത്തിയന്നില്ല. ആ വിവാഹത്തിന് ഗോവിന്ദൻ പോക്കേപാശ തന്റെ മകളെയും ഓനിച്ചുകൂട്ടി.

ആ ദിവസം ഉച്ചയ്യു് പത്രമാണെന്ന് എന്ന പോശയി ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ കൂദാശയിൽനിന്ന് വീട്ടിൽചെന്ന. ഈ ചെറുപ്പക്കാരൻ എൻ വായനക്കാർ നല്ലവല്ലേ. മനസ്സിലാക്കാം.. ഇംഗ്ലീഷ്. അനുള്ളക്കാരൻ നമ്മുടെ രാജ്യത്തു് അതു അധികമില്ല. അതാണ കരിയവനാണോ. എപ്പോഴും ക്ലൈറ്റ് ധരിച്ചിട്ടാണോ. ഭൂഷിതയും അസുഖയും ഉദാഖന്ധുടിയ അനുത്തിയിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന രണ്ട് ചെറുംഗാളുങ്ങൾ, ക്ലൈറ്റുടെ ഉള്ളിൽനിന്നും വെള്ളിക്കച്ചാടി ലോകം മുഴുവൻ സ്നേഹികരിക്കാൻ ശുശ്രീകരണ നമാതിരി പലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന രണ്ട് ക്ലൈറ്റുകളാണോ അവനുള്ളതു്. ശരീരം വളരാതെ കുറഞ്ഞ് ട്രാണോ; ഉള്ളു് കരതി പ്രധികം കുറഞ്ഞിട്ടാണോ. നടക്കംപൊം വലത്തുകാൽ ഭ്രമിയിൽ കുറെ ബലപത്തിൽ ചവവിട്ടുകയും അതുനിമിത്തം ആ അഗ്രത്തേയ്യു് ഒരു ചെത്തവള്ളുമാതിരി കാണപ്പെട്ടുകയുംചെയ്യും. പത്രമാണെന്ന് ഗോവിന്ദൻറെ ഒരു അനുത്തിയന്നാണോ; എന്നവച്ചാൽ, താനും തന്റെ കുടംബപും അ മുഹൂരം കൊണ്ടാണോ” ജീവിക്കുന്നതു്. താംകീട്ടുപൊള്ളാക്കു ഗോവിന്ദൻ വിജോധ്യായി സ്വകാര്യം വല്ലതു് പ്രവർത്തിക്കുന്നതിലുണ്ട് പത്രമാണെന്ന് തന്റെ കൃതജ്ഞതാഭേദ കാണുക്കാറും. അവൻ കൂദാശയിൽനിന്ന് വീട്ടിൽ ചെന്ന നാട്ടുവർത്തിയാനും തുടർന്നു. പഠണത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നോരും ഇങ്ങിനെ ഒരു സംഭാഷണമുണ്ടായീ.

പത്രമാണെന്ന്:—നിങ്ങളിനുതെ “കല്യാണമംഗല” ത്തിനു പോകുന്നില്ലോ?

കൂദാശ:—ഞാനില്ല, ഒരുപ്രാവശ്യം താല്പരിക്കുന്ന ചെല്ലാം സു് പിന്നെയുംപിന്നെയും താല്പരിക്കുക. എന്തു ഗോപ്തിയാണോ! ഈവക്കാക്കു ഭൂതാണോ.

പത്രമാണെന്ന്:—വാസുദേവൻ പോകുന്നണ്ടായിരിക്കും.

കൂദാശ:—ഞാൻ പോകാത്ത ദിക്കിൽ അവൻ പോകുമോ?

പത്രമാണെന്ന്:—ഓഹാ അദ്ദീനെയാണോ? എന്നാൽ —

കുള്ളൻ:—എന്നാൽ എന്താണ്; പായിൽ എന്താണ്?

പത്രനാഡൻ:—എന്നാൽ—മരറാനമല്ല. എന്നാൽ. ഭർത്താവു” പോകാത്ത ദിക്കിൽ ഭാര്യയും പോകാൻ പാടില്ലോ.

കുള്ളൻ:—ഒരിക്കലെമില്ല. എൻ്റെ ഭാര്യയും പോകയില്ല.

പത്രനാഡൻ:—നിങ്ങളുടെ ഭാര്യയല്ല—ഞാൻ—അബ്ദുക്കിൽവേണ്ട—ഞാൻ നണ്ണപറ്റാത്തനാവത്തു—അബ്ദുക്കിൽത്തന്നെ എന്നു ആക്കം. കണ്ണക്കുടാ.

കുള്ളൻ:—പറയിൽ എന്താണ്, കേട്ടുകൊട?

പത്രനാഡൻ:—മരറാനമല്ല, നിങ്ങളുടെ മകൻ ഭാര്യയും അടിയന്തിരത്തിനു പോയിട്ടുണ്ട്.

ഈ കേട്ടപ്പോൾ കുള്ളൻ ഞെട്ടി എഴുങ്ങുന്നു, ഇങ്ങനെ ചോദിച്ചു:

“എന്തു” മാധ്യമിയോ? നിങ്ങൾ കണ്ണവോ അവരാ പോകുന്നതു?”

തന്റെ വീംഗ്യ ഫലിക്കുന്നതെന്നു കണ്ടപ്പോൾ പത്രനാഡൻ വളരെ സാവധാനത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:

“ഞാൻ മിറ്റുർ ശ്രീവിംഗന്റെ വീംഗ്യിൽനിന്നാണ് വരുന്നതു. അദ്ദേഹവും മകളും അടിയന്തിരത്തിനു പുരപ്പെട്ട പോയിശേഷമാണ്” ഞാൻ അവിടെനിന്നു പുരപ്പെട്ടതു.”

കുള്ളൻ:—“ഞങ്ങളുടെ സമ്മതം ചോദിക്കാതെ, എങ്ങിനെയാണ്” മാധ്യമിയെ അയാൾ തുട്ടിക്കൊണ്ടുപോയതു. വാസുദേവൻ സമ്മതം കൊടുത്തിരിക്കുമോ?”

ഈ ഒരുവിൽപ്പന്നത വാചകം പത്രനാഡേന്നോടുയിട്ടും, തന്നോട്ടതനെന്നയായിട്ടായിരുന്ന കുള്ളൻ ചോദിച്ചതു. എങ്കിലും അതിനു മറ്റൊരി പത്രനാഡൻ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:

“എ! ഞാനറിയും. വാസുദേവൻ സമ്മതംകൊടുത്തിട്ടില്ല. മിറ്റുർ ശ്രീവിംഗൻ തന്റെ ഭാര്യായാണ്”, ഞാൻ മാധ്യമിയെഴും അടിയന്തിരത്തിനു തുട്ടും, അവരെന്തുചെയ്യു

മെന്ന കാണാമല്ലോ, അവൻ്റെ ധീകരണമൊന്നു മാറ്റാണോ. മുൻ പറയുന്നതു എന്ന് കേളും.”

ഈ പറഞ്ഞതു കേവലം കളവായിരുന്നു. അട്ടപട്ടനെ യാതൊരു വാക്കും ഗ്രാവിറ്റനാക്കു, ഭാര്യയാക്കു പറഞ്ഞിരുന്നില്ല. പത്രനാൻ ഈ പ്രസ്തരെ പറഞ്ഞതു കേടു പ്പോൾ കൂദാശയും കോപം ഇന്നവിധമായിരുന്നുവെന്നു വിവരിക്കാൻ പ്രയാസം. അയാൾ പല്ലുകടിച്ചുവകാണ്ടും, വാസുദേവൻ മരിയിൽ ചെന്ന അവിടെവച്ചിണ്ടായ സംഭവം തിരിക്കു പ്രചമായിട്ടായിരുന്നു വാസുദേവൻ അയാളുടെ ഭാര്യവീട്ടിൽ ചെന്നതും, അവിടെവച്ചും ഈ കമ്മയുടെ ആശംഭവത്തിൽ വിവരിച്ചപ്പുകാരം, താനും തന്റെ ഭാര്യയുടെ അമ്മയും തമ്മിൽ സംസാരമുണ്ടായതും.

അൻ വെക്കന്നേരം, ഗ്രാവിറ്റനും മകളും അടിയന്തിരം കഴിഞ്ഞു വീട്ടിൽ മടങ്ങിയേത്തിയപ്പോൾ, തനിക്കായി ഒരു കരുതുള്ളതായി കണ്ടു. കരുതു കൂദാശൻറതായിരുന്നു. തന്റെ മകാൻറെ ഭാര്യയെ തൊഴിട്ടും, തന്റെ മകൻറും അഥവാമതിള്ളടക്കതെ തനിക്കു വിരോധമുള്ള ഒരു അടിയന്തിര തനിനും അയച്ചതുകൊണ്ടു, അവളുടെ അമ്മ തന്റെ മകാനും വള്ളെയിക്കാറമായി സംശാരിച്ചതുകൊണ്ടും, അതു നും കോപിച്ചുകൊണ്ടും എഴുതിയ കത്തായിരുന്നു അതും. കത്തിന്റെ ഒട്ടവില്ലത്തെ വാചകം ഇങ്ങനെയായിരുന്നു:

“ഞങ്ങളുടെ ധിക്കാരം ശമിപ്പിക്കാൻ നിങ്ങളുടെ മകളെ ഞങ്ങൾക്ക് വിരോധമുള്ള ദിക്കും ഒരു യന്ത്രിരത്തിനു കൂട്ടിശ്ശൊണ്ടപായതും”, എൻ്റെ മകൻ വേശ ഭാര്യയെ കിട്ടകയില്ലെന്നുള്ള പുർണ്ണവിശ്വാസത്തോടുകൂടിയാണെന്നു കിൽ ആ വിശ്വാസം തന്റെ എന്നും തന്റെ എന്നും വരുത്തിയ വിവരം നിങ്ങളും അഭിയിച്ചിരിക്കുന്നും.”

ഈ എഴുത്തു വായിച്ചപ്പോൾ, പ്രകൃത്യാ ശാന്തഗീലനാ യിത്താരവെക്കിലും, ഗ്രാവിറ്റൻ അത്യന്തം കോപാത്മനാ യിത്തിന്റെ. കൂദാശൻ എഴുത്തിൽ സുചിപ്പിച്ചിരുന്ന ധിക്കാരങ്ങൾ ചൊറുക്കെതക്കുവയായിരുന്നില്ല. എഴുത്തു വായിച്ച ഷട്ടനെ ഗ്രാവിറ്റൻ അതിനെപ്പറ്റി തന്റെ മക-

ഭോദോ ഭാര്യയോടോ യാത്താനും പറയാതെ അതിനും ഇങ്ങനെ ഒരു മറുപടി ഫ്ളാഗ്രാജിഞ്ചേയും:—

രാ. രാ. ശ്രീ.

നിഃബന്ധത്വം എന്നവും ധിക്കാരമായ എഴുത്തുകിട്ടി ണ്ടാൻ അത്യന്തം അത്രുതാസ്സപ്പെട്ട്—എൻ്റെ മക്കളെ ഈന്നും അടി യന്തിരത്തിനു തുട്ടിച്ചൊണ്ടപോയതും നിങ്ങളുടെ ധിക്കാരം ശമിപ്പിക്കാനല്ലെല്ലു. ധിക്കാരാത്തെ പ്രദർശിപ്പിക്കാൻ ഈ യാക്കാനാണും പക്ഷേ, സംഗതി വന്നതെന്നകാണ്ണന്തിൽ വ്യാസനിക്കണ്ണിയിരിക്കുന്നു. എൻ്റെ മക്കൾചെയ്യു ഈ തെററും നിങ്ങളുടെ ബന്ധം മറിക്കേതെങ്കിൽ ഗൗരവമുള്ളതായി നിങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നണ്ടെങ്കിൽ അതും അവളുടെ തലവി ഡിയായി വിചാരിച്ചുകൊള്ളുന്നതാണും.

എന്നും ശ്രദ്ധിപ്പിക്കാം.

ഈ എഴുത്തെഴുതു അധിച്ചുകഴിഞ്ഞുശേഷമാണെന്നെന്തെന്നു മകളുടെ ഭവിഷ്യത്തിനുപുറാൻ ഗൗരവമായി വിചാരിക്കാനും അതുനിമിത്തം പശ്ചാത്തപിക്കാനും ശ്രദ്ധിപ്പിക്കാനും ഇടയായതും. അന്നുരാത്രി അദ്ദേഹം വിവരം തന്റെ ഭാര്യ ദയാളും പറഞ്ഞു. കല്പാണിയമു സംസ്കൃതവും മലയാളവും ധാരാളം പാഠിച്ചിരിഞ്ഞെങ്കിൽ ഒരു വലിയ വിഭ്രഷിയായി തന്നു. അവരുടെ അഭിപ്രായത്തിനു വളരെ വിലയുണ്ടായിരുന്നു. ആ ശ്രീ എല്ലാം കേടുശേഷം ഇങ്ങനെ മറുപടിപറഞ്ഞു:

“വാസുദവൻ അവരെ വളരെ സ്നേഹിക്കുന്നതാണോ എന്നും ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയതും. ആവിധം സ്നേഹം ഒരു ദിവസം ചൊണ്ട് മറിന്നുകൂട്ടുത്തക്കേതാണെങ്കിൽ അതും ഇല്ലാതിരിക്കുന്നതാണും ഭംഗി.”

സാധു കല്പാണിയമു തന്റെ മക്കൾക്കു വരാനിരിക്കുന്ന അത്യാപത്തിനെ യാത്താവിധിയ്ക്കില്ല. പ്രതീക്ഷിക്കാതെയാണും ഇവിധം പറഞ്ഞതെന്നതിനു സംശയമില്ല.

ഗോവിന്നാക്കട്ടെ, അദ്ദേഹം തിന്റെ ഭാര്യയാക്കെ, വിവരം മാധ്യവിജ്ഞാപന പാശാതെ കഴിച്ചു. താൻ രേതു ഗ്രഹത്തിലുള്ളവയും അപൂർവ്വമായും തമിച്ചേന്തോ ഒരു സ്പരശച്ചപ്പയില്ലായ്ക്കാണോ” ആ കട്ടി മനസ്സും ലാശിയെ കിലും അതിന്റെ ഗുരവം അങ്ങോഷം അറിഞ്ഞതിൽനിന്നീലും, എങ്കിലും തന്റെ ദേശവും തന്നെ കാമ്മാൻ വജന്നീലും; തന്നെ അദ്ദോടു തുടക്കംണ്ടുപാകുന്നീലും; അദ്ദോട്ടുകൂട്ടുന്ന കാര്യത്തെപ്പറ്റി അപൂർവ്വമാർ യാതൊന്നും പറയുന്നിലും. ആകപ്പാടെ ആ സ്രീജീ വളരെ സംശയങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുത്തണ്ടി. ഖാപക കാര്യങ്ങൾ പറവാൻ അർഹത ഫൂളവർ പറയാതിരുത്തുന്നും, അറിവാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നവരെ അറിയിക്കാൻ ആളുകൾ ലോകത്തിൽ ധാരാളമിണ്ടുപോ. ഒരബിവാം. മാധ്യവി, വീട്ടിന്റെ വരാന്തയിൽ ഒരു കണ്ണരയിൽ ഇരുന്നു” ഒരു പുസ്തകം വായിച്ചുകൊണ്ടാണീ കിംഗ്വോഡ് പത്രനാട്ടു കയറിവനു. അവൻ കണ്ണു കണ്ണു ടയുടെ ഉള്ളിൽത്തുടി കണ്ണപ്പും തന്നെ, അവ പുരുത്തുചാടി ലോകം സൈനികരാക്കാതിരിക്കാൻ ഏറവംതൊന്നു അവശ്യ ആ കണ്ണാടിയുട്ടിലോകിയതാണെന്നും” മാധ്യവിക്കു തോന്ത്രി കണ്ണായിരിക്കണ്ടാം. മാധ്യവിയെക്കണ്ണേപ്പും തന്നെ പരമ നാഞ്ചിനു ഏററും ചുള്ളിപ്പും ചുള്ളിപ്പും ശ്രമായ കരണ്ണാസത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:

“അവരവർ അന്നവേപിക്കേണ്ടതു് അന്നവേപിക്കാതെ കഴിയുമോ? നിങ്ങളേപ്പും ലേപതനു ഞങ്ങളുംക്കും. വ്യസന മണ്ടു്.”

ഈതു കേടുപ്പും മാധ്യവി സാരം മനസ്സും ലാശാതെ അല്ലെന്നും അന്യാളിച്ചു. മുന്നിട്ടു്,

“നിങ്ങളേന്നിനെപ്പറ്റിയാണു് പറയുന്നതു്?” എന്ന പ്രാഥിച്ചു.

പത്രം:—“തോൻ വാസുദേവൻറെ വിവാഹകാര്യത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞത്താണു്. ഗോപാലൻവക്കീലിൻറെ മകൾ തിരുമ്പിണിയെ വാസുദേവൻ കല്പ്യാണു്. കഴിക്കാൻ തീർച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്നവും കേട്ടു്.”

ഈ കെട്ടപ്പോൾ മാധ്യവിക്കണ്ണായിരുന്ന ഭയങ്ങൾ മൂലകൾ ഒരു സ്വത്തുപാഠം കൈക്കൊണ്ടുണ്ട്, അവരെ തൽക്കുണ്ടാണ്, വല്ല പഴുപ്പിച്ച ശരംകാണ്ണെപോലെ, പീഡിപ്പിച്ച്. പക്ഷേ ഒരുക്കരമെക്കിലും മറുപടി പറയാതെ, അവരാണുവരെ തുക്കിപ്പിടിച്ചിരുന്ന പുന്നുകം രണ്ടാമതും മിവ തതിന്റെ ചൊക്കിപ്പിടിച്ച്. അതിൽ നോക്കിയതോ വായിച്ചതോ ഇല്ല അതിലോനും അവരാണുവദ്ദേശ്യിലും.. അവളുടെ ഫുദയം കാറിനമായി തുടിച്ചുതുടങ്ങിയതിനും ഒച്ച അവരുടെതന്നെ കേരളക്കാമായിരുന്നു. അവരാണുവൻ വാഴിനു പ്രതിശ്വാസം യാതാനും പറഞ്ഞുനില്ലെന്ന കാണ്ടപ്പോൾ പരമനാഞ്ചും ഇവ സന്തോഷവിവരം. അവളുടെ അമ്മയും പറവാൻ ആക്കത്തേക്കും പോയി. എന്നാൽ ഈ പത്തമാണും കേവലം കൂളവാഴിയുംവെന്നും ഇവിടെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വാസ്തവാനും പുനർവ്വിവാഹം ശത്രുവിനി യാതൊന്നും ആരുളാച്ചിച്ചിരുന്നില്ല. അവൻ അശ്വാർ അതിനെപ്പറ്റി മുടക്കളുടെ പറയാറുന്നുണ്ടും, യാതാനും, തീച്ച്ചുക്കിയിരുന്നില്ല. വിവരം കുപ്യാണി ശമ്മദയാളും പറഞ്ഞതപ്പോൾ അവരും അതിനെപ്പറ്റി മറപ്പടിയെന്നും പറയാതിരിക്കുംബാണും ചയ്യിരുന്നതും. എതാഞ്ചാലും അന്നമുതൽ മാധ്യവിക്കു കാറിനമാണും ആയിയാണും. താൻ ഫുദ യപുവം സ്നേഹിച്ചിരുന്ന തന്റെ ഭർത്താവും ഇവിധിയം പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നപ്പറ്റി അവരാണുവദ്ദേശ്യിലും വ്യസനിച്ച്. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതുള്ള സംഗതിയെപ്പറ്റി അമ്മയിൽനിന്നും നാറിഞ്ഞതപ്പോൾ അവളുടെ ആശ്വര്യം വല്ലിച്ചു. ദിവസേന ചെവകങ്ങാരം ഗോവിന്ദൻ തന്റെ മകളും വജ്രിയിൽ കയറി കടലോഡായ്ക്കും മററും സവാരിചെയ്യിച്ചും പല വിജ്ഞാ ദണ്ഡും പറഞ്ഞും അവരെ സന്തോഷിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചുവെക്കിലും അവളുടെ മനസ്സും ശരീരവും ക്ഷീണിച്ചുതുടങ്ങി.

വാസ്തവാനും തന്റെ ഭാര്യയെ ഇവേക്കി ക്കേണ്ടിവന്നതിനെപ്പറ്റി വ്യസനിച്ചുതുടങ്ങി. അവൻ ഭാര്യയെ വള്ളരു സ്നേഹിച്ചിരുന്നു. “ഇഷ്ടം പാരമുടിക്കും എദ്യമൊന്നായുള്ള തശ്ശപത്രിയെ” ഇങ്ങനെ അവളുടെ പക്ഷത്ത് ധ്യാനം തെററും ഇല്ലാത്ത നിലയിൽ

കൈവിടേണ്ടിവന്നേല്ലോ എന്നവിചാരിച്ചു”, അയാൾ രാവും പകലും സങ്കരപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു.

കൊല്ലും രണ്ടുകഴിഞ്ഞു. താല്പികെട്ടുകല്യാണംത്തപ്പ് റാറിയണ്ടായ വഴിക്കു അവസരമിച്ചു. കൂൺൻറെ ഭാഗക്കാർ പരാജിതരായി. ജനങ്ങളാക്കാക്കെ കാര്യത്തിന്റെ സുഹിയും സ്ഥിതി മനസ്സിലായിരുക്കിലും ശോഖിന്റെയും കൂൺൻറെയും കുടംബങ്ങളും തമിലുള്ളതു വെവരം കേവലം തീന്തി പി. മാധ്യവിയുടെ സുവക്കേടുവല്ലിച്ചതുടരുന്നു. അവരുടെ ക്ഷയമാണെന്നു വെദ്യത്വാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. ശ്വാസകോ ഗ്രന്തം രണ്ടും ദ്രുണപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ദീന, ദേഹാക്രമന്തും കേവലം അസാല്യമാണെന്നുതന്നെ ഏവദ്യക്ഷണങ്ങൾും ഒരുപോലെ ഉറപ്പുചെയ്യപറഞ്ഞു. കല്യാണിയമ്മയും ശോഖിന്റും ഉണ്ടായ വ്യസനത്തിന് “അതിരില്ലാതായി. മൃദുമാനന്തരയും വാസുദേവനെ ‘‘ഒരാറാറുന്നാകു’’ ചാവുന്നതിനമുമുപു കാണണമെന്നു തനിക്കു ആറുഗ്രഹമണ്ഡണം മാധ്യവി അവളുടെ അഫ്ഫെലൈ അറിയിച്ചു. ആ ശ്രീ വിവരം ശോഖിന്റേനാട് പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം തന്റെ മകളുടെ ഒട്ടവിലത്തെ ആറുഗ്രഹം സാധിക്കാൻ എന്നുചെയ്യാമെന്ന വിചാരിച്ചു വാസുദേവനു “ഇന്തനെ ഒരു കാത്തത്തും:

ശ്രീ

മാധ്യവിക്ക സുവക്കേടു കലശലഭാജി; ഇന്തി അധിക ദിവസം ജീവിക്കുമെന്ന തോന്നുന്നില്ല. നിന്നെ “ഒരാറാറുന്നാകു” കാണണമെന്നു ആറുഗ്രഹിക്കുന്നു. കഴിഞ്ഞത്തോക്കെ മറക്കാമെങ്കിൽ നീ ഒരാറിവസം വന്നു” അവരുടെ കണ്ടപോകാൻ താല്പര്യപ്പെട്ടു.

എന്നു ശോഖിന്റെ.

ഈ കത്തു വായിച്ചുപ്പോൾ വാസുദേവന്റെയ വ്യസനം എങ്ങനെ വിവരിക്കാം! തന്റെ അച്ചുന്റെ ഭിഷ്മം ബിയേയും അദ്ദേഹം ചെയ്ത പല അന്യായങ്ങളേയും അവനില്ലോ അറിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞതിരിക്കുന്നു. ശോഖിന്റെയും നിർദ്ദോഷത്തെയും അവൻ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. നിസ്സാ

രഹായ ഒരു സംഗതിനിമിത്തം എന്നെന്നും തന്റെ ഭാഗ്യത്തിനു കാരണമായ, മന്നാഹരിയായ, തന്റെ ആത്മവാദം ഭയേ താൻ പരിത്യുജിക്കേണ്ടിവന്ന് എന്നല്ല, അവളുടെ ജീവനാശത്തിനും അതു കാരണമായി. കത്തു വായിച്ചും സം വാസുദേവൻ തന്റെ മറിയിൽ പോയി കിടക്കയീൽ കമിച്ചുവൈണം വളരെനേരം കരഞ്ഞു കഴിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ എഴുന്നേറ്റു ശ്രാവിന്നന്റെ വീട്ടിലേക്കെ ചെന്നു.

അഥവായ വൈക്കണ്ണമായിരുന്നു. സുരൂൻ അസുഗി രിപ്രാപിച്ചതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. മനഷ്യലോകം തന്ത്രജ്ഞനും ദിനക്രത്യാദാ കഴിഞ്ഞു് അവരവത്തുടെ വീടുകളിലേക്കു മടങ്ങി, ആശപസിച്ചതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നും. പക്ഷിമൃഗാഡികളും പകലുള്ള വൈച്ഛിലിന്റെ കാാഖ്യത്തിൽനിന്നും വിച്ചു കത്തായി സന്തോഷിക്കുന്നു. വാസുദേവൻ ശ്രാവിന്നന്റെ വീടിന്റെ പട്ടികയറിച്ചുന്നു് പട്ടിയുടെ അടക്കവും ഒരു മരത്തിൽ ചാരിനിനും. രണ്ട് ചെറിയ പക്ഷികളും അവനെ ആരോഗ്യംനുണ്ടാക്കുന്നും വാസുദേവൻ മെല്ലു പാനത്തിൽ കണ്ണിച്ചുന്ന അവിടെ ഒരുഭാഗത്തു് ഒരു ചാതകശേരയിൽ മുപ്പാനല്ലോ, കമ്പിളിഞ്ഞും മറും മുട്ടുചും, ഏററുവും വിളറി, അത്യുന്നും ക്ഷീണിച്ചു് ഒരു ശരീരം കിടക്കുന്നും. വാസുദേവൻ ആ സ്വത്രപ്രത്യേക കണ്ണറിഞ്ഞതിലും, അതു മാധ്യവിയാധിക്കുന്നു. തന്റെ പ്രാണനും ശരീരം കണ്ണയുടുക്കാനും മാധ്യവിയുടെ ഏദയും കാംനമായി തുടർച്ചതുടങ്ങി. അവിം വലംകൈ മുദ്രയ്ക്കുന്നതു് വെച്ചു് അതു് അമർത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വാസുദേവൻ മാധ്യവിയുടെ കാംനയുടെ കണ്ണറിഞ്ഞതിലെല്ലുന്ന പറഞ്ഞുവെള്ളും. അവൻ അക്കണ്ണു ചെന്നു. അവിടെ ശ്രാവിന്നനെ കണ്ടു. അഭ്യഹം വാസുദേവനെ കണ്ണയുടുന്നു്, രണ്ടുകൈയും പിടിച്ചു. തുടനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണിൽനിന്നും രണ്ടു മുളി വെള്ളു. കവിംബത്തിൽ മുറുവുണ്ടും. അല്ലെന്നും രണ്ടുപേരും ഒന്നും മിണ്ണാതെ നിന്നുംശും ശ്രാവിന്നൻ, ‘‘അവരാ പുരത്തുണ്ടെല്ലോ, നീ കണ്ടില്ലോ?’’എന്ന പോദിച്ചു രണ്ടുപേരും പുരത്തുവന്നു് മാധ്യവിയുടെ അടക്കത്തെ ചെന്നു. അവരാ കണ്ണയത്തി വാസുദേവനെ ഒരൊറാനോക്കുന്നാക്കി ചെത്തുന്നൊരു ശ്രാംകഴിച്ചു. കണ്ണടച്ചു. ലോക

ത്തിലെ സ്വർഖവദ്ധൂരിൽനിന്നും വിച്ഛതയായി, സ്വർജ്ജന അള്ളം ഇന്നല്ലൂക്കിൽ നാശു ചെന്നുചേരേണ്ടുന്നതും, ആരാ ലും അറിവാൻ സാധിക്കാത്തതുമായ ആ സ്ഥലങ്ങളുടെ യാത്രയാകയുംചെയ്യ.

വാസുദേവൻ ഉറുമാൻകൊണ്ട് മുഖംപൊത്തി, ഗ്രാവി ഓന്നാട്ട് ഒരു വാക്കെങ്കിലും പറയാനാവാതെ ഇരുന്തിപ്പോയി. അവൻ പടിയിരിങ്ങിയപ്പോൾ, രഹി പടികയറിപ്പുന്നതു കണ്ട്. അതു പത്രമനാനേയിരുന്നു.

വിവക്കാഡയം, 1085 റൂമെഡികം-യന.

പാറക്കട്ടി

I

മലയാളരാജ്യം ഇംഗ്ലീഷ് കാൽനട അധിനിവേശത്തിൽ ആകന്നതിനമുപു് കോട്ടയംതന്ത്രഭാബിന്റെ കീഴിലായി, കീഴിലാണ് പ്രദേശങ്ങളുടെ നായകത്വം വഹിച്ചുകൊണ്ട്, കൈത്തരി നമ്പ്യാർ എന്ന പ്രസിദ്ധനായ ഒരു ഏടപ്പള്ള ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ പ്രദേശവിന്റെ സമീപത്തു് കോരശരദ്ധയ്ക്ക് എന്നാൽ യോജാവും തന്റെ പത്രിയും താമസിച്ചിരുന്നു. കുറപ്പു് വളരെ മുഖനായിരുന്നു. കോട്ടയത്തു നമ്പ്യാഭാബിന്റെ കീഴിൽ ഒരു ഭന്നായി വളരെ യുദ്ധങ്ങളിൽ ഏപ്പട്ടം അനേകം ദാരകുത്യങ്ങൾ ചെയ്യപോന്നിരുന്നതിനാൽ ഈ ദ്രോഗ തതിനു് വില്പക്കിട്ടുപെന്നു് ഒരു വിശ്വഷനാമധേയം ലഭിച്ചു. ഈപ്പോൾ വളരെ വാല്പക്കും പ്രാപിച്ചു്, പട്ടാള പോകാനോനും ശ്രദ്ധിയില്ലാത്ത നിലയിൽ ആയിരിക്കുന്നതിനാൽ നമ്പ്യാൻ കുറപ്പിനും കട്ടംവഞ്ചാക്കും. സുവർത്തനതിൽ ജീവിക്കരതക്കു ആദായമുള്ള കരി വന്നുകൊണ്ടു സർവ്വമാന്യം വിട്ടുകൊടുത്തിരിക്കുംണ്ടു്. ഈ വന്നുകൊണ്ടുവരുമ്പോൾ, വേണ്ടംപൊലെ നോക്കിനടത്തി, അതുകൊണ്ട് തന്റെ കട്ടംവഞ്ചളുടെ ചെലവുകഴിപ്പുപോരേണ്ടതിനായി, കുറപ്പു് തന്റെ മരക്കനായ ചീതക്കണ്ണക്കരുപ്പിനെ ഏല്പിച്ചു്, തന്റെ ഏകപുത്രിയായ പാറക്കട്ടിയുംതാനും കൈത്തരിപ്പിടിത്തിനുസമീപം ഒരു ചെറിയ വീടിൽ താമസിക്കുംണ്ടു്. ഈ വീടം അതുനില്ലെന്ന പറമ്പും കുറപ്പിനു് സർവ്വമാന്യം

വിട്ടകിട്ടിയ വകയിൽ പെട്ടതായിരുന്നു. പറിപ്പിൽ പല വിധ പച്ചകരിതാട്ടങ്ങളും. അവർ നടന്നപ്രശ്നങ്ങൾപോന്ന്. പലമാതിരിയിലും തരത്തിലുമുള്ള കോഴികൾ, താരാ വകൾ, പ്രാവുകൾ മുതലായ പക്ഷികളെ പോറ്റി വളരുതുകയും, ചെടികൾക്കും വെള്ളം നന്ദി രക്ഷിച്ചപോരികയും. ആയിരുന്നു അവയുടെ ജോലി. പാറുകട്ടി, കണ്ണാൽ അതി സുന്ദരിയായിരുന്നു ഇക്കാലത്തുന്തു് ഒരു പതിനാലുവയസ്സു് പ്രായമുണ്ട്. അക്കയും മറ്റു ബന്ധുക്കളും ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ, ആ കട്ടിയെ വളരെ വാസ്തവ്യത്താട്ടുടിയായിരുന്ന കുറപ്പ് പോരിപ്പോന്നിരുന്നതു്. ചെറുപ്പഞ്ചിൽത്തന്നെ ഇഷ്പരങ്കതി, പുഖജാംബവഹമാനം, ഭ്രംബ മുതലായ സർവ്വമുണ്ടും. അവസ്തുക്കിൽ അക്കരിക്കേണ്ടതിനു തക്ക വിദ്യാഭ്യാസം. അവരുടെ നൽകി. “സത്യമേ ജയതി” എന്നുള്ളതു് അവളുടെ ജീവിതകാലത്തും സപ്രകമ്മം ഇല്ലം. അന്നസരിക്കണ്ണുണ്ണു ദൈവവാക്യമായി സ്വീകരിക്കാൻ അവരെ പഠിപ്പിച്ചു. പുഖൻറെ സർവ്വപ്രവൃത്തികളും താൻ പുതിയെ പഠിപ്പിച്ചു പ്രമാണങ്ങളാക്കു് അന്നസരിപ്പായിരിക്കുവാൻ അഭ്യന്തരം സുകഷിക്കയുംചെയ്യു. ഇങ്ങനെ പാറുകട്ടി വിനാം, സത്യം, മഹ്യം, കാരണാം എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ ഒരു അവതാരലക്ഷ്മിയായി വളർന്നു പോന്നു. സമീപവാസികളായ സർവ്വജനങ്ങളാക്കു് പാറുകട്ടിയോടു് അത്യന്തം നേരുപറവു് ബഹുമാനവു് മേതിയും ഉണ്ടായി. ഏററുവു് തെമ്മാടിയും ഭക്താർപ്പിയും. ആയ ചെറുപ്പക്കാരൻപോലും പാറുകട്ടിയുടെ സർവ്വജനങ്ങളെ ബഹുമാനിച്ചു. അപ്പുനു മക്കളും സ്വന്തം അഭ്യന്തരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് അവരുടെ ചെലവുകഴിക്കുകയും ബാക്കി സാധുകരാക്കു് ധർമ്മക്കാരത്തു്പാരികയുംചെയ്യു. ക്രൈസ്തവത്തിനായി അവിടെ ചെലുന്ന സാധുക്കളെല്ലാം മടങ്ങിപ്പോകുണ്ടിവരികു് പതിവില്ല പാശട്ടിയുടെ “അക്കഷയപാതയും” ആ ദേശത്താക്കരെ ഒരു പഴഞ്ഞവാലും യിത്തിന്റെ.

പല യുദ്ധങ്ങളിലും ദൈവരുത്താട്ടുടി എപ്പും കയ്യും. അവയിൽ മിശ്രതിലും ജയിക്കുകയും. ചെയ്യാലുണ്ടായ മനക്കെങ്കതു്. സ്ഥാരംബിയിയും സ്വാഭിമാനവും. തിന്തു

കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മുഖ്യത്തു് വാല്മീകിംഗഡായ ജൗയം, നരച്ച തലയും—തന്റെ ദൈഹ്യത്തിന്റെയും സാമ്പത്യത്തിന്റെയും അജീവനാത്തസാക്ഷികളായി ശരീരത്തിൽ അവിടവിട ഉണ്ടായിരുന്ന മറിവുകളും പിന്നുംമുള്ള മാർബിടവും — വദ്ധാധിക്യവും വ്യാഖ്യാമപരിശീലവും തമിൽ മതസ്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത്തിനാണോയി ജയത്തെ സ്ഥിരപ്പെട്ടത്താനന്നുപാലെ ശരീരത്തിനു് അല്ലെങ്കിലും വളവും—ഒക്കെള്ളടിയ മുല്ലൻറെ അടക്കക്കും, ബാല്യം അക്കാദിപ്പുകളും പാഠാഡിയായ ആ പെൺകിടാവു്, മുലകൾ കൊഴിഞ്ഞു് ഉണ്ടാവിപോൾ ഓൺപോക്കുന്ന ഒരു മുഖ്യത്തിൽ ചുറവിപൂരി പടന്നാനി മുന്നു ഒരു ലതകപാലെ ശോഭിച്ചു. രജ്ഞപേരുടെ അകൃതി വിശേഷംകൊണ്ടു മാത്രമല്ല വേബിഷ്യത്തിനെ സംബന്ധിച്ചും മുഖം ഉപഘനം സാധുവാക്കുന്നു. മുഖം മുഖം കേവലം ഉണ്ടാവി വീണുപായാൽ മുഖ നിലയിൽ വളരുക്കുക പിന്നെ ആധാരമില്ല.

ഒരദിവസം രാവിലെ പാറക്കട്ടി പതിവുംപ്രകാരം തന്റെ വീട്ടിനു സമീപമുള്ള പുഴയിൽ പോയി കളിച്ചു് ഇററോട്ടുകൂട്ടി മട്ടങ്ങിവരാകയായിരുന്നു. വളരെ ദീർഘം തയ്യള്ളു തലമുട്ടി പിന്നിൽ ഉലർത്തിയിട്ടിരിക്കുന്നു. നന്നാ എത്തു ഒരു മണിച്ചു പുലവിൽ ഇടത്തുകൊണ്ടു് കമ്പാട്ടും ചെച്ചയുടുക്കുണ്ടു്. ഇടത്തുകെക്കുകൊണ്ടു് പുടവയുടെ ഒരു കോതലു പിടിച്ചു ചൊംകുകയാൽ ചെറിയ സ്വർണ്ണം പോലുള്ള കാലു് മട്ടവും തുടക്കുടു വെളിക്കുക കാണാമായിരുന്നു. മറ്റൊരു കെക്കുകൊണ്ടു് തലമുട്ടി ചിക്കിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. അങ്ങിനെചെയ്യുന്നും മുഖം പിന്നോട്ടുകൂട്ടും. അല്ലോ ഒരാത്തേയും. നീതേരിക്കുകൊണ്ടിരിക്കും. ചെയ്യുന്നും. പാറ കട്ടിയുടെ ചുണ്ടുകൾ ഇളക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു കണ്ടാൽ എന്തോ മനസ്സിൽ ജപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നണ്ണും യരിക്കാം.

ഒരു ഇടങ്ങിയ വഴിയിൽക്കൂട്ടിയാണു് ആ സുദരി ഇന്നേന്നു നടന്നുകൊണ്ടവന്നിരുന്നതു്. മുഖിയുടെ മുഖ ശോത്രതു്. അരിപ്പുചുട്ടികളുകൊണ്ടുള്ള വെലിയുണ്ടു്,

അതിനേൽക്കും അവിടവിടെ ചില വള്ളികൾ പടന്നപിടിച്ചു് അവയിൽ പലനിന്തനില്ലെങ്കിൽ പശ്ചാദ്ദരാ നിന്തന്തിരിക്കുന്നു. വേലിയിനേൽക്കും ചില ചെറിയ പശ്ചികൾ ഇത്തന്നു പാറുകളട്ടിയുടെ ചന്തന്തിനന്നുണ്ടിച്ചുജ്ഞി സംഗീതം പറിപ്പുട്ടവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടു്. ഇങ്ങനെ അവരുടെ നടന്നപോഴിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടു്. കൈതെരി നസ്യാദ്ധരണ ഭാര്യ കല്പ്യാണിയമ്മയു്. മക്കൾ കൂൺതിമാക്കം എന്ന പെണ്ണക്കട്ടിയു്. ഒരു ഭാസിയു്. അംഗീമവമായി പുണ്ടക്കരയിലേക്കു പോകുന്നബാധിതനു. അവർ വളരെ അടുത്തത്തിയില്ലെന്നും മാത്രം പാറുകളട്ടി അവരുടെ കണ്ണുജ്ഞി. കണ്ണ ഉടനെ പാറുകളട്ടി വഴിയിൽ മാറിനിനു്, അവരുടുത്തും ബഹുമാന തന്ത സ്രൂത്യക്ഷപ്പുട്ടതുന്ന വിധത്തിൽ മറ്റൊരു തന്ത്രതാട്ടു ടിതലഘയാനം താഴ്ത്തി. കല്പ്യാണിയമ്മയു്. മാക്കവും ഇവളെ കണ്ണുംനെ, എന്തോ ഒരു ചെവൽനു്. അവരുടെ ആക്ഷണ്യിച്ച വിധത്തിൽ അവളുടെ അടുക്കക്കു നിന്നു. കരേ കൂരോ ഭാസിയു്. നിന്നു.

കല്പ്യാണിയമ്മ “എവിടെയാ കട്ടീ”എന്ന ചോദിച്ചു.

പാറുകളട്ടിയെ ആദ്യം കാണുന്നവരുടെക്കു ഇങ്ങനെ ചോദിക്കാൻ നിശ്ചയമായു്. നിർബന്ധിക്കപ്പെട്ടമായിത്തന്നു. പാറുകളട്ടി ഈ ചോദ്യം കേടുപോാം മറ്റൊന്നതോടുകട്ടിയു്. വളരെ വിനയത്തിലു്. ഇങ്ങനെ മറുപടി പറിഞ്ഞു:

“ഞാൻ തേവരിപ്പാട്ടയാണു്.”

കല്പ്യാണിയമ്മ:—ഓ, വില്പകൾക്കറപ്പിന്റെ മകളാണല്ലോ? പാറുകളട്ടി:—അതെ.

കൂൺതിമാക്കം:—നിന്റെ പേരെന്താണു്?

പാറുകളട്ടി:—പാറ എന്നാണു്.

കൂൺതിമാക്കം:—അയ്യോ! ഇവളെപ്പറിയല്ലോ കാര്യം സ്ഥാൻ രാമൻമേനോൻ പറഞ്ഞതുറുു?

കല്പ്യാണിയമ്മ:—അതെ. കട്ടീ, എന്താ എടത്തിൽ വരാത്തുു? നിന്നുക്കു ചെറുജുംസ്തു വായിക്കാൻ

നല്ലവസ്ഥാം. അറിയാമെന്ന രാഖൻമേനോൻ പറഞ്ഞു. നീ ഇന്നവയ്ക്കിട്ടും നേരഞ്ഞവരോ. ചെറുപ്പേരിയും എടുത്തൊള്ള.

കണ്ണത്തിമാക്കം:—വേണ്ടമേ; ഗ്രന്ഥം ഏടത്തിലുണ്ടോ.

കല്യാണിയാമ:—ഇരിക്കെട്ട്; അവരുക്കു വായിച്ചു ശീല മുള്ളു ഗ്രന്ഥമാക്കുന്നതാണും നല്ലതും. പരതിപ്പിടിക്കും എല്ലോ.

പാറക്കട്ടി:—അച്ചുനോട് ചോദിച്ചുവരാം. ഏനിക്കു ചെറു പ്രേരി വായിക്കാൻ നല്ല ശീലമാലു. രാമൻമേനോൻ എത്തു വിചാരിച്ചു പറഞ്ഞതാണെന്നറിയുന്നതില്ല.

കല്യാണിയാമ:—ആക്രൂഹിക്കുന്നും വിനയവും ഉണ്ടും. അതു നന്നായി. ആട്ടു നീ വരാതിരിക്കുന്നതെ.

ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞും അവർ പിരിഞ്ഞു. പാറക്കട്ടി നേരെ വീട്ടിലേക്കുചെന്ന കല്യാണിയാമയെയും മകളേഴ്സും കണ്ണ വിവരവും മറ്റും, അവളുടെ അച്ചുനോട് പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുമതിയോടുകൂടി ബാധകനേരം ചുട്ട തത്തിൽ ചെന്ന.

പാറക്കട്ടിയുടെ വായനയും സംഗീതവും അവളുടെ വിനയാഡി സ്വഭാവവും കല്യാണിയാമയും. വിശേഷിച്ചു കണ്ണത്തിമാക്കവും വളരെ കൊണ്ടാടി. കണ്ണത്തിമാക്കത്തിനു അവളോടും അത്യുന്നതും. നേപ്പുഹമായി. പിന്നെ ദിവസം തോറും പാറക്കട്ടി ഏടത്തതിൽ ചെന്ന കണ്ണത്തിമാക്കത്തെ ചെറുപ്പേരിപ്പാട്ടം, രാമായണവും മറ്റും വായിക്കാൻ ശീലിപ്പിക്കേണ്ടതിനു ശട്ടുകെട്ടി.

ഈ അവസരത്തിൽ കൈതേരിനുപൂർവ്വം വീട്ടിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. കോട്ടയത്തെ ആധിനിന്നതിലുള്ള വെറി തുലത്തെ ഒരു ജോനകമാപ്പിള്ള, തന്പുംാം വിഭരാധമായി അവിടെന്നു ചില സാധുകടിയാമാരെ ഭ്രാഹ്മിക്കുന്നണണം നാ കേട്ടുനിന്നാൽ നസ്പാർ, ചില തീയുരു തുട്ടി, മാപ്പിള്ള യെ പിടിച്ചു ശീക്ഷിക്കാൻ പോയിരിക്കുന്നായിരുന്നു. പാറക്കട്ടി ഏടത്തിലെ സംഗീതാല്പൂപകസ്ഥാനം. വഹിച്ചു

രണ്ടുവിപസം കഴിഞ്ഞശേഷമാണ്, നമ്പ്യാർ ശത്രുവിനെ തോല്പിച്ച മടങ്ങിപ്പന്തു്. അന്ന പതിവുചോലെ മാക്കേതെ വായിപ്പിച്ചകൊണ്ട് പാറുകള്ക്കി അവളുടെ മുറിയിൽ ഇരിക്കു, നമ്പ്യാർ അകത്തു കടന്നുചെന്ന മകളെ സംഗീതം പഠിപ്പിക്കുന്ന പെൺകുട്ടിയെ കണ്ട് വളരെ സന്തോഷിച്ചു. അവളെക്കാണ്ട് രാമായണത്തിലെ കരു അലേവകൾ വായിപ്പിച്ചുശേഷം അഭ്യരം കഞ്ഞിരാകത്തിന്റെ സഹചാരിണിയായി എന്നും എടുത്തിരുത്തുനെ താമസിക്കുന്നതു തനിക്കു വലിയ സന്തോഷമാണെന്നും, അതിനെപ്പറ്റി വില്പുകൾക്കുപോടു താൻ സംസാരിക്കു മെന്നും മറ്റും പറഞ്ഞശേഷം, പെരിങ്ങേളത്തുനിന്നും താൻ സ്വാദിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന ഒരു വൈരമോതിരും എടുത്തു തന്റെ മകൾക്കു കാണിച്ചു് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: ‘കഞ്ഞി മാക്കു, ഈ മോതിരും നോക്കു. ഇതെനിക്കു പെരിങ്ങേളത്തുനിന്നും കിട്ടിയതാണു്. ഈ കുല്ലു നല്ല ജാതിയാണു്. അതിലെ വെള്ളം കണ്ടവോ? ഇതിനു വളരെ വിലയുണ്ടുന്ന തോന്നും. ഈതു് നിന്റെ വിരലിനേൽ ഇരിക്കു. സുക്ഷിക്കുണ്ടും, പോല്ലുകയ്ക്കുതു്.’’ ഇതുയും പറഞ്ഞു്, നമ്പ്യാർ മുറിയിൽനിന്നും പുറത്തുകൂടു പോയി. അല്ലോ താമസിച്ചു കഞ്ഞിമാക്കുവും പോയി. പാറുകള്ക്കി ഗ്രന്ഥങ്ങളാക്കു കെട്ടിവെച്ചുശേഷം, നേരെ തന്റെ വീട്ടിലേക്കു നടന്നു.

പാറുകള്ക്കി വീട്ടിലെത്തി അല്പനേരം കഴിഞ്ഞ പ്ലാസ കഞ്ഞിമാക്കുവും ഒരു ഭാസിയും ബലബലപ്പെട്ടുകൊണ്ടു തന്റെ വീട്ടിലേക്കു ചെല്ലുന്നതു കണ്ടു്, അവൻ മുറിതെത്തു ത്തിയ ഉടനെ പാറുകള്ക്കി അവരെ എത്തിരോട്ടുകുന്ന ഇന്ത്യൻ ചെന്നു. അവളെ കണ്ടു ഉടനെ കഞ്ഞിമാക്കും ഇങ്ങനെ ചോദിച്ചു:

“പാറുകള്ക്കി, ആ മോതിരമിന്നോടു തന്നോക്കു, അപ്പുൻ ചോദിച്ചാൽ എന്നു് എന്തു് പറയും?”

ഈതു കേടപ്പോൾ പാറുകള്ക്കി വളരെ പരിഞ്മാച്ചുകൊണ്ടു് പറഞ്ഞു:—

“എത്ര മോതിരം? ഇന്ന നമ്പും തന്നേതാ? അങ്ങും ഞാനതു് എടുത്തിരുന്നില്ലപ്പോ. നിങ്ങളും അതു നമ്പും രോട് വാങ്ങിയതു്? നിങ്ങൾ എവിടെ വെച്ചുവെന്ന ഞാൻ കണ്ടിരുന്നില്ലപ്പോ. വിരലിലിട്ടിരുന്നില്ല?”

കണ്ണതിമാകം:—ഈല്ല. ഞാൻ, നമ്മൾ ഇതനു പുല്ലപായിൽ വെച്ചു. പോക്കുപോരാ എടുക്കാൻ മറന്നുപായി. നീ നേരംപോകാഡി എടുത്തിരിക്കുമെന്ന ഞാൻ വിചാരിച്ചു് ഇങ്ങനൊട്ട് വന്നതാണു്. അച്ചുൻ എൻ്റെ വിരലിനേൽക്കും കാണാത്തതാൽ ചോദിക്കു. ഞാൻ എഴുതു പറയും? അങ്ങും കളിപ്പിക്കുതു്. അതിനേരം ഒരു തന്നേതിരം.

പാറുകട്ടി:—(പരിഗ്രമിച്ചുകൊണ്ടു്) സത്യമായിട്ടും. ഞാൻ ആ മോതിരം എടുത്തിട്ടില്ല.

കണ്ണതിമാകം:—നീയല്ലാതെ ആ മറിയിൽ ആയും. ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മറ്റായം അവിടെ പോയിട്ടും. ഈല്ല.

പാറുകട്ടി ഇതു കേടുപ്പോരാ കരണ്ടുതുടങ്ങി.

കണ്ണതിമാകം:—നീ ഇംഗ്ലീഷ് അതു തന്നാൽ ഞാൻ അച്ചുനോട്ടു് പറകയില്ല. നീ നേരംപോകാഡി എടുത്തതാണെന്ന ഞാൻ അമ്മയോട്ട് പറയാം. അച്ചുൻ പറഞ്ഞതു നീ കേടുതുന്നില്ല? അതിനു വളരെ വിലയുണ്ടെന്നു.

താൻ മോതിരം അപഹരിച്ചിരിക്കുയാണെന്നു സുചിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള കണ്ണതിമാക്കുത്തിന്റെ വാക്കുകൾ കേടുപ്പോരാ പാറുകട്ടിക്കും. എവും പകർന്നു. എന്നിട്ടു്, അവഡാഹരിച്ചു:

“ഈ മോതിരമല്ല, ഇതിനേക്കാഡു നുറിട്ടീ വിലയുള്ള സാധനമായാലും. ഞാൻ അപഹരിക്കുമെന്ന നിങ്ങൾ വിചാരിക്കണ്ണു. എൻ്റെ അച്ചുൻ എന്നു പഠിപ്പിച്ചതു് അതുനുണ്ടു്.”

ഈ കേടുകൊണ്ടു് പാറുകട്ടിയുടെ അച്ചുൻ അകത്തുനിന്നു വെള്ളിക്കുവെന്നു്, വിവരം. അംന്പഷിച്ചറിഞ്ഞുണ്ടോ,

മോതിരം എടുത്തിട്ടെങ്കാം മടക്കീകരാത്തു കളവാൻ മകളാട് പറഞ്ഞു. പാറുകട്ടി മോതിരം എടുത്തില്ലെന്നതെന്ന് ഉപ്പിച്ച പറഞ്ഞു കിഴവൻ താൻ മകളുടെ വാക്കുകൾ സാവധാനത്തിൽ കേടുശേഷം, അവരുടെ നിർദ്ദാഷിയാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കി, കാത്തിമാരണഭേദതാട്ട് ഈദാനെ പറഞ്ഞു:

“എൻ്റെ മകൾ മോതിരം കട്ടിരിക്കുമെന്ന ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. മോതിരംകൊണ്ട് അവരുടെ ധാതൊരാവശ്യവുംബില്ല. നമ്മുടെ സർവ്വപ്രസ്താവിയും ഇഷ്യറൻ സദാ കണ്ണകൊണ്ടിരിക്കുന്നണ്ട്. ആ തത്പരം ഞാൻ അവരുടെ നല്ലവസ്തും ധരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. മോതിരം അവീടത്തെന്ന വല്ല ദിക്കിലും ഉന്നായിരിക്കും.

കാത്തിമാക്കം:—“അഞ്ചുദാനയാവാട്ടു. ഞാൻ അപ്പുന്നാട് പറയാം. അവരെ നിരദ്ധരിക്കുന്ന നല്ലവസ്തും അറിയാമല്ലോ. നിങ്ങൾ അവരോട്ട് ഉഠാം. പറഞ്ഞുകൊണ്ട് വിന്.”

ഈയും പറാത്തും അവരുടെ ദാസിക്കുംഡുടി പോയി. കാത്തിമാക്കം പോയശേഷം കുറപ്പ് മകളോട്ട് ഈദാനെ പറഞ്ഞു:

“മകളു നീ ഭയപ്പെടുമെങ്കിൽ നീ സത്യാതിന വിഭേദം ധമായി ഒന്നം പായിണ്ടാ. ഇത്തു പറാത്താണുള്ള. സത്യം പറഞ്ഞിട്ടു തല പോയാലും ദോഷമില്ല. നാബ്യാദും മഹാ ശ്രീരം. കാരിനന്മാണും. എന്നിക്കു വയസ്സായി. അയാളോട് പൊതുതാൻ ശക്തിയില്ല. വരുന്നതും അനഭവിക്കാം. സർവ്വാം കാണുന്ന ഇഷ്യരാജി നമ്മു സംശയിക്കാം.”

പാറുകട്ടിക്കുണ്ടായ സകടം പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ പ്രശ്നാം. “ജനാനമുതൽ പതിയറിഞ്ഞിട്ടാത്ത” തന്നെക്കരിച്ചും ഈദാനെ ഒരു സംശയം ആനിച്ചതുനെന്ന സകടമായി അവരുടെ തോന്തി. അവരുടെ അത്യുന്നം സ്ഥാപിച്ചിരുന്ന കാത്തിമാക്കം അവരുടെ സംശയിച്ചതുകൊണ്ടും അവളുടെ സകടം വളരെ വലിപ്പിച്ചു. അംഗാബന്തും, ശിക്ഷ കരിത്തിന്നുണ്ടായിരുന്നും ഇവക്കു

കററണ്ടേള്ളും ശീക്ഷകയേള്ളും കറിച്ചു് രാജാക്കന്നൂർ അറി ഞ്ഞത്തേ ഇല്ല. അവരെയാക്കു ഓഡാരു ദുളി, ഈ നമ്പ്യാരേപ്പാഡ്യുള്ള, എടപ്പള്ളക്കന്നൂർ മുഖാന്തിരമായിരുന്നു നടത്തിയിരുന്നതു്.

കൈതെരിനമ്പ്യാർ മഹാധീരനം ക്രൂരനമായിരുന്നു. വല്ലവരുടേയും പ്രപുത്തി തെററാണെന്നു തനിക്കു തോന്തി യെക്കിൽ, അവരു കാറിനമായി ശീക്ഷിക്കാൻ അംഗീകാരം അശേഷം മടിച്ചിരുന്നില്ല. അതിൽ ഒരു യേവും കാണിക്കാറില്ല.

മോതിന്തത്തിന്റെ വിവരത്തെക്കരിച്ചു് അറിഞ്ഞ ഉടനെ അഭ്യൂതത്തിനു കംിനമായ കോപമുണ്ടായി. ചില അംഗേഷണങ്ങളാക്കു ത്യടിത്തിയിൽ ചെയ്തു. എടത്തി പ്ലാറ്റവരിൽ റണ്ടുപേരും പാറുക്കെട്ടിക്കും. അവളുടെ അട്ടുനും എതിരായി സാക്ഷിച്ചരകയും ചെയ്തു. ഇതിൽ ഒന്നു് മാന നേരിക്കെടുപ്പു് ഏനൊരു വുദമാണു്. ഇതു മനഷ്യൻ എടത്തിലെ പടിപ്പുകാരാവാക്കാരനായിരുന്നു. വിസ്തൃഷ്ടിക്കു പും ഇംഗ്ലീഷ്. സമവരണമാരാണു്. മാനന്തരിക്കുന്നുണ്ടി നെ ഒരിക്കൽ സൈന്യസമേതം, ഒരു ലഘുക്കാരനെ അമച്ചുപെയ്യാൻ കോട്ടുത്തുനിന്നുയുണ്ടും, അഭ്യൂതത്തിനു് അവനെ തോല്പുക്കാൻ കൂഴിയാതെ മട്ടങ്ങളിവരികയും ചെയ്തിരുന്നു. ആ ലഘുക്കാരനെ വിലുക്കുന്നുപ്പാണു് പരിനെ പിടിച്ചുകൊട്ടി തന്പരാന്തരി മുമ്പാകു കൊണ്ടുചെന്നതു്. അന്നമിത്തൽ മാനന്തരിക്കുന്നുപ്പിനു് വിലുക്കുന്നുകുറപ്പിനോട് അത്യുന്നം വിരോധമായിരുന്നു. അഭ്യൂതത്തെ വല്ലവിധത്തിലും തോല്പുക്കാണെന്നു വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നവുകും അതിനു് ഇതുവരെ ഒരു തരമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

പാറുക്കെട്ടി പടിയിരിഞ്ഞിപ്പോകുന്നോടു കൂട്ടിൽ എന്നോ തിളഞ്ഞുന്ന ഒരു ചെറിയ സാധനം പിടിച്ചുസൂചിച്ചുനോക്കുന്നതായി താൻ കണ്ടിരുന്നവുന്ന കിഴവൻ പറഞ്ഞു.

പാറുക്കെട്ടി എടത്തിൽവന്ന മാക്കത്തിന്റെ വിശ്വസ്യ മിത്രമായി തീന്തുതുകൊണ്ടു്, അസൂയ ജനിച്ച ഒരു ഭ്രാഹ്മാ

യിൽനാട്ടു മരഹാത്മ സാക്ഷി. പാറുകള്ക്ക് മോതിരം ഉണ്ടായിരുന്നിനെന്നും ജാലകത്തിനുള്ള തീർട്ട് താൻ കണ്ണിൽവരുന്നു' ഈ സാക്ഷിയും പറഞ്ഞു.

നമ്പ്രാർ:—പാറുകള്ക്കു വിശ്വസിച്ചു, പാറുകള്ക്കു യേറും കുറപ്പിനേയും വിളിക്കാൻ ശത്രുയച്ചു. രാജപ്പേരു, വനം.

നമ്പ്രാർ:—പാറുകള്ക്കു, നീ മോതിരം എടുത്തിരുന്നുവോ?
പാറുകള്ക്കു:—ഞാൻ എടുത്തിട്ടില്ല.

നമ്പ്രാർ:—സത്യം. പറഞ്ഞതാണുള്ള. നീയല്ലാതെ എന്തും എടുക്കാൻ സംഗതിയില്ല.

പാറുകള്ക്കു:—ഈദാനെ പറയുന്നതു വലിയ കാശ്മാണം.

നമ്പ്രാർ:—നീ എടുക്കുന്നതു പെണ്ണും കണ്ണിൽനാം. നീ മോതിരം കയ്യിൽ പിടിച്ചും അതിരൻ കല്പ നോ കിരാക്കാണ്ട് പോകുന്നതു ഈ കുറപ്പും കാണിൽനാം. നീ ആയ്യു പറയുന്നു?

പാറുകള്ക്കു:—ഞാൻ ചെയ്യാത്തകാര്യം ഈവൻ കണ്ണിവെന്നു പറയുന്നതു വലിയ അത്രുടെ ഫായി തോന്നുന്നു.

നമ്പ്രാർ:—ഹാ! നിന്റെ വാക്ക് സാമർപ്പ്യം തരാക്കെടില്ല. ഇതു സാമർപ്പ്യമുള്ള പെണ്ണു് മോതിരം അപേഹം കിക്ക നന്തിലും. അതു മറച്ചവയ്ക്കുന്ന കളിവു പറയുന്നതിലും ഞാൻ അശേഷം അത്രുടെപ്പുട്ടന്നില്ല. ഏതായാലും നീ നേരു പറഞ്ഞതാൽ ഞാൻ നിന്റെ പിടയ്യും.

ഈവരിന്താനെ സംശാരിക്കാനും ഭേദാക്കാനായ പല തം, വീട്ടിലുള്ള സർപ്പതം, മററുള്ള കാലാലായിലും വന്നനീ ദണ്ടു. ചീലൻ പാറുകള്ക്കു നീർദ്ദേശിയാണെന്നം, ചീലൻ അവാ കാറിക്കാരിയായിരിക്കാരെന്നം, അഭിപ്രായ പ്രസ്തു. ഇവരെയൊക്കെ കണ്ണിട്ടുള്ള ലജ്ജയും ദേവും, തന്റെമുൻ ചുമതലിയിരിക്കുന്ന കാറിത്തയോത്രുള്ള വ്യസനവും നിമിത്തം പാറുകള്ക്കു പൊട്ടിക്കരഞ്ഞുപോയി. ഒഴിവിൽ അവാ ബെയരുപ്പുട്ടു ഇദാനെ പാണ്ടു:

“ഞാൻ മോതിരം എടുത്തിട്ടില്ല. നിങ്ങൾ എന്ന കൊന്നാലും, ശരി, തന്നും ശരി; മാത്രം. എൻ്റെ അഖ്യാൻ വയസ്സുകാലത്തു യാതൊന്നും ഭ്രാഹ്മികാതിരുന്നാൽ മതി.”

നമ്പ്യാർ:— (കോപ തഥാടക്കുടി) നിന്റെ അഖ്യാൻ മഹാകാളി നാശം. അധ്യാളാണ് നിന്റെക്കോണ്ടു് ഇങ്ങനെ കള വച്ചെഴും ചുത്തു്. അതുകൊണ്ടു് രണ്ടു് പരെയും ഞാൻ കാറിനമായി ശീക്ഷിക്കും.

ഈ കേട്ടപ്പോൾ വിലുക്കൻകുറപ്പിന്റെ തടി മുച്ചവൻ വിറച്ചുകൊണ്ടു്, അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു:

“എൻ്റെ ബാലപ്രതിലായിരുന്നു ഇങ്ങനെ പറാവാം. ചെയ്യവാം. നിങ്ങൾ യെരുപ്പെടുത്തുന്നതല്ലായിരുന്നു.”

നമ്പ്യാർ കോപാന്ധനായി കുറപ്പിനെ താൻതന്നെ പിടിച്ചിഴച്ചു് അരിയിലിട്ടിട്ടുകയും, സാധുവും നിർദ്ദോഷി ഫുമായ പാറക്കുട്ടിയുടെ പുറത്തു ചുരുക്കൊണ്ടു് പഞ്ചടി അടിമാറ്റി ക്രമീകരിച്ചും ചെയ്തു.

പുറുംടുക്കി ശ അടിശക്കാത്തു കണ്ണഭവരാക്കു കരഞ്ഞു. ഇങ്ങനെ നിലവിലും ഒരു മുത്തും ആ പ്രദേശത്തുള്ളവരോ നോം പണ്ടു കണ്ടിരുന്നുണ്ടോ പനിനീർപ്പുപോലെ മാർദ്ദവ മുള്ളു ശരീരത്തിനേൽക്കു ചുരുക്കൊണ്ടടിച്ചു ചോര പൊട്ടി അവരും നിലവിലിച്ചു മോഹാലപസ്യപ്പെട്ടു.

കണ്ണനിന്നവരിൽ ചിലർ ഉടനെ വിലുക്കൻകുറപ്പി നേരിൽ മതമകനായ ചിതകണ്ണക്കുപ്പാടു വിവരം പറയാൻ ഔടിപ്പോയി.

II

ചിതകണ്ണക്കുപ്പു് 21 നായനാംരാടക്കുടി കൈത്തേരി എടുത്തിൽ എത്തുപാശ അഭ്യംബാത്രിയായിരുന്നു. വഴി യിൽവച്ചു് അദ്ദേഹം എടുത്തിലെ കാവസ്കാര്യങ്ങൾ വിവരം മൊക്കെ അറിഞ്ഞതിരുന്നതിനാൽ, അധികംപേരു തന്റെ

നന്നിച്ചു മട്ടിക്കൊണ്ടപോങ്കേണ്ടതില്ലെന്നായിരുന്ന വിചാരിച്ചിരുന്നതു്. കുറപ്പ്” എടത്തിൽ എത്തിയേപ്പാം പടിവാതിൽ പുട്ടിയിരുന്നു. വാതിലിന തന്റെ വാദപ്പുടികൊണ്ടു്, മട്ടിവിളിച്ചു വിഴിച്ചുയുടെ കാവൽക്കാരൻ പുല്ലൻ, വാതിൽ തുറക്കുകയുംചെയ്യു നമ്പ്യായട മജമകൻകണ്ണതിക്കേള്ളംനുപ്പാർപ്പുനുനാൽ ചെറുപ്പുകാരൻയോലാവു്, ഒന്നരണ്ടുമണിക്രമിക്രമിപു് പടിശിറ്റിന്തെ പോക്കയും പോക, നുബാൾ കാവൽക്കലരണനാടു് “നല്ല ഓമ്മുവണ്ണം” എന്ന പറകയും ചെയ്യിരുന്നു. അഭ്യർഹമാണ വിളിച്ചതെന്ന തെററിലുംഈച്ചാണ കാവൽക്കാരൻ പടിപ്പുവാതിൽ തുറന്നുകാട്ടത്തു്. വാതിൽ തുറന്ന ചിൽക്കണ്ണപറപ്പ് അക്കത്തായ ഉടനെ, “മൊച്ചകരങ്ങേ! നീയല്ലുടാ കളിക്കുംപും കഷിപറഞ്ഞത്തു്?” എന്ന ചോദിച്ചുകൊണ്ട വാദകൊണ്ടു് ആ പുല്ലൻ ബെട്ടിയതു്. തല ഉടലവിൽനാനും. വേറായീ വീണ്ടും. നന്നിച്ചുകഴിഞ്ഞു. കുറപ്പും നാശനായും. പിന്നെ മുറിത്തിരുന്നു, ഒച്ചയുണ്ടാക്കാതെ അരിപ്പുംനേരേ ചെന്നു. അഡിയുടെ വാതിലിനുടെത്തതിയപ്പോരു അതു പുറമെന്നും പുട്ടിയിരുന്നീല്ലെന്ന കണ്ടു് അതുപെട്ടുകയും. അകത്തു പ്രവേശിക്കുകയുംചെയ്യു. മുറി മുഴുവൻ പരിശശായിച്ചു. ആരെയും കണ്ടില്ല. “അമ്മാവനെങ്കിട്ട് പുട്ടിയതു് മുതിലപ്പായിരിക്കാം” എന്ന പറഞ്ഞുകൊണ്ട കുറപ്പ്” നന്നിച്ചുള്ളിവരെ തിരിഞ്ഞുനോക്കി അപ്പോരു അതിലുള്ളഒരാം; “അതെ, മുതിൽത്തനെ ഞാൻ കണ്ടിരിക്കുന്നു. പിന്നെ വേരു എവിടെയോ കൊണ്ടിട്ടിംഗിക്കാം. കുറപ്പിനെ നമ്പ്യാർ കൊല്ലുമെന്ന തോന്നുന്നില്ല. അഞ്ചുനെ ചെഞ്ഞു കുംതിൽ തന്പുരാൻറെ തിരുവുള്ളുകേട്ടണ്ണുക്കാശനു ദ്രോപ്പുടാ തിരികയെല്ലു്.”

തന്പുരാൻ! എന്തു തന്പുരാൻ? തന്പുരാൻ നന്നുകും ശ്രദ്ധവക ധിക്കാരം നാട്ടിൽ നടക്കുമോ? ആട്ടു, നീങ്ങലു വരിൻ, ആ കഴുവേറിയെ ഒന്ന കണ്ട പറയും” എന്ന പറഞ്ഞു. കുറപ്പു രണ്ടാമതും മുറിത്തിരുന്നു. നായനായും മുറി. മുറയത്തുകിടന്നുന്നുഡിയിരുന്ന രണ്ടുനുംപേരുടെ ലറ കംബത്തുടി, “ആരതു്?” എന്ന ചോദിച്ചു. കുറപ്പിനെരു ആരാക്കാരിൽ ഒരാൾ, അതിൽ ഒരു പനെ കടന്നുപടിച്ചു,

“ഈവനാണ് പാറുകള്ക്കിയെ അടിച്ചതു്” എന്ന പറഞ്ഞു് അവന്റെ കമ്മിച്ചി. മറ്റു രണ്ടുപേരും നിലവിളിച്ചു. വീട്ടിലുള്ളവശാക്കെ ഉണ്ടാം. നമ്പ്യാർ വാഴും പഴിച്ചു മാറ്റി ചാടി. നായാട്ടുനായ്യും ഒരു നരിയെ എത്തിക്കുന്നതു പോലെ കുറപ്പും നായമായും നമ്പ്യാരോടു് അടച്ചതു്. ഒരു രൂപം ചാറിനിന്നും കുറപ്പു് അവനായെക്കു അത്യുതം ദൈരുത്തേഥുട്ടി എത്തിത്തുനിന്നു. അഞ്ചുമിനിട്ടനോം പൊതുക്കാണിരിക്കുക പടിപ്പുരയിൽ ഒരു കോലാഹലം കേട്ടു. ഒരുക്കുടും നായമാർ കാത്തിക്കേളുനമ്പ്യാരുടെ നായ കത്പത്തിനുകൂടിച്ചിൽ ആരുത്തുവിളിച്ചു് ഓടിക്കൊണ്ടു മറ്റു തെത്തത്തിയിരിക്കുന്നു. പിന്നു കുറപ്പിന്റെ ആരാക്കായും നമ്പ്യാരുടെ ആരാക്കായും തമ്മിൽ നടന്ന ഫലം വിവരിക്കാൻ പ്രധാനം. രണ്ടുഭാഗത്തുനിന്നും വളരെപ്പുറം മരിച്ചു. നമ്പ്യാരുടെഭാഗം ആരാക്കാർ അധികം ലണ്ടായിതന്നു നാൽ കുറപ്പും നായമായും കേവലം പശാജിതരായെന്നതു നേരം പറയാം. ഒരുവിൽ കുറപ്പും കാത്തിക്കേളുനമ്പ്യാരും തമ്മിൽ അടച്ചതു്. നമ്പ്യാരുടെ ഒരു ബെഡ്കുക്കാണ്ടു ചിതകം ശഭ്ദരൂപം വീഴുകയുംചെയ്യു. കുറപ്പു വീണായിടനെ അഞ്ചുഹാ തത്തിന്റെ ഭാഗത്തുണ്ടായിതന്നുവാറിൽ ശ്രദ്ധിച്ചുവർ ഓടിപ്പോയി. കുറപ്പിനെ ഒരുവെച്ചിന കൊന്നുകളുവാൻ വലിയ നമ്പ്യാർ ഭാവിച്ചേക്കിലും മരുമകൻ വിലക്കി. അഞ്ചുഹാ തെരു എടുത്തു കോലാച്ചിൽ കിടത്തി.

“നാം ഈയുള്ള രക്ഷിക്കാനും വേണ്ടതു്. അമ്മാവൻ ചെയ്യുതു വലിയ തെററാണു്. വിലുകൻകുറപ്പിനോടും അഞ്ചുഹാത്തിന്റെ മക്കളോടും പ്രവർത്തിച്ചതു വളരെന്നുയായമായില്ല. എത്രുപതുടെ ജീവൻ ആത്മനിരതം ബെറുതെ നഷ്ടമായി! ഈ ചിതകംശ്വരപ്പു് തന്റെ അമ്മാവനവേ ണ്ടിയാണു് ഈതു ചെയ്യുതു്. എൻ്റെ അമ്മാവനവേണ്ടി താനും ഇങ്ങനെതന്നെന്ന പ്രവർത്തിക്കുന്നതാണു്. അതുകൊണ്ടും ഇയ്യാളുടെ പ്രപുത്തി നാം അഭിനന്ദിക്കുകയാണു വേണ്ടതു്”, എന്നുംമറ്റും കണ്ണതിക്കേളുനമ്പ്യാർ പറഞ്ഞപ്പോൾ വലിയ നമ്പ്യാർ അടങ്കി എന്നല്ല, കരെ ലജ്ജിക്കുകയും വ്യസനിക്കുകയുംചെയ്യു.

കണ്ണതിക്കേള്ളുന്നപ്പൂർ കണ്ണാൻ ബഹുഗൃഹം നല്ല ശക്തനും വലിയ അല്പാസിയുമാണെന്നതിനു പുറമേ, കരിവിവൈകവും സ്വാദിമാനവുമിൽ ചെറുപ്പുകാരന്നാണ്” ഈക്കാലത്തു വയസ്സും ഒരു ഇത്തപ്പത്തെ മാത്രം ആയിട്ടുള്ളൂ. അധികാരി വീടിൽ ഇല്ലാതിരുന്ന സമയത്തായിരുന്ന മോത്തി രക്ഷേപ്പുണ്ടായതും വില്ലുകൾക്കുപുണ്ടിനായും മകളേയും ശിക്ഷിച്ചതും അധികാരി വന്ന വിവരമൊക്കെ അറിഞ്ഞതശേഷം വളരെ വ്യസനിച്ചു. കണ്ണതിക്കേള്ളുന്നപ്പൂർ പാറുകട്ടിയെ കണ്ണത്തുമുതൽ അവലോടു് അധികാരിക്ക വളരെ ശ്രദ്ധം ജനിച്ചിരുന്നവെന്നും അടക്കത അവസ്ഥരത്തിൽ അവളെ ഭാര്യയാർഹാൻ അധികാരി വിചാരിച്ചിരുന്നവെന്നുമിൽ രഹസ്യം വായനക്കാരിൽനിന്നും ഇന്നിയും മാച്ചുവെങ്ങ്ങാൻ താൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല.

കണ്ണതിക്കേള്ളുന്നപ്പൂർ പ്രേമത്തെ പാറുകട്ടി കണ്ണാറിഞ്ഞതിട്ടണ്ണെന്നും അതിനുന്നുല്ലായ ഒരു വികാരം അവളുടെ മനസ്സിലും ഉണ്ടായിട്ടണ്ണുമാണു് എൻ്റെ വിശ്വാസം.

ഈ നിലയ തു പാറുകട്ടില്ലെ സംഭവിച്ച സകടാവ സമയിൽ കണ്ണതിക്കേള്ളുന്നപ്പൂർക്ക് എത്രമേൽ അനുകാവ യുണ്ടായിരുന്നവെന്നു് വിശേഷിച്ചു പറിയാണ്ടതില്ലെല്ലാ. ഇന്നി വില്ലുകൾക്കുപുണ്ടിനെ ഇട്ടച്ചിരുന്ന അറ ഒഴിഞ്ഞുകൊടക്കാണും സംഗ തിയം പ്രസ്തുതിച്ചു. അമ്മാവൻ ചെയ്തു വച്ചിയ അന്നും മാനന്തവാടിൽത്തു ഉടനെ, ചെറിയ നന്ദിപ്പും പാറുകട്ടിയെ അടച്ചുത്തു ഒരു വീടിലേണ്ണു തുട്ടിക്കൊണ്ടുപാണു അവളുടെ പരമക്കാരാക്കു പെണ്ടുന ചീകിത്സയും ശ്രൂതിച്ചയും ചെയ്യപാൻ ശ്രദ്ധം കൈട്ടി. രാത്രിയായ സ്നേഹം സപകാരുമായി കുറപ്പിനെ തുറന്നവിട്ടുകയും അങ്ഗീകാരത്തുയും മകളേയും തുട്ടി ചീതക സ്വകാര്യപ്പിന്റെ വീടിലേണ്ണു കൊണ്ടാക്കാൻ ആലോച്ചിക്കു കയ്യും ചെയ്തു. അങ്ങനെന അവൻ കരി മുരു എത്തിയപ്പോൾ ഫാണു് ചീതകണക്കെന്നു് നായന്മാരെ ശേഖരിക്കുന്ന വിവരം കണ്ണാറിക്കേള്ളുന്നപ്പൂർ അറിഞ്ഞതും. ഉടനെ വിശ്വസ്യ രായ രണ്ട് ട്രിപ്പരോടൊന്നിച്ചു്, അവരെ തലപ്പേരിക്കുന്നതു

വയലള്ളം എന്ന പ്രദേശത്തെക്കയെച്ചു. അംഗ്രഹം മടങ്ങി വീട്ടിലേക്ക് പോയി. ആദ്യം വലിയനും പ്രാണാട്ട് വിവരം പറഞ്ഞാലോ എന്ന വിചാരിച്ചു അതു പിന്നെ വേണ്ടുമെങ്കിൽ. അക്കാവൻറെ അന്യായത്തിനുള്ള പ്രതിഫലം അല്ലെങ്കിലും അംഗ്രഹം അണ്ഡവിക്കണാമെന്നും തകരാറുകൾ അധികം ഉണ്ടാകന്നതിനുമുമ്പ് താൻ വന്ന സഹായിക്കാമെന്നും സമത്തം നായ ആ ചെറുപ്പുക്കാരൻ വിചാരിച്ചു. ഇൻഡിപ്പാക്കജ്ബാഡ്, “നല്ല ഓമ്മുവേണം” എന്ന പട്ടിപ്പുകാവൽക്കാരനോട് പറഞ്ഞത്തു് പ്രയാത്മത്തിലാണ്. കളിജ്ഞാക്ഷി പറഞ്ഞത്തിനോ ഫലം ആ മനസ്യൻ അണ്ഡവിക്കാമെന്നതെന്ന അഡാശക്ക് വിചാരിച്ചണായിരുന്നു.

ചീതകണ്ണക്കരുപ്പിനു കുറെ ആശ്വാസമായപ്പോൾ അഡാശ എഴുന്നേറ്റു സ്വന്നം വീട്ടിലേജ്ജു പോയി. മാറിച്ച ഭന്നാത്തട ശവമാക്കേ സംസ്കരിച്ചതിനശേഷമാണു് വലിയ കർപ്പുംനെ കാണാനില്ലെന്ന വലിയ നമ്പ്യാർ അറിഞ്ഞത്തു്. ചീതകണ്ണക്കരുപ്പു് അഡാശെല്ല അറിയിൽനിന്നും രക്ഷിച്ചു പറഞ്ഞതയച്ചതാണെന്നു് ആദ്യം വിചാരിച്ചു. പക്ഷേ താഴക്കാൻകൊണ്ടു പുരഖമനിനു തുറന്നിട്ടാണു് അഡാശെല്ല രക്ഷിച്ചതെന്നു് അറിഞ്ഞതപ്പോൾ നമ്പ്യാർക്കും സംശയമാണുി. ചാരുക്കട്ടിയും ആ ദേശംവിട്ടുപോയിരിക്കണമെന്ന വിവരം അറിഞ്ഞതപ്പോൾ സംശയം വന്നു കൂടു.

രണ്ടുപേരും തന്നുണ്ടാക്കുന്ന അട്ടക്കൽ ചെന്നു് ആ പലാതി ബോധിപ്പിക്കാണനാ, അതോ, അധികം ആരാഹത്തു ശേഖരിച്ച തന്നോട് പ്രതികാരം വീട്ടാനോ, ഗ്രംഐപ്പുക്കാമെന്നും അശവായിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നു ഫലപ്രകാരത്തിനായുമുന്നു് തന്ത്രം ചെയ്യാമെന്നും വിചാരിച്ചു. പചത്രം ആലോച്ചിക്കാണ്ടു് അകത്തു് പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ നമ്പ്യാർക്കും ഭാര്യ അട്ടത്തു് ചെന്നിട്ടു്, ‘എന്നൊ സംസ്ഥാപനമായില്ലോ? ഇവിടെത്തെ മറ്റൊരുവച്ചു് ഒരു നിഃബലവും വേണമെന്നു് കുറെ നാളായല്ലോ പറയുന്നു? നാബലിതനെന്ന ആയി.’’

നമ്പ്യാർ:—ആരാണു് അതിനൊക്കെ സംഗതി?

ഭാര്യ:— അതാ! ഞാനാണെന്ന പറയും. സത്യ് ആപത്തി നും സംഗതി ഭാര്യ. സർവ്വസന്ധത്തും. ഭേദതാവിന്റെ ഭാഗ്യംകൊണ്ടായതു്. ആ ചെണ്ണക്കട്ടി നിരപരാ ധിയാണെന്ന ഞാൻ അപ്പുഴേ പറഞ്ഞില്ലോ?

നമ്പ്യാർ:— വെറുതെ വല്ലതും പറയണാ; നീയും കാജത്തി മാക്കവും അരേല്ല പറഞ്ഞതു്, പാറുക്കെട്ടിജാണ മോതി രും കട്ടതെന്നു്.

ഭാര്യ:— ഇതാ, നീംഡരാ ഇല്ലാത്തതോന്നോനു പറഞ്ഞു് എന്നു കരിപ്പേട്ടതുംതും! ഞാൻ അഞ്ചെന്ന ഒന്നും പറഞ്ഞതിട്ടില്ല, കണ്ണതിമാക്കം. പറഞ്ഞതിട്ടുണ്ടായി രിക്കാം.

നമ്പ്യാർ:— ആരുട്ട്, ആരുകളിലും ആകട്ട്. പെയ്യേണ്ടതു ചെയ്യു. ഇനി പറഞ്ഞതിട്ട് കാര്യമില്ല വില്ലുകൾ കുറച്ചു് അഥവിൽനിന്നും ചാടിപ്പോയി. ഇനി എന്തു നത്തിട്ടുണ്ടാണ വരികയെന്നറിയുന്നില്ലെന്നു.

ഭാര്യ:— ചാടിപ്പോയോ? കുറച്ചുണ്ടെനു അര തുന്നവിട്ടു എന്ന പറയതേനോ?

നമ്പ്യാർ:— ആർ? ആർ തുന്നവിട്ടു?

ഭാര്യ:— ആരാണു്, കണ്ണതിക്കേള്ളേ.

നമ്പ്യാർ:— ഫോ, കഴുതേ, ഫോ. കണ്ണതിക്കേള്ളേവെല്ലു ഇന്ന ലെ രാത്രി നായക്കാരെ തുട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു് എന്നു രക്ഷിച്ചതു്.

ഈ കേട്ടപ്പോൾ നമ്പ്യാങ്കട ഭാര്യ, വിവരം ശരിയായി ഭേദതാവിന്നു യരിപ്പിച്ചു. നമ്പ്യാങ്കട സംശയങ്ങൾ കൊക്കേ തീന്നു. എത്തായാലും വില്ലുകൾക്കുറച്ചു് രണ്ടാമതും. നായക്കാരോട്ടുട്ടി വന്ന പോരാട്ടാനോ, തന്പരാനോട്ട് ചെന്നു് ആവലാതി പറവാനോ സംഗതി ഇല്ലെന്ന സ്ഥാനാംചു.

അന്നു രാത്രി ഒരു ചെറുപ്പുക്കാരൻനമ്പ്യാങ്കട, മുന്പിൽ ചൂട്ടംകത്തിച്ചപിടിച്ചു് ഒരു നായങ്ക്. വയലുള്ളതുവയ ലിംഗ്കുട്ടി ബദ്ധപ്പെട്ട നൃനാശപാകനതായി കാണപ്പെട്ടു.

നമ്പ്രയും കരാറുസ്ഥമനും തമ്മിൽ യാതൊന്നും സംസാരിക്കുന്നില്ല. അവർ വയൽ കഴിഞ്ഞു് ഒടിവഴിയിലേയ്ക്കു കടക്കുന്നും, മററാരായാണ് ചുട്ടംകൊണ്ടു വയലിലേയ്ക്കു മുറഞ്ഞിവന്നു. രണ്ടുപേരും തമ്മിൽ തിരിച്ചറിഞ്ഞയുടനെ രണ്ടാമതുവന്നു ആരും:—“ഞാൻ അങ്ങോട്ട് വരികയാണോ.” മുത്തു കേടുപ്പോയ കണ്ണതിക്കേള്ളുന്നപ്രധാൻ,—അതു മററായമായിരുന്നീല്ല,—“എന്താ, വിശ്വേഷിച്ചു? പാറക്കട്ടിയ്ക്കു പനിയോ മററാ ഉണ്ടായോ?”

“പനിയോ? അതൊന്നുമില്ല. കുറപ്പിനേയും മക്കളും കാണാനില്ല. ഈനു രാവിലെ വൈദികലുള്ള സ്ഥീകരാ എഴുന്നറ്റു നോക്കിയപ്പേണ്ടാണോ”, രണ്ടുപേരേയും കാണാനില്ലെന്നറിഞ്ഞതു്. ഞാൻ പുലരാൻ അംഗുനാഴിക മുന്നു തന്നെ എഴുന്നറ്റു്, പണ്ണിസ്ഥലത്തു പോയിരുന്നു. ഇപ്പു ഭാണു മടങ്ങിവന്നതു്. വിവരമറിഞ്ഞ ഉടനെ ഞാൻ അങ്ങോട്ടും പറിപ്പേണ്ടു്.”

നമ്പ്രയർ:—“അവർ എവിടേക്കാണു പോയ്ക്കുള്ളതു്?”

“ആരു അറിയുന്നില്ല. കണ്ണവേദം, ആരുമില്ല.”

വി.വി.കാബയം, 1088 തൃശ്ശൂ.

ഒരു ചെറിയ കൂട്ട്.

ദിവസനാൽ അപ്പുകൾഡാവും കൈയിൽ പിടിച്ചു്. അതിൽനിന്നും അല്ലാലും കടിച്ചതിനുകൊണ്ടു് കോലായിൽ തനിയെ ഇരിക്കുകയാണു്. ഒരു ആറുവയസ്സിൽ അധികമില്ല. ശിശ്രവാനാക്കിലും അവൻറെ മുഖത്തു ഉള്ളിലുള്ള ചില മനോവികാരങ്ങളുടെ ലക്ഷണങ്ങൾ കാണാണണ്ടു്. കട്ടിക്കു എന്നൊരു വലുതാണ വ്യസനമുള്ളു് അപ്പും കടിച്ചതിനുനാശങ്കാഡിലും അതിലെ കട്ടിയുടെ ശ്രദ്ധ. ആകാശത്തിൽ കറുത്തിങ്ങളും തിന്മിക്കടിയതിനു ശേഷം, ധാരധാരയായി താഴോട്ടു പതിക്കേണ്ടതിനു സഹായിക്കാൻ ഒരു ചെറിയ ശീതകാരിനെ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാർഡമാലുത്തുള്ളാലേ, കട്ടിയുടെ കണ്ണിൽ കണ്ണുനീർ തയാറായിനിൽക്കുന്നുണ്ടു്. ഒരു ചെറിയ സംഗതിവല്ലതും മതി; അമ്മവാ, അതിൻറെ ആലോചന ഒരു പട്ടിക്കു മുഖനാട്ടുപോയാൽമതി, കണ്ണുനീർ ധാരധാരയായി മറിഞ്ഞുവൈഴ്ത്തു കാണാം.

എന്നായിരിക്കും ഈ കട്ടിയുടെ വ്യസനത്തിനു കാരണം? സംശയമുണ്ടാണോ? അതെത്തു, കട്ടിയുടെ അച്ചുനും അമ്മയും മരിച്ചപോയി. അമ്മ മരിച്ചിട്ടും ഒരാഴ്സ് കഴിയുന്നതിനമുമ്പു് അച്ചുനും മരിച്ചു. രാജ്യത്തു കരിന്മായി വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന വസ്തുരിരോഗത്തിനു റണ്ടുപേരും ഈയായി ഭവിച്ചു. കുഞ്ചി! അച്ചുനും തുലിപ്രവൃത്തി യെടുത്തു ഭാര്യയെയും തന്റെ ഏകപുത്രനെയും അത്യുത്തം വാസല്പ്രയേതാടു പോറിക്കൊണ്ടവരുന്നതിനിടയ്ക്കാണും ഈ അത്യുപത്തു നേരിട്ടും. കട്ടിക്കു തന്റെ വല്ലവ

തുഡിനോ? ശാമയുടെ കുടംബംഗദല്ലായി ആ ദാമില്ലും ഇന്ത്യൻ ആര്യമോദയമില്ലാതെ അന്ത്യതും സക്കടക്കാമിരിയിലായ കുട്ടിയെ അതിൻറെ അച്ചൻ ഒരു അനജൻ, അഥാള്ളട്ടാട വീട്ടിൽ കൊണ്ടുവന്ന വള്ളത്തിവരികയാണ്. രാഖാൻനായക്ക് മകളില്ല. അയാളും, ഭാര്യയും, സ്വപ്നകാര്യം ഒരു ചെറിയ വീട്ടിലാണ് താമസം. പാലത്താഴി എടുത്തിൽ നീലക്കൂർന്നായർ എന്ന മുത്തിപ്പുട്ട അള്ളടെ തോട്ടക്കാരാണാണ് രാമൻനാഉടും. നീലക്കൂർന്നായർ കേരളത്തിലെ ഏററവും ധനപുഷ്ടിയുള്ള കുടംബത്തിലെ സർവ്വവസ്തുക്കരാക്കം എകാവകാശിയാണ്. ചുട്ടത്താലും ചിയാത്ത മുത്തുള്ള ആ തറവാട്ടിൽ വേരെ വിശ്വേഷിച്ചാൽ ഇല്ലാത്തിരുന്നിട്ടും. ആ മുത്തുലുകളിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന ആഭാസംകൊണ്ട് നാഈകാഴിച്ചു വെറുതെ ഇരുന്നകളും മെന്ന വിചാരിക്കാതെ, വിവേകജ്ഞനായ നീലക്കൂർന്നായർ ബിലാത്തിയിൽ പോയി പബാരിസ്റ്റപരീക്ഷ ജയിച്ചുവന്ന തിരുശ്ശേഷം കുടകാലും മറിരാശിയിൽ ആ പ്രവൃത്തി നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻറെ സ്ത്രീ സ്വന്തമായിരുന്നു, നീയമ രംബന്യമായ പരിജ്ഞനവും, സാമർപ്പ്യവും, ബുദ്ധിശക്തിയും. കണ്ണറിഞ്ഞ ഗവണ്മെന്റും, അദ്ദേഹത്തെ ഒരു വഹനക്കാടതി ജീവജീയായി നിശ്ചയിച്ചു. നീലക്കൂർന്നായക്ക് സ്വദേശത്തിൽ അതിവീശ്വേഷമായ ഒരു വേന്മരിയും. ബിലാത്തിയിൽ പ്രളക്കുമ്പും സദനങ്ങളും മാതൃകയാക്കി ഉണ്ടുക്കുന്നപ്പുട്ടും വീട്ടിന് തോട്ടക്കാണ്ടുള്ള അതിരുമന്മീയമായ തോട്ട തെത്ത് നോക്കിനടത്താനുള്ള അധികാരാംായിരുന്ന രാമൻ നായർ. രാമൻനായക്ക് താമസിക്കാൻ ചെറിയ ഒരു വീട് തോട്ടത്തിൻറെ ഒരു ഭാഗത്തു വീടിനെ തോട്ടിയിൽ കടക്കാനുള്ള വലിയ ഗൈറിററിന് സമീപം ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ആ ചെറിയ വീടിനെ കോപായിലാണ് നാം, ആ ചെറിയ കുട്ടിയെ മേൽവിവരിച്ചുവിധിച്ചതിൽ ഏററവും പരിതാപകരമായ ഭാവത്തിൽ കാണുന്നു.

കുട്ടി കരുനേരം അബുഡ ഇരുന്നാശേഷം, അകാശയിൽ നീനും ഒരു സ്ത്രീ വെള്ളിക്കിരിഞ്ഞിവന്നിട്ടും,—‘കട്ടാ തോട്ട തതിലോനും പോവുന്നതെ. ഏമാന്നും കണ്ണാൽ ഒപ്പു

പ്രസ്താവിച്ചു, പുക്കരിളാനം അറുകരേതെ' എന്ന പറഞ്ഞു. കട്ടൻ മിവം തിരിക്കാതെയും തന്നോട് സംസാരിച്ച സ്രീശ്വര ദിവ്യത്തക്ക ഉന്നാക്കാതെയും "ഇല്ല" എന്നമാത്രം പറഞ്ഞു. കട്ടിക്ക സംസാരിക്കാൻ അതു സം കര്യമീല്ലാ തിരിക്കേതക്കവല്ലും. തൊണ്ടയിൽ എന്തൊ വന്ന തടയന്ന വിധം തോന്നി. ഈ "സകടക്കട്ട്" പലപ്പോഴും അവനെ, തൊണ്ടയിൽ കട്ടണ്ടി, ഈയിടെ പുലിമുട്ടിക്കാറുണ്ട്. ഇതാണല്ലോ പലപ്പോഴും നമ്മരാക്കാൻ സംഗതിയാക്കാറുള്ളതു്. രാമൻനാ യജരാ ഭാര്യ കട്ടനെ വളരെ വാസ്തവ്യത്താട പോററി വരുന്നാണെന്നതിന്" സംശയില്ല. അവനുവാഗ്യമുള്ള സാധനങ്ങളാക്കേ ആ സ്രീ കഴിയുംപോലെ കൊട്ടക്കാ ദാണ്ട്. ക്ഷേണാശാധനങ്ങളിൽ നല്ലവായുാക്കേ അവനു കൊട്ടത്തിന്മുഖ്യമാണു അ പള്ളം. ഭർത്താവും തിന്നകൾക്കുള്ളിൽ. രാമൻ നായരും എപ്പോഴും നല്ലവാക്കേ പാണ്ട്യും മറ്റും കട്ടനെ സന്നോഷിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കും. കട്ടൻ" അവരോടു് അനി ഷ്മാഭാനാനു പറഞ്ഞുള്ളടാ. പക്ഷേ അവബന്ധി അമ്മവിലും അച്ചുനിലും കണ്ടിരുന്നതും. അനുഭവിച്ചിരുന്നനും. ആയു എന്തോ ഒന്ന്, എള്ളയച്ചുനിലും. അഞ്ചാളാട ഭാര്യയിലും അവൻ കണ്ടില്ല. കട്ടി എപ്പോഴും അമ്മദായിലും അച്ചുനേയും തന്നെ പിചാരിച്ചകാണ്ടിരുന്നു. ചിലപ്പോൾ ആജും കാണാതെ തനിയെ ഇത്തന്നു കാഞ്ഞം. ഉറക്കത്തിൽ പില പ്പോൾ "അമ്മ, അമ്മ, നിങ്ങളെവിട്ടാണോ" എന്നി തന്നെ പചതും അമ്മവയ്ക്കുറി പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കും.

അണ്ണു്, കട്ടി അങ്ങനെ ഇരുന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നോരും, ഇടക്കുതിരപ്പട്ടിയ ഒരു വിശേഷഘാത വണ്ടി ഗയിറാനു ഫള്ളു വരുന്നതും. തന്നെ ഇളയച്ചുപാർ ഓടിച്ചുന്ന പടിവാതിൽ തുറന്നുകൊണ്ടും. കട്ടി കണ്ടി. വണ്ടി ഓടിച്ചുകൊണ്ടി വീട്ടിലേക്കേ പോകുന്നതിനിട്ടു്" അതിലുണ്ടായിരുന്ന ആജും കട്ടിയെത്തന്നെ ഒന്നു സുച്ചിച്ചുന്നാണി. പിന്നും കിറന്നേരും ഇരുന്നശേഷം, കട്ടി അവിനെനിന്മാറുന്ന സാവധാനത്തിൽ കോലായിൽനിന്നു മറ്റുത്തിരിഞ്ഞി വളപ്പിൽ കഴി തോട്ടത്തിലേക്കേ നേനു. ചുവിടേയ്ക്കുന്ന താൻ നേനുപോകുന്നതനുനും, കട്ടിക്ക വിവരജായി

നന്നില്ല. ‘തോട്ടത്തിലൊന്നും പോകത്തു’ എന്ന് ഇള്ളയ്യ വിരോധിച്ചതിനെ കട്ടി മറന്നിരിക്കുണ്ടോ. കട്ടി നടന്നു നേൻ, പുന്നോട്ടും കഴിഞ്ഞു, കരെ ചുള്ളിക്കുടുകളും. അവിടെ വിടെ മാർദ്ദവമുള്ള പല്ലുകളുമുള്ള ഒരു സ്ഥലത്തെത്താൻ. പല്ലിൽ ഒരു ദിക്കിൽ കട്ടി കിടന്നു. കിടന്നയുടെനു കര എത്രതുടങ്ങി. കരേന്നേരും കരഞ്ഞുശേഷം എഴുപ്പുനുറി കല്ലുനീർ തുടച്ചു. “അമേ, അമേ” എന്ന മെല്ലെ വിളി ചുക്കാണ്ടു പിന്നെയും നടന്നു. ഇള്ളശ്വരൻ, കട്ടിയുടെ ദീനസ്പരംകേട്ട ദയവിച്ചാരിച്ചായിരിക്കും; വീട്ടിലേക്കെ മടങ്ങുന്നതിനു പകരം കട്ടി മരിാൽ വഴിക്കാണു നടന്നതു. കരാ നടന്നശേഷം ഒരു വലിയ മതിൽ കണ്ടു. ഇതു് എത്രായിരിക്കും? ഇതിനുള്ളിൽ എന്നാണുള്ളതു് എന്നറിയാതെ കട്ടി അത്രുത്തപ്പെട്ട്. കരേറുതെതാൽ ഗയിറു കണ്ണെതിനു നേരു നടന്നു. ഗൈയിറുച്ചിരിക്കുന്നു. അതിന്റെ അഴിയു ടെ ഉള്ളിൽഉള്ളടി നാക്കിയപ്പോൾ അവിടെ അതിമജനാ ഹാമായ പ്രസ്താവിച്ചും. ചെടികളും മറ്റും. നിറങ്ങൽ, ഒരു തോട്ടമണ്ണു് ‘അവൻ കണ്ടതു്’. ഹാ! എത്ര വിശ്വേഷമായ കാഴ്ച! തോട്ടത്തിന്റെ നടവിൽ മനഷ്യാകൃതിയിൽ വെള്ളുകല്പുകാണ്ടണഭാക്കിയും ഒരു രൂപം കണ്ടു് ‘അവൻ അത്രുത്തപ്പെട്ട്. കരേന്നേരും ഈ കാഴ്ചകളുംകൈ കണ്ടുകൊണ്ടു നിൽക്കും, വെള്ളവസ്സും ധരിച്ചു ഒരു രൂപി തോട്ടത്തിൽക്കൂടി നടന്നവജന്നതു് ‘അവൻറെ കല്ലുനീൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട്. ആ രൂപി അതിനുമരിയായിരുന്നു. വെള്ളത്തുമെല്ലാംതു ആ സ്വന്തുപം. അവൻറെ അമ്മയെയാണു് ‘ഓമ്മയിൽപ്പെട്ട തത്തിയതു് എന്നാൽ അമ്മ ഇങ്ങനെയെല്ലു വരും. ധരിക്കാറു്. ഈ രൂപി ശാരിരം മുഴവൻ, ക്ഷുണ്ണയവും ചേലയും മററും. ധരിച്ചു, മരച്ചുവിരിക്കുന്നു. രൂപി എന്തോ ആലോച്ചിച്ചുകൊണ്ടു് താഴോട്ടുനോക്കി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കയോണു്. അങ്ങനേട്ടുമിഞ്ഞോട്ടും നടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ആ രൂപി കട്ടിയെ കണ്ണേതയില്ല. കരേന്നേരും കട്ടി ആ രൂപിയെത്തന്നു നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നും, ഇന്നി മടങ്ങി വീട്ടിലേക്കെ പോകാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. തഞ്ചമയം. രൂപി തലയുയർത്തി നോക്കുകയും. ശിഗ്രവിനെ കാണുകയുംചെയ്യു. എത്രാണു് ഇതുനെ ഒരു കട്ടി ഈ സമയം. അവരുടെ വന്നതെന്നറിവാൻ, ആ രൂപി

അവൻ അടക്കലേയ്ക്ക് നടന്നതുടങ്ങി. താൻ അവിടെ ചെന്നതുകാണ്ടു് ആ സ്കൂളി പരേഷ കോപിക്കമെന്ന വിചാരിച്ചു്, കട്ടി അവിടെനിന്നും മാറാൻ ഭാവിച്ചുകൂടിലും, സ്കൂളിയുടെ മുഖം നല്ലവല്ലും കണ്ണംപൂരായ കട്ടിക്കു് അതിന്റെ അമ്മയെ രണ്ടാമതും ഓർമ്മവന്നു. അവിടെയിരുന്നു “അംഗയ്യാ, അമേമു! അമേമു!” എന്നപറഞ്ഞു്, കരാത്തുടങ്ങി. സ്കൂളി ശൈററിനടയ്ക്കു വന്നിട്ടു്, “കട്ടി, എന്താണു്? നീഡാരാണു്? അയ്യുാ, കട്ടി നീഡെന്തിനാണു കരയുന്നതു്?” എന്ന ചോദിച്ചു. കട്ടി ഒരു കൈ നിലത്തുകൂട്ടി മറേ കൈപൂട്ടം മടക്കി കല്ലുതീരക്കുകൊണ്ടു്, “എന്നെന്നു അമ്മ, എൻ്നെന്നു അമ്മ” എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞു. “നീബാൻ അമ്മയ്ക്കു് എന്താണു കട്ടി? നീ എന്തിനു കുറയുന്നു്?” എന്ന പിന്നെയും ആ സ്കൂളി ചോദിച്ചതിനു് കട്ടി ഒന്നും ഉത്തരംപറയാതിരുന്നതിനാൽ, “നീ അവിടെ നിൽക്കു്. തോൻ പോയി ശൈററിന്റെന്നു താഴ്ചാൻ കൊണ്ടുവരട്ട്. ഈ ശൈററു തുറന്നിട്ടു കുറക്കാലമായി” എന്നപറഞ്ഞു് സ്കൂളി ഉടിപ്പോയി. രണ്ടുമിനിട്ടുംനുംകൊണ്ടു് സ്കൂളി വന്നു്, ശൈററിന്റെ പുട്ടിൽ താങ്കോലിട്ടു തിരിച്ചുതുടങ്ങി. മല്ലപ്പിടിച്ചു ആ പുട്ടു തുറക്കാൻ അവൻ കരെ അഭ്യന്തരിക്കേണ്ടിവന്നു. ശൈററിറു തുറന്നു് കട്ടിയുടെ അടക്കണ്ണു ചെന്നിട്ടു്, “കട്ടി എഴുന്നാൽത്തു്” എന്നപറഞ്ഞു് അതിനു പിടിച്ചുപോന്ന ഫീച്ചു. “നീനുകുറുതുണ്ടു്? നീ എന്തിനു കരയുന്നു്? നീ വീണവോ? പറയു കട്ടി, പറയു്” എന്നിങ്ങനെ വളരെ ദയയോടുകൂടി ചോദിച്ചു.

കട്ടിയാകട്ട്, വിഞ്ഞിവിഞ്ഞി കരഞ്ഞുകൊണ്ടു്, “അംഗയ്യാ, അമേമു! അമേമു!” എന്നമാത്രം പറഞ്ഞു. കട്ടി വീട്ടിലേയ്ക്ക് നടക്കാൻ ഭാവിച്ചുകൂടിലും, ആ സ്കൂളി അതിനെ മെല്ല പിടിച്ചുനിൽക്കി, മട്ടകൂട്ടി അതിനെ പിടിച്ചു് ആലീഗനംചെയ്യു. ആ സ്കൂളിയും. കിനിനമായ വ്യസനം ഉണ്ടായപോലെ, ശ്രീരം വിറച്ചുതുടങ്ങി. കട്ടിയുടെ മുഖം അവയുടെ മാറോണംചു. സ്കൂളിയുടെ കുപിരാത്തടം അതിന്റെ തലയിൽവച്ചുകൊണ്ടു് കരേണ്ടും ഒന്നും മിണ്ണാതെയും, കൈകൊണ്ടു് സാധ്യാനത്തിൽ കട്ടിയെ തന്റെ ശ്രീരംനും അടപ്പിച്ചുപിടിച്ചുകൊണ്ടു്, നീനു

കൊണ്ടിരിക്കു, അവയും കരയുന്നണംനു കട്ടിക്കുതോന്ന്. കട്ടിക്കുവേണ്ടതാ ഒരു പരമസന്ദേശം ജനിച്ചപോലെ ഒരു മനോഭികാരമുണ്ടായി. അവൻ അറിയാതെ അവ സ്വന്തിനെ കൈകുറ തനിയെ അവയുടെ ശരീരത്തെ ചുററിപ്പി ചെയ്യു. രണ്ടുപേരും വിവിധങ്ങളായ മനോഭികാശങ്ങളാ ട്രിടി അങ്ങിനെയിരിപ്പായി.

അല്ലോ. കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവരും നിവന്നുന്നുണ്ടോ, കട്ടിയെ സാവധാനത്തിൽ തോട്ടത്തിലേയ്ക്കു നടത്തിക്കൊണ്ടു പോയി. തോട്ടത്തിൻറെ ഒരു ഭഗവത്തു് കല്പകൊണ്ടു കെട്ടിയുണ്ടോക്കും ഒരു തൊട്ടിയും. അതിലേയ്ക്കു വെള്ളം. ചെന്നവീഴുന്ന ഒരു കശല്ലും ഉണ്ടോ. അതിനുണ്ടെങ്കെ കട്ടിയെ നടത്തിക്കൊണ്ടുപോയി കഴലാൻറെ ഒരു ആണിതിരിച്ചു്, അതിൽനിന്നും വീഴുന്ന വെള്ളം. തൊട്ടു് കട്ടിയുടാട കല്പിം. മിവവും തുടച്ചു്. തന്റെ കല്പിം. കഴുകും, കട്ടിയേണ്ടു്:

“നമ്മരാ കർജ്ജത്തിൽനിന്നുവെന്നു് ആതും. അറിയത്തും. ഇല്ലോ?” എന്ന ചോദിച്ചു.

“അതെ, ആതും. അറിയത്തുംു്” എന്ന കട്ടിയും.പറഞ്ഞു. സുഖി:—“കട്ടി നിഃന്തര പേരെന്താണു്?”

കട്ടി:—“ശക്രരണകട്ടി—എന്ന കട്ടെന്നനാണു് എല്ലാവയം. വിളിക്കാറു്, എന്നിക്കും ആറു വയസ്സായു്.”

കട്ടിയേണ്ടു് അതിൻറെ പേരുചോദിക്കാറുള്ളവരോ കൈ എറ്റു വയസ്സായെന്നും. സാധാരണ ചോദിക്കാറുള്ളതിനാൽ പേരു പാംശ്ച ഉടനെ വയസ്സും. പരാതത്തരണും. എതായാലും. കട്ടിയുടെ ഉത്തരം. കേട്ടയുടനെ സുഖി കഠിനമായ മനോവേദന പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് നന്ന തീർഖലപ്രശാസനംചെയ്യു് ചുണ്ടുകടിച്ചു്. അവയുടെ കല്പിം കല്പിം. അല്ലോ. കഴിഞ്ഞതാശശശം. കട്ടി,

“നിങ്ങളെത്തിനാണു് വ്യസനിക്കുന്നതു്?” എന്ന ചോദിച്ചു. അതിനും സുഖി നേരിട്ടു മറുപടിപറയാതെ, “വയസ്സു കട്ടി, നാമീതോട്ടത്തിൽ നടക്കു. നീ എന്നോടു് നിഃന്തര

വന്തമാനമാക്കേ പറയണം. നീ എങ്ങിനൊധാനു്
ഇവിടെ എത്തിയതു്?''

കട്ടി:—“എനിക്കെ വല്ലാതെ വ്യസനമായി. ഞാൻ ശ്രീജനാ
ടു നടന്ന. എന്ന കണ്ണിട്ടു് നിങ്ങളുകൾ സന്തോഷമു
ണ്ടു് ഈല്ല?''

സൈ:—“നിശ്ചയമായും—എനിക്കു് വളരെ സന്തോഷമു
ണ്ടു്. നീ ഇനിയും വന്നു് എൻ്റെ ഓന്നിച്ചു് കളി
ക്കമോ?''

കട്ടി.—“നിങ്ങളു എൻ്റെ ഓന്നിച്ചു് കളിക്കമോ?''

സൈ:—“കളിക്കം, കട്ടാ— നീ അറിഞ്ഞിരുന്നവെക്കിൽ—
നീ എവിടന്നാണ വരുന്നതു്?''

കട്ടി അവരോടു തന്റെ വിവാഹമാക്കേ പറഞ്ഞുമന
സ്ഥിലംക്കി. ഇടയ്ക്കു പല ചോദ്യങ്ങളു ചെങ്ങുണ്ടിവനെ
കുണ്ടാ, മുഴവൻ വിവരം അവർ ധരിച്ചു.

“നീ നിന്റെ ഇളയക്ഷ്മീന്റെ ഓന്നിച്ചുതന്നെ താമസി
ക്കാനാണോ ഇപ്പോൾന്തു്?''

ഈ കെട്ടപ്പോൾ കട്ടി തലയാട്ടി. ഈ അവരുമയിൽ
അവനു് മരാറാനു് ഇപ്പോൾക്കാണ് താമിലുമ്പോ ഉടനെ
അല്ലോ ദയപ്പെട്ടതു്പാലെ—

“അവരെന്നെ ഭേദപ്പെട്ടിം.....” എന്ന വളരെ
വ്യസനത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞു.

“ശരീ—ഞാൻകൂട്ടി നിന്റെ ഓന്നിച്ചുവനു് അവരോടു
വിവരമാക്കേ പറയാം. ദിവസേന രാവിലെ നിന്നെ
ഇവിടെ അശ്വയ്യാൻ ഞാൻ നിന്റെ ഇളയമായാടു പറയാം.
ഞാൻ മാറ്റേണ്ടിവസ്തും രാവിലെ ഈ തോട്ടത്തിലുണ്ടായി
രിക്കം. ചിലപ്പോൾ ഞാൻ വലു പുന്നുകും വായിക്കണ്ണേ
ചിലപ്പോൾ വലുതും. തുന്നിക്കാണ്ടിരിക്കണ്ണേ ചെയ്യും.
കട്ടാ, നിന്റെ കാട്ടകു് അഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഞാൻ, കാട്ട
ക്കിട്ടും.”

കട്ടി ഒരു ചെറിയ കല്പാദ്യം ധരിച്ചിരന്നു. അതിന്റെ അശിഖ്ത കട്ടകളും ആ സ്രീ ഇട്ടുകൊടുത്തു. അപ്പോൾ കട്ടി—“നിങ്ങൾക്ക് എന്നോട് എത്ര ദയയുണ്ട്?” എന്ന മെല്ലെ പറഞ്ഞു. പിന്നെയും സ്രീ കരയുന്നതുകണ്ടു് കട്ടി വല്ലാതായി. ഇന്നി അവൻ വാനാൽ താൻ കരയുകയില്ലെന്നു പറഞ്ഞു് കട്ടിയുടെ കയ്യുംപിടിച്ചു രാമൻനായങ്കര പീടിലേക്കെന്നെന്നു.

അങ്ങിനെ കട്ടനു് നല്പുകാലം വന്നതുടങ്ങി. ഏല്ലാ ദിവസവും സ്രീചൈ കാണ്ണാൻ അവനു സാധിച്ചാലും എന്നാൽ ഏതുഡിവസം വന്നാൽ തന്നെ കാണ്ണമെന്നു് അവൻ പിട്ടപിരിയുന്നോടു പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. കാണ്ണംപാ ശാക്കെ അവർ ഒന്നിച്ചു കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. ആദ്യ മാദ്യം, ആ സ്രീ കളിയിൽ അതു ശ്രദ്ധിക്കാറുണ്ടായിരുന്നീ ഇ. കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ മല്ലുത്തിൻ കളി നിറ്റത്തി വല്ലതും ആലോച്ചിച്ചുകൊണ്ടോ കട്ടിചൈ വല്ലതും ഏടു കാൻ തോട്ടത്തിന്റെ മറേ അറബത്തേരുണ്ടു് പറഞ്ഞതയും കൊണ്ടോ മിണ്ണാതിരിക്കും. എന്നാൽ പിന്നീട് കളിയിൽ അധികം തുണ്ണുകാണിച്ചു വല്ല മനോഹര മഴിയും ഉണ്ടെങ്കിൽ പുന്നുകംവായിച്ചു് കട്ടിക്കും വല്ല കൂടിയും പറഞ്ഞു കൊടുക്കും. ഇങ്ങനെ കട്ടി അവനു വളരെ നേരുവിച്ചുതുടങ്ങി. സ്രീയോ, അവത്തെ അവസ്ഥ നിങ്ങൾക്കു് ഉടനെ അറിയാം.

അങ്ങനെ റണ്ടുമാസം കഴിഞ്ഞു. വഷ്മോക്കെ കുറെ അവസാനിച്ചു. ഓണക്കാലമാട്ടുത്തു. ചെട്ടികളും പൂത്രതളിത്തു മാനാഹരമായിരിക്കുന്നു. അതിൽ സൗര ദ്രോഹം കുറുമണ്ണജൂഡുടെ വാസനയും വഹിച്ചു്, മനമാതനൻ അഞ്ചുമിഞ്ചും പീശികളും കൊണ്ടു മനഷ്യനു പരമാ നാദത്തിരു് സംഗതിയായിരുത്തിരുന്നു. നാഭേ ആ സ്രീയെ ചെന്നകാണേണ്ടുന്ന ദിവസമാക്കാൻ നമ്മുടെ കട്ടൻ സമയവും പോകുന്നതു പാത്രത്തുകൊണ്ടു് അക്ഷമനായിരിക്കുന്നു. കട്ടൻറെ ആകൃതിയിലും പ്രകൃതിയിലും വലിയ മാറം വന്നിരിക്കുന്നു. മുട്ടോളം എത്രുന്ന ഒരു ചെറിയ ‘കളിസ്’ രൂപം ആണോപ്പുന്ന് എന്നുംായത്തിലുള്ള വെള്ളത്തെ ഒരി

പും കുറത്ത് ഒരു “സാ ശെസും” ഒരു കോട്ടും ധരിച്ചു കടക്കണ്ണ വലിഞ്ഞാൽ കലീനനായിത്തിന്നിരിക്കുന്ന ഈ സാധന ഒരുപാഠ തനിക്കു് എവിടനാണു് കിട്ടിയതെന്നു് കടക്കണ്ണ യാതൊരു ഗ്രൂപ്പുമില്ല. അതിനെപ്പറ്റി ചോദ്യ മൊന്നം ചോദിക്കുന്നതെന്നും ചിത്രജാക്കാതെ ആതു ധരിച്ചുകൊണ്ടാൽ മതിഞ്ഞുന്നും ആണു് ഇള്ളിയ്യുടെ ശാ സന്ന. കടക്കുന്ന അക്ഷരാഭ്യാസം ചെയ്യിക്കാൻ ദിവബന്ധന രഹിം അവൻറെ വീട്ടിലേക്കെ കഴിഞ്ഞു് ഒരു ചിത്രപ്പുകുഡും തുറന്ന മടി യിൽവെച്ചു് അതിലെ മണ്ണാഹരമായ പക്ഷിമുഗാദിക ഒരു ഗ്രൂപ്പും ഭാക്തി ആനുംചുകൊണ്ടിരിക്കാണു്.

ദിവബന്ധന അതിലേ പോകാറുള്ള ഇട്ടക്കത്തിര പുട്ടിയ വണ്ണി വരുന്നതു കണ്ണ ഉടനെ ഇള്ളിപ്പുൾ പറഞ്ഞു കൊംതത്തരുപോലെ കടക്കണ്ണ എഴുന്നിറ്റു് അതിലുള്ള ആളുള്ള തൊഴു വന്തിക്കാൻ സാമ്പത്തികമായി നിന്നു. വണ്ണി എല്ലാ ദിവബന്ധം അതിലേ ഓടിച്ചുപോക്കാണും പതിവെങ്കിലും അന്നു് അവിടെനിന്നു്, അതിലുള്ള ആരാ വാതിലിരുന്നു ഉള്ളിൽക്കൂട്ടി തലയിട്ടുകൊണ്ടു്, “കട്ടി, നീ എൻ്റീക്കുടെ സവാരിക്കു വരുന്നു?” എന്ന ചോദിച്ചു. കട്ടി വളരെ പരിഞ്ഞുചു. എന്നിട്ടു്, “എന്താണു്?” എന്ന ചോദിച്ചു. ഇതു കേടു ഉടനെ രാമൻനായൻ ശാഖിറ്റു തുറന്നപിടിച്ചു നീ ലയിൽനിന്നു കടക്കുന്ന ഒന്നു ശാസ്ത്രക്കുന്ന വിധത്തിൽ കണ്ണ നിശിച്ചു. എക്കിലും വണ്ണിയില്ലിൽനു ആരാ വളരെ ദയ യോടുകൂട്ടി “വത്ര കട്ടി, വത്ര, നമ്മക്കു സവാരിക്കു പോവാം” എന്ന പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിരുന്നു വാക്കിരുന്നു മാധ്യരൂപംകൊണ്ടു് വശീകരിക്കപ്പെട്ട കടക്കണ്ണ, ഓടി വണ്ണി യുടെ അടിശ്വർത്തീ ചെന്നു. അദ്ദേഹം വണ്ണി തുറന്ന കട്ടിയെ എടുത്തു താൻ ഇരിക്കുന്നതിനു് അഭിമുകമായി മുൻഭാഗത്തി തത്തി വണ്ണി ഓടിച്ചുപോയി. രാമൻനായൻ ശയിറ്റു പൂട്ടുപോയാം, “ചെറുംബന്നു ഭാഗ്യം” എന്ന പറഞ്ഞു് ഒരു മൂള്യപൊട്ടും പാടി ദ്രാവക്കത്തിലേജ്ഞു കടന്നു. വണ്ണിയിലെ ആരാ കടക്കുന്ന പലതും ചോദിച്ചുതുടങ്ങി. “കട്ടി, നീ മനു കാതിരവണ്ണിയിൽ കുറിയിത്തന്നുവോ” എന്ന ചോദി

ചുതിന്” ഇല്ലെന്നും, ഇപ്പോൾ ഈ വണ്ണിയിൽ കയറിയതു കൊണ്ട് സംസ്ഥാപിച്ചുണ്ടോ എന്ന ചോദിച്ചുതിന്” ഇല്ലെന്നും, മറ്റപടി പറഞ്ഞു അരു തൊലിന്റെ കിടക്കയിൽ ഇത്തന്നുടോ കട്ടുന്” അതു സുവര്ദ്ധിച്ചവിധിയം തോന്തിയില്ല. വണ്ണി കഷണത്തിൽ ഓടിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു രോധിലേക്ക് തിരിഞ്ഞെപ്പോൾ കട്ടൻ ഒരു ഭാഗത്തേക്കു ചരിഞ്ഞു വീഴാൻ പോയി. ഉടനെ അദ്ദേഹം അവനു എടുത്തു തന്റെ അട്ടക്കത്തെന്ന ശ്രദ്ധയിൽ. കട്ടി പണ്ട് കാണാത്ത ഓക്കേക്കളോക്കെ കണ്ടു. ടുവിൽ ഒരു വലിയ ഷാപ്പിന്റെ മുപാകെ വണ്ണി നിന്നു. കട്ടന്റെ കൈയുംപിടിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം അവിടെ ഇരുന്നു. അവിടുന്ന കട്ടുന് കട്ടി കാൻ വളരെ മധുരമുള്ള ഒരു സാധനവും കുറെ ബിന്ധുറും കിട്ടി. കട്ടുന്” അതു കൊണ്ടുകൊടുത്ത സ്ത്രീ അവനു കെട്ടിപ്പിടിച്ചു ചുംബിച്ചു. അവൻ മുഖംതിരംചുകളുണ്ടു. മുംബനും ധാരാളും കിട്ടാറുള്ള ചെറിയ കട്ടികൾ ധാരാമ ല്ലേ, അവ വേണ്ടെന്നു പറഞ്ഞു നിരസിക്കയുള്ളൂ.

അവിടെനിന്നും മടങ്ങി വീട്ടിൽ വരുമ്പൊം വണ്ണിയിൽവെച്ചു കട്ടാൻ തന്റെ ഒന്നിച്ചുള്ള ആ മനസ്യന്റെ മിവത്തുതന്നെ ഉററുന്നോക്കിക്കൊണ്ടു,

“എതാണു് നിങ്ങളുടെ വ്യസനം?” എന്ന ചോദിച്ചു.

“വ്യസനമോ, എന്നിക്കു വ്യസനമുണ്ടെന്ന നീ പിച്ചാരിക്കാൻ കാരണമെന്തു്?”

“നിങ്ങളും വ്യസനാക്കണംപോലെ തോന്നുന്നു.”

“ആണ്ട് കട്ടി, അതു ഫോക്കട്ട. എന്തോ എന്നിൻ മുഖതു” അഞ്ഞനെ കാണാനുത്തായിരിക്കാം.”

“അംഗ്കി; നിങ്ങളും പിലാപ്പാശാംകു വ്യസനിക്കണ്ടപോലെ തോന്നുന്നു.”

“ഒന്നോ, അഞ്ഞനേന്തയാ?”

“എന്നാൽ ഇപ്പോൾ നിങ്ങളും വ്യസനമില്ല.

“ഹാ! കട്ടീ”-എന്നമാത്രം പറഞ്ഞു് അവനെ തന്റെ ശരീരത്തോട് അടച്ചതുപിടിച്ചു.

“കട്ടീ, നീ നാളേയും എൻ്റെ ഒന്നിച്ചു സവാരിക്കു വരുമാ?”

“നാളേയുാ? വശം. ഇല്ല, ഇല്ല; നാളേ വരാൻ സാധിക്കുന്നില്ല”

നാളേ ആ മുറീയുടെ ഒന്നിച്ചു് തോട്ടത്തിൽ കളിക്കാൻ പോകുണ്ടെങ്ങനെമാണെന്ന കട്ടു ക്ഷേമത്തിൽ ഓമ്മവ നന്തിനാലുാണുണ്ടു്, അഞ്ചുനെ പറഞ്ഞതു്. എന്നാൽ അഞ്ചുനെ കളിക്കാൻ ചാകുന്ന വിവരം ആരുംരാഥു് പറയു തന്നു് “അ മുറീ പ്രത്യേകം താക്കീതു ചെയ്തുന്നതിനാൽ, എത്തുകൊണ്ടാണെന്ന നാളേ പോകാൻ സാധിക്കാത്തതനു പറവാൻ കട്ടു സാധിച്ചില്ല.

“വൈക്കംാമാണെകാിൽ വരാം”, എന്നമാത്രം കട്ടി പറഞ്ഞു. ഇതുകെട്ടു് അദ്ദേഹം പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. കട്ടിയും ചിരിച്ചു. എത്തിനാണെന്ന താൻ ചിരിക്കുന്നതെന്നു് അവന്ത നെന്ന അറ്റിന്തിരുന്നില്ല ഒട്ടവിൽ അദ്ദേഹം: ‘തൊൻ സാധാരണ വൈക്കുന്നും സവാഴിക്കു പോകാറില്ല. എന്നാലും നിന്നക്കവേണ്ടി നാളേ നാലുമനീക്കു പോകാം’ എന്ന പറഞ്ഞു. അപ്പോഴേയ്ക്കും വണ്ണി ഗൈരിറുക്കുന്നു. വണ്ണി നിന്തി, കട്ടുനെ അതിൽനിന്നു് ഇരക്കി അദ്ദേഹം പോകയും ചെയ്യും.

* * * *

ബഹുമാനപ്പെട്ട വൈക്കുമൈതിരിജയംജി നീലക സ്വാസ്ഥ്യാവരവർഷകളാട പ്രിയപത്നി ഉക്കുരിയമ്പ, തോട്ട തതിൽ അക്കമയായി അഞ്ചോട്ടുംഖിംതോട്ടു, നടക്കാനു. തേട്ട തതിൽ ഒരു ദിക്കാിൽ ഒരു ബന്ധുമേൽ വെച്ചിരുന്ന ചില പലഹാരങ്ങളും കളിപ്പാമാനങ്ങളും, തുടരുന്നുടെ നോക്കി ക്കൊണ്ടുമുരിക്കുന്നു. ഒട്ടവിൽ “ഗൈരിറു തുന്നിലേു്”, എന്ന സാവധാനത്തിൽ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു, ഗൈരിറീന്നു ക്കു പോയി അതു് ഉന്നിംനാക്കി. തുന്നിട്ടുണ്ടു്. “എന്നാ യിരിക്കു കട്ട! വരാത്തതു്? അവൻ നിശ്ചയിച്ചുസ്ഥി.

വരാതിരിക്കാറില്ലല്ലോ. അവൻ കളിക്കാൻ വേരെ വല്ല കട്ടിക? ഒരു കിട്ടിയും?' എന്ന വിചാരിച്ചു കാണ്ട് കൂൺ പഴരണ്ടുനു വഴിച്ചതെനു നോക്കി. ഇല്ല, അവൻ വരുന്നതു കാണുന്നില്ല. "ഈ ഒരു സാന്നിദ്ധ്യവും ഈശ്വരൻ ഇല്ലാതാ കണിയോ?" എന്നിങ്ങനെ നാവധാനത്തിൽ ഉച്ചരിച്ചുകൊണ്ട് ആ സ്ഥീ നിൽക്കുമ്പോൾ, പിന്നിൽനിന്ന് ഒരാഴു നു നാവരുന്നു ഒച്ച കേട്ട്. നോക്കിയപ്പോൾ അതു് അവരുടെ ഭർത്താവാണെന്നു കണ്ട്. നീലക്കുഞ്ചനായർ തോട്ടത്തിൽ കടന്നിട്ട് രണ്ടുകൊല്ലുമായി. അവരുടെ ഏകപുത്രൻ രണ്ടുകൊല്ലുമുമ്പു മരിച്ചതിനുശേഷം അവരുടെ മുന്നപേരു ഫയ്യും വിഹാരസ്ഥലമായ ആ തോട്ടത്തിൽ അട്ടേച്ചു, ചവി ടാറില്ല. പുത്രഗണകംകൊണ്ടു മറേരാ സ്ഥീകരാ വധു സനി ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ പുത്രപ്പുരുഷം കഴിയുന്നതു അവ ഒരു അട്ടത്തു ചെല്ലാതിരിക്കുമ്പോൾ ചെയ്യുന്നു് അന്ന്' അട്ടേച്ചുത്തിൻറെ ഗൃഹയത്തിൽ വല്ലതായ ചില ക്ഷോഭങ്ങൾ ഉള്ളപ്രകാരം ദിവസപ്രാവം ബളിപ്പെട്ടു. അ തു ഹം അട്ടത്തിയയുടെ, 'ലക്ഷ്മീ, നീ എന്നു ഇവി ഒരു സമയത്തു കണ്ടെതിരെ അതുകൊപ്പെടുന്നതായിരിക്കാം. നമ്മുടെ തോട്ടക്കാർന്നെൻ്റെ വീട്ടിൽ ഒരു ചെറിയ കട്ടിയണ്ട്' നീ കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരിക്കാം. രാമൻറെ ജ്യോഷി നേരം മരന്നുണ്ട്. ഇന്ന് രാവിലെ അവൻ ഒരു ചെറിയ മരത്തിനേൽക്കു കയറിയപ്പോൾ വീണു് അവൻറെ ഒരു മുള ഒരു പ്രഭാവം കേട്ടു. അപ്പോൾ പിന്നീടും പറത്തുതുടങ്ങി: — "നീനു ഞാൻ ഭയപ്പെട്ടതിഡയാ? ഞാൻ പോയി ഡാക്ക ചൊ തുട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു. അയാൾ ആ വീട്ടിലുണ്ട്". കട്ടിയു ഒരു കൈ കെട്ടി. എന്നാൽ എന്നിക്കു പറവാനുള്ളതു ശാരാ നാമല്ല. ആ വീട്ടിൽ സ്ഥലമില്ല. അതുകാണ്ട് കട്ടിയെ അ.പിടിനു് എടുപ്പിച്ചു" "

"അപ്പുത്രിയിൽ കൊണ്ടുപോകാനോ? അംഗ്യു ചെയ്യ തന്തെ?"

"അല്ല; നമ്മുടെ വീട്ടിൽ—നീനക്കു വിനോധമുണ്ടോ കുമോ? സാധുകട്ടി! ഞാനവുനെ രണ്ടുപ്രാവശ്യം എൻ്റെ

വണ്ണിയിൽ കയററി സ്വരാരിക്കെ കൊണ്ടപോയി. അവൻ അല്ലെന്നും അമ്മയും തരിച്ചപോയി. അവർ സാധക ജായിതനവേഷിലും പാശ മാന്യക്കട്ടംബത്തിലുള്ളവരായിതനവേന്ന തൊണ്ടിയിരുന്നു. എൻ്റെ അല്ലെൻ്റെ കട്ടംബത്തിൽനിന്ന് അറിവാലവകാശികളായി പോയിതന്ന ഒരു താഴ്വാഴിയിൽപ്പെട്ടവളാണ് ആ കട്ടിയുടെ അമ്മ. അതു ഞാൻ അഭന്നപശിച്ചുറിഞ്ഞു. അതുകൊണ്ട് അവനെ നമ്മളെ ദെ വീട്ടിലേക്ക് എടപ്പിച്ചുകൊണ്ടവരാണ്. നീ എത്രപറയുന്നു?"

"എന്നിക്കു ഒരു പിരോധവും ഇല്ല."

അല്ലെന്നും രണ്ടപേരും ഒന്നും മിണ്ണാതിരന്നശേഷം. ആ സ്വീ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈപ്പിടിച്ചു" അല്ലും മുന്നൊട്ടുനന്നിട്ടും, "നോക്കിൻ വിഞ്ഞരാ കണ്ടുവോ, ആ സാധന തേരു? അതു ഞാൻ ആ കട്ടിയും കൊണ്ടവന്നതാണ്" അവൻ പലഫും ഇവിടെ വന്നു കളിക്കാറുണ്ട്. നമ്മുടെ ശകരൾക്കട്ടി മരിച്ചതിനും അംഗ പേരുള്ളു ഒരു കട്ടിരെ നമ്മുടെ കുട്ടിയതാണ്. നിഞ്ഞരക്കു രസിക്കുമോ എന്നരിയാണതിട്ടാണും ഇതു പരെ ഞാൻ നിഞ്ഞളോട് പരിശാതിയിന്നതും."

"ഞാനും ആ കട്ടിരെ സ്നേഹിക്കുന്നു. നിന്നക്കു സഹിക്കയില്ലെന്ന ശക്കിച്ചാണു ഞാൻ പരിശാതത്തും.. ഡാക്ടർ അവിടെതന്നെന്ന കാത്തനിൽക്കുന്നണ്ടും, നാം പോകുക."

രണ്ടപേരും പോയി. കട്ടിയെ എടപ്പിച്ചു" അവജന വീട്ടിൽ കൊണ്ടവനും, ഓള്ളുകളിൽ കഴിഞ്ഞുനിന്നും എല്ലാത്തരം അവധിക്കാഴ്ചിന്തയും മറിരാശിയിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോകാറായി. താനും ഭാര്യയും കട്ടം. മറിരാശിക്കു പോയി. അവൻ നുഖക്കേടുക്കുകയെ ഭേദമായി. കട്ടനും നീലക്കുന്നും തന്റെ പുത്രനും അവകാശി ഉമായി ഭരതചുത്തു. ആ സാധകട്ടി അഭന്നനെ വളരെ സ്വത്തിനും വലിയ മാനത്തിനും അവകാശിയായിത്തീർന്നു.

ഒരു പന്നക്കുമിം

ചീത്വമാസമായി. വർഷമെങ്കെ ഒന്ന് നിലച്ച. മഴും പൊടിച്ചും വേനലിന് ഉണ്ടെന്ന ചെടികളോക്കെ പുശ്ചിച്ചു. പാടങ്ങളിൽ നെൽകുഞ്ചി വളന്നു നിന്നനീല്ലു നു. ആറുകളിലും തോട്ടകളിലും വെള്ളം. നിറങ്ങൾനീക്കു നു. അങ്ങ് നെല്ലുള്ള കാലാത്യും ഒരിവാസം പ്രഭാതത്തിൽ ഒരു ഉച്ചപ്രദേശത്തുള്ള പ്രക്തിഗ്രും, ദിവാകരൻറെ ബാലകിരണങ്ങളോക്കാണു് തേജാമയമായിത്തീന്തിരിക്കുന്നു. ആത്മിനന കാഡാനുപുറം. ആ ആനന്ദത്തെ വാദം മുമ്പേ നേ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതാണു. തക്ക ശേഷിയും വാസനയുള്ളൂ മനസ്യപൂജയിക്കുന്ന സമീപത്തെന്നും കാണുന്നീലും. നൃഷ്യജീവികൾ ഈല്ലെങ്കിൽ എന്തു്? അന്നതെത്തു അതിമാനാനന്ദമായ കാഴ്ചയെ അഥവാ ചില പക്ഷികൾ സ്ഥിതിചുവരുന്നു. കേൾണം.തെന്തീ അഞ്ചുമുണ്ടും. പറിന്നപോകാനുള്ള ജോച്ചാ ചെയ്യുന്നതു അനന്തരാകലരായി. ഓട്ടരാ മുക്കശാഖകളിലീരുന്നു. ചിറകടിച്ചു. വാലാട്ടിയും. പലവിധി വിഹംഗമനം പല രീതിയിൽ പാടുന്നു. പുശ്ചങ്ങളിടെ വാസനയും പരന്നതുണ്ടാണി. ആ സുഗന്ധത്താൻ ആകർഷിക്കുന്നപുക്ക ചിത്രഗംഭൈങ്ങരാ, വാസനയുള്ള ദിക്കീൽ ആഹാരവും ലഭിക്കുമെന്ന ധാരിച്ചുകൊണ്ടു്, പുശ്ചങ്ങളിലേക്കു പറക്കുന്നു. ഒരു വാസനയും ഈല്ലെങ്കിലും. വള്ളുസ്ഥാനനീലും. മതി എന്നത്തുപരമനസ്സരിച്ചു് നല്ല മനമില്ലാത്ത പുക്കരാ മഞ്ചാഹാമായ നിരുക്കൊണ്ടു് പാഠകരുളും ഈച്ചുകളും. ആകർഷി

കുന്ന്. ഒറ്റഗിയും കൈഞ്ഞതുകവുമുള്ള സുമദലങ്ങളേഴ്സ്പാലുള്ള ചരികകൾക്കാണ്, ഒരു പ്രസ്തുതിയിൽനിന്നുണ്ട് പാനോ മരറാ നിന്നേൽ വീഴ്ക്കു ചിത്രപത്രങ്ങൾക്കു കാണാംപൊരാ, പൂക്കളും ജംഗമങ്ങളായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നവോ എന്ന തോന്നം. പ്രത്യേകം കളിക്കുന്നതു തന്ത്രിനിന്നുണ്ടു മാത്രമല്ലെങ്കിൽ ഇളികളിൽ അത്തന്നുകിരണ്ണണ്ണം പ്രതിഫലിക്കുന്നതു, അവ നല്ല മത്തപോലെ പ്രശ്നാഭിക്കുന്നു.

അദ്ദേഹനും ഒരു പ്രഭാതത്തിലാണ്—രണ്ട് പബ്ലിക്ക് കൗൺസിൽ അന്നുന്നും ഏകപിടിച്ചു” ഒരു വയച്ചിന്റെ കരയിൽക്കൂട്ടി നടന്നപോകുന്നു. സഹോദരിമാരാണ്. മുത്തവരക്കു് പതിഃന്നു—പതിനെട്ട് വയസ്സു് പ്രായമുണ്ടായിരിക്കും. അവരു അത്യന്തം വാസ്തവ്യത്താട്ടകൂട്ടി ഏകപിടിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്ന സഹോദരിക്കു് പത്തവയസ്സും അധികമില്ല. നഹോദരിമാർ രണ്ട്. ഓരോ ശ്രവ്യവ്രൂപം കൊണ്ട് അര മരച്ചിട്ടുണ്ട്. ജേദ്യപ്രതി ഒരു ചെറായ മണ്ഡ് കുഴത്തിൽക്കൂട്ടി ഇടത്തിന്റെ രണ്ടുതലയും പുറത്തുനാണകിടക്കുന്ന അനജത്തിക്കു് അതുമില്ല. ആരും അദ്ദേഹം അരും കാതിൽ ഓരോ ചെറിയ “ഇയ്യത്താലു്” ധരിച്ചിരിക്കുന്നു. കുഴത്തിൽ കുറത്തു ഓരോ പരടിനുമതി ഓരോ താലിയുമുണ്ട്. ആരും രണ്ടും അദ്ദേഹം തീന്; മൂല്പി; തീനുംനു സത്യംചെയ്യുവാൻ പാടില്ല അനുജത്തിയുടെ ഇടത്തെ കൈയ്യുടെ ചെറുവിരലിനേൽ ഇതുപു കൊണ്ടുള്ള ഒരു മോതിരവുംകൂടിയുണ്ട്. മൂല്പി പെബ്ലിക്ക് കുംഡ് രണ്ട്. ഏകോദരസഹാദരിമാരാണുന്നു മനസ്സും കലാവിന്റെ ആരക്കെടയും. സാക്ഷ്യം വേണ്ടിയിരുന്നീല്ല; മുവത്തിന്റെ ആകുത്തിക്കു് അതു സാമ്യമുണ്ട്. കനിഷ്ഠരും ഹോദരിയുടെ വല്ലും വെള്ളുംപാട് കരാ അധികം സാമീപ്യമുണ്ടുന്നാൽ വ്യത്യാസമേ ഉള്ള “കല്പാണിക്കു്” അമ്മ മുടിനിറം കിട്ടിപ്പോയി” എന്ന ജേദ്യപ്രതിയും. മറ്റു പലതും സാധാരണ പറയാറുണ്ട്. നിറംകൊണ്ട് ഇങ്ങനെ വ്യത്യാസമുണ്ടുകൂടില്ല. കാഞ്ഞതിക്കോ, കല്പാണിക്കോ അധികം സാധാരണമുണ്ടുന്നു വണ്ണിച്ചു പറവാൻ ആക്കം. സാധിക്കായില്ല

കാട്ടിലും എത്ര നല്ല പുക്കൾ മൊട്ടിട്ട് വികസിച്ച നശിക്കുന്നു? വല്ല കാടൻമെയുകളും. ചെന്ന് അതിന്റെ പുതുമെയു ആസ്പദമുപോക്കുവാന്തുമാതെ, നാഗരികക്ക് കാണ്ണാനോ അനുഭവിക്കാണോ, സരസന്ധാരയു ചീതുകാരകമാക്കുന്നു മാത്രക്കയായി ഉപയോഗിക്കാനോ സംഗതിവാസനില്ല. പിന്നെയേലും, വല്ല ശ്രദ്ധക്കുളേം രാജാക്കന്നുകൊരോ കുറിംഡാപ്പുമായി ഒരു ദിവസമെങ്കിലും ഉപയോഗിച്ചു നാളുള്ള ഭാഗ്യമനവീകരണതു്!

നാഗരികസാധാരണമായ അലക്കാരങ്ങളാൽ മോട്ടി പിടിപ്പിച്ച സൗഖ്യരൂപം വേരെ; അധിംബരരഹിതമായി നിസർഗ്ഗമായ നാടൻസൗഖ്യരൂപം വേരെ. പ്രക്തുരിത്തെ മായതിനാട് മനഷ്യൻ്റെ കരകൗശലപാദവംകൂടി ചേന്ന ടിന്പാത്രങ്ങളിൽ നിന്നു് അഞ്ചാടികളിൽ വീണ്ടുംപുട്ടന്ന പാൽക്കട്ടിപ്പോലെയാണു് ഒന്നു്; മരേതാകട്ട, ഇപ്പോൾ കരന്നെടുത്ത ധാരാളമായ ശ്രദ്ധഗംഭീരുമാലയിൽ.

സപ്രസ്ത്വംബന്ധങ്ങളാലും പട്ടവസ്തുങ്ങളാലും കാണികളുടെ ദ്രോഷ്യിയെ അനുമാ ആകർഷിക്കപ്പെട്ടാതെ, കാണന്ന വരൊക്കെ ഈ സഹാരേറിമാത്രെ യഥാത്മംസൗഖ്യരൂപം കാണ്ണാൻ സംഗതിവന്നതിനാൽ അവത്രെ മുഖകാന്തിയെ പുറി അഭിപ്രായമേം. ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ചെറിയ കട്ടികൾ കണ്ണെടുന്ന അട്ടത്തുചെല്ലാൻ മടിക്കുണ്ടും, അട്ടത്തുചെന്നാൽപ്പുണ്ടെന്ന വിട്ടപിരിയാൻ സക്കപ്പെട്ടുകയും, തങ്കുമാർ ദ്രോനിനും ആനന്ദിക്കുകയും, മുഖമാർ പുതും ത്രീശഷ്മായ വാത്സല്യം. കാണികക്കയും ചെയ്യാൻ മാത്രമായി മാഡുര്യസ്വാവും. ആകൃതിസൗഖ്യവും വിനയാടി സത്ത്വംബന്ധങ്ങളും. ഈ സഹാരേറിമാക്കുന്ന സപത്രസ്തിഭ്യങ്ങളായ വിശിഷ്ടമാനങ്ങളായിരുന്നു.

രണ്ടുപേരും വയലിന്റെ കരയിൽകൂടി നടന്നു് ഒരു തൊടിയിൽ കയറി, അനവധി വലിയ വും ക്ഷേമങ്ങളും വള്ളികളും. നിബിഡമായി വളർന്ന ചെറിയൈരാതു കാട്ടപോലും ഒരു പറമ്പിൽ കയറി, ദ്രോഷ്യിയിൽനിന്നും മരഞ്ഞു. അവൻ ഇതുവരും പിന്നെ അതിൽനിന്നും വെള്ളിക്കു പുറപ്പെട്ടതു് ഏകദേശം. രണ്ടുഖണിക്കുർ കഴിഞ്ഞശേഷമായിരുന്നു,

അപ്പോരു കണ്ണതിയുടെ തലയിൽ ഒരു ചെറിയ വിറക് കൈട്ടണ്ടു്. കല്യാണി അദ്ദും ചെയ്തിരുന്നപോലെതന്നെ ജീവിച്ചതിയുടെ കൈ പിടിച്ചുകൊണ്ടു് അറികെ നടന്ന സഹാദരിമാർ ആ കാട്ടപറമ്പിലേക്കെ പോയതു്, വിറക് ശേഖരിക്കാനായിരുന്ന എന്ന വാഴ്ശേഷിച്ച പരായണങ്ങളെ പുണ്ടാ.

അമധ്യം അക്കുന്നം, അവരുടുകൂടിയിരുന്ന ലോക തുരുളു മറ്റു സഹായങ്ങളും. നശിച്ച അനാധികളുണ്ടാണു് നാം ഈ കണ്ടതു്. അവക്കു മുന്നെന്ന സഹാദരിയാൽബാധി തന്ന. അവരും അക്കുന്നം നിത്യം ക്രിലിപ്പിണിയെടുത്തു ചിവഴസന വല്ലതു്. നബാദിച്ചു കൊണ്ടുവന്നിരുന്നതുകൊണ്ടു് ആ സാധതീയുകട്ടംബം ഭാരിപ്രേമന്നതു് അറിയാതെ കാലംകഴിച്ചുപോരികയായിരുന്നു. കല്യാണിക്ക രണ്ടുവയസ്സു പ്രായമായ അവസരത്തിൽ ആ പ്രഭാഗത്തു ബാധിച്ചിരുന്ന വിഷ്ടചികകൊണ്ടു്, ഈ രണ്ടു കട്ടികളും ശികെ പാകംയുള്ളവരോക്കെ ഇഹലോകവാസം ബെടി തന്തു. അനു് ആട്ടോന്തരതു വയസ്സുമാത്രം പ്രായമുണ്ടായിരുന്ന കാണ്ണതി, തന്റെ സഹാദരിയെ അത്യന്തവാസല്യ തന്ത്രാട്കൂട്ടി ഹപാറ്ററിക്കഷിച്ചപോന്നു. സമീപവാസികളിൽ സൗജന്യശാലികളായ ചീലൻ ഈ സാധകട്ടികൾക്കു പലവിധി സഹായങ്ങളും ചെയ്യുകൊണ്ടിരുന്നു. കാണ്ണതിയുടെ സഹ്യപ്രവൃത്തികളും അംബജത്തിയുടെ സുഖ തന്ത്രയം സന്ന്വാദതന്ത്രയം ഉദ്ദേശിച്ച മാത്രമാണുണ്ടാകുന്ന നമീപത്രം കരെ നബത്രുളു ഒരു തീയുഗ്രഹമുണ്ടു്. അവിടെ പോയി വല്ല പണിയും ചെയ്തുകൊടുത്തു കിട്ടുന്ന അറിയോ ഭാര്യാ കൊണ്ടുവന്ന പാകാചെയ്യു് ക്ഷേമഞ്ചണാക്കി താനം സച്ചാദരിയും കഴിക്കം. കാട്ടപറമ്പിൽ പോയി വിറക്കപ്പറുക്കി കൊണ്ടുവന്ന മാറുളുവക്കു, വിൽക്കം. പീടികക്കാക്കു സാമാന്യങ്ങൾ ചൊതിയുവാൻ ആവശ്യമുള്ള ചീല ഇലകളും, തെങ്ങിന്തെ ഇരുക്കിൽക്കൊണ്ടുകാക്കിയ ചുലകളും, പറക്കിമാനങ്ങളും കാലത്രു് അവയുടെ അണ്ടി ശേഖരിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന വറുത്തു് അതിന്റെ പരിപ്പേട്ടതു് അവയും, ആവശ്യകക്കാക്കു വിററ വല്ലതു് സന്പദ്ധിക്കം. ഇങ്ങനെ പലവിധത്തിലും അവരുടെ

അംഗാവുത്തിക്കെ വേണ്ടുന്നതു നന്ദാദിക്കയെല്ലാതെ, അരുന്നിലായില്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരു ചിലർ ചെയ്യുന്നവാലെ ധാചകവുത്തിയോട് അവരാക്കു അത്യന്തം വെറപ്പുണ്ടിതനു. അപ്പുന്ന മമാർ ഉള്ള കാലത്തു് കണ്ണതിലെ സമീപമുള്ള ഒരു എഴുത്തുലൈലയുച്ച എഴുതാനും രാജാിക്കാനും പഠിപ്പിച്ചിരുന്നു. കല്പാണിക്കെ നാലുവയസ്സു കഴിഞ്ഞാണു. ശഹി, അവരെ കണ്ണതിനെന്ന അക്ഷരാഭ്യാസം ചെയ്തിരുന്നു. അംഗാവും വയസ്സിൽ അവരെള്ളും എഴുത്തുപള്ളിച്ചിലേക്കയുച്ചു.

ഇങ്ങനെ പലവിധത്തിലും തന്റെ സഹോദരിയെ രക്ഷിച്ചുപോന്നിരുന്ന കണ്ണതിയുടെ പലവിധ ഗ്രന്ഥങ്ങളും നാട്ടകാരരാക്കെ കണ്ണറിത്തു്, അവരെ ഒന്നും ചുണ്ടുമാനിച്ചു. എന്നാൻ ആദ്യം പറഞ്ഞ അടുത്ത വീട്ടിനും തുടർന്നു ഒരു പുരയിലാണു് അവർ താമസിച്ചിരുന്നതു്. സ്കീകളുടെ പാതിയുത്യാദിസൽഘങ്ങളെ ബഹുമാനിക്കുകയും ഭേദക്കയും ചെയ്യാതെ ഭൂഷണമുണ്ടാക്കുന്ന ഇല്ലെന്ന നാം പുരാണത്തിഹാസങ്ങൾ വഴിയായി അംഗാന്തിമുള്ളതാണെല്ലാ. ഈ പെണ്ണക്കിടങ്ങം തന്നിയേ ആയിരുന്ന താമസമെങ്കിലും, അവരെ ആരു ദ്രോഹിക്കയില്ലെന്നു് എല്ലാ വക്കും, അവക്കുതനെന്നും ബോഡ്യുവും ബിശപാസവും ഉണ്ടായിരുന്നു. വീട്ടിന്റെ ഉടമസ്ഥനാർ അവരോടു തുലിയായോ വേരെ വിധത്തിലോ ധാതനാനും ആവശ്യപ്പെട്ടില്ലെങ്കിലും കൊല്ലുത്തിൽ രണ്ടുപ്രാവശ്യും, ഓൺതതിനും വിഷവിനും മറ്റു കടിയാനാർ ചെയ്യാംപോലെ ജനിയെ “വെച്ചുകാണ്ണാൻ” കണ്ണതി മുടക്കം വരുത്താറില്ല.

ജനിയുടെ വീട്ടിൽ വയസ്സുള്ളതു അമ്മയുടെ പേര് മാധവി എന്നാണും അംഗാവും. മാധവിയുമുണ്ടാണും സുശീലയും ധർമ്മബുദ്ധിയും. ആയിരുന്നു. അവക്കു കണ്ണതിയോടും സഹോദരിയോടും. തന്റെ സ്വന്തം പുത്രിമാരോടെന്നപോലെ അത്യന്തം വാശില്യമായിരുന്നു. വല്ലവിധത്തിലും കണ്ണതിയെ അന്തരുപനായ തേനാവിനു കൊടുക്കണം എന്നു് ആ അമ്മ വളരെ ആഗ്രഹിക്കുകയും അംഗാന്തിനായി ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യും. കണ്ണതിയെ സംബന്ധം ചെയ്യുവാൻ ഇഷ്ടിക്കുള്ളവർ പലരും ഉണ്ടായിരുന്ന എങ്കിലും അവരാക്കു

തൽക്കാലം വിവാഹത്തിന് തീരെ മനസ്സുഭാഗിയിൽനില്പി.

അങ്ങനെന്ന ഇരിക്കുന്നവാഴാൻ” ഒരു ദിവസം അവളെ, സഹോദരിയോടുള്ള കാട്ടപറമ്പിൽനിന്ന് വിരക ചെറു കുട്ടി കൊണ്ടുവരുന്ന നീലയിൽ, നാം കണ്ടു്. ആ വിരകംകൊണ്ടു് അവാ വയലിൽക്കൂടി ചെന്ന് ഇടവഴിയിൽ കയറിയപ്പോൾ കണ്ടു്, തന്റെ വീഷ്യത്തു തന്നെ മുത്തീ കരിച്ചുണ്ടായ ഒരു മനഷ്യനുണ്ടായിരുന്നു.

എക്കദേശം ഇതുപറ്റായും വയല്ല പ്രാശമായി, യുണ്ടാ പ്രസർഗ്ഗഭായത്തിൽ തലമുട്ടി ബെട്ടിച്ചുതക്കി അതിനെ മൂല്യാവിൽ ചെറിയെങ്കിൽ തന്നെപ്പും കൊണ്ടു് ആക്ഷാദനംപെ യു്, കുറത്തു ഒരു കോട്ട ധരിച്ചു്, കഴുത്തിൽ ഒരു കോളറും കെടയും ‘കൊള്ളത്തി’ , ഒരു കട്ടിമുണ്ടുള്ളതു്, കഴുത്തിൽ ഒരു കട്ടി മായി, കേവലം നാടകാശായ ജനങ്ങളും നിവസിക്കുന്ന ആ പ്രദേശത്തു പുതിയ വല്ല വേഷമെന്താൻ ഇരിങ്ങിയ പോലെ കൗതുകം ജനിപ്പിക്കുന്ന ഒരു സ്വയുപമാണ് “ഇടവഴിയിൽവച്ചു കണ്ടതി കണ്ണുട്ടിയതു്. ഈ വേഷം കണ്ണുടെനെ പെണ്ണക്കട്ടികൾ രണ്ടുപേരും ഒരുബാഹ്യത്തു മാറിനിന്നു. ആ മനഷ്യൻ അവരെ സുകഷിച്ചുനോക്കിയിട്ടു്, “അല്ല, ഇതെത്തു കമ! കണ്ണതിയല്ലോ ഇതു്? നിന്റെ അന്നജത്തിയാണോ ഇതു്? ഇവാ വള്ളൈ വള്ളതായിപ്പോലും” എന്ന വളരെ പരിചയലോവത്തിൽ പറഞ്ഞു. ഇതു കേടുപ്പോൾ കണ്ടതിയും ആദ്യം കരെ പരിന്മാരണാക്കിലും ആരുളെ മനസ്സിലായയുടെനെ ചൊട്ടിച്ചിരിച്ചുകൊണ്ടു്—

“എന്നിക്കെ നിങ്ങളെ കേവലം മനസ്സിലായില്ല. ഈ വേഷം കാണാൻ ആക്കാണോ മനസ്സിലാവുക? നിങ്ങളും വേദത്തിൽ തുട്ടിക്കളുണ്ടതാ?” എന്ന ചോദിച്ചു. കല്പ്പാണി ഇതൊക്കെ കേടുപ്പോൾ കരെ അന്നാളിച്ചു, അതാരാണെന്നുജീപ്പത്തിയോടു് കൈയ്യാംഗ്യംകൊണ്ട് ചോദിച്ചു. കണ്ടതി അതിനെ മറുപടിയായി—

“അതെത്തു കല്പ്പാണീ, നിന്നക്കരിഞ്ഞതുടെ? നമ്മുടെ ശക്കരണല്ലോ ഇതു്? മാധവിയമ്മയുടെ വീട്ടിലുണ്ടായിരുന്ന ശക്കരൻ.”

തന്നെ കല്പാണിക്കു പരിചയപ്പെട്ടതിയ സന്ദർഭം ശക്രന്മാ അതു ബോധ്യമായില്ല; എന്നില്ല, ഇഷ്ടമായില്ല. ശക്രൻ ചെറപ്പും മുതൽ അഞ്ചുക്കാലിലും മുമ്പുവരെ താമരക്കാട്ടവീട്ടിൽ ഒരു ഭ്രത്യനായിരുന്നു. അവൻ പെറ്റി മധ്യം ഒരു സഹാദരിയുമല്ലാതെ വിശ്രഷിച്ച കട്ടംബരങ്ങൾളാനും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മാധ്യവിയമ്പു അവനെ വെറും ഒരു ഭ്രത്യന്റെ നിലയിലായിരുന്നില്ല കൂത്തിപ്പോന്നിരുന്നതു്. എന്നിട്ടു് അവനു് ഇതുപത്ര വയസ്സായപ്പോൾ ആ പ്രായത്തിൽ സാധാരണ കാണാറുള്ള സ്വാത്രത്രുപുലി ഉണ്ടായിരുത്തണ്ടീ. സ്വാത്രത്രുപുലി മനഷ്യനു സ്വത്രസ്തി ശുമായ ഒരു ഗ്രാമമാണോ. അതിനെ വിവേകംകൊണ്ടു ശരിയായ മാർഗ്ഗത്തിലേക്കു നടത്താൻ കഴിയാത്തപ്പോഴാണോ അതു് ഒരവക ചാപല്പരമായി പരിണമിക്കുന്നതു്. ശരിരത്തിൽ മെഡസ് വല്സിച്ചുാൽ അതിനെ വ്യാധാമംകൊണ്ടു നിയന്ത്രണംചെയ്യാതിരുന്നാൽ രോഗമായി പരിണമിക്കുപോലെതന്നെ, ശക്രൻ തന്റെ ചാപല്പരമാണോ അസ്വസ്ഥചിത്തനായി. സ്ഥലമാറ്റകൊണ്ടു് ആവക്ക രോഗങ്ങൾക്കു സുഖമുണ്ടാകും. അങ്ങനെന്നും ശക്രൻ താമരക്കാട്ടവീട്ടിൽനിന്നു ചാടിപ്പോയതു് അവൻ അടക്കത്താൽ പട്ടണത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. പട്ടണങ്ങളിൽ ആയപിടിയും ധാർ ധാരാളമണ്ണല്ലോ. ഒരു ഉദ്ദോഗസ്ഥനു് ഒരു ഭ്രത്യനു അനേപശിച്ച നടക്കുന്ന ഒരാൾ, ശക്രനെ കണ്ടുമട്ടി. അപ്പു സമയത്തെ സംഭാഷണംകൊണ്ടു ശക്രൻ ഒരു സബ്ബാഅസി മുൻറുംജിഞ്ചൻറു കാര്യസ്ഥനായി. പട്ടണത്തിലെ പരിപ്പൂരണങ്ങൾക്കു ഭാഷയിലും വേഷത്തിലും കാലതാമസം മുടാതെ ഉണ്ടായിരുത്തണ്ടീ. ദറ്റപ്പുന്മാക്കണം വല്ല ദിക്കിലും സ്ഥിരം! ശക്രൻറു യജമാനന്മാരിന്റു് ശക്രനും ഗോലും, ഗോഭാവരി, ബുക്ക് മുതലായ ദിക്കിൽ സംശ്വാരമായി. അങ്ങിനെ കൈയ്യിൽ കരെ പെപാഡ്യമായി, സംശ്വാരം കുറഞ്ഞു മട്ടാണി വരുന്ന വഴിയ്ക്കുണ്ടു് കാത്തിയെയും കല്പാണിയെയും ഇടവഴിയിൽ കണ്ടുമട്ടിയതു്.

ശക്രൻ:— അതെന്തോ, എന്നു് മതംമാറിയെന്ന നീ ശക്രന്മായും?

കണ്ണത്തി:—നിങ്ങളുടെ കോലം കണ്ണാൽ ഒരു കുഞ്ഞുമാൻ യെപ്പാലെ ഇരിക്കുന്നവല്ലോ?

ശക്രൻ:—അതു് നീ രാജ്യത്വഭൗമം നടന്ന കാണാത്തിട്ട പില്ലോ? ഇപ്പോൾ തീയാം, നായ്ക്കം, പട്ടം, എല്ലാം ഇംഗ്ലീഷ്. കണ്ണാൽ അറികയില്ല.

കണ്ണത്തി:—നിങ്ങൾ പല രാജ്യത്തും പോയോ?

ശക്രൻ:—ഞാൻ ഇന്ത്യാരാജ്യം മുഴവൻ സഖ്യരിച്ചു. കപ്പൽ കയറി ബന്ധയില്ലോ. പോയീ.

കണ്ണത്തി:—നിങ്ങൾ എത്തുകൊണ്ടായിരുന്ന ആക്ഷം ഒരു കത്തയ്ക്കാതിരുന്നതു്?

ശക്രൻ:—ഞാൻ കത്തയച്ചിട്ടില്ലോ? മാധവിയമഹ്യം ഞാൻ സേലത്തുനിന്നൊരു കത്തയച്ചു. റംഗ്രാമിൽനിന്നും വന്നയച്ചു. അതിനു് അവർ മറപടി അഥച്ചില്ല.

കണ്ണത്തി:—നിങ്ങളുടെ അമഹ്യം കത്തയച്ചോ?

ശക്രൻ:—അമഹ്യം എഴുത്താണെങ്കാണു, കത്തു വരയിക്കാൻ? മാധവിയമയുടെ ഏഴുത്തിൽ ഞാൻ അവരെ അനേകം ചീച്ചിട്ടണില്ലോ.

ഇങ്ങനെ ഇവർ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കു, താമരകലാട്ടിൻറെ പട്ടികൾ ഏതും. പിന്നെ കാണാമെന്ന ചരിത്രം, ശക്രൻ പടി കയറിപ്പോയി. ശക്രനു കണ്ണത്തി ചെറുപ്പത്തിലേ കണ്ട പരിചയമാണു്. അവൻ ഒരു കുലവന്നു ദയനാണെന്നും മുമ്മാർപ്പിയാലുന്നും അവരു ധരിച്ചിരുന്നു.

ശക്രൻ നാട്ടിൽ മടങ്ങിവന്ന വിവരം അറിഞ്ഞ പ്രസ്താവം അവൻറെ അമധ്യം പെണ്ണള്ളം നാട്ടുകാരിൽ പലതും അവനു കാണാൻ ചെന്നു. താൻ കണ്ണിരുന്ന രാജ്യത്വം ഉള്ളക്കാരിച്ചും മറ്റും ശക്രൻ ധാരാളം അതിശയോക്തിയോടുള്ളി സ്വപ്പജനങ്ങളോടും വിസ്താരിച്ച പരിഞ്ഞത്തുടങ്ങി. മുൻപുംചിലക്കു ചീല സമ്മാനങ്ങളും കരെ പണവും കൊടുത്തു്; ആകപ്പോരു ശക്രൻ ഒരു വലിയ ആളായി. അഞ്ചാറുഡിവസം കഴിഞ്ഞു. മാധവിയമയുടെ മേൽവിലാസത്തിൽ ശക്രപ്പിള്ളിയും തപാൽവഴിയായി

ചീല കരുതുകളും വന്നതുടങ്ങി. ജനങ്ങളുടെ അത്രുതബഹുമാനങ്ങൾ വല്ലിച്ചു. ചെറുപ്പക്കാരിൽ പലാക്കം നാട്ടവിട്ടുപോവാൻ ഒരാഗ്രഹവും ഉണ്ടായി.

ങ്ങദിവസം വൈക്കമേരം ശകരൻ, തന്റെ സഖ്യാരവിവരത്തെപ്പറ്റി മാധ്യവിയമ്പയോട് പല സൊള്ളും പോട്ടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കു, അവൻറെ അമ്മ വന്നു് അവരുടെ അരീകത്തിൽനാം, ഈനി വല്ലവിയത്തിലും ശകരനേക്കുണ്ട് ഒരു നംബംബന്ധം ചെയ്തിക്കണ്ണമെന്നും, അതിനു മാധ്യവിയമ്പയുന്നു ഉത്സാഹിക്കണ്ണമെന്നും പറഞ്ഞു. ഈതു കേട്ടപ്പോൾ മാധ്യവിയമ്പ ഇത്തരം പറഞ്ഞു:—

“ഞാനും അതും ആലോച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുണ്ടാണു്. അംങ്ങലെ കണ്ണതിയേ തത്തനു സംബന്ധമായിക്കൊള്ളുന്നു. നല്ല വക്തിരിവുള്ള പെണ്ണാണു് കാണുന്നും നന്നു്. ശീലമുണ്ടു്. എന്നും ശകരാ, ശകരനിഷ്ടമില്ലോ?”

ശകരൻ:— നിങ്ങൾ പറഞ്ഞതാൽ ഞാൻ വിരാധം പറയുമോ? എന്നിക്കും അപ്പുണ്ടും അമ്മയും എല്ലാം നിങ്ങൾ തന്നെ.

ഈതു കേട്ടപ്പോൾ അവൻറെ അമ്മയും അതിനും അനുകൂലിച്ചതനു പറഞ്ഞു. ഈതൊക്കെ കേട്ടുകൊണ്ടും അടിത്തതു മരിയുകയുള്ള കണ്ണതി, എങ്ങനൊപ്പണി ചെയ്യുകൊണ്ടും ഇരിക്കുന്നണായിരുന്നു.

മനഷ്യരുടെ ആയുഷ്യകാലത്തു മനസ്സിനും പ്രക്തിക്കും ചീല മാറ്റങ്ങൾ സംഭവിക്കുന്നവയെല്ലാം. ഒരു ദിവസം, ഒരു നിമിഷം, സംഭവിക്കുന്ന ചീല കാഴ്ചയും ഈ മാറ്റത്തിനു കാരണമായിത്തീരാവുന്നതാണു്, പുറത്തുവെച്ചു മാധ്യവിയമ്പയും ശകരനും അവൻറെ അമ്മയും തമിലുണ്ടായ സംഭാഷണം കണ്ണതിയിൽ എന്നും ചീല വികാരങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി. അതിനെന്ന് സ്വാദം. അവരുടെതന്നെ അറിവാൻ കഴിഞ്ഞതിൽനാില്ല. അതിനെന്ന് അനുഭവം. ഒരു ആനന്ദം മല്ല, സകടവുമല്ല, യൈവുമല്ല, പ്രത്യാശയുമല്ല; എന്നല്ലോ തെളിന്നതാണെന്നു പറവാൻ പ്രയാസം.. രേറെ രണ്ടുവർഷങ്ങളുടെ മാത്രമേ ഈവിധം വികാരങ്ങൾ എന്നഷ്ടുക്കും

ഉണ്ടാവാൻ പാട്ടള്ളംവെന്നാണ് എനിക്കേ തോന്തന്ത്രം. ജനിക്കുന്നപാഴം, മരിക്കുന്നപാഴം. ആ രണ്ടുവസ്തുക്കൾ നിലുത്തിയില്ല. ഈ അവസ്ഥ തത്തിൽ പറവാൻ കഴിക്കുമില്ല. എന്നാരാവശ്യത്തിനാണ് തമ്മിൽ കലയുന്നതെന്നിയാതെ, ഗമ്യക്കും ഇല്ല. കരിയും ഓനിച്ചു ചേറ്റുകഴിഞ്ഞതിൽനിന്നുംശേഷം ഒരു തീപ്പും രി അതിനേൽക്കു വീണാൽ ഉണ്ടാകുന്ന അനുഭവംപോലെ, കുഞ്ഞി അറിയാതെ പല സംഖ്യകളും. സംഗതികളിലും അവളുടെ ഫൈറ്റത്തിൽ കടന്ന കടിക്കാണ്ടിൽ നാവള്ളു്, ഇപ്പോൾ ഒക്ട വാക്കുകൾ ഒരു പ്രത്യേകതുമായ അനുഭവം ഉണ്ടാക്കി. ശക്രനിൽ അവരാക്കു്, എന്തെന്നില്ലാത്ത ഭക്തിസ്ന്മാവഹമാനങ്ങൾ ഉണ്ടായി. അന്നമുതൽ ശക്രനാണ് തന്റെ ഭർത്താവന്നാം അവരുടെ നിശ്ചയിച്ചു അഭക്തവമായി കേവലം പരിശുദ്ധമായ ഫൈറ്റത്തിനു് കൂൾവക നിശ്ചയങ്ങൾക്കണാവാൻ പാട്ടള്ളം ദ്രുതയായി. അവരാക്കണ്ടായി.

അഞ്ചുപത്തു ദിവസംകഴിഞ്ഞു ശക്രന്നു മട്ടാറിപ്പോക്കണ്ടിവന്നു. അവന്നെൻ്റെ യജമാനനു മംഗലപുരത്തുകൂടി മാറ്റമാക്കാൻ അവനും ഓനിച്ചുപോയി മട്ടാറിവന്നു. ഉടനെ സംഖ്യയുംകഴിക്കാമെന്നു തീച്ച്ചയാക്കി. പിന്നെ ഒരു മൂന്നനാലുകാലുംതന്നുള്ളൂ. ശ.എ.മട്ടാറിവന്നില്ല. കണ്ണതി അവനെന്നതനെ യുണിച്ചും, അവൻ നാന്നായാണു് ഭർത്താവന്നു് ലാപ്പിച്ചും, പതിപ്രത്യായി കാലംകഴിച്ചു.

തെറ്റിവസം വൈക്കുന്നും പിന്നായും ശക്രന്നെൻ്റെ ഉദയം ഉണ്ടായി. കണ്ണതിയുടെ മാനനാധികാരം ഓന്നുട്ടിവികസിച്ചു. അവരുടെ തന്റെ പുരുഷകരുതുവെച്ചു് എന്തൊപ്പും കുഞ്ഞിക്കാണിരിക്കുന്നവരും കല്പാണി ഒട്ടിച്ചേരുന്നു് ‘ജൈസ്റ്റത്തീ, ശക്രന്നണ്ടു് അഞ്ചുപലു് വന്നിട്ട്’ എന്ന പറഞ്ഞു ഉടനെ വെറും ശക്രന്നു എന്ന പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു കല്പാണിയെ ശക്രന്നിക്കാനായിരുന്നു കണ്ണതിയുടെ മനസ്സിൽ തോന്നിയതു്. അതിനെ കുഞ്ഞം അടക്കിട്ടു് ‘വരട്ട്’ എന്നമാത്രം പറഞ്ഞു. അന്നം അട്ടത്ത ദ്രാവണാട്ടവിപാട്ടും അവരുടെ ശക്രന്നു ദ്രാവണാട്ടവിപാട്ടും കാണാത്തല്ലെന്നു അശ്വത്തു

കണ്ണിയന്നീലു. അവൻറെ വിവാഹകാര്യത്തെപ്പറ്റി കാര്യമായ ആലോചനയുണ്ടാണ്, അവരാക്കു തോന്തി. പകേഷ് അവളോട് ശ്രദ്ധം ഒന്ന് പറഞ്ഞതിലു. സംഗതിയിലുംതെ അവളുടെ മനസ്സിൽ എന്നൊരു ഒരു ഉൽക്കുണ്ടായി. ഒട്ടവിൽ അവരു അഭിവാൻ ആഗ്രഹിച്ച കാര്യം, ആദ്യത്തെപ്പാലെതനെ, സ്വന്തം ചെവിക്കുണ്ടുകേൾ പ്പാൻ സംഗതിയായി. അവരു താമരക്കാട്ടിൽ കിണ റൂപരയിലേക്കു കടന്നുചേന്നപ്പോൾ അട്ടക്കാളിയിൽനിന്നു മാധവിഞ്ചമയിലും മറ്റും സംസാരിക്കുന്നതു കേട്ട്. തുടർത്തിൽ ശക്രന്നും അവൻറെ അമ്മയും പെങ്ങുട്ടും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവൾക്കു സംഭാഷണം ഇരുന്നു തുടർന്നു.

പെത്രം:—കണ്ണതിയെക്കാണ്ട് എനിക്കു ദോഷമൊന്നും പരിശാനിലു. കല്പ്യാണിയല്ല നല്ലതു്? പ്രയ്ക്ഷ കൊണ്ട് അവളാണു് യോജിച്ചു്.

ശക്രന്നു:—അതെന്നതു, തോന്തികയിലു. ആദ്യം കണ്ണതിയിൽവെച്ച ഭ്രമി പിള്ളുന്നുണ്ടെന്നു തോന്തി. ഉടനെ ശക്രന്നെ മറുപടി കേട്ട്.

ശക്രന്നു:—അതെന്നതു, തോന്തികയിലു. ആദ്യം കണ്ണതിയെ കല്പ്യാണം കഴിക്കണമെന്നല്ലെല്ലു നിങ്ങളോക്കെ പറഞ്ഞത്തു്?

മാധവി:—കണ്ണതിയായാലും കല്പ്യാണിയായാലും എനിക്കു രണ്ടും ഒന്നതനെ. സംഖ്യാം രഹിച്ചയിലിട്ടു കഴിയണം.

ശക്രന്നെ അമ്മ:—അതുതനെ. എനിക്കും അതുംയും ഉള്ളൂ.

കണ്ണതിക്കു കാര്യം മുഴുവൻ മനസ്സിലായി. ശക്രന്നെ പെത്രംകു അവൻ തന്നെ കല്പ്യാണം കഴിക്കുന്നതു് ഇപ്പു മല്ല. കല്പ്യാണിയെ കഴിക്കണമെന്നാണു് അവളുടെ ഇപ്പും. അവരു ഒന്നും മിണ്ണാതെ അവിടെനിന്നു് ഇറങ്ങി, സ്വന്തം പുരയിൽ പോചി ഒരു ദിക്കിൽ കീടനു. അന്നു രാത്രി അവരുക്കു് ഉറക്കംവന്നില്ല. തന്നെ സഫോറാക്കേ വേണ്ടി അവരു സ്വന്തം സുവംത്രി അഗ്രണ്യമാക്കി പല

തും ചെയ്യ. കല്പ്യാണിക്കുവണ്ണിത്തന്നെയും തന്നെ അവരും ജീവിച്ചിരുന്നതു്. ഇപ്പോൾ ആ സദ്ധാരണ തന്നെ, അവളുടെ അറിവും മുട്ടിയാലുകൂലു്, തന്റെ ഭാഗ്യത്തിൽ നില്കുന്നു. ശക്രരൈറെ പണം കണ്ടിട്ടും, മരീറാൽ തെന്നാവിനെ കിട്ടാതിരിക്കുമെന്നു ഡേ സ്ലീട്ടിട്ടും. അവനെ അവരും എറ്റവും മനസ്സിലുണ്ടും വരിച്ചപോയി. ഇനി തന്നെ സദ്ധാരണ കുഞ്ചിത്തും പാലും കൈവെടിയുന്നതു് പ്രാണസ്കടമായി തോന്നി.

ഈ അവസരത്തിൽ, പതിഞ്ഞാ വഞ്ചനയോ കള വാ കളിക്കുമോ എന്നാണെന്നു് അറിയാത്ത, ഈ പരിഹ്രിതമായ വനക്കുമും എന്തുചെയ്യും? ശക്രൻ തന്നെ പ്രാണതുല്യ യായ സദ്ധാരണിയെയും, മരീറാൽ സ്രീഞ്ഞു കല്പ്യാണം കഴിഞ്ഞെന്നുമെന്നു് അവൻറെ പെണ്ടരക്ഷ അഭിലൂഹം മെക്കിൽ, വിദ്യ പലതും ഉണ്ടായിരുന്നു.

* * * *

പിറേറിവസം രാവിലെ കല്പ്യാണി അത്യന്തം വ്യസനാനുബന്ധായി വിലപിച്ചുക്കാണ്ടു് താഴെ കാട്ടിൽ ഓടിച്ചുനു. മാധവിയുമും എഴുന്നറു മുഖം കഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കുവാണു് കല്പ്യാണിയുടെ വാദു്. അവൻ അത്യന്തം പരിഗ്രമിച്ച സംഗതി അനേപച്ചിച്ചു. കല്പ്യാണി ഗർജാക്ഷാത്തിൽ തന്നെ ജൈപ്പും ശത്രീയെ കാണാനി ദ്രുനു പറഞ്ഞു.

മാധവി:—ജൈപ്പുത്തിയെ കാണാനില്ലെനോ? എവിടെ പോയി? എപ്പോഴാണു് കാണാതെന്നായതു്?

കല്പ്യാണി:—ഞാൻ രാവിലെ എഴുന്നറു നോക്കുവോരു അവരെ കണ്ടില്ല. വാതിൽ ചാരീടു ഉള്ളൂ. അവൻ പുരാതനങ്ങാൻ ഉണ്ടാക്കുമെന്നു വിചാരിച്ചു്, ഞാൻ വിളിച്ചുനോക്കി. എവിടെയും കാണാനില്ല.

മാധവി:—അതിനു നീ എന്തിനിങ്ങനെ കരയുന്നു? അവരും അംഗീര വീടിലോ മരോ പോയിച്ചാണു്. ഉടനെ വയം. നീയെന്തിനു കരയുന്നു?

കല്യാണി:—അങ്ങനെന പോക, ഒരിക്കലും പതിവിലും. അവർ എഴുന്നേറ്റ് എന്ന വിളിച്ച് വിളക്കത്തിച്ച് വെച്ചേ ചുത്തിരഞ്ഞകയുള്ളൂ. എവിടെ പോകണ്ടും എന്ന ഓനിച്ച തിട്ടകയോ എന്നോട് ചോദിക്കുകയോ ചെയ്യും. അണ്ണോ! ജേപ്പുത്തിക്ക് എന്നൊ ആപത്ര വന്നു.

ഈ സംഭാഷണവും കരച്ചിലും ഒക്കെ കേട്ടപ്പോൾ വീട്ടിലുള്ളവരാക്കെ അവതരണ സമീപത്തെത്തതി. ശക്കരനം എന്തി. എല്ലാവരംകൂടി കണ്ണതിയെ അനേകംപോലും. ദേശക്കാരാക്കെ ഒന്ന് ഉണ്ടാവ്യാഹരി. സർവ്വതാം കണ്ണതിയെ അനേപോഷിച്ചു. കളത്തിലും കിണററിലും വീട്ടിലും കാട്ടിലും ഒക്കെ അനേപോഷിച്ചു. പന്ത്രണ്ട് മണിയാകന്നതു വരെ അനേപോഷിച്ചു. ഒരു വിവരവും ഇല്ല. ഒട്ടവിൽ ഒരാഴക്കണ്ണതി കിടന്ന പാശ ചേന്ന നോക്കിയപ്പോൾ അതിൽ ഒരു കഷണം കടലാസ്സു കണ്ടു. എടുത്തു നോക്കിയപ്പോൾ അതു മാധ്യവിജ്ഞാഹമുണ്ട് ഒരു എഴുത്താണെന്നു കണ്ടു അടി നേരി താല്പര്യം, ശക്കാൻഡി സഹാദരിയുടെ നിശ്ചയം താൻ അറിഞ്ഞതിരിക്കുന്നുവെന്നും, അതിനനുസരിച്ചു നടക്കുന്നതിനും തന്നെ സഹാദരിയെ കാരം താൻ പൂജ്യമായ സ്ഥലാലൈ സമ്മാനിക്കുന്നുവെന്നും നിർഭ്ബഹ്യവശാഖാ ശക്കരനെ താൻ മനസ്സുക്കാണ്ടു ഭർത്താവായി വാട്ടിച്ചുപോബെന്നും അയ്യാർ മരാറായ സൗഖ്യം തന്നെ പ്രാണതുല്യയായ സഹാദരിയെപാലും, കല്യാണം കഴിക്കുന്നതു കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കാൻ താൻ ശക്തയ്ക്കുന്നും, കല്യാണിയെ മാധ്യവിജ്ഞാഹമുണ്ടും സ്വന്തം പുതും യൈപ്പോലൈ വിചാരിച്ചുകൊള്ളുന്ന മെന്നും, താൻ കഷിച്ചു സന്ധാരിച്ചു 50 ഉറുസ്തുക, കല്യാണിയുടെ വിവഹരജടിയന്തിരത്തിനേരി ചെലവിലെ കാഡി, താൻ പെട്ടിയിൽ സുകഷിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ടും, അതെഴുതു ഉപരേ ദാഗിച്ചുകൊള്ളുന്നുമെന്നും, ആയിരുന്നു കത്തി നേരി ഒട്ടവിൽ താൻ വല്ല ആത്മഹത്യയോ മരാറാ ചെയ്യുകയുണ്ടും അതും ശക്കിക്കുത്തെന്നും കഴി കൊല്ലും കഴി എന്തും തന്നെ മനുബ്യമുണ്ടും പൊറതികിട്ടിയാൽ എല്ലാ വച്ചരജും വന്ന കാണംമെന്നുംകൂടി എഴുതിച്ചിരുന്നു.

അങ്ങേന്നയാണു് അരു “വനക്കമുമം” ദ്രഷ്ടിയിൽനിന്നു
മറത്തയ്ക്കു്. എന്തായ നിർവ്വപ്യാജമായ സഹാദരീന്നുഹാം!
എന്തായ മാഹാത്മ്യമുള്ള യോഗം!!

‘ആരു കാണാതെ പാരിച്ചുകകയ നിര—
തേതാഴ വൻകാഴതനാിൽ
ചേരു കാറിൽ സുഗാന്ധം കള്വതിനളവാ—
കന്ന പുവിനനേകം.’’

ഭാഷാപൊഷിണി, 1090 ചിങ്ങം—കനി.

കൊല്ലേയോ ആത്മഗതിയോ?

രാമരന്നപ്പാരെ രണ്ടുവീവസമായി കാണാതിരാനാ തിൽ പാപദ്രോഹിഡേശത്തുള്ള നിവാസികൾക്കുഭായി തന്ന പരിഗ്രാമം, അദ്ദേഹത്തിൻറെ ശവം സമീപത്തുള്ള ഒരു പുഞ്ചിൽ കണ്ണത്തുകയും, അവിടെനിന്നെന്നുള്ള സ്വന്തം വീട്ടിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകുകയും, ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നറിഞ്ഞത് പ്രാഥ പത്രിക്കണ്ണാലും, നൃമടങ്ങു വല്ലിച്ചു. രാമരന്നപ്പാരെ ആ പ്രജാദശക്കാരാക്കേ വളരെ സ്നേഹിക്കുകയും, ബഹു മാനിക്കുകയും ചെയ്തിരാം. സത്യവാനം, സന്മാർഗ്ഗിയും, പദ്ധരാപകാരിയും, ആയിരന്നതിനാൽ നപ്പും ശത്രു കരാൻ ആരും, ഇല്ലെന്നായിരാനു പരക്കെ വിശ്വാസം. അദ്ദേഹം ഒരു കട്ടിയെപ്പോലും ഭ്രാഹ്മികയീലും, വസ്ത്രം, കോപിച്ചു മറ്റുള്ള പറഞ്ഞെങ്കിൽ ഒന്നും മിണ്ണാതെ പൊല്ലു ഉയ്യും, വല്ലവരെയും ഭംഗിക്കുന്നതു കേട്ടാൽ ചെവിച്ചും, പോത്തി നടന്നകളുയുകയും, ചെയ്യും, ചെറുപ്പത്തിൽത്തു നെന്ന നപ്പും വലിയൊരു സ്വാദിമാനിയായിരാനു. വീട്ടിൽനിന്ന് വല്ലവരും, അല്ലും മുഖ്യിന്ത്യു സംസാരിച്ചു വെക്കിൽ സഹിക്കാൻ പാടില്ലാത്ത സങ്കടം അന്നവീക്ക നന്തായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതിൽ, ഭംഗിച്ചു കരയും, പണ്ണത്തി നെറു കാര്യത്തിൽ അധ്യാരാ വളരെ കൂത്യമുള്ള മനഷ്യനാണ്. യാതൊരാളോടും കടമായി ഒരു പെജേപാലും, വാഞ്ഞുക പതിവിലും, തറവാട്ടിൽ വലിയ മുതലാനും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലും, എന്നല്ല ഒരു സാധുക്കംബ ചാരനാനാണ്. രണ്ട് സജഹാദരിമാരും അഞ്ചു മതമകളും ഉണ്ടും. അവക്കപ്പറമെ,

ഭാര്യയെയും നാലു മക്കളെയും പോറേറ്റണ്ടെന്ന ഭാരവും തന്റെ തലയിൽത്തന്നെൻ ആയിരുന്നു. കരിയാക്കരെ ഇംഗ്ലീഷ് പഠിച്ചിട്ടണ്ട്. നല്കു കൈയക്കൾമാണ്. ഉള്ളനാട്ടിൽ ഒരു മനസ്സില്ലോട്ടിയിൽ പക്ഷ്യുള്ളമന്നുനാശ നിലയിൽ പത്തിരുപത്രുപ്പിക മാസത്തിൽ വരവുണ്ടായിരുന്നു. അതു കൊണ്ടും ഒരവിധം കഴിഞ്ഞുപോരികയാണ്.

ആപ്പീസ്സിലേക്കു് കല്ലുന്നു് എഴുതാതെയും ആരോടും ഒന്നും പറയാതെയും. ഏവിടെയോ ഇന്ത്യപ്പോയിരുന്ന നമ്പ്യാർ, അന്നും പിറേറിവസ്വും. വീട്ടിൽ മടങ്ങിയെ തന്ത്രാതിരുന്നപ്പോൾത്തന്നെൻ, വീട്ടിലുള്ളവരോക്കെ വളരെ പരിശ്രമിച്ച വശായിരുന്നു. പെദ്ദെന്നാൽ. മതമകളും ഭാര്യയും മകളും പിനെ കണ്ണതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവന്റെ ചു ശവമായിരുന്നു. അപ്പോൾ വീട്ടിലുണ്ടായിരുന്ന അല്ല യും മറയും നാട്ടകാത്തട ഇടയിലുണ്ടായിരുന്ന പരിശ്രമവും ഇന്നവിധമാണെന്നു വിവരിക്കെയെങ്കാൽ ഉറഹിക്കുകയാണു് എഴുപ്പം.

ഉടനെ അധികാരിയും തുടന്നുകൊണ്ടെന്നെന്ന പോലീസ്സുകാരം എത്തിയെന്നു പറയേണ്ടതില്ലപ്പോ. കാലിനു പല്ലിയെങ്കാൽ കല്ലുകെട്ടി ബെള്ളത്തിൽ ആണ്ടകിടക്കുന്ന നിലയിലാണു് ശവം കണ്ണത്തിയതു്. ഏതായാലും ആത്മഗതിയപ്പെന്നായിരുന്ന സംശ്ലിഷ്ടമുക്തരുടെ അഭിപ്രായം. അധികാരിയും വ്യസനപുറ്റം. അതിനോടു യോജിച്ചു. ഈ കേടപ്പോൾ അവിടെ വന്നതുടിയ അനവധി ജനങ്ങളിൽ ഓരോത്തത്തരായി സാവധാനത്തിൽ വിട്ടപിരിഞ്ഞതുടങ്ങി. സംശ്ലിഷ്ടമുക്തർ സാധാരണക്കാരുമല്ല. വല്ല സംഗതിയും ഉണ്ടാക്കി വല്ലവരോടും വല്ലതും. തട്ടിപ്പറിക്കാതെ മുപ്പുക്കു് ഒരുപിവസമക്കിലും ഉറക്കിടകയിലും. ഇല്ല മരണം. സംഗതിയാക്കി ആ പ്രശ്നത്തുള്ള പലരെയും. സംശയംപറഞ്ഞു കരി സന്ധാരിക്കണമെന്നു് ഇൻഡ്രൂ കൂടം അധികാരിയും ഉറച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

മരിച്ച നമ്പ്യാർ യാതൊരു ക്രതും എഴുതിവെച്ചാം കീല്പം. ആത്മഗതിക്കു് ഒരുമുന്നുന്ന ആശ അന്നേന്നെൻ വല്ലതും. ചെയ്യാതിരിക്കെയിലും. എന്നല്ല, ശരീരത്തിനേൽ ചാല

പരിക്കെള്ളും കാണ്ണാനണ്ടു്. അവ മത്സ്യങ്ങൾ ചെയ്താണെന്ന സംശയിക്കുവാൻ വഴിയില്ല. ഇങ്ങനെന്നെല്ലാക്കും യിൽക്കും കൊലപാതകത്തെ സ്ഥിരപ്പിച്ചതും സബ്രഹ്മണ്യൻ പ്രകൃതിയും ന്യായം. ഇനി ശവം ധാര്യതും പരിശോധനയും കൊണ്ടുപോകണം. എല്ലാം ധാര്യതും സർട്ടിഫിക്കററിനെന്ന ആദ്ദേഹത്തിനു വല്ലതും കൊടുത്താൽ കരെ സമാധാനത്തിനു വകയുണ്ടാക്കാം.

ചുത്തക്കെപ്പിറയാം, വീട്ടിലെ ഗ്രൂപ്പുകളുടെ കഴിവും. കാതിലും ഉള്ളവയെക്കും അശിച്ചു്, സബ്രഹ്മണ്യകുട്ടക്കം. അധികാരിക്കും, അവരുടെ മുഖ്യമായ ധാരക്കുട്ടക്കം. കൊടുക്കുന്ന സഭിവനം. സാധുകച്ചംബം! ഇവിധം ഒരു അനന്തമം. അവ കുറിപ്പിനി വരാനില്ല.

* * *

ശവം ആസ്ത്രീയിലേക്കു് എടുത്തുകൊണ്ടുപോയ ഉടൻ ആ ദേശത്തിലെ ഒരു പ്രമാണിയായ കോമപ്പൻനായ കുട്ടു് മറിരാശിയിൽനിന്നും ശ്രാവാലൻനമ്പ്യാൽക്കും ഒരു കമ്പി കിട്ടി. രാമരുന്നമ്പ്യാൽക്കും സ്ഥിതി എന്നാണു്? ഉടൻ മറുപടി ആയജ്ഞാനം, എന്നായിരുന്നു കമ്പിയുടെ സാരം. ശ്രാവാലൻനമ്പ്യാൽക്കും, മരിച്ച രാമരുന്നമ്പ്യാൽക്കും കാരണംവരുതും മകനും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു വിശ്വസ്യമി തുറവും ആണു്. ഇം കമ്പി കിട്ടിയപ്പോൾ ജന്മാദ്ധ്യാദി തയിൽ പല സംശയത്തിനും സംഗതിയായി. ഓഡാം നു തന്റെ സഹസ്രതീകരാക്ഷംപോലെ അതിനെ പലവിധി ആക്കം വ്യാവഹാരിച്ചു. ധാരക്കുട്ടും അഭിപ്രായം ആരക്കു തിയാണെന്നായിരുന്നു. ഇതിനു സത്യമോ, അതല്ല വെരുവല്ലതുമോ കാരണമെന്നു് ഇംഗ്രേസിനിയാം. ശവം സംസ്കാരിക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ രാമരുന്നമ്പ്യാൽക്കും സ്ഥിതിയെ പുറി കോമപ്പൻനായർ, ശ്രാവാലൻനമ്പ്യാൽക്കും കമ്പി അഭിച്ചു. പിറേറിവും ശ്രാവാലൻനമ്പ്യാൽക്കും മറിരാശിയിൽനിന്നു് എത്തി. അദ്ദേഹത്തെ കാണ്ണാൻ കൈയിൽവേ ആഹീസിൽതന്നെ അനവധി ജന്മങ്ങൾ കൂടിയിരുന്നു. കമ്പി കിട്ടിയയുടനെ, അഞ്ചും. പറമ്പുടാതിരിക്കും എല്ലാം പലതും വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. തന്റെ മച്ചുന്നാം പ്രാണ

സ്നേഹിതനമായിതന രാമരുന്നപ്പുംതു ഈ അപമുത്യ പവല്ലിറി അദ്ദേഹം അത്യന്തം ഭാവിച്ചുവെന്ന പറയേണ്ടതി സ്ഥലോ. നാട്ടകാരോട് വിവരമാക്കു അന്വേഷിച്ചിറി ഞഠശ്ശേഷം, അദ്ദേഹം രാമരുന്നപ്പുംതു വീട്ടിൽ പോയി. താൻ, മരിച്ച നപ്പുംതു വിവരമറിവാൻ കമ്പി അഡ ചുതിൻറെ കാരണമെന്താണെന്ന പലതം ചോദിച്ചതിനു, “അതൊക്കെ താൻ ക്രൂമണ പറഞ്ഞുതരാം” എന്നെ മറുപടി പറഞ്ഞുള്ളൂ. തന്റെ മച്ചുനെൻറെ വീട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ, പോലീസുകാർഡ്, അധികാരിക്കു. കൈകൂളലി കൊട്ടത്ത വിവരം അറിഞ്ഞു അത്യന്തം കോപിക്കുകയും, ആത്മഗതിയാണെന്ന ശരിയായി തെളിയിക്കുന്നതുകു രേഖ തന്റെ കൈവശമുണ്ടെന്ന പറഞ്ഞു കീഴായിൽനിന്നുണ്ടു് ഒരു കത്തെട്ടു് വായിക്കുകയുംചെയ്യു. കത്തു് രാമരുന്നപ്പുംതു് എഴു തീയതായിതന. ഇതാണ കത്തു്:—

എൻറെ പ്രാണങ്ങളുഹിതനായ നിഷ്ഠയിലും കത്തു വായിക്കുന്നോരു അസാമാന്യമായി ഭാവിക്കുകയും പരിനീരിക്കുകയും ചെയ്യുമെന്നു് എന്നിക്കു വിശ്വാസമുണ്ടു്. ആ വിധം ഒരു മണ്ണാവേദന നിഷ്ഠയുക്കു് അനാവേമാക്കാൻ സംഗതിവന്നതീൽ താൻ വ്യസനിക്കുന്നു. അധികം വള്ളച്ചു പിടിക്കാതെ കാര്യം പറയാം. എൻറെ മതമകളുടെ താലികെട്ടടിയന്തിരം കഴിഞ്ഞതു് ഓർമ്മയുണ്ടെപ്പോ. താലികെട്ടടിയന്തിരം കേവലം അനാവശ്യമാണെന്നും. നിരത്തുകമാണെന്നും മാത്രമല്ല, അതിൻറെ ഉത്തരവെന്തെല്ലും അല്ലോച്ചിച്ചാൽ അതിനെ ഇല്ലോച്ചാണും. ആഭരിക്കുന്നവർ പജജിക്കേണ്ടതാണെന്നമാണു്, നമ്മളുടെ രണ്ടുപേരുടെയും അഭിപ്രായവും വിശ്വാസവുമെന്നും താൻ പറയേണ്ടതില്ല. എങ്കിലും എൻറെ സഹാദാമാരുടും, വിശേഷിച്ചു് അനും ജീവനോട്ടട്ടടിയുണ്ടായിതന മുത്തുറ്റിയുടെയും നിർബ്ബന്ധപ്രകാരം ആ താലികെട്ടകലപ്പാണും. താൻ നിര്മ്മിക്കേണ്ടിവനും. പുതംഷമാരായി നമ്മരാം എത്രതനെന്ന പരിഷ്കാരാക്കളായാലും ഗുരീകളുടെ അഭിപ്രായത്തിനും. നിർബ്ബന്ധത്തിനും എതിരായി പ്രവർത്തിക്കാൻ നമ്മരാക്കു സാധിക്കാതതു് എത്ര കഷ്ടമാണു്! അതുകൊണ്ടും, വല്ല പരിഷ്കാരവും നമ്മുടെയിടയിൽ വരുത്താൻ ആഗ്രഹി

ബണ്ടകീൽ, ഒന്നാമതു^o സുരീകളെ ശരിയായി വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തിക്കേണ്ടതു^o അത്യാവശ്യമാണ്. അതിനു പണ്ഡിത മാശാബന്നനു പറഞ്ഞുനടക്കുന്ന ചില കീചകമാരകങ്ങൾ എ നീപുത്തിയില്ലാതെയാണെല്ലോ വന്നിരിക്കുന്നതു^o. സുരീകളെ വെറും മുഗ്ഗങ്ങളുടെ നിലയിൽ നീറ്റതിജല്ലാതെ അവത്തെ കീചകവുത്തിക്കു സ്വകര്യമില്ലോ എന്നിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്ന ആ വകുമാരാണ്^o നമ്മുടെ നാട്ടിനു സമുദ്രായ ത്തിനു. ശത്രുക്കളായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നതെന്നു മരക്കുന്നതു^o, അതെല്ലാം മുരിക്കുന്നു. അനു താലിനക്കുകലപ്യാബന്നത്തിനു^o എൻ്റെ കൈവശം പണ്ണമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ താൻ പലിശക്കരുപ്പാടു^o ഇരുന്നു ഉറപ്പിക കടവാഞ്ചിയീരുന്നു. എൻ്റെ ജീവകാലത്തു താൻ കടവാഞ്ചിയതു^o, അതു ഒന്നാമത്തെ പ്രാവശ്യമാണ്^o ഇപ്പോൾ ഇതലും പലിശയും തുടി 425 ക. ആയിരിക്കുന്നപോലും! അതു^o അഞ്ചുബിവസത്തി നഷ്ടിൽ കൊടക്കുത്തവീട്ടിയില്ലെങ്കിൽ അവൻ അന്നും കൊടക്കമെന്ന കാണിച്ചു^o ഒരു രജിസ്ട്രിനോട്ടീസു^o അയച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നീക്കു^o ഇതു അവമാനം സഹിച്ചുകൂടാം. 425 ക. പോയിട്ടു^o 425 പെപ. എൻ്റെ കൈവശത്തിലാണ്. അതു കെണ്ടു^o പലിശക്കരുപ്പു^o അന്നുംകൊടക്കുത്തവിയിരുന്നു^o താൻ എൻ്റെ ഇതു ദേഹം ഉപേക്ഷിക്കുന്നതാണ്^o. നിഞ്ഞാക്കു^o ഇതു കുത്തുകിട്ടുന്നതിനു മതക്കു മേയും കട്ടികളേയും നിഞ്ഞളുടെ കൈവശം ഏല്ലിക്കുന്നു,

ഇതുണ്ടാളും വായിച്ചുശേഷം ശോപാലൻനുപ്പാ തുടെ തൊണ്ട ഇടറി ശേഷം വായിക്കാൻ സാധിക്കാതെ പോട്ടിക്കരുത്തു. അവിടെ തുടിയിരുന്നവരെക്കു കരഞ്ഞു. അകായിൽനിന്നു ഭാര്യയും പെൺക്കായും അല്ലെന്ന ധാരയി അഭ്യൂതം ഇതു വിവരം ചുണ്ടാടി പറഞ്ഞതിരുന്നവെക്കിൽ താൻ കൊടക്കമായിരുന്നവെല്ലോ പണം. ഇതിനു^o ഇതു കംനുകൈകെ ചെയ്യേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നവോ? എന്നും മറ്റും ഓരോത്തത്തർ പറഞ്ഞതുതുടങ്ങി. കത്തിനെൻ്റെ ശേഷം ഭാഗത്തിൽ തന്റെ കട്ടികളും ഓഴംശാന്തത്തരെ ഏതേതു പ്രവൃത്തിയിലാണ്^o ഏപ്പെട്ടുതേതണ്ണെന്നു. മറ്റും വിവരിച്ചിരുന്നു. അതു^o നന്ദ്യാർ വായിച്ചും. വളരെനേരും

കഴിഞ്ഞശുശ്രാവിലെ തൃടിയവരാടായിട്ട് ഗ്രാഹം ഉന്നന്പ്രാർ മുദ്ദത്തോ പറഞ്ഞു:—

ഈ ഒരു സംഭവം നമ്മകളുടെ ഒരു പാഠമായിരിക്കാൻ ഇഷ്ടപരമായ വിവരങ്ങൾ വരുത്തിക്കൂട്ടിയതാണ്. കന്ധ്യൻ വലു തെററും ചെയ്യപോയാൽ അവപ്രീതിക്കുവേണ്ടി അവക്കും ഏററുവും വിലയേറിയ ജീവനെന്നോ സാധനത്തോ യോ യാഗമായി അപ്പുക്കുന്ന പതിവും പണ്ടിനായിരുന്നു. ഇപ്പഴം കേഷത്രംജീൽ നാം വഴിപാടു കഴിക്കുന്നതും ആ സന്തുംഭായത്തിന്റെ അവശിഷ്ടമാണ്. ആട്ടും, കോഴി മുതലായവയെ ചിലർ ഇപ്പഴം ബലികഴിക്കുന്നണ്ടെല്ലോ. ഇപ്പു മരിച്ച മാന്യനെ നമ്മളും കുള്ളി ബലികഴിച്ചതാണ്. കേവലം നിന്ത്യമായും നിരത്തുകമായും ഉള്ള താലികെട്ടുകളും പ്രാണം. കഴിച്ച നമ്മുടെ സ്വന്തതിനും നാശവും നല്പു പേരിനും കൂർക്കവും, അപവാദവും വരുത്തുന്ന ഭോഷ്ടത്വത്തിനുവേണ്ടി ഇപ്പു മഹാനെ ബലികഴിക്കുന്നതും ചെയ്യുതും. ഇങ്ങനെ എത്ര കാട്ടംബരങ്ങൾ സകടപ്പെട്ടവരും സംഗതിയാക്കുന്നു. രാമദാനപ്രാരംഭപ്പോലെ മഹാസ്തുദ്ധസ്വദയരാഥായ ജനങ്ങൾ വളരെ ഭർഖമാകയാലാണും ഇവിധം. ആല്പാത്തവർക്കുവും വലമായി പലവിധി കഷ്ണമുഖങ്ങളും. അന്നവേദിക്കുന്നു. ചിലർ അതുനിമിത്തം കള്ളൂട്ടുകരാതും വഞ്ചകരാതും. ആയിരത്തീരാൻ സംഗതിവത്തും. അവയെയും നമ്മുടെ ഭോഷ്ടത്തിനുവേണ്ടി നാം ചെയ്യുന്ന യാഗങ്ങളാണും. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ സംഭവിച്ചതിൽപ്പുരും ഭയക്കമായ ഒരു ബലിയെപ്പറി അറിവാൻ എന്നിക്കു സംഗതിവന്നിട്ടില്ല. എത്താണും ഇപ്പു താലികെട്ടും? പ്രാഹമണം വിവാഹത്തിനാലും താലികെട്ടുന്നണോ? അവരുടെ ഭർത്താക്കന്മാരല്ലാതെ താലികെട്ടുന്നണോ? ഭർത്താവുമരിച്ചാൽ താലിക്കും ഭർത്താവനും അവർ പറയുന്നു. താലിയും വിവാഹവും തുമിൽ അതുമേൽ സംബന്ധമുണ്ടും. ആ നിലയിൽ നമ്മളുടെ താലികെട്ടിന്റെ അത്മമെന്നാണും? പരബ്രഹ്മങ്ങളിൽ ഭേദഭാസികളായിരത്തീരുന്നവക്കേൾ ഇപ്പു വീഡി. താലികെട്ടു നടപ്പുണ്ടി. ഇതിലധികം ഞാൻ പറ

യേണ്ടന ആവശ്യമില്ല. താലികെട്ടസന്ധ്യാദായംകാണ്ട് നമുക്കു സംഭവിക്കുന്ന പരിഹാസത്തിന് അടിസ്ഥാനമുണ്ടുണ്ടോ നിങ്ങളുക്കിപ്പോരു മനസ്സിലായില്ലോ? ലോക തതിൽ ഏററുവും മര്യാദയിൽ നടക്കുന്ന സമാധാനങ്ങളോട് അണ്ടുവും താണക്കാട്ടക്കാത്ത വിധത്തിൽ നമ്മരാ ആച്ചർജ്ജക്കാണ്ടിരിക്കു, അതിനു വിപരീതമായ നടപടി യെ സുചിപ്പിക്കുന്ന ഈ ഒരു ചിഹ്നം നാം കൈവിട്ടാതെ യിരിക്കുന്നതു എന്തുകൊണ്ടാണ്? നമ്മുടെ ആര്ലോചന യില്ലായും. നമ്മുടെ ഭോഷ്ഠതും. അതിന്റെ ഫലം ഇതാ നാം അനുഭവിച്ചു. നമ്മുടെ ഇടയിൽ ഏററുവും യോഗ്യനായ ഒരാളും നാം ബല്ലിയായി അസ്ത്രിച്ചു. ആ മാന്യ ബന്ധുവിന്റെ സുരണായായി ഞാൻ ഇന്തിമേലുാൽ എന്ന കയ്യിക്കാരമുള്ള പെൺകുട്ടികളും ഈ താലികെട്ടുകളും നാം കഴിക്കയില്ലെന്ന നിങ്ങളുടെ മുന്പാകെ സത്യംചെയ്യുന്നു.

ഈ കെട്ടപ്പോരു അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നവരിൽ പലരും ഗ്രാഹാലൻനമ്പ്രാത്രെ പ്രതിജ്ഞയ്ക്കുന്നസരിച്ചു പ്രതിജ്ഞയുചെയ്യു. അങ്ങനെന്നയാണ് പാപഗ്രേറിഡേശത്തു് താലികെട്ടുകളും കൈവല്യം നിന്നപോയതു്.

സംഖ്യാധർഷ്റ്റപിക, 1091 ഘുണ്വികം.

രതീഭായി

മദിരാശിയിൽ പരീക്ഷയ്ക്കു പഠിക്കാനായി താമസിച്ചിരുന്ന കാലംാദളേ പിന്നീട് പല അവസരങ്ങളിലും ഓത്ത് സന്തോഷിക്കാത്തവർ ആയിരുന്നു. ഉണ്ടായിരിക്കയേണ്ടിപ്പറ്റി പല സക്കടങ്ങളും ബുദ്ധിമുട്ടുകളും ആ അവസരങ്ങളിൽ അന്വേമാകന്നതാണ്; നേതരതനെ, ഏന്നാൽ ആവക്ക സക്കടങ്ങളേയും ബുദ്ധിമുട്ടുകളേയും കരിച്ചുപോലും പിന്നീടാംലാച്ചിക്കുന്നതിൽ പ്രത്യേകരസ്ഥിതിയും. ഞാൻ താമസിച്ചിരുന്ന വീട്ടിൽ വെരുയ്ക്കുന്ന അഞ്ചുപേരുകളായിരുന്നു. ഒക്കെ വിദ്യാത്മികളാണ്. അതിലെവാനും എം. ബി. സി. എം. എന്ന വൈദ്യുപരീക്ഷയ്ക്കു പഠിക്കുന്നണ്ടായിരുന്ന രാമൻമേഖലാനാണ്. അദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ വലിയ ഡാക്ടറായിരുന്നു. നല്ല പേരും, വളരെ പണവും സന്പാദിച്ചു. ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും അന്നേ വളരെ സ്നേഹത്തിലുണ്ട്. കോളേജിൽ ഒഴിവുള്ളപ്പോഴാക്കെ ഒന്നിച്ചുതന്നെന്നയാണുകഴിക്കാറും.

മദിരാശിയിൽ താമസിച്ചിരുന്നവക്കാക്കെ, സന്ധ്യക്കഴിഞ്ഞു കാത്തിയിലത്തെ ഉണ്ണകാലമാക്കുപോയ, തെരുവിൽനിന്ന് ചിലു ദിക്കുകൾ പാട്ടപാടിക്കൊണ്ടുണ്ട്, ഓരോ വീട്ടിന്റെ മുൻലാഗത്തു ചെന്ന ക്ഷേണിത്തിനും അപേക്ഷിക്കുന്ന സന്ധ്യായായി ഓമ്മയുണ്ടാക്കുമ്പോൾ. ഇതിൽ ചിലു നല്ല പാട്ടകാരം ഉണ്ടാകും. ചിലർ സൗക്രാന്തികരിക്കും. ഒരു വസം രാത്രി ഉണ്ണകഴിഞ്ഞും, ഞാനം മേനോനം വെണ്ണാട്ടത്തിൽ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും ഉലാവിക്കൊണ്ടിരിക്കയായിരുന്നു. നല്ല നിലവാവുണ്ടും. അപ്പോൾ തെരുവിൽ ഒരു

പാട്ട് കേട്ട്. ഈ പാട്ട് മെനോനെ ബലാൽ ആകഷിച്ചു. ഉടനെ അദ്ദോഹം എന്നീടു്:—കേട്ടില്ലെല്ലു, ആ പാട്ട് കേട്ടി ല്ലു? നാം ദിവസേന കേരളക്കാത്ത ഒരു സ്വരമാണെല്ലോ. ഒരു പെൺകുട്ടിയാണെന്ന തോന്നുന്ന എന്ന പറഞ്ഞു. ഞാൻ ശ്രദ്ധിച്ചു. നല്ല സ്വരം. നല്ല സ്വരമെന്ന വെറുതെ പറഞ്ഞു പോയാൽ പോരാ—ഈതു നല്ല സ്വരം. അതിനു മറ്റുപോ, അതിനശേഷവും ഞാൻ അധികം കേട്ടിട്ടില്ല. അധികം കേട്ടിട്ടില്ലെന്നു്, വിവാഹമൊക്കെ കഴിഞ്ഞു്, എന്നുത്യുമെന്നപോലെ, എൻ്റെ പ്രിയതമയുടെ സംഗീത പാടവും ആസ്പദിക്കാൻ ഇടയായതിന്റെ ശേഷമായതുകൊണ്ടു പറകയാണു്. എൻ്റെ വിവാഹത്തിന്റെ മുമ്പായിൽ നാം ഈ വിവരം ഞാൻ എഴുതിയിരുന്നതെങ്കിൽ “ഒരിക്കലും കേട്ടിട്ടില്ല” എന്നതെന്ന പറയുമായിരുന്നു. എതായാലും,

.....ക്രൂരീതിയാൽ

പ്രാണസ്ഥവ്യമതള്ളം സജീവിയാം

വീണതനെ.....

നന്ന കാണണമെന്ന വിചാരിച്ചു്, മെനോനം ഞാനം താഴെ തത്തിറങ്ങി. ഭീക്ഷതെണ്ണി, പാട്ടപാടി പാട്ടപെടുന്ന ഒരു പെൺകുട്ടിതന്നെ. വന്നുതേരു, കീറിയും, ഭാരിച്ചുത്തിന്റെ ഓന്നാംസാക്ഷിയായും, കായണ്ണപ്രതിനിംഭു ബലമായ ശ്രദ്ധാ ശ്രദ്ധായും, ആ സാധുക്കട്ടിയെ ശീതാതപാദികളുണ്ടാനു രക്ഷിക്കുന്ന ഏകമിത്രമായും, അതിന്റെ ശരീരത്തെ ചുററിപ്പുറിയിരിക്കുന്നണ്ടു്. പക്ഷേ, ഇപ്പോഴെന്തെ ക്ഷുസ്ഥിതിക്കു് കേവലം അനുകൂലിക്കാത്ത മുഖ്യമുഖ്യാണുള്ളതു്. മുഖത്തിന്റെ ആകൃതിയും, ലക്ഷണവും, ഭംഗിയും, ശരീരത്തിന്റെ വസ്ത്രവും ഒക്കെള്ളുടച്ചി കാണാകയും ക്രൂത്തിഞ്ഞാനു് അന്നായാണെന്ന പുരപ്പെട്ടുന്ന മധുരശബ്ദം. കേരളക്കാരിയെല്ലുന്നു് എന്നിക്കും മെനോനം ഏകസമയത്തു തോന്നി. അങ്ങനെയാണെല്ലോ.

“മിന്നകില്ലി ശരദദ്രശാതയായും

വിന്നയാകില്ലുമഹോ തടില്ലതോ,”

ഞങ്ങൾ ആ കട്ടിയെ പീടിലേറ്റു ക്ഷണിച്ചു. ബാല്യ കാരണ വിളിച്ചു് അവധിക്ക ക്ഷണംകൊട്ടാൻ പറ എന്നു. അവധി ക്ഷണംസാധനങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടു്, ഒര ക്ഷരം മിണ്ണാതെ ഞങ്ങളുടെ മുഖത്തു കൃതജ്ഞതാസൂചകമായി ഓന്ന് നോക്കി. ആ നോട്ടത്തിൽ അന്തർഭു പിച്ച സൈ ടവും, കൃതജ്ഞതയും, ലജ്ജയും, സന്തോഷവും കൈക്കൂട്ടി കണ്ണപ്പോൾ തള്ളിയെപ്പിരിഞ്ഞ ഒരു മാൻകിടാവിനു ക്ഷീകരാൻ അല്ല. പുലോ മരീറാ നാം പച്ചകാണിക്കുന്നോരും, ആ സാധുമാം നോട്ടമാണു് എനിക്കു് ഓമ്മവ നീതു്. അവിടെത്തുന്ന ഇതനു ക്ഷീച്ചുപാളാൻ ഞങ്ങൾ പറഞ്ഞുവെക്കിലും, “ജേപ്പുത്തിക്കൂട്ടി കൊണ്ടുപോക ണാം” എന്ന തമിഴിൽ പറഞ്ഞു് അതോക്കെ വസ്തുതയിൽ കെട്ടിത്തുടങ്ങി. അപ്പും മേനോൻഃ—“നിന്നുക്കൊരു ജേപ്പുത്തിയുമണ്ണാ കട്ടീ?”

കട്ടി:—എണ്ടു്. ഒരു ജേപ്പുത്തിയേയുള്ളൂ.

മേനോൻ:—നിന്നുകു് അമ്മയും അച്ചുനാം ഇല്ലോ?

ഈ ചോദ്യം കേടുപ്പോൾ കട്ടി തലതാഴീതാം കരേനെ രം മിണ്ണാതിരന്നശേഷം, ഇല്ല, എന്ന പത്രക്കെ പറഞ്ഞു. എനിക്കെ മനസ്സും വല്ലാത്ത ഒരു വികാരമുണ്ടായി. അതിനെന്ന് സ്വഭാവമെന്തെന്നയാണെന്ന ചോദിച്ചാൽ, മരീറാരാം സഹിക്കുന്ന കംിനസകടം കാണണമ്പാഴുള്ള വ്യാമധ്യോട്ടി, അതിൽനിന്നു് അയാളെ രക്ഷിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്ന മെന്നുള്ള ഒരാഗ്രഹവും, അതിനുള്ള അസാധ്യതയും ഓതുക്കുള്ള ബുദ്ധിക്ഷയവും കൈക്കൂട്ടി ഒരു തീയിണഡിയായി നെഞ്ചിൽക്കിടന്ന വിലങ്ങിക്കൊണ്ടു്, ഉടനെ മുർക്കുചുക്കമോ എന്ന ദയവുണ്ടാകുന്ന ഒരു വികാരമാണെന്നു സമർപ്പിയായി പറയാം.

ഞങ്ങൾ ഈങ്ങൾനു പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നോരും നാലു നേർപ്പിതന്മാരും അടയുള്ളവനു.

എല്ലാവതം ഓരോ ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിച്ചതുടങ്ങി. ആകപ്പോരു കട്ടിയുടെ പേരു് രതീംഭായി എന്നാണെന്നും, അവളും ജേപ്പുത്തി മനോനിഭായിയും സിക്കാരവേലപ്പും

ഇള്ളത്തെതവിൽ 6-ാംനുപർവ്വ വീടിലാണ് താമസമെന്നും, അക്കും അമ്മയും വേരെ കുടംബങ്ങളാണും ഇല്ലെന്നും, ഭീക്ഷതെണ്ടിയാണ് കാലക്രഷ്ണപമെന്നും മനസ്സുിലായി.

അന്ന തുടങ്ങി, ദിവസംതോറും വീടിൽ വന്ന ക്രഷ്ണം വാങ്ങിപ്പോകാൻ തെങ്ങും ചെയ്യു ഏപ്പുടന്നസരിച്ചും, അവരും ചെയ്യുപോന്നു. തെങ്ങും അവസരമില്ലപ്പോൾ ചോക്കു അവളുക്കുണ്ടു് ഓരോ പാട്ടുപാടിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. അങ്ങനെന്ന ഒരു മാസം കഴിഞ്ഞു. പിന്നെ നാല്പത്തു ദിവസം റത്നിലായിരുന്നു കണ്ണിലും. എന്നാണ് വരാത്തതെന്നു തെങ്ങും ആലോച്ചിച്ചു. വല്ല സുവക്രൈം ആയിരിക്കാമെന്നു സംശയിച്ചു. തെറിവസം മേനോൻ എന്നോടി നേരെന പറഞ്ഞു:

നുഡ്യാരെ, നാം ആ കുട്ടിയെ നുന്നേപ്പശിക്കണം. ഇന്നു വെക്കുന്നരും ചെന്ന നോക്കുകയല്ല?

തൊൻ:— അങ്ങനെന്നയാവത്തു. സാധുക്കട്ടിജ്ജു വല്ല ആപ്പത്രം. വനിരിക്കുമോ?

അന്ന വെക്കുന്നരും മേനോനും തൊനും ചവിട്ടുവണ്ണിയിൽ കയറി സീക്കാരവേലപ്പും ഇള്ളത്തെതവിലേപക്കിപ്പായി. അരുവാംനുപർവ്വ ഒരു ചെറിയ വീടാണെങ്കാലിലും. രണ്ടു തട്ടുള്ളതാണു്. മേലെ തട്ടിന്റെ വാതിൽ തുറന്നുകാണുകയാൽ തെങ്ങും കോൺപുട്ടിക്കയറിച്ചുന്നു. കോൺ യുടെ മുകളിൽ എത്തി, വടികൊണ്ടു മേനോൻ സാവധാനത്തിൽ ഒച്ച ഉണ്ണാക്കിയപ്പോൾ ഒരാഴാ വന്ന തെങ്ങളോടു വിവരം അനേപ്പശിച്ചപ്പോൾ അവളും ജേദപ്പത്തിയും താഴെത്തെ തട്ടിലാണ് താമസമെന്നും, മനോന്മാനിലായിരുന്നും സുവക്രൈഡാണെന്നും പറഞ്ഞു. തെങ്ങും താമസിക്കാതെ താഴെ ഇള്ളത്തിച്ചുന്നു. രണ്ടുമുന്നിട്ടു് കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തെങ്ങും ആ സഹോദരിമാരുടെ മുറിയിലെത്തി. കുട്ടിക്കാണും, ക്രഷ്ണിക്കാണും, പാകംചെയ്യവാനും ഒരു മുറിയേ ഉള്ളതു. അതിൽ ഒരു ഭാഗത്രു് അടക്കപ്പും. അതിനുസമീപം ചീല മണിപാത്രങ്ങളും. നീരംട്ടു പിണ്ഠാണുങ്ങളും. ഉണ്ടു്,

മരീറാൽ ലാഗത്തു് എക്കേശം പതിനെട്ടവയസ്സു് പ്രാഥമ്യള്ളെ ഒരു പെണ്ണു്, കീറിപ്പാറിയ ചില വസ്തുങ്ങൾ പുതച്ചുകൊണ്ടു് കിടക്കുന്നു. അട്ടക്കൻ രതീഭായി ഇരുന്നു്, ഒരു കീറിയ വസ്തും തുനി നന്നാക്കുയ്യാണു്. കിടക്കുന്ന മുടി, വളരെ മലിനത്വവിള്ളും, അതുനും ദീനസ്ഥിതിയിലായിരുന്നു. രോഗംകൊണ്ടു് അതുനും പരിതാപകരമായ നിലയിലാണുകൊണ്ടു്, നല്ല ആകൃതിയിലുള്ള നെററിയും. മുക്കും ആരുടെ ശ്രദ്ധയേധിയും. ആകുശ്ചിക്കും. സുവസ്ത്രിയിൽക്കൊണ്ടു പറവാൻ യഥാത്മം സ്ഥാനരൂപം കണ്ണറിവാൻ ശേഷിയുള്ളവക്കുന്നും പ്രധാന മില്ലു. ഞങ്ങളേക്കണ്ട ഉടനെ രതീഭായി എഴുന്നേറു മരീറായ മരഹാസംത്താടക്കടി, ഇതാണു് എന്നോ ജേപ്പു തന്തി. ഇവക്കും സുവക്കേടാണു് എന്ന പറഞ്ഞു. പാഠത്തുതീർന്നതോടുകൂടി, മിവരുണ്ടായിരുന്നു മരഹാസവും പിരുമാറി. രതീഭായിയുംു് എട്ടവയസ്സുമാത്രുമുള്ള പ്രാഥമ്യള്ളെ; ഇതു ചെറുപ്പു തനിൽത്തനെനു ഇന്നെന്നെന്നയുള്ളു മനോവികാശങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടതുതന്നു ഉഖ്യബോധം സിലുഡിച്ചതു് ആശ്വര്യും! ഞങ്ങളും ആരാണുന്നവാൻ, രോഗംതിൽ കുടകുന്ന ആസീയുംു് ആറുഹമിള്ളതുപോലെ അവാശ രതീഭായിയെ ദ്രോന്നോക്കി. കട്ടി ജേപ്പുതന്തിയുടെ അട്ടക്കൻ ചെന്ന സപകാര്യും എന്നോ പറഞ്ഞു. മനോഹരാഭാഷാ ശാഖയേണ്ണോക്കി, പുണ്ണിരിയിട്ടു്.

മേനോൻ അട്ടത്തുചെന്നാണു്, നിഃവാക്കു് എന്താണു് സുവക്കേടു്, എന്ന ചോദിച്ചു. ഇതിനു മഞ്ചാമണി വളരെ സാവധാനത്തിൽ അവാക്കു പനിയാണു്, സുവക്കേടുനു പറഞ്ഞു.

ഞാൻ:—“ഇങ്ങും ഡാക്ടറാണു്. നിങ്ങളേ ഒന്നു പരിശോധിക്കുന്നുണ്ടോ?”

ഈ കേട്ടപ്പോൾ ആ നിർഭാഗ്യവതി, കിടന്തിക്കിൽക്കുന്നു് ഏഴുനേരിക്കാൻ ഭാവിച്ചു. അവിടെത്തനെ കിടക്കാൻ മേഘനാൻ ആംഗ്രേക്കാണിച്ചു. അതു കണ്ണപ്പോൾ

“സുട്ടരാത്തിയുമാടടൽക്കാണു് നിഃ

തടരാലാ മമ സർക്കുറിയയിങ്ങെനു്”

എന്ന ശക്തിളങ്ങാട് ഭഷ്യന്തൻ പറഞ്ഞത്തു് എന്നിക്കു് ഓർമ്മ വന്നു. രണ്ടുപേരുടേയും മനോവികാരങ്ങൾക്കു മാത്രമേ വ്യത്യാസമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

മേനോൻ ഗ്രൂപ്പിയെ പരിശാധിച്ചശേഷം ഇംഗ്രീഷിൽ എന്നാട്ടു് ഇങ്ങനെന പറഞ്ഞു:

സാധ്യഗ്രൂപ്പി, ക്ഷയമാണു്. കൈകടന്നപോയി. പനിയുണ്ടു്. കാലിനം കൈകകം നീതുണ്ടു്. ഒരാഴ്യി ലധികം ജീവിക്കമെന്ന താനന്നനില്ലു.

ഞാൻ:— കഷ്ടം! മഹാകഷ്ടം! നാം ഇവിടെ ചെയ്യേണ്ടതോ യിട്ടാനമീല്ലു? ഈ കട്ടി എത്തു ചെയ്യു?

മേനോ:— ഒരുക്കപ്പു ലംകോ' വാദ്യി കൊടുക്കണം, മര നാകാണണെനം പ്രയോജനമീല്ല.

ഞാൻ ഉടനെ പോയി അടയ്ത ഷാപ്പിൽനിന്നും. ഒരു കപ്പി 'ലംകോ' എന്ന മാംസസത്തു്, ഒരുക്കപ്പി വെവനും, ഒരു ടിനും ബാർലിയും വാദ്യിക്കൊണ്ടുവന്നു. അവയും 2 ക.യും മേനോൻ റത്നിഭായികൈവശം കൊടുത്തു്, അവ ദയക്കാണ്ടു ചെയ്യേണ്ടതോക്കെ ഉപദേശിച്ചു. അന്നരാത്രി ഒരു നേരിയ കമ്പിളി വാദ്യി തുണ്ടും ബാല്യക്കാരാണും വശം. അവിടെ അയച്ചുകൊടുത്തു. തുണ്ടാണ പിറേറ ദിവസം രാവിലെ രണ്ടാമതും ചെന്നു. വേരെയും ചില സാമാന്യങ്ങളും ഒരുപ്പുകയുംകൊടുത്തു. ഇങ്ങനെ നാലഞ്ചു ദിവസം കഴിഞ്ഞു.

ഒരു ഞായറാഴ്യ, രാവിലെ എഴുന്നേറ്റു മുഖ്യക്കു സ്വാദം, ആഞ്ചാ വാതിലിനു മട്ടുന്നതു കേട്ടു. ബാല്യക്കാരാണും വിളിച്ചു് ആരാണെന്നും നോക്കാൻപറഞ്ഞു. റത്നിഭായി യാണു്. സാധുകട്ടി, വികിവികി കാഞ്ഞുകൊണ്ടു് അക്കു തുട്ടവനും. എന്നിക്കു് ഉടനെ കാഴ്യം മനസ്സിലായി. മനോ മണി കഴിഞ്ഞപോയി. മേഞ്ഞും അതിരാവിലെ എഴുന്നേറ്റും ആച്ചുപത്രിയിലേക്കു പോയിരിക്കുയായിരുന്നു. ഞാനും തുണ്ടും ഒരുമിച്ചു താമസിക്കുന്നണ്ടായിരുന്നവരിൽ രണ്ടുപേരുംതുടി ഉടനെ പുത്തിരിഞ്ഞു, ഒരു വജ്രി

വയത്തി, രതിയെള്ളടി അതിൽ കയറി അവളുടെ വീടിൽ ചേന.

സമീപവാസികളിൽ ചിലരാക്കെ അപ്പോഴം അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. തെങ്ങും അഞ്ചു ഉറപ്പിക ശവ സംസ്ഥാരത്തിലേള്ളുള്ള ചിലവിലേക്കായി കൊടുത്തു. എല്ലാം ഡോഗിയായി നടത്താൻ ശ്രദ്ധകേട്ടി. ശവസംസ്ഥാരം കഴിഞ്ഞാൽ രതിയെ തക്കതായ ഒരു സ്ഥലത്താക്കണം മെന്നു തെങ്ങും തീച്ച്യാക്കി. അതോക്കെ മോന്നാനമായി ആലോചിച്ച ചെയ്യേണ്ടതാണ്. തർക്കാലം ആ വീടിൽ തന്നെ മേലേതട്ടിൽ താമസിക്കുന്നവയുടെ താമസിക്കാൻ ഏപ്പാടുകൾചെയ്യു്, തെങ്ങും പോയി.

മേനോൻ വന്ന വിവരം അരിഞ്ഞപ്പോൾ, അദ്ദേഹം വളരെ വ്യസനിച്ച എന്നുള്ളതു് പറയേണ്ടതില്ലപ്പോൾ രതിയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രത്യേകമായ വാസല്യമുണ്ടായിരുന്നു. വൈക്കേരം തെങ്ങും രതി പാക്കുന്ന സ്ഥലത്തു ചെന്നു. മറി പുട്ടിക്കിടക്കുന്നു. ശവസംസ്ഥാരമൊക്കെ കഴിഞ്ഞു. മേലേതട്ടിൽ താമസിക്കുന്നവരോട് രതിജീവ്യപ്പിറി അനോഷ്ടിച്ചപ്പോൾ, ശവസംസ്ഥാരം കഴിഞ്ഞശേഷം അവളെ അവർ കണ്ടിരുന്നില്ലെന്ന പറഞ്ഞു. തെങ്ങുള്ളാക്കെ അവളെക്കറിച്ച വളരെ വ്യസനിച്ചു.

അൻ പല ദിക്കിലും അനോഷ്ടിച്ചു, കണ്ണിലും പിറേഡിവസവും അനോഷ്ടിച്ചു; ഒരു ദിക്കിലും കണ്ണിലും ഒരാഴും തെങ്ങും ആവുന്നതോക്കെ ശ്രമിച്ചിട്ടും രതിയെപ്പിറി ഒരു വിവരവും കിട്ടിയില്ല. ക്രമേണ തെങ്ങുള്ളാക്കെ അവളെ മറന്നവെന്നതനെ പറയാം. അന്തിനെയാണ് ചല്ലും മനഷ്യപ്രകൃതി. എക്കിലും മേനോൻ അവളെക്കുറിച്ചതുനും വ്യസനമുണ്ടാണെന്നും, സ്പാതം ഒരു കട്ടിഞ്ഞുനേരാണും ആ വിധം സംഭവിച്ചിരുന്നതെക്കിലെന്നപോലെ ഏതെന്നോടുകൂടിയ ഫേഡന അദ്ദേഹത്തിനും അന്വേമായി കൂടണ്ടും, തെങ്ങുള്ളാക്കെ മനസ്സിലാക്കി.

II

പത്രക്കാലും കഴിഞ്ഞു. ഡാക്ടർ രാമൻമേഖാൻ എം. ബി. സി. എം., മദിരാധിൽ ഒരു മതനശ്വരപ്പ് എപ്പട്ടത്തി ചികിത്സ നടത്തിയുടെ ഏടു കൊല്ല മായി. തെങ്ങവള്ളാക്കര ഓരോ ഉദ്യോഗം ഭൗച്ച പല രാജ്യത്തും പോക്കണ്ണിവന്നു. രതീയുടെ ജേപ്പുത്തി കാലയ മംപ്രാപികയും, രതീ എവിടെയോ എന്തെന്നേയാ പോകയുംചെയ്തിട്ടു് പത്രക്കാലും കഴിഞ്ഞത്തോൾ, ഒരു ഡിസംബർമാസത്തിൽ ഞാൻ മദിരാശിയിൽ പോയി ഡാക്ടർ മേനോൻറും അതിമിയായി താമസിക്കയായിരുന്നു. ഡാക്ടർ മേനോനു് മദിരാശിയിൽ നല്ല ചികിത്സ ഉണ്ടു്. മാസത്തിൽ നാനുറു് അഞ്ചുറു ഉറപ്പിക കിട്ടു്. അദ്ദേഹത്തിൻറും മതനശ്വരപ്പാടു് സംബന്ധിച്ചതനു രോഗിക്കുള്ള താമസിപ്പിച്ച ചികിത്സിക്കാൻ ഒരു എടുപ്പുണ്ടു്. അതിൽ നിന്തും പത്രം പത്രിന്നാലും രോഗിക്കര തുണാവും.

ആനുമല്ലകാലത്തു് മദിരാശിയിലുള്ള വിനോദ റേജിസ്ട്രേഷൻ നേരംപൊക്കിനും കണക്കില്ല. അക്കലാലത്താണു് “പാർശ്വോദയർ.” ഞാനും ഡാക്ടർ മേനോനും “പാർശ്വോദയർ” കാണാൻ ഒപ്പായി. അന്നു പാർശ്വിൽ ഒരുവിഭാഗ ഘണ്ടായി നാലബന്ധപേര് മരിക്കുകയും, വളരെ പേരുകൾ കുറി നമായി പൊളുള്ളകയും ചെയ്തിരുന്നു. തീപൊളുള്ളിയവരിൽ കാരണപ്പോകയും, രണ്ടാള്ളു ഡാക്ടർ മേനോൻറും ആക്രൂപത്രിയിൽ കൊണ്ടു വരികയുംചെയ്തു. ഈ രണ്ടുപേരിൽ ഒന്നാൽ സുരീയാണു്. ആ സുരീക്ക് കഠിനമായി പൊളുള്ളിയിരിക്കുന്നു. ആക്രൂപത്രിയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നും, ഓമ്മയില്ല. ഡാക്ടർ മേനോൻ വേണ്ടുന്ന പരിശോധനകൾ കഴിച്ചുശേഷം, ആ സാധുസുരീ ജീവിക്കുന്നകാര്യം ‘പ്രയാസമാണുന്നു’ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. മറ്റൊന്തൊട്ടു കൂടിയായിരുന്നു. അതിനെ വല്ല വിധത്തിലും ജീവിപ്പിക്കാമെന്നു മേനോൻ ദേശരൂപം പറഞ്ഞു. മുർഖിച്ചുകൂടിക്കുന്ന ആ സാധുസുരീയുടെ ഉരുളും,

പേരും ഒന്നും അഭിയാസ്യാർ അവളുടെ തല്ലാലുസ്ഥിതി യെപ്പറാറി ആക്കാണ് അഭിവൃദ്ധകാട്ടക്കേണ്ടതെന്നറിയാതെ ഞിങ്ങൾ പെരുവ വിഷമിച്ചു. സുമീജുഡ മഹ്മദിനും വയസ്സും പ്രായമുണ്ടായിരിക്കും. ഒരു ഗ്രാഹമന്മാറ്റിയാണെന്നും. വിധവ ഉണ്ടുന്നും. അല്ലാതെ അവശേഷപ്പറി മാറാതു കാര്യവും അഭിയാൻ തശ്ശേകാലവും സാധിച്ചില്ല. അവബന്ധങ്ങളും ഓമ്മും വരാനള്ളു ചില പ്രശ്നങ്ങൾ മേനോൻ ചെയ്തശേഷം. ഒരു മണിക്രമിക്കുന്ന കഴിഞ്ഞപ്പോരാം, ബോധവന്മാരും, കണ്ണതുന്നുനാലുപാടും. നോക്കീ, അയ്യോ അയ്യോ. മനോമണി, രബി, രതി, മനോമണി, നിങ്ങളെവിടെ?, എന്നിങ്ങനെ ഒന്നു പുലന്നിക്കുമ്പോൾ ഒരിക്കുന്നതു. രതി! മനോമണി! ഈ പേരുകൾ പണ്ണെപ്പേണ്ണോ കേട്ടിട്ടുള്ളപ്രകാരം എന്നിക്കുതോന്നി. പത്രകൊല്ലും മുന്പു കഴിഞ്ഞ ആ കമ കേവലം എൻ്റെ മനസ്സിൽനിന്നും മറഞ്ഞപോയിരുന്നില്ലെങ്കിലും, കട്ടികളുടെ പേരുകൾ എന്നിക്കു നല്ല ഓമ്മയുണ്ടായിരുന്നില്ല. മേനോൻ അംഗങ്ങെന്നയല്ല. രതിയും മനോമണിയും. അഞ്ചേഹത്തിന്റെ തലയിൽ ഒരു ഭാഗം പിടിച്ചിരുന്നു. ബലത്തിൽ പാടിച്ചിരുന്നു. തലയിൽ എന്നേ ഞാൻ പറയുന്നുള്ളൂ. എങ്ങനെയും തലയിൽ എന്നു പറയാൻ എന്നിക്കു അധികാരമില്ല. ആ കട്ടികളുടെ പേരുകേട്ട ഉടനെ അഞ്ചേഹം സുമീയുടെ അട്ടത്തുചെന്നിട്ടും, എന്നായിരുന്നു? നിങ്ങൾ രതിയേയും, മനോമണിയേയും അഭിയുദയമാ?, എന്ന ചോദിച്ചു. ഇതിനും ആ സുമീ യാതൊരു ഉത്തരവും പറയാതെ, കുറവേരും. അഞ്ചേഹത്തിന്റെ മുഖത്തുനെ തുറിച്ചുനോക്കി കുക്കാണ്ടിരുന്നു. ഒടക്കം, സാവധാനത്തിൽ ഇങ്ങനെ ചോദിച്ചു:—നിങ്ങളാണു്? ഞാനെന്നവിടെയാണു്?

മേനോൻ:—ഞാനെന്നായ ഡാക്ടറാണു്. നിങ്ങൾക്കു തീവാപാളിയതിനാൽ എൻ്റെ അമ്പുത്തിയിൽ എടുത്തുകൊണ്ടവനിരുടികയാണു്.

സുമീ:—അയ്യോ! എൻ്റെ ശരീരം മുഴുവൻ പുകയുന്നുണ്ടോ. ഇതെന്നതാണു്, എൻ്റെ കയ്യിനേൽ?

മേനോൻ:—അയ്യു പഞ്ചത്തിയാണു്. ഒരു വയനാവച്ചതാണു്. ചൊള്ളിയ സ്ഥലത്തോക്കെ അംഗങ്ങെ മയനാവച്ചിട്ടുണ്ടോ?

ണട്ട്. നിങ്ങൾ എഴുന്നേൻക്കുത്തു്. നിങ്ങളുടെ പേരെ നാണ്ട്? നിങ്ങളുടെ വിവരങ്ങളുപോറി ഞാൻ ആരെയാണ്ട് അറിയിക്കേണ്ടതു്?

സുഖി:—ആരോ അറിയിക്കാൻ! എനിക്കു് ആക്കമയില്ല. ആ കട്ടിക്കുള്ള ഒരുന്നൊക്കെ കണ്ട്, മാപ്പിനപേക്ഷിച്ചു്, മരിച്ചാൽമതി.

മേനോൻ:—നിങ്ങൾ കട്ടികളുടെ അധികാരണം?

സുഖി:—“അധികാരണം. അവരുടെ അട്ടിന്റെ ഭാര്യയാണ്. ഞാൻ അവരോട് വലിയ കംിനകെക്ക പ്രവർത്തിച്ചു്. ഞാൻ ഇന്നീ ജീവിക്കുമെന്ന തോന്നനില്ല ഞാൻ ചെയ്ത പാപത്തിനു മതിയായ ശിക്ഷതന്നെയാണ് അനബ്ദിക്കുന്നതു്.

മേനോൻ:—നിങ്ങൾ എന്തു പാപമാണു ചെയ്തു്? എങ്കിലോട് പറയാൻ വിരോധമില്ലെങ്കിൽ, പറയാം.

സുഖി:—ഞാൻ പറയാം, എനിക്കു് പറയാതെ നിപുണത്തിയില്ല. മരിക്കുന്നതിനു മുമ്പു് എൻ്റെ പാപം ഒരോ ഭോട്ട് പറഞ്ഞാൽ എൻ്റെ മനസ്സുണ്ടിനു കുറെ സുവിശ്വാസം. എൻ്റെ തല അല്ലോ. പൊന്തിച്ചുവയ്ക്കിൽ. എനിക്കു് നല്ലവല്ലോ. സംസാരിക്കുവാൻ വയ്ക്കാം.

മേനോൻ: ഒരു തലയാണെങ്കിൽ ആ സുഖിയാട തുണ്ണു മുവട്ടെ വച്ചു. എങ്കിലും രണ്ടുപേരും, ഓരോ കുദംരായാൽ കട്ടിലിന്റെ രണ്ടുഭാഗത്തും മുക്കുന്നു.

സുഖി അവരുടെ കമ പറഞ്ഞുതുടങ്ങി:—

എൻ്റെ പേരു് അബലാമണിയെന്നാണു്. എന്ന തുതുക്കട്ടിയിലെ ഒരു വ്യാപാരിയാണു വിവാഹംകഴിച്ചു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ ആര്യ മരിച്ചുശേഷമാണു് എന്ന വിവാഹംചെയ്തു്. അദ്ദേഹം ഒരു മലയാളിയുടും നാണ്ട്. വളരുക്കാലും തുതുക്കട്ടിയിൽ താമസിച്ചു് പേരും കോലവും മാറ്റി, ആ ശേക്കാരനായിത്തീർന്നു. ഞാനും ശ്രദ്ധാർമ്മാവീഡിവയായിരുന്നു. ആജീവനാനം

കഷ്ടപ്പെടുന്നതിനേക്കാൾ, ജാതിലുംപെഷിച്ചു്, ഒരു യോഗ്യ നീർ ഭാര്യയായിരിക്കുവാൻ നല്കുന്നു് എന്നിക്കു തോന്നാണി. അങ്ങനേയാണ് ഞാൻ അശ്വേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയാകാൻ അനുകൂലിച്ചതു്. അശ്വേഹത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ ഭാര്യയായിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന രണ്ടു മകളുായിരുന്ന രത്നിയും, മാനാമ സീചും, ആ കട്ടികളുടെ അമ്മ ഒരു നാഡിയുമ്പുിയാണു നാ ഞാൻ കേട്ടിട്ടണ്ടു്. എന്നെ വിവാഹംകഴിച്ചതിനശേഷം, അമ്പവാ ഞാൻ അശ്വേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയായതിനശേഷം, അശ്വേഹം തന്റെ കട്ടികളാട്ടു കാണിക്കുന്ന വാസല്പ്പും എന്നിക്കരുതുന്നതമായില്ല. ഞാൻ അശ്വേഹത്തെ പ്രാണ നെന്നപ്പാലെ കുട്ടി സ്നേഹിച്ചിരുന്ന അശ്വേഹമാക്കാട്ടു, എന്നുക്കാരാ കട്ടികളുായാണ് സ്നേഹിക്കുന്നതുനും, അതു അധികാരിക്കുന്ന പ്രമാണരൂപയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന പ്രാണയത്തിന്റെ മലമാണുനും, ഞാൻ വിചാരിച്ചു്. എന്നിക്കും അസുഖ ജനിച്ചു്. അതു ക്രമേണ വല്ലിച്ചു്, ഞാൻ ആ സാധുകട്ടികളുപറ്റി പല ഭഷിയും അവരുടെ അച്ഛിന്നാട്ട പറഞ്ഞു. ആദ്യം, അശ്വേഹം അവായാനും ഗ്രഭിച്ചില്ല. നിത്യം ഹ്രാസവീഴ്ന്ന വൈദ്യുതംകൊണ്ടു കഴിഞ്ഞുപോകാതെ കടിനക്കല്പകളുണ്ടോ? എന്നെന്നു ഭഷി മലിച്ചതുണ്ടോ. എന്നെന്നു തേര്താവിനു മകളിൽ സ്നേഹം കരണ്ടുതുടങ്ങോ. ഞാൻ വിടാതെ പലതും പറഞ്ഞും പ്രവത്തിച്ചുംതുണ്ടോ. അതോക്കെ ഇന്നതാണെന്നു വിവരിക്കാൻ പ്രയാസം. രണ്ടാമത്തെ അമ്മയുടെ ഭർത്താവും അവിയുംവക്കാക്കു അവ എഴുപ്പുത്തിൽ ഉള്ളാക്കാം. എന്തിനു പറയുന്നു, കട്ടികളാട്ടു് അവരുടെ അച്ഛിന്ന ഭേദ്യമായി. അതുവരെ സ്വർഗ്ഗീയകന്ധകളുപ്പാലെ നിഃഞ്ചാഷികളു് നിരപരാധിനികളാണുന്നും. വിചാരിച്ചു കട്ടിക്കാം, വെറും രാക്ഷസികളാണുന്നും അവരുടെ അച്ഛിന്ന ധരിച്ചു്. ഈ കട്ടികളും പുറത്താക്കികളുവാൻ ഞങ്ങൾ തീർച്ചയാക്കാം. എന്നെന്നു തേര്താവിനു മുന്നു വലിയ പഞ്ചമാരികൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവയിൽ സാമാന്യങ്ങൾ കയറിറി നാനാ ദിക്കുംലും. അയയ്യാറാണ് പതിവു്. ഒരിക്കൽ ഒരു പണ്ഠതമാരിയിൽ സാമാന്യങ്ങൾ കയറാറിക്കൊണ്ടുപോകുന്നോ അതിൽ അശ്വേഹവും ഞാൻം കട്ടികളംതുടി കയറി

പ്രോകാൻ തീർച്ചയാക്കി. ഞങ്ങൾ മട്ടിരാഗി തുറമുഖ തെത്തത്തി, നാലുപേരും ഒരു തോണിയിൽ കയറി കരയ്ക്കു പോയി, അവിടെ കരു നേരം നഗരത്തിൽ നടന്നശേഷം. ഉപാധ്യത്തിൽ കട്ടികളെ വിട്ട്, ഞങ്ങൾ തോണിയിൽ കയറി പഞ്ചമാരിയിൽ പോയി. കട്ടികളില്ലാതെ ചെന്ന തുകാണ്ട പഞ്ചമാരിയിലെ പ്രസ്ത്രിക്കാർ പലതും സംഗ്രഹിക്കും, എന്ന പിലർ കാറിനമായ ഭേദ്യങ്ങളാട നോക്കുകയും ചെയ്യു. ആ നോട്ടുങ്ങൾ ഇന്നും എൻ്റെ മനസ്സിൽ ശരാംതരിയ്ക്കുന്നതുപോലെ വേദനപ്പെട്ടതു നാണ്ട്. ഹാ! സാധുകട്ടികൾ! ഞങ്ങളെ കാണാതെ എന്തൊന്നും കഴിപ്പിരിക്കുമെന്നുള്ളതു്, എന്നിക്കു വിചാരിക്കുവാൻപാലും സാധിക്കുന്നില്ല. എൻ്റെ തെന്താവിനു കാറിനമായ വ്യസ നമ്മാഡായി. എന്നാട് പിന്നെ സംന്താപത്രേതാട്ടുടി സംസാരിക്കുവാലും ചെയ്യിക്കുന്നില്ല. ഞങ്ങൾ പഞ്ചമാരിയിൽ നാലുദിവസം സഞ്ചരിച്ചു. എന്നിലും ദിവസം കാറിനമായ കാറും കോളം ഉണ്ടായി. പഞ്ചമാരി ഒരു പാറയുടിച്ചുപൊളിഞ്ഞു. ഞാൻ വെള്ളത്തിൽ വീണ്ടും, ചാർമ്മയില്ലാതായതും, ഓനിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്ന, പിന്നെ എന്നിക്കു ബോധം വന്നിപ്പാശ, ഞാൻ ഒരു വീട്ടിൽ ഒരു കട്ടിലിനേൽക്കുടിക്കുന്നതും, ചിലജാനന തുതുഷിക്കുന്ന ഗ്രം കണ്ട്. അതോടു ആത്മപത്രിയായിരുന്നു എന്നും പിന്നീട് ഞാനറിഞ്ഞു. ഞാൻ എൻ്റെ തെന്താവുംപുറാഡിവാരി അനേപിച്ചതിൽ ആക്കം വിവരമില്ലെന്ന പറാശു. ഞാൻ, എൻ്റെ പണ്ഡങ്ങൾ വിററും, കരവഴിയായി തുള്ളു ഒരു തായിൽ എത്തി, ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ ചെന്ന. തെന്താവും അവിടെ എത്തിയീടില്ലെന്ന കണ്ട്. ഞാൻ പിന്നെ എൻ്റെ സാമാന്യങ്ങളും മറ്റും വിററും, കാരേക്കാലും അവിടെ തന്നെ താമസിച്ചു. തെന്താവിന്റെ ബാക്കിയുള്ള പത്രങ്ങൾക്കു മരിക്കും മറ്റും ആരോ കൈവശപ്പെട്ടതി. തെന്താവു വെള്ളത്തിൽ മരിച്ചപോയിരിക്കാമെന്ന ഞാൻ സംഗ്രഹിച്ചു. അമവാ അമ്പ്രഹം രക്ഷപ്പെട്ടകയും എന്ന ഉപേക്ഷിച്ചു കട്ടികളുടെ അടക്കക്കു പോകയും ചെയ്യിരിക്കാം. ഞാൻ ദേശസഞ്ചാരത്തിനു പുറപ്പെട്ടു. കട്ടികളാട് ഞാൻ ചെയ്യു തന്റെനെന്നപുറി ആലോച്ചിച്ച പദ്ധതിപാടിച്ചു.

ഒച്ചവിൽ മദിരാശിയിൽ എത്തി. കഷ്ണകാലത്തിന് ഈനും ഇം അപകടത്തിൽപ്പെട്ടു. വെള്ളത്തിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെട്ട തീയിൽ മരിക്കാനാണു് എൻ്റെ യോഗം. പ്രക്തിയിലെ ശക്തികരാത്തനു എന്നോട് പ്രതിക്രിയ ചെയ്യുന്നതായിരിക്കാം. ഞാൻ ചെയ്യു പാപത്തിന് ഈതു വലിയ കറിനമായ ശിക്ഷയല്ല.

സുരീയുടെ ഇം കമ കേട്ടപ്പോൾ ഞാനം ഡാക്കർ മേനോനും ഇടിതടിയ മരംപോലെ നിശ്ചലമാരായി ഇരുന്നപോയി. രത്നയേയും. മനോനിശ്ചയയുംപറിഞ്ഞെങ്കിൽ അറിവും വിവരം. മേനോൻ ആ സുരീയു ധരിപ്പിച്ചു. അവരുടെ അതുകേട്ടപ്പോളിഞ്ഞായ മനോവേദന കണ്ണപ്പോൾ, അവരെ ഇം അന്ത്യകാലത്തു ആ വിവരം അറിയിക്കേണ്ടതില്ലായിരുന്നവെനു് എനിക്കെ തോന്തി.

ഞാനം മേനോനും. അഭ്യൂഹത്തിന്റെ മറിയിൽപ്പോയി രതീഈയപ്പറി പലതും. പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒച്ചവിൽ അഭ്യൂഹം ഇരുന്നെന പറഞ്ഞു:—

“അല്ല നന്ദി നാം ഇന്നരാത്രി എന്താണ ചെയ്യുക? എനിക്കു് ആ സുരീയുടെ കമ കേട്ടതിൽപ്പിനെ മനസ്സിന കേവലം സ്വന്ധതയുംല്ലാതായിരിക്കുന്നു. വല്ല വിനോദത്തിലും ഏപ്പുംണം..”

ഞാൻ:—നാടകം കാണാൻ പോകാം, പുതിയ നാടകമല്ലോ? വളരെ നന്നനാണു് എല്ലാവരും പറയുന്നതു്.

മേനോൻ:—ശരീ അതുകൊള്ളാം. നിങ്ങൾ ഒങ്ങളിക്കാംവിൻ. ഞാൻ 9 മണിക്കൂർ മടങ്ങിവരാം. ഇരുന്നെന പറഞ്ഞു് അഭ്യൂഹം തന്റെ ചികിത്സയിലുള്ള ചില രോഗികളെ കാണാൻ പോയി.

ബാലാമണി മുതലായ പ്രസിദ്ധ നടകളുടെ നാടകങ്ങൾ കണ്ണിട്ടുള്ള പലരോടും മദിരാശിയിലെ നാടകങ്ങളുടെ വിവരിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. അങ്ങനെന്നുള്ള ഒരു നാടകം കാണാൻ പോകാനാണു് നിങ്ങൾ തീർച്ചയാക്കിയതു്. തൃജീനാപ്പള്ളിയിൽനിന്നു് ഒരു പുതിയ നാടകം

സംഘം വന്നിരിക്കയാണ്. അതിൽ നാലഞ്ചു സ്പീക്കർ ണ്ട്. ഒരു സ്പീ പിശേഷിച്ചു, അല്ലകാലത്തിനുള്ളിൽ വളരെ പ്രസിദ്ധമായ നടിയാഡിത്തിന്റെ കൈകയാണ്. അവളുടെ ആട്ടവും പാട്ടും, നിത്യം രാത്രി അനേകം ജനങ്ങളെ ആകർഷിക്കുന്നുണ്ട്.

ഒൻപതുമണിക്ക് കൃത്യമാണി ഡാക്റ്റർ മട്ടേ പന്ന്. എന്തോടു കളിക്കാണുണ്ട് പോയി.

എന്തോടു രണ്ടപേരും, ഓരോ റിസർവ്വ് ടിക്കറ്റ് വാങ്ങി രംഗത്തിന്റെത്തുള്ള റണ്ട് കസാലകളിൽ ഇരുന്നു. ഒപ്പത്തര മണിക്കൂ കൃത്യമായി കർട്ടൻ പോതി. സരസ്പതിയുടെ വേഷമായിരുന്ന ഒന്നാമത്തേതതു്. ഒരു വീണയുമായി ഒരു സ്പീ ഒരു കസാലയിൽ ഇരുന്ന പാടിത്തുടങ്ങി. പാട്ട് കേട്ട ഉടനെത്തന്നെ മേംബർ അല്ലോ. ബല്ലപ്പുട്ടുകാണ്ട് എന്നൊടു എത്താണു് ആ സ്പീ? , എന്ന ചോദിച്ചു. ആരാറിഞ്ഞു, എന്നമാത്രം. എന്നും മറുപടി പറഞ്ഞു. മേംബർ പിന്നെ യും, ചെരു! നിങ്ങളും മനസ്സിലാക്കുന്നില്ലോ! രതീഭായി അല്ലെ അതു്, എന്ന ചോദിച്ചു.

ഞാൻ:—നിങ്ങളും എന്തൊക്കെയാണു് പറയുന്നതു്? ഈ റോട്ടീസ് നോക്കുന്നതോ? ഇതിൽ വേഷക്കാരുടെ പേരു പറഞ്ഞിട്ടിട്ടണില്ലോ. സരസ്പതി: മോഹറിനീ ഭായി; അവരാത്തനുയാണു് മെയന്തിയുടെ വേഷവും.

മേംബർ:—പേരു മാറ്റിക്കൂടു? നോക്കു, നോക്കു, അവരാ നമ്മുട്ടനെ നോക്കുന്നു. അവളുടെ മുഖസ്പാദം പകരമാണെന്നു്; നിശ്ചയം.

ഞാൻ:—നിങ്ങളും ഭ്രാന്തായിപ്പോയി. അവരാ നമ്മു നോക്കുന്നതുപോലെ, സ്വർഗരേഖയും നോക്കുന്നുണ്ട്.

എന്തുണ്ടിങ്ങനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കു, ശാലറിയി നേരിനിനു് ഒരു ശബ്ദം കേട്ട ഈ വേഷക്കാരത്തി പാട്ട് നു പാട്ടതനെ ഒരാം ശാലറിയിക്കുന്നുണ്ടോ. ഒരു ഭ്രാന്തനുയായിരിക്കുണ്ടാണോ. സ്വർഗ്ഗം അഭ്യന്താട്ട് തിരിഞ്ഞു നോക്കുയും, ചിലർ അവനെ വിലക്കുയും, ചിലർ ശ്രൂ. ശ്രൂ.

എന്നും, ശ്രമായിരി, ശ്രമായിരി, എന്നും പരഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. മോഹിനീഭായി പാട്ടുനിറ്റി, ഗാലറിയിൽ തന്നെ സോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. പാടിയ കിഴവൻ ചാടിയെഴുന്നു രൂപം രംഗത്തിലേപ്പു ഓടിവന്നു. ചിലാവനെ തങ്ങളു താടിയും മടിയും വളർത്തി ഒരു സ്ഥാപനിയെപ്പാലുള്ള ഒരു കിഴവൻ. റത്തി, റത്തി, എൻറെ മകൻ, എന്ന വിളി ചുക്കാണ്ടു് രംഗത്തേപ്പു് ഓടിക്കയറി. മോഹിനീഭായിയും അക്കും, അക്കും എന്നവിളിച്ചു് അദ്ദേഹത്തെ സ്പീകരിപ്പാൻ ഭാവിച്ചു. ഉടനെ കർട്ടൻ വീണു. പിന്നെയുണ്ടായ തിക്കം തിരക്കം, സംസാരവും പരവാനില്ല. കിഴവനെ ഒരാൾ വന്നു് അണിയരുയിലേക്കു തുട്ടിക്കൊണ്ടുപായി.

ഉടനെ കളിയുടെ മാനേജർ സ്റ്റേജിനേൽക്കു കയറിനിനിട്ട് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:

എല്ലാവതും യഥാസ്ഥാനത്തു ഇരിക്കാൻ ഞാൻ അപേക്ഷിക്കുന്നു. തെങ്ങളുടെ പ്രധാന വേഷക്കാരിയുടെ അക്കുൻ സ്വരാജ്യം വിട്ടപോയി വളരെക്കഴിഞ്ഞു്, ഈനു മടങ്ങിവന്നതാണു്. അദ്ദേഹം മരിച്ചപോയിരിക്കുമെന്നു മകളിം, മകൾ മരിച്ചപോയിരിക്കുമെന്നു് അയാളും വിചാരിച്ചിരുന്നു. ഇന്നാണു് അവർ യാദുദ്ധ്യീകരാണു കണ്ടുമട്ടിയതു്. അതാണു് ഈ ബഹുമാനത്തിനു കാരണം.. അതും. തെങ്ങളുടെ ഇന്നത്തെ നാടകത്തിലെ എററവും രസകരമായ ഒരു കമാഡഗമാണെന്നു സ്വാഗതംചെയ്യു നിങ്ങളെക്കു ക്ഷമിക്കാനപേക്ഷ. കളി മറയ്ക്കുന്നതാണു്.

കളി മറയ്ക്കുന്നതാണു. അന്നത്തെ നളചരിത്രത്തിലെ മെയന്തി പുര്ണാധികം നന്നായിരുന്നവെന്നാണു് പണ്ടു് ആയോഗകാരിയുടെ കളി കണ്ണവത്തു അഭിപ്രായം. കളികഴിഞ്ഞു് എല്ലാവതും പോയി. ഞാനും ഡാക്ടറും അവിടെ കുറെ താമസിച്ചു. തെങ്ങളുടെ ആവശ്യപ്രകാരം മാനേജർ രത്തിയേയും അവളുടെ അക്കുനേയും തെങ്ങളുടെ അട്ടക്കൻ തുട്ടിക്കൊണ്ടുപായനു. റത്തിയെ കണ്ണ ഉടനെ മേനോൻ നിങ്ങൾ അന്നു് എവിടെ പോയുകളുണ്ടു്? തെങ്ങൾ അന്നേഷിച്ചു കണ്ണില്ലപ്പോ എന്ന ചോദിച്ചതിനു് അവരും

ഇങ്ങനെ മറുപടി പറഞ്ഞു: ജേപ്പുത്തി മരിച്ച വ്യസനം നിമിത്തം എത്താൻ ചെയ്യുന്നതെന്നറിയാതെ ഞാൻ തനിയെ കണലോരത്തു നംന. കണലിൽ ചാടി മരിക്കുന്ന മെന്നതുടി എനിക്കൊരാഗ്രഹം ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കണം.. അവിടെ തനിച്ചു⁹ ഇരിക്കുന്നും ഈ നാടകസംഘക്കാർ ക്ലൂബിലേക്കു കയറ്റാൻ പോകയാണ്. അതിലെ പ്രധാന വൈഷ്ണവരിയായ യമനാമണി, എന്നു കണക്കുപ്പാശ എൻ്റെ അടക്കത്തിൽ വന്ന പല വിവരങ്ങളും ചോദിച്ചു. എനിക്കു¹⁰ അവങ്ങെ ഒന്നിച്ചു പോകാൻ ഇഷ്ടമുന്നേണ്ണറി ഞതു. അവർ എന്നെങ്കിലും ഒന്നിച്ചു തുടി. അല്ലെങ്കിലും കഴിഞ്ഞപ്പോശ, യദ്യശ്വരാ എൻ്റെ പാട്ടകേശക്കാനിടയാ കയ്യും. ഞാൻ നല്കു പാട്ടകാരിയാകമെന്ന ആ സ്ഥൂലി പറിയു കയ്യും. എന്നു പാട്ട് പഠിപ്പിക്കയും, പിന്നെ നാടകത്തിൽ വേഷം കെട്ടിക്കയും ചെയ്യു. എൻ്റെ പാട്ട് ആരുവും ജന സ്വരാക്കു വളരെ ബോധിച്ചു. യമനാമണി എന്നു അവ തടുക്ക മക്കളേപ്പാലെ രക്ഷിച്ചുപോന്ന. തുഞ്ചക പല ദി കലിലും സഞ്ചരിച്ചു. ഞാൻ ദത്തകാലം എൻ്റെ അട്ടുനാ കാണുമെന്നും, എൻ്റെ മനസ്സുഭിൽ തോന്തിക്കാണ്ടിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു¹¹ കളിയുള്ള ദിവസങ്ങളിലേക്കെ ഞാൻ ആദ്യം സഹസ്രതീയരുടെ വേഷം കെട്ടിയാൽ പാട്ടന്ത്രം, അട്ടുന്റെ എന്നു ചെറുപ്പുത്തിൽ പഠിപ്പിച്ചു പാട്ടായിരുന്നു അതു¹² അട്ടുന്റതനെ ഉണ്ടാക്കിയതാണ്. അതു കേട്ടാൽ അട്ടുന്റെ എന്നു അറിയാതിരിക്കുവാലെപ്പുനും എനിക്കു റിയാം. അങ്ങനെന്നതനെ ഇന്ന ഫലമായല്ലോ.

അവരു ഇതുയും പറഞ്ഞതുശേഷം, അവളുടെ അട്ടുന്റു:— അല്ലെങ്കിലുള്ള, ഞാൻ അങ്ങനെന്നതനെന്നയാണ് നിന്നു മന സ്ഥൂലാക്കിയതു¹³. നിന്നു ഒഴുവയ്ക്കും കണ്ണ താല്പ? അന്നു നീ ചൊറിയ ഒരു തയ്യാറിരുന്നു. ഇന്ന വച്ചിയ വല്ലി യായി. ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു തുഞ്ചക്കാഡായിട്ടും¹⁴:—നിങ്ങൾ എങ്ങനെ ഇവളെ അറിയാൻ ഇടയായി? എന്ന ചോദിച്ചു. മെനോൻ കുമ്പാക്കു ചുത്തശ്ശത്തിൽ പറഞ്ഞു. മെനോൻ സീയുടെ ചരിത്രത്തുപുറി പായുന്നും ആ പുശ്ചൻ പൊട്ടിക്കരണത്തുടങ്ങി. ഒടക്കാ, മെനോൻ, നിങ്ങളുടെ

പത്രതമാരി ഉടഞ്ഞ കമ്പവരെ തെങ്ങദയ അറിയും. അതിൽ പിന്ന നിങ്ങൾ എവിടെയായിരുന്നു?

കീഴുവൻ:—പത്രതമാരി ഉടഞ്ഞതോ? ആ വിവരം നിങ്ങളോടൊക്കെ പറഞ്ഞു?

മേനോൻ:—അതോക്കെ പിന്ന പറയാം.

കീഴുവൻ:—ഞാൻ അവളുക്കണഭില്ല. ചതുരപോയെന്ന വിചാരിച്ചു. അതുകൊണ്ട് എന്നീക്കെ അധികം വ്യസനമുണ്ടായില്ല. ഞാൻ ദേശാടനത്തിനു പറപ്പെട്ടു. എൻ്റെ മക്കളെ കാണാൻ പല ദിക്കുലും സഞ്ചാരിച്ചു. അങ്ങനെ ഒട്ടവിൽ ഇവിടെ എത്തിയതാണ്. മറ്റൊരാഴിയിൽ ഞാൻ പലപ്പോഴും വന്നു പലരോടും ചോദിക്കും, പല ദിക്കുലും അംഗപശിക്കും. ചെറു കുട്ടിക്കളും.

മേനോൻ.—നിങ്ങൾ പറഞ്ഞത്, അവരു ചാത്തിട്ടില്ല; പാവാ രായിരിക്കുന്നു.

കീഴുവൻ:—എവിടെയുണ്ട്?

രതീ:—ആരാണുള്ളൂ?

കീഴുവൻ:—നിന്റെ അമ്മ—അമ്മയെന്ന നീ വിളിച്ചുപോ നംവരം.

രതീ:—അയ്യോ! അമ്മ എവിടെ?

ഞാൻ വിവരമെല്ലാം സാവധാനത്തിൽ പറഞ്ഞു. ഞാൻം മുമ്പാണം, കീഴുവന്റെയും രതീഭായിയേയും പിരേറ ദിവസം രാവിച്ചേ ഡാക്ട്രിജാട് വീട്ടിൽ തൃട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. അവർ വഞ്ഞ വിവരം ആ സ്കൂളി അബീയുടെനിന്നുണ്ട്. അവരു കണ്ണുകെന്ന സ്കൂളിയുടെ മനോവികാരം പറഞ്ഞതിനായിക്കാൻ പ്രയാസം. അവളുടെ മരണം ക്രൈസ്തവി പേഗത്തിലാക്കുന്നതിന് അതുതന്നു മതി ചൂചിയുന്ന എക്കിലും, ആ സാധ്യസ്കൂളി, അവളുടെ അപരാധത്തെ ഏറ്റവും എത്തും, രതീയോടും അവളുടെ അപ്പുടുക്കും ക്ഷമായാചനം.

ചെയ്യശേഷമേ മരിച്ചുള്ള മുന്നൂള്ളതു്, വലിയ ആ സ്വാസം തന്നെ.

രതിയും അച്ചുനും ഡാക്തറുടെ വീട്ടിൽത്തന്നെ താമസിച്ചു. നാടകസംഘത്തിൽനിന്നും അവരും വിട്ടു. ഞാൻ നാലു മുദിവസം കഴിഞ്ഞു്, എൻ്റെ പ്രവൃത്തിസ്ഥലങ്ങളും മടങ്ങിപ്പോക്കുന്നതിനു മുമ്പു്, രതിയുടെ അച്ചുന്റെ പൂർവ്വചരിത്രം മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു.

III

അദ്ദേഹം വടക്കേമലയാളത്തിലെ ഒരു നായരാൺ. സാമാന്യം നല്ല തറവാട്ടിലെ ഒരു അനന്തരവനായിരുന്നു. കാരണവരോട് പിണ്ണാബൈ, രാജ്യംവിട്ടു പോയതാണു്. നല്ല സംഗീതജ്ഞനായിരുന്നതിനാൽ കഴിച്ചില്ലിര ബുദ്ധിമുട്ടണായിരുന്നില്ല. മടിരാശിയിൽവച്ചു് ഒരു നായിഡുമുറി ദൈ ഭാര്യയാക്കി, അവളോടുകൂടി തുതുക്കടിയിൽ പോയി, അവളുടെ കരെ പണംകൊണ്ടു കച്ചവടംതുടക്കയാണു ചെയ്യതു്. ആ മുറിയിൽ രണ്ടു പെൺകുട്ടികൾ ജനിച്ചു. രതിയെ പ്രസവിച്ചയാക്കുന്ന ആ മുറി മരിച്ചുപോയിരുന്നു. പിന്നീടുള്ള ക്രമയെക്കു വായനക്കാർ അഭിജീവനംമെല്ലാ.

IV

രണ്ടുകൊഡ്ദും കഴിഞ്ഞതശേഷമാണു്, പിന്നെ ഞാൻ ഡാക്ടർ മേഖലാനെ കാണാൻ പോയതു്. ഞാൻ ചെന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുറിയിൽ ഒരു കസാലയിൽ ഇരുന്നു ദനു, മേഖലാൻ അകത്തുന്നിനു കനകക്കട്ടപോലെയുള്ള ഒരു കട്ടിയെ ഏടുത്തുകൊണ്ടവനു് എൻ്റെ മടിയിൽവച്ചു. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്തോന്നു നോക്കി— അപ്പോരു അദ്ദേഹം—അതെ, സംശയിക്കാനെന്നതാ? രതിയുടുകയും എഴുന്നീറ്റും കട്ടിത്തന്നെ, എന്ന പറഞ്ഞു.

ഞാൻ:—എതിന്റെ പ്രവരത്താശം?

മേനോൻ:—ചല്ലുശേഖരൻ.

ഞാൻ:—എത്രു്? എന്നിൻ പ്രവരാ?

മേനോൻ:—അതെ, തെങ്ങളുടെ ചരിത്രത്തിൽ നിങ്ങൾ അഭിനയിക്കാൻ മുടയായ ഭാഗത്തിന്റെ സ്ഥാരകമാണതു്.

ഞാൻ മടങ്ങിപ്പോയുന്നതിനു തലേദിവസം മേനോനോടു്, എന്താ മേനോനെ, രാജ്യത്തൊന്നും പോകുന്നില്ലോ? കുടംബപ്രഭാളേഡിയാനും കാണുന്നില്ലോ? എന്ന പോദിച്ച. അതിനു് അല്ലേഹം. അല്ലെന്നേരും ഒന്നും മിണ്ണാതിജന്നതിനു ശേഷം. സാവധാനത്തിൽ പറഞ്ഞ മറുപടിമുതായിരുന്നു—

ആട്ട പോകാം, വിവാഹബിൽ പാസ്സാവട്ട.

ഓമാപോഷിണി, 1087 ഡാ—നകർ.

രിയാസ്ത്വപകടം

1924-ഓ ഒക്ടോബർ ലഭിച്ചു—“മലയാള വിവാഹാധനിയായിരുന്നു” എന്നാൽ നിയമം മറിരാശി നിയമനിർമ്മാണസഭക്കാർ ഉണ്ടാക്കി നടപ്പിൽ വരുത്തികഴിഞ്ഞിരുന്നു. ആ നിയമമരണാസരിച്ച് വളരെ വിവാഹാദാജ്ഞാ നടന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. മലയാളികൾക്ക് സ്ഥിരമായ വിവാഹസ്രൂപം ഇല്ലെന്നുള്ളതൊക്കെ വെറും ചരിത്രപ്രസ്തിഹമായിരുന്നു. വന്നും മാറ്റപോലെ എഴുപ്പത്തിലും വേഗത്തിലും ഭാര്യമാരെ ഉപേക്ഷിക്കാണോ, ദേശാക്കണാരെ ഉപേക്ഷിക്കാണോ രണ്ടും നിപുത്തിയില്ലാത്ത നിലയിലായി. അങ്ങിനെ ഇള്ള കാലം ഒരുപിവസം വൈക്കേണരം, പത്രനാണൻ എന്ന പേരായ ഒരു യു.ബാബു കടക്കുറ്റും പുഴിയിൽ തനിക്കെയെ ഇരിക്കുന്നു. ആരാധ്യാ കാത്തിരിക്കുന്നുണ്ടോ എന്തോ സംഗതിവശാൽ മനസ്സിൽ വലുതായ ചില ക്ഷോഭങ്ങളുംകയുണ്ടോ. കാണന്നവക്ക് തോന്നും. അല്ലെന്നരും കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പത്രനാണൻ എഴുന്നുറു ഒരു ഒരു പുജുവിരിയോട്ടുടർന്നിട്ടും അടക്കത്തുവരുന്ന ഒരാളും എതിരെല്ലാണ് അഖ്യാറ്റി നടന്നു. അഞ്ചാം അടക്കത്തുവരുന്ന ഉടനെ പത്രനാണൻ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “എവം കണ്ടിട്ടു് കാര്യംസാധിച്ചപോലെ തോന്നന്നണ്ടേല്ലോ!” “സാധിക്കാതെ മാധ്യവൻ മട്ടുമാ?” മാധ്യവൻ പത്രനാണന്നും ഒരു വിശ്വസ്തമിന്നുമാണോ. അയ്യാം പിന്നുയും പറഞ്ഞുതുടങ്ങി.

“എന്തൊക്കെ ബുദ്ധിമുട്ടു് സഹിച്ചുവെന്നറിഞ്ഞോ. നിന്നക്കല്ലു, മറ്റൊരുവക്കുംവേണ്ടിയാണെങ്കിൽ, ഞാൻ ഒരി

കലും ഇതു ബുദ്ധിമുട്ടുകയില്ലായിരുന്നു. മി; നാശയ്ക്കാം. കാഴ്പം അംഗീഷം ഇച്ചുമില്ല, മാറാനാലു നിന്നുണ്ട്' ഇന്ത്യൻ സ്ഥിരമായ ഒരു ഉദ്ദോഗം കിട്ടിപ്പില്ല പിന്നെ ബഹ്മം യിലേക്കും മറ്റും പോകപോരും എന്നു കുറിയേണ്ടും. കെട്ടിവ ലിച്ചുകൊണ്ടപോകുന്നതു കഷ്ടമല്ലോ? കല്ലേറ്റുണ്ടാൽ ദിക്ക്. അവിടെവച്ചു വല്ല സുവക്ഷേഖ്യംഡായാൽ എത്തുചെഞ്ഞും? എന്നും മറ്റുംബാൻം' അഥവാള്ളെട നൃയം!''

പത്രനാഭൻ:—ബഹ്മംയിൽ എത്രമലയാളികളുണ്ടോ? കെട്ടിവ ഔദ്യോഗിക്കുടി താമസിക്കുന്നവർത്തന വളരെജുണ്ടോ.

മാധവൻ:—അവക്കൊക്കെ സ്ഥിരമായ ഉദ്ദോഗവും നല്ല ശമ്പളവും ഇല്ല?

പത്രനാഭൻ:—ഞാൻ അവിടെ എത്തുണ്ടെന്ന താമസം, എനിക്കും ഏഴുപത്താഞ്ചു ഉറപ്പും ശമ്പളത്തിനേൻ്തു ഒരു ഉദ്ദോഗം കിട്ടം. ഇന്ത്യൻലെജും മിസ്സർ രാഘവൻ എത്തുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അതുപോടെ, നീ എന്തൊ സാധിച്ചുവെന്ന പറഞ്ഞതു.

മാധവൻ:—ഞാൻ ഒട്ടവിൽ ലക്ഷ്യിക്കുമ്പോൾ സേവപാടി ചെയ്തു. അവരെക്കാണ്ടു മിസ്സർ നാശയ്ക്കാണ്ടു പറയിച്ചു. ഒട്ടവിൽ ഒരുപിയം സ്ഥാപനമായിരിക്കുന്നു. നീ ബഹ്മംയിൽപ്പാണി ഉദ്ദോഗം, കിട്ടി, ഒരുക്കാലും കഴിഞ്ഞു മട്ടബിവന്നിട്ടും, കല്പ്പാണം. കഴിച്ചാൽ പോരെ?

പത്രനാഭൻ:—എന്നാൽ ഇതുവെയാക്കെ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടിയിരുന്നോ, കല്പ്പാണം.കഴിയടക്ക. പക്ഷേ ഞാൻ അവരെ ബഹ്മംയിലേക്കും തുടന്നില്ല. അവിടെപ്പോയി ഉദ്ദോഗം കിട്ടിയതിനശേഷം. മട്ടബിവന്ന തുട്ടികൊണ്ടു പോയിക്കൊള്ളാം.

അങ്ങിനെയാണും ഒട്ടവിൽ തീച്ച്യാക്കിയതും. പത്രനാഭൻ ഒരു മത്തമക്കത്തായ തറവാട്ടിലെ ഒരു അനന്തരവും, കരെയാക്കെ ഇംഗ്ലീഷ്പാംചുതിനശേഷം. ഒരു കച്ചവടക്കുന്നിയുടെ ഏഴുന്നറയി പലഭിക്കില്ലോ. സഞ്ചയം

രിച്ചു”, സാമാന്യങ്ങൾ വിലപ്പുവാദാൻ ആളുകളെ അടന്ന പ്രിക്കന്ന ഉദ്ദോഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ച സഞ്ചാരത്തിൽ കരിക്കൽ ഒരു വീട്ടിൽ കരെ ഉണ്ടതാമസിക്കാനിടയായി. ആ വീട്ടിലെ കാരണവൻ, നാരാധരൻ ‘എന്നാഡാ, ഒരു ഗവമെൻറാഹൈസിലെ കൂക്കാണ്’. താമസിക്കന്ന വീടം അതിനോടുചേരുന്ന പറമ്പ്. കൊല്ലുത്തിൽ 1000 പറ നെല്ലു് പാട്ടുള്ള ഒരു പാടവും തറവാട്ടവക സ്വന്തായിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരക്കളായ സുമിത്ര എന്ന കട്ടിയെ തനിക്കെ വിവാഹം കഴിക്കണമെന്നു് ആനുഗ്രഹമായി. തന്റെ സ്നേഹമിത്രനായ മാധവൻറെ സേവപിടിച്ചു് മുഹാർശചെയ്യിച്ചു, വിവാഹകാര്യം തീർച്ചപ്പെട്ടതും.

പെൺകട്ടികൾ എങ്ങിനെയെക്കിലും ഒരു പഴിക്ക പോയാൽ മതിയേണ ചിലക്കുള്ളൂ. മകൾക്കും മരക്കൾക്കും കേര തെന്താക്കമൊരു തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നകാര്യത്തിൽ ‘വളരെയൊന്നു, നോക്കേ തുടിലു്’ എന്നായിരിക്കുന്ന പദ്ധതിയും അഭിപ്രായം. പത്രനാണൻ സുമിത്രയെ കല്പ്പാണു, കഴിച്ചു നന്നാണു മാസ, കഴിഞ്ഞു ബഹ്മംഗിലേക്കപോയി, ആദ്യം കുചുപ്പിവ സം എഴുതുകളോക്കെ വന്നകൊണ്ടിരുന്നുവെക്കിലും, പിന്നെ വിവാഹമൊന്നുംപൂതാതായി. കൊല്ലം ഒന്നകഴിഞ്ഞു. ഒരുദിവസം വെക്കുന്നും സുമിത്ര “കേരളാധ്യാരൻ” എന്ന പത്രം വായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുയായിരുന്നു. പെട്ടുന്നു് അവരുടെ ‘അയ്യോ’ എന്ന പറഞ്ഞു് പത്രം താഴെയിട്ടു കരഞ്ഞതുടങ്ങി. ഉടനെ അവളുടെ അഫ്ഫീസിൽ വന്ന വിവരംചോദിച്ചപ്പോരാ സുമിത്ര പത്രമെടുത്തു അതിലെ ഒരു വത്തമാനം കാണിച്ചുകൊടുത്തു. ആ മുളി മുന്തനെ വായിച്ചു. ബഹ്മക്കത്തു്—മാണലേപയിൽ ഒരു വലിയ വ്യാപാരക്കമ്പനിക്കാണുടെ കീഴിൽ ഒരു ഉദ്ദോഗസ്ഥനായിരുന്ന പത്രനാണൻ എന്നു ഒരു മലയാളി, നടപ്പാനുത്താൻ മരിച്ചുപായ വിവരം ഖവിടെയുള്ള മലയാളിക്കരക്കു് വളരെ സകടക്കരമായിത്തീന്തിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങേം സ്വരാജ്യത്തുപോയി തന്റെ ഭാസ്യയെയുംമററും കൂട്ടിക്കൊണ്ട് വരവാൻ രാജ്യമാസത്തെ അവധിവാദായി പിറീറിവ സമാണു് ഈ വ്യസനകരമായ സംഭവമാണെന്നു.

പത്രനാഞ്ച് മരിച്ചവിവരം പത്രത്തിൽ വാഴിച്ച് അനുമാസം കഴിഞ്ഞത്തശ്ശേഷം, ശ്രീയരൻ എന്ന പേരായ ഒരു റാഡിയോത്തിക്കിരി സുമിത്രജുടെ വീട്ടിനാശ മീപം താമസമാക്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ മരിച്ചുപായിരിക്കും. ആ ഒരു സംഗതിക്കാണ്ടുതന്നെ വിധബാധയുമിത്രയിൽ അണ്ണതാപവും കൃമണ അണ്ണാഗവും ഉണ്ടായി. പിന്നെ അവുംനേരുന്നുമണ്ണായ സല്പാപാദി രസ തേരാ വിവരിക്കാൻ ഒരു വലിയ നോവലും മരിഡാ എഴുതേണ്ടിവരും. ചുതക്കിപ്പായാം. ശ്രീയാൻ സുമിത്രയെ കല്പാണം കഴിക്കാൻ തീച്ചുംഘാക്കി. കല്പാണത്തിനും ഇനി ഒരാളും ഉള്ളൂ. ഒരു രാത്രി അദ്ദുംഘാക്കിരി താന്റെ മരിയിൽ കിടന്നാരങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കേ വാതിലിനും ആശാ ഉച്ചത്തിൽ മട്ടന്നതുകൂട്. അദ്ദുംഘാക്കിരി എട്ടി എഴുന്നേറ്റു്, ആരത്തു്? എന്ന ചോദിച്ചു.

വാതിൽ തുടക്കിൻ, വേഗം.. വോക്കേർവ്വാൻി ദ്രോ ഷന്ടക്കേവച്ച മൃഡ്യുസ്മാധി മട്ടി തകാരാധിരിക്കും.

ഈ കേട്ടപ്പോൾ അദ്ദുംഘാക്കിരി വേഗം എഴുന്നേറ്റു വാതിൽ തുറന്ന വിവരം ചോദിച്ചപ്പോൾ, —നിന്നു വരുന്ന ലോകഞ്ചേരി അബവഭൂത്തിശേഷം ലൈൻ മാറിപ്പോയെന്നും. ഒരു മൃഡ്യുസ്മാധിയുമായി മട്ടിപ്പോയെന്നും. വളരെ ആളുകൾക്കു അപകടമാണെന്നും, കേട്ടു്, ഉടനെ അദ്ദേഹം പറിപ്പുട്ടു്, സ്ഥംഭത്തോടും അവിടെയുള്ള സ്ഥാപിതി വല്ലുക്കാൻ പ്രയാസം, ഭാഗ്യവരാഞ്ചു ആക്കം ജീവനാശം നേരിട്ടിരുന്നില്ലെങ്കിലു്, വളരുപ്പുക്കു മരിവുകളു് ഉടവുകളു് തട്ടിയിരിക്കും. അവക്കു വേണ്ടുന്ന സഹായം ചെയ്യാൻ പലതും ചെന്നപേര് തന്നെ ഓരോത്തതു ഒട്ടു മരിവുകരാ കെട്ടിയും മതനുകരാ വെച്ചുംകൊണ്ടിരുന്ന അദ്ദുംഘാക്കിരിയുടെ അട്ടക്കൽ ഒരുവൻ ഓടിവന്നിട്ടു്, ‘ഒരാളെയുണ്ടു്’ വണ്ടിയുടെ ഉള്ളിൽനിന്നുന്ന വലിച്ചുടത്തിട്ടു് പോയവില്ല” എന്ന പാതയും. അദ്ദുംഘാക്കിരി അവിടേയോടി. ആ മനഷ്യനെയെടുത്തു്, ഒരു മരിയിൽ കാടി തീ പരിശോധിച്ചപ്പോൾ, കാലിന്റെ തുടങ്ങു് ഒരു മരിവെന്നും രക്തം ധാരാളം വാൻപോഡിയെന്നതിനാലുണ്ടാ

ബോധക്ഷയമണ്ഡായതെന്നും മനസ്സിലായി. രംഗനിൽത്തീ, മരിവു കെട്ടി, ബോധംവയ്ക്കുന്നതിനുള്ള ചില പ്രയ്യാഗ ഞങ്ങൾ ചെയ്തു. കുറെ ബോധംവന്നും ശും, ദ്രോഷനിലെ ഒരു മരിയിൽ കൊണ്ടുപോയി കിടത്തി. മറ്റുള്ള രോഗി കഴക്കാക്കുന്ന ആവശ്യമുള്ള ചികിത്സക്കുള്ളാക്കുന്ന ചെയ്തു" അദ്ദുഃഖ്യത്തിക്കിരി വീട്ടിലേയ്ക്കു മടങ്ങുന്നവാരു നേരും പുല നന്നിയുന്നു. അനുംചുജ്ഞു" അംപ്രാത്തിക്കിരി ദ്രോഷനിൽ ചെന്ന രോഗിയെ നോക്കി. അംപ്രാഥാ അദ്ദുഃഖത്തിനും മരിവുകൊണ്ടുണ്ടായിരുന്ന സുവക്കേടല്ലാതെ മറ്റു വിശേഷിച്ചുവാനും ഉണ്ടായിരുന്നീല്ല. മരിവുതന്നെന്നും സാമീ ലൈനവേണും പറവാൻ. അദ്ദുഃഖത്തിക്കിരിയെ കണ്ണ പ്ലോഡം അദ്ദുഃഖം വളരു വരുന്നും പറക്കയും, ഏഴ്ദുഃഖം തന്നു കു സഖ്യാക്കമാറാക്കുമെന്നു ചോദിക്കുകയുംചെയ്തു. രണ്ടുവി സത്തിനുള്ളിൽ സഖ്യരിക്കാറാവുമെന്നും, അംപ്രാത്തിക്കിരി? പറഞ്ഞു. അവർ തീവണ്ണിയപകടഭര്ത്തപ്ലോഡി പിന്നെന്നും പലതും പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കു ദ്രോഷന്മാസ്യും മുറിയിൽ കടന്നചെന്നു. അദ്ദുഃഖം ചെറുപ്പുക്കാരാനായ ഒരു യുറോപ്പ് നായിരുന്നു. ദ്രോഷന്മാസ്യും അംപ്രാത്തിക്കിരിയെ കാണ പ്ലോഡ വിവാഹവരതപ്ലോഡി പലതും പറഞ്ഞു പരിഹാസിച്ചുതുടങ്ങി. അവർ പലതും അംഗങ്ങെ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കു രോഗിയെപ്പറ്റി അധികവിവരം അനേപാഷ്ടിച്ചു. അംപ്രാഥാ അദ്ദുഃഖം, രണ്ടുകൊല്പുംമുന്നു" ബഹുമംഗലിലേക്കു പോയിരുന്നു പത്രനാലുന്നപുറിയും, അധികാരി സുമിത്രയെ വിവാഹംചെയ്യുതി നെപ്പറിയും. അംപ്രാത്തിക്കിരി കേട്ടിരുന്നു. പത്രനാലുന്നാണും അതെന്നും. അഡാലുള്ളാണും താൻ മരണത്തിൽനിന്നു രക്ഷിച്ചതെന്നും. അറിഞ്ഞപ്ലോഡാം ശ്രീയരസാംപ്രാത്തി കിരിച്ചും മുവംവിള്ളി. പണ്ഡിതത്തിലാലമാണെങ്കിൽ ത്രഞ്ചാരമില്ലായിരുന്നു. സുജ്ഞു" പുത്രപ്പന്നേയോ, പുത്രപ്പന്നുജ്ഞിയെയോ മുഴുംപോലെ ഉപേക്ഷിക്കാം. പുതിയ നീയമപ്രകാരം നൃായമായ വിവാഹത്തിൽനിന്നു മോചിക്കു പ്ലേറ്റ് ഒരു സുജ്ഞിയയല്ലാതെ മരിറാരാക്കു വിവാഹംചെയ്യാൻ പാടില്ല. താൻ അംഗവാദിവസം കഴിഞ്ഞതാൽ കല്പ്പാണംകഴിക്കാൻ പോകുന്നതും മരിറാരാളുടെ ഭാര്യ

ക്കുണ്ടാണോ? ഇതെന്നാരുപവാദം! എന്നതാൽ കശ്ചോ! ഇങ്ങനെ ആലോച്ചിച്ചാകാണിരിക്കുമ്പോൾ പ്രഥമനാഭൻ ചതുരപോയിതന്നു വിവരം തന്റെ ഓർമ്മയിൽ വന്നതു്. ഉടനെ ഇങ്ങനെ ചോദിച്ചു: നിങ്ങളെപ്പറ്റി എന്തു പത്ര അള്ളിൽ കണ്ടിതന്നുവല്ലോ.

പ്രഥമനാഭൻ:—ശോ; ഞാൻ മരിച്ചുപോയെന്നല്ലോ? അതു വെറും വെടിയായിരുന്നുവന്നു ചരിച്ചുണ്ടാക്കില്ല സല്ലോ.

അപ്പോത്തിക്കരിം:—അതല്ല ഞാൻ ചോദിച്ചതു്. അങ്ങനെ ഒരു ഒരു വെടി പത്രംതീൽ പശസ്യംചെയ്യുവാൻ എന്നായിരുന്നു സംഗതി?

പ്രഥമനാഭൻ:—അതെതാക്കെ പറയാമെന്നാവച്ചും വളരും എന്നു് ഞാൻ സാവകാശത്തിൽ പറഞ്ഞുതും.

അപ്പോത്തിക്കരിം:—നിങ്ങൾ, ഭാര്യയും വീട്ടിലുള്ള ബംധു, എത്രകാണ്ടു് ഇതുവരെ കാത്തയച്ചില്ല? നിങ്ങളെപ്പറ്റി ഒരു സുമാത്ര ഏതു വ്യസനിച്ചു!

പ്രഥമനാഭൻ:—സാധ്യമുണ്ടോ! ഞാൻ അവപ്പെ ചതിച്ചു. ഞാൻ മടങ്ങിവരാൻ വാചാരിച്ചിരുന്നില്ല. ബഹംഗും ഞാൻ പണക്കാരത്തിയായ ഒരു ഗുണ്ടുകു കല്പ്പാനംക ആച്ചു. അതിൽപ്പിനെ വലിയ കാശകിലുംയി. ഒട്ട വിൽ അവരു എന്നു ഉപക്ഷേപിച്ചു് മരാജ്വബന്നാ ഒന്നിച്ചു് ഇന്ത്യയിൽ വന്നുകൂടണ്ടു. അതിൽപ്പിനൊ ഞാൻ മടങ്ങി സുമിത്രയെ കണ്ടു് വിവരം പറഞ്ഞു് ക്ഷമായാചനംചെയ്യുവാൻ വന്നിരിക്കുംശാശം.

അതുവരെ ഒരാറിയുടെ അട്ടക്കൻ നിന്നുക്കാണിരുന്ന ആപ്പോത്തിക്കരിം ഒരു കാലാവധി തുംബനു. എക്കാണ്ടു തച്ചയുടെ രണ്ടുഭാഗവും അമർത്തിക്കാണ്ടു് കുറൈനേരം ഇങ്ങനെ ശേഷം, യാതൊന്നും പറഞ്ഞാതെ എഴുന്നോറുംപായി.

ഇവൻ പറയുന്നതു കളിപ്പായിരിക്കുമെന്നും, ഇവൻ പ്രഥമനാഭൻ ആക്കിക്കാശില്ലുന്നും. അപ്പോത്തിക്കരിം സംശയിക്കുകയും, ഏതായാലും വിവരം മിസ്റ്റർ നാശയ

നാനെ അറിയിക്കാമെന്ന തീച്ച്ചയാക്കകയുംചെയ്യു. അഭ്യാസം ഒരുപോലെ സ്വീച്ചനിൽനിന്ന് നാലുനാഴിക അക്കവലയായിരുന്നു. അവിടെയെത്തു അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടു വിവരം അറിയിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം വളരെ പരിഗ്രമിക്കകയും വ്യസനിക്കകയുംചെയ്യു. രണ്ടുപേരും താമസിക്കാതെ സ്വീച്ചനിലേപ്പു ചെന്നു. മരിയിൽ നോക്കിയപ്പോൾ പത്ര നാലെന്ന കണ്ണിലും സ്വീച്ചൻമാറ്റുരോടും അനേപഷ്ടിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം മറിരാശിയിലേപ്പു വണ്ടികയറിപ്പോജേന്നു. പോകുന്നൊരു അപ്പോത്തികിരിക്കുകൊടുക്കാൻ ഒരു കത്തു തന്നെ ഏല്പിച്ചിട്ടെന്നും പറഞ്ഞും, ഒരു കത്തു കൊടുത്തു. കത്തു മുതായിരുന്നു:

അംഗി

നിങ്ങൾ, സുമിത്രയെ കല്പ്യാണം കഴിക്കാൻ വേണ്ടുന്ന ഏപ്പാട്ടക്കളോക്കെ ചെയ്യു വിവരം, പത്രനാഡൻ പാശ്രതാം എന്നു. ഈ അവസരത്തിൽ തോൻ ഇവിടെയെത്തു നാം നേരാക്കുമന്ത്രിനു കണ്ണിതമുണ്ടാക്കാൻ സംഗതിയായതു നേപ്പറി വ്യസനിക്കുന്നു. എൻ്റെ ജീവനെ രക്ഷിച്ചു നിങ്ങളാണു്. നിങ്ങൾക്കു വല്ല പ്രതിഫലവും തജര സ്ഥാത്രും എൻ്റെ കടമയാണു്. ചുനിക്കു മരീഡാനം സാധി കയ്യിലും; ഇങ്ങോടു മടങ്ങിവരാത്തവല്ലും. ഇന്നും നന്ന ബഹുമണി മടങ്ങിപ്പോകയാണു്. നിങ്ങൾക്കു സ്വർഘാട്ടം യവും തോൻ ആശംസിക്കുന്നു.

എന്നു്, പത്രനാഡൻ.

കുറതു വാദിച്ചുശേഷം അപ്പോത്തികിരിയി ഇങ്ങനെ ചീന്തിച്ചു്—ആവു്, ഭാഗ്യം! ഏതായാലും ഇതുകൊണ്ടായില്ലേം. അവർ തക്കിലുള്ള ഈ വിവാഹവസ്യം വേർവ്വിട്ടവിക്കുന്നും. അതിനു കൊടതിയിൽ ഒരു ഹർജി കൊടുക്കുന്നും. ആറുമാസത്തിനകം എതിർക്കക്കൂൾ, ഹർജിക്കു വിരോധമാനും പറഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ വിവാഹം വേർപ്പെട്ട തായി വിചാരിക്കും, എന്നാണല്ലോ നിയമം, കഷ്ടം! നന്ന

ಎ ಕಾಂಡೋಹಾಯಾಗಿರುವ ನಾಪಟಿಕಾನ್ತಾತ್ಮಿಕ.ಗಳ ನಲ್ಪೂರಾತನ್ನ
ತೋಣಿಗಳು.

ಸುಮಿಗ್ರಾಹಿ ಹಳ್ಳಿ ಸಂಗತಿ ಪ್ರಭಾಷೆ
ನೀಡಿದ್ದಿರಿಕೊಂಡು ಇನ್ನು ನಾಟಿದ್ದಿರಿಕೊಂಡು ವರ್ತಮಾನಾಗಾಗಿ
ಯಾ. ಅನ್ನಾರೂಪ. ಕಾಂಡೋಹಾಯಾಗಿ ಪಿಲಾ ಅನ್ನಾರೂಪ
ನಿರ್ದಿಷ್ಟ. ನಾಟಿದ್ದಿರಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯ ಪ್ರತಿಯ ನಿಯಮಂಕೊಂಡು
ಪ್ರತಿಯ ಪ್ರತಿಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ.

“ಶಿತಾಚಂದ್ರ” 1089 ನಿಂದಾಗಿ.

ഡോക്ടർ രക്ഷപ്പട്ടത്ത്

പ്രത്യേകത നെന്തു കൊല്ലുന്നദിക്കമുണ്ട് തിരുവനന്തപുരത്തെ നായർപട്ടാളംപോലെ മലപ്പാറിൽ കണ്ണൂർ എന്ന സ്ഥലത്തു് ഒരു മാപ്പിളപ്പട്ടാളം ഉണ്ടായിരുന്നു എന്ന രേഖപ്പറാറു് ഒരു യുദ്ധപ്രധാനമായിരുന്ന ഈ പട്ടാളത്തു് ലൈനുകൾ അഭ്യേഷിച്ചിരുന്ന നാട്ടകാങ്ങങ്ങൾ സ്വന്തമായ തുടങ്ങാനും നിശ്ചയമില്ലാത്തതിനാൽ നല്ല ശാരിരിക്കളും പാഠ അവയ്ക്കു സ്ഥിതിക്കലുണ്ടാനും നോക്കാതെ പട്ടാളരത്തിൽ ചേത്തിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് അക്കുമികളായ പലതു് ഇവ പട്ടാളത്തിൽ സ്ഥലംപിടിക്കുകയുണ്ടായി. അട്ടരുളു തുടക്കാവുകളിലും മറ്റും ചീലിപ്പ ആര്ജുലാഡിഷ്ടാഡുക്കുന്നും ഇവ പട്ടാളത്തിലെ ചീലിർ ദത്തചേരൻു് അവിടെ ചേരുന്ന പദ്ധതിയുണ്ടാക്കുക പതിവാണു്. ഒരിക്കൽ പട്ടാളരാം നാബന്നായ ബൈരുന്നു്, എന്തോ വിരോധമായി ഇവ : നാട്ടു പ്രവർത്തിച്ചതുകൊണ്ടു് അഭ്യേഷിച്ചതെ ഇവർ എല്ലാബന്ധം തുടി എത്തിത്തു്. ഉടനെന്നെന്ന ബ്രീട്ടീഷ്യർവവക്കുന്നിശ്ചിന്ന നു് ഇവ പട്ടാളത്തെ പിരിച്ചയ്ക്കുയുംചെയ്യു. ഇവ പട്ടാളത്തിലെ ഒരു ഡോക്ടരായിരുന്ന മിസ്സു് അപ്പുള്ളിക്കു നോൻ. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്മാവന്മാരം ജേപ്പുമാരം വലിയ പരീക്ഷകരാ പാസ്സായി നല്ല ഉദ്യോഗങ്ങളിൽ ഇരിക്കുന്നുണ്ടു്. അപ്പുള്ളിമേനോൻ ബാല്യകാല തതിൽ പംിപ്പിൽ ശ്രദ്ധവിജ്ഞാതെ ഓരോ സാമ്പത്തികരാണും തുടിൽ എപ്പട്ടിയുണ്ടു്. ആയതുകൊണ്ടു് മെട്ടിക്കേഡിലുംഷിക്കാസുരിൽ ചെന്നചേരുന്നതിനു പത്രതാൻപത്രകൊല്ലുന്നതാളം വേഗം വന്നു. അവിടെന്നുണ്ടു് കയറിപ്പോകുന്നതു് അതു സുഖാ

ബുദ്ധല്ലൂന് കാണകയാലാണ്' മിസ്റ്റർ ഫേനാൻ ഡാക്ടർ പരീക്ഷയ്ക്കു് പാരിക്കാൻ പോയതു്. രണ്ടുനൂൺകാല്പംകൊണ്ട് ഏതോ ചീല ചെറിയപരീക്ഷകൾ പാസ്സായി നാട്ടി ലേജ്യു് തിരിച്ചവന്ന്, നാട്ടിൽ വന്നിട്ടു് മുന്നനാലുകൊല്പ ഞെങ്ങു് യാതൊഴി ജോലിയു്. കിട്ടിയില്ല അങ്ങിനെ യീരിക്കണമ്പോരുള്ളുമാവൻറെ ശ്രൂപാർശയാൽ മേനോനു മാപ്പിളപ്പട്ടാളത്തിൽ ഒരു ഡാക്ടർനായി നിയമിച്ചു. വീട്ടിലെ കാരണവക്കു് മേനോനു ഈ ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചതു് അതു പിടിച്ചില്ല. ‘‘അപ്പു! നീ ഈ അതു നില്ലുരു മായ ശമ്പളത്തിനുവേണ്ടി ഈ ജോലിക്കു പോകണ്ടോ. എന്നിക്കു വളരെ വയസ്സായി. അതുകൊണ്ടു് നീ വീട്ടിക്കാരുമനേപഷിച്ചു് എന്നു സഹായിച്ചാൽമതി. അതുമല്ല, ഈ പട്ടാളത്തിലെ മാപ്പിളമാർ വലിയ പോകരികളാണു്. കരേഡിവസ്ത്രങ്ങൾക്കുമുന്നു് കണ്ണൻശിരസ്സുഭാര്യട രണ്ടുനൂൺ പത്ര അക്കെ മേശതുനിന്നു സ്ഥലത്തുനിന്നു്, ഈവർപ്പിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. അതു ചുബലെ, നീ അവരോടു വല്ലതു. അപ്പിയം കാണിച്ചാൽ ഈവിടങ്ങളു കാളുകളെയു് പത്രകളെയു്. കാണിക്കാണാൻകൂടി തരികയില്ല. അതുകൊണ്ടു് നീ ഈ തിരി നാനും പോകണ്ടു് എന്നു് ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം മേനോനുടു് ഉപദേശികയെണ്ടായി. എക്കിലു് വീട്ടിക്കാരും നോക്കുന്നതിനുള്ളിൽ ബുദ്ധിമുട്ടു്. അവന്മാക്കണമും മറ്റും ഓത്താണു് മിസ്റ്റർ മേനോനു എഴുപത്തു ത്രിപാ ശമ്പളത്തിൽ ഈ ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചതു്. കഴിനാൽ കഴി ഞെങ്ങുപോരാ രാമൻ എന്ന ഒരു നായർയുവാദു് മേനോനു അടക്കത്തിൽ വന്നുകൂടി. ഇംഗ്ലീഷ് അഞ്ചൊംഗ്രാഫ്സുവരെയേ പഠിച്ചിട്ടിള്ളു. അപ്പുണ്ണിമേനോനുക്കുടിട നിന്നനാൽ നേരംഞ്ചുകൊല്പംകൊണ്ടു് മതനുകളിടുക പേരും മറ്റും മനസ്സിലാക്കി വല്ല അപ്പുത്രിയില്ല. ഒരു കമ്പാണ്ഡറായി ചാടിവീഴാമനുണ്ടു് രാമൻ നിശ്ചയിച്ചിരുന്നതു്. രാമൻ ഒരു ദേവമായനിലച്ചാണ് വാന്നിക്കുമനും മേനോനും വിചാരിച്ചിരുന്നു.

ആയിട്ടു് ഒരു തന്ത്രം കണ്ണരിൽ വരുകയുണ്ടായി. അദ്ദേഹംതിന്റെ മുത്തുകിൽ ഒരു വലിയ കൂദ വന്നു. ചീല ഉപാധച്ചികിത്സകൾ ചെയ്തിൽ കൂദ ഭേദമാക്കാനി

ചലനകളും, ഒരു ഡാക്ടറു വരുത്തണമെന്ന ചില പ്രധാനികൾ അപ്പാളിമേനോനായാൽ അധികം സംഖ്യ കൊടുക്കേണ്ടിവരികയില്ലെന്നും, അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തെ വരുത്തുകയാണു് നല്പുതെന്നും ചിലർ പാഞ്ചു. അതിനും എല്ലാവരും സ്ഥാനിച്ചു. ഉടനെതന്നു അപ്പാളിമേനോന്റെ വീട്ടിലേയ്ക്കു് ഒരു വാഗി ശാഖച്ചു. അപ്പാളിമേനോൻ പട്ടാളത്തിൽപോഴി തിരിച്ചെല്ലാം ഉട്ടപ്പഴിക്കേണ്ടാണു് ഒരു ചെറുപ്പക്കാണ്ട്, കണ്ണരിലെ ഒരു പ്രധാനകച്ചവടക്കാരാണ്ടെ കത്തുകൊണ്ട് വന്നതു്. തന്മൈളു ചികിത്സിക്കുന്ന നിന്നായി അദ്ദേഹം താമസിക്കുന്ന പള്ളിയിലേയ്ക്കു് മേനോൻ വേഗം ചെല്ലുന്നവും തന്നെ കത്തിന്റെ സാരം. സമയം നാലു ഫണിജായിൽനാണു മേനോൻ ഉടനെ തന്റെ വാല്യക്കാരാനു വിളിച്ചു് കാപ്പിയുംഭാക്കാൻ പാഞ്ചു. പിന്നീട് അദ്ദേഹം ചില കഷകളും ചതുരകളും മറ്റും ഒരു ചെറിയ സജ്ജിയിൽ എടുത്തുവച്ചു് പോകുന്നതിനൊരുംദി. തന്നെ സാധാരണം ചാങ്ങം ചികിത്സിക്കാൻ വിളിക്കാത്തുകൊണ്ടാണു് മിറ്റുർ മേനോൻ ഇതു ജാഗ്രതയായി ഒരു ദാനുവാന്നതു്. ഒരു അമ്മാവി തുടർക്കാണ്ടിപ്പാളേയ്ക്കു് വാല്യക്കാരൻ കാപ്പിയും പച്ചവാസവും മേശമേൽ കൊണ്ടുവന്നവെച്ചു. മേനോൻ ദിവസത്തിൽ വന്നു് കാപ്പിയെയുട്ടുകൂടിച്ചു. ഒരു കവിയിൽ ഹരി ബിംബിയും ഉടനെ ചെറുപ്പിച്ചു്, പാത്രം താഴേക്കിട്ടു. അടുത്തനിനിക്കുന്ന വാല്യക്കാരൻ ‘അഞ്ചു’ എന്ന വിളിച്ചുകൊണ്ടു് മേനോൻ നെ ശ്രദ്ധപ്പിക്കാനായി അടുത്തു്. ‘നാഭേ നീ എന്നെ കൊല്ലുന്നായി കാപ്പിയിൽ വിഷംകലഞ്ഞോ?’ എന്ന പറഞ്ഞു് മേനോൻ മേശയുടെ അരക്കിൽ കീടനിക്കുന്ന ഒരു സൗഡാക്കപ്പുംബേഘട്ടതു് അവൻ മുത്തകിൽ നേരു കൊടുത്തു. അവൻ ‘അഞ്ചു’ എന്ന നിലവിളിച്ചുകൊണ്ടു് അടുക്കളുയിലേക്കു് ദാടിപ്പോയി. മേനോൻ കോപത്താട്ടിട്ടി തന്റെ ഉട്ടപ്പുമറിയിൽ കയറി ഇംഗ്രീഷ്യാതിരിയിൽ ഉടക്കു് ധരിച്ചു് പുരത്തുകു വന്നു. ഉടനെതന്നു തന്റെ സ്വന്തം കന്ധാണം രാമനെയും വിളിച്ചു്, പടിവാതുകൾ തയ്യാറായി നിനിക്കുന്ന വണ്ണിയിൽ കയറി ധാതുയുകകയും ചെയ്തു. നമ്മുടെ മേനോന്റെ മേശമേലുഭാഷിതന്നു

സാമാന്നങ്ങൾ ടരിപ്പിക്കാണ്ടു് മുഖ്യകേട്ടാകന്തിനും, വാല്പുക്കാരൻറെ ചൂത്തു് ഒരുഭാഗത്തുള്ള മാംസം സമനിര പ്ലിൽനിനു് പൊതുസ്ഥാനത്തിനും ഉണ്ടായ കാരണം മാറ്റാ നമ്മു. വാല്പുക്കാരൻറെ തരക്കേട്ടതനെന്നയാണു്. മേനോൻ അവശ്യനാടു് കാപ്പിയിണ്ടാക്കാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ അവിടെ കാപ്പിപ്പോടി തീന്നുപോയിരിക്കുന്നു. രണ്ടാമത്തു് പൊടി ആചു് കാപ്പി ശരിച്ചാക്കുന്നുപാഴക്കു് സമയമധികമാക്കുമല്ലോ എന്ന വിചാരിച്ചു് അടുത്തപ്പുള്ള പീടികയിൽനിന്നു് അംഗീകാരിയു് കാപ്പിപ്പോടി വാങ്ങാൻ. ഈ വാല്പുക്കാരൻ വലിയ പൊടിവലിക്കാനാണു്. യജമാനനെ പറാബിച്ചുട്ടെന്ന പെപ്പു മൃദുവരും പൊടിക്കും സിഗറററിന്മായി പില വിടും. കാപ്പിപ്പോടി വാങ്ങിയാട്ടുട്ടി ഒരുണ്ണയ്ക്കു് മട്ടാ സു് പൊടിയും തുവൻ വാങ്ങാൻ. ഈ രണ്ടു പൊതികളിൽ തന്നെ മറിയില്ലെങ്കിൽ അളമാരിയിൽ വെച്ചിരുന്നു. വെള്ളം തിളച്ചതിനശേഷം കാപ്പിപ്പോടിഇച്ചുടക്കുന്നതിനു വന്നു.. കുഴുകാലശക്തിയാൽ പൊടി മാറിപ്പോയി. കാപ്പിപ്പോടിക്കുപകരം പുകയിലപ്പോടിക്കാണ്ടു് ഇന്ത്യാദക്ഷിണ കാപ്പി യണ്ണാക്കിയതു്. അതുകൊണ്ടാണു് മിസ്സർ മേനോൻ കാപ്പി യുംതുടി കടക്കാതെ, ശക്രന്ധും തന്റെ, ബലുപ്പെട്ടു് തന്നെ ഒളം ചികിത്സിക്കാൻ പോയതു്. തന്ത്രം താമസിക്കുന്ന സ്ഥലത്തു് ചെന്നപ്പോൾ, സമയം ആറുമണിയായി. അക ത്തു. പുറത്തുമായി ഒരായിരും മാപ്പിളമാരാളുമണ്ടു്. മേനോൻ വണ്ണിയിൽനിന്നു് ഇന്നേഡിയ ഉടനെ എഴുത്തു കൊടുത്തയുച്ച കച്ചവടക്കാരൻ വനു് കൈകൊടുത്തു് തന്ത്രം കിടക്കുന്ന മാളിക ഒട്ട മുകളിലേക്കു് തുട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. രാമനും പുരുക്കുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ മറിച്ചില്ലെങ്കു കടക്കാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ ചിലർ തട്ടതു. ഉടനെ മേനോൻ, “അതു നമ്മുടെ കമ്പാനിയാണു്. അയാളും ഇങ്ങോട്ട് വരട്ടു്” എന്ന പറഞ്ഞു. അതുകൊണ്ടു് രാമനും ആ മറിയിൽ പ്രവേശനം ലഭിച്ചു. മറിയുടെ നട വിൽ ഇട്ടിരിക്കുന്നതു. ഭംഗിയായി അഭക്കാറിച്ചതുമായ ഒരു കടലിലിലാണു തന്ത്രം കിടക്കുന്നതു്. പ്രധാനികളായ ചി'ലർ ചുറുമിട്ടിരിക്കുന്ന കസാല!കളിൽ ഇരിക്കുന്നണ്ടു്. മിസ്സർ മേനോനും അവക്കുടെ അപേക്ഷയുണ്ടാരിച്ചു കട്ടിലി

നോട്ടുത്തുള്ള ഒരു കസാലയിൽ ഇരുന്നു. ആ മറീ സാമാന്യ, വിസ്താരമുള്ള ഓനാണ്, മറിയുടെ നടപിൽ ഒരു വലിയ ചിഹ്നിണിവിളക്കു തുകരീട്ടണ്ടു്. ഒരു പഴയ മൺഡിയല്പാതെ ചുവരിൽ വേരെ ഓന്ന് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ മന്മാധവിനു ചില്ലു് കൂടും ദോഷിനിട്ടണ്ടു്. സുചികളിം മറ്റും തുരുപ്പുപിടിച്ചു് മുകാഭാഗം പാറാ മുതലായ പ്രാണികളുടെ അവയവവദ്ധം നിരുത്തിരിക്കുന്നു. കണ്ണാൽ, പൊതുവായി വയ്ക്കപ്പെട്ടുന്ന സാധനങ്ങൾ ഇന്നും തിരിയിലെ കാണാൻ കഴിയു ചെന്നു് ആക്കം. മനസ്സിലാക്കം. ഒരു പത്രമിനിറു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തങ്ങൾ എഴുന്നേറിയുണ്ടു്. മുൻപിരിഞ്ഞ കച്ചവടക്കാർന്ന് താഴലേ ശ്രോതുക്കായി പരിചയപ്പെട്ടതാണി. കൂടു കീറാതെ തേദപ്പെട്ടുന്ന കാര്യം പ്രഖ്യാസമാണെന്നു ദ്രോതുർ ശബ്ദിപ്രായപ്പെട്ടു്. കീറും ബോഡ വളരെ വേദന സഹിക്കുന്നമല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു തങ്ങൾ ആദ്യം അതിനുള്ളിച്ചുപോലും ഒപ്പാധംകെട്ടതിനു കീറുകയാണെങ്കിൽ വേദന അറിയുകയില്ലെന്നും മറ്റും ഡാക്ടർ പറഞ്ഞപ്പോൾ തങ്ങൾ ഒരുവിധം സമർത്ഥിച്ചു്. ശ്രൂക്കിയസമയത്തു മറിയിൽ ആരും പാടിക്കുന്നും എല്ലാവരും പുറത്തുപോകണമെന്നും ഡാക്ടർ പറഞ്ഞു. ഇതുകേട്ടു് എല്ലാവരും മറിയിൽ നിന്നു പുറത്തുകടന്ന താഴുണ്ടയ്ക്കും ഹരിഞ്ഞിപ്പോകകയും ചെയ്യു. ഉടനെ ഡാക്ടർ വാതിൽ ബലമായി ബന്ധിച്ചു്, കൂടു കീറുന്നതിനുള്ള വടക്കായി. വിളക്കു് ഓന്തുടി തെളിക്കാൻ രാമങ്ങാട് പറഞ്ഞു. പിന്നീടു് അദ്ദേഹം വാച്ചെടുത്തു രാമൻറെ കൈയ്യിൽ കൊടുത്തു. ഇപ്പോൾ മന്മാ ഏഴടിച്ചു് അഞ്ചുമിനിറിറായിരിക്കുന്നു, മുന്നമിനിറിറന്നും. ഇം കപ്പി മുക്കിനംനരെ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുണ്ടു്. മുന്നമിനിറു കഴിയുമ്പോൾ കപ്പി എടുക്കുണ്ടു്. പിന്നീടു് പത്രമിനിറുട്ടുടി കഴിയുന്നപോൾ, അതായതു് ഏഴടിച്ചു് പതിനെന്നുമുണ്ടിനിറാക്കുമ്പോൾ മുന്നമിനിറിക്കുണ്ടു്. ഇതുകൂടം പറഞ്ഞു. രാമൻ ആ കപ്പി തങ്ങളുടെ മുക്കിനുനരെ വെച്ചു. ഉടനേതനും, ഡാക്ടർ മുച്ചുള്ളം ശ്രൂമെടുത്തു ജോലിക്കാരംഭിച്ചു്. രാമൻ വാച്ചുനുംകുണ്ടിനും പകരം ശ്രൂക്കിയയാണു നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

നീത്. യജമാനൻ ഈ ചെള്ളുന്നതല്ലോ കണ്ടപാഠിച്ചാലേ നാലുവൈദിസന്ദര്ഭം അഭ്യർത്ഥിക്കാം. അബ്ദുക്കുഞ്ചിൽ മുപ്പുഴം വലുവത്രയേം പുരക്കിൽ സംശയിയും തുകാരിക്കാണ്ടു നടക്കേ ണ്ടി.വത്രം എന്നുമറിയുള്ള മനോഹാജ്യങ്ങളിലാണ് ഈയാൾ ലഭിച്ചിരിക്കുന്നത്. മിനിറു മുനക്കം 'തൃതു, അഭ്യാസി, ആരാധി. എന്നിട്ടും രാമൻ വാച്ചുനോക്കാനുള്ള ഭാവമില്ല. കോരിന്നരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രോഗിയുടെ മുക്കിന്നേര വെച്ചിരുന്ന കപ്പി എടുത്തിട്ടില്ലെന്ന ഡാക്ടർ കണ്ട്. അദ്ദേഹം പബലപ്പെട്ട കപ്പി തട്ടിക്കളിൽത്തു, പരിനിധിത്വത്താട മുടി വേരായ കപ്പി മുഖിൽ മണപ്പീച്ച്. എന്നിട്ടും തങ്ങൾ അന്നഞ്ചുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിൻറെ കമകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഡാക്ടർ കാരേന്ററേത്തക്കു ഒന്നും മിഞ്ചിയില്ല. പിന്നീട് വളരെ പത്രക്കു ഇങ്ങനെ പറാത്തു: ഈനി എങ്ങനെയെ കിലും ഇവിടെനിന്നു രക്ഷപ്പെടുന്നും. മാപ്പിളമാർ അറി ഞതാൽ നമ്മുണ്ടു വെറുതുവിട്ടുകയില്ല പട്ടാളത്തിൽ ചെന്ന ചേന്നാൽ നാം രക്ഷപ്പെട്ട്. അതുകൊണ്ട് നീ ഇവിടെനിന്നു വേഗം പൊങ്കുള്ളൂ. നാഞ്ചാട്ടു വലുവത്രം ചോദിച്ചിട്ടും ഒരു മരംനുള്ളതുകൊണ്ടുവരാൻ പോകുകയാണെന്നു പറാത്താൽ മതി. നോൻ കഴിയുമെങ്കിൽ ഇവിടെനിന്നു രക്ഷപ്പെടാൻ നോ ശാം. ഇങ്ങനെ പറാത്തു, അദ്ദേഹം വാതിൽ മെല്ലു തുറന്ന രാമനെ പുരത്താക്കി, വാതിൽ വീണ്ടും അടച്ചു. കോന്തിവഴിയായി തുറന്തിവയ്ക്കുന്ന ആരാ ഡാക്ടർായിരാക്കാമനു വിചാരിച്ചു മാപ്പിളമാരല്ലാവത്രുട്ടി തിക്കി തതിച്ചിക്കി വന്നു. എന്നും. സുവോജാലാ, സുജവാജാലാ? എന്നു ചോദിച്ചു തുടങ്ങി. നല്ല സുവമുണ്ട് യജമാനൻ ഒരു മരംനുള്ളതുകൊണ്ട് രാമൻ വേഗത്തിൽ പുറത്തു കു പോയി. അയാൾ അന്തിനൊരു രക്ഷപ്പെട്ട്. ഡാക്ടർ അപ്പുള്ളി: മേനോൻറെ ഗോഷ്ഠികരാ ഈ സമയത്തു് ഒന്നു കാണേണ്ടതുതന്നുണ്ട്. കരുനേരം. അന്താരാത്ര ഈ ജന്മ ശേഷം. തുടിയിൽ കിടക്കുന്ന മെതക്കിനെപ്പോലെ അദ്ദേഹം മരിയിൽ ധ്യതിയായി നടന്നതുടങ്ങി. രക്ഷപ്പെട്ടുന്നതിനുള്ള മാറ്റം പലതു. ആലോച്ചിച്ചു. ഒന്നുതൊന്നു അദ്ദേഹത്തിനു ബോധ്യമായില്ല. നമ്മുടെ പഴയ മണി

അതിന്റെ വാല്പക്യദശയിലുള്ള മനഗതികൊണ്ടോ എന്നോ—ങ്ങ സാക്കൻറോക്കുപാരാധിവക്ക് ടത്തെ നെഞ്ചിൽ പത്രപ്രാവശ്യം പിടിച്ചും. ആ മണിയിടെ ഇംഗ്ലീഷ് ശബ്ദമല്ലാതെ മറിയിൽ വേറെ ധാരാനാം. കേരകമാനില്ല. മണി ഇപ്പോൾ കരെ ഉഖശി ശബ്ദിക്കുന്നണിന്നുടി മേഖനാന തോന്നി. കാരുകഴിഞ്ഞു് അദ്ദേഹം ദയരൂമവ ലംബിച്ചു്, ഒരു ജനൽത്തുന്ന. മറിയിലുള്ള വെളിച്ചു് ജനൻവഴിയായി മറിതേതും പതിച്ചപ്പോൾ താഴെയുള്ള വരെല്ലാവര്ത്തംകൂടി ജനല്ലിന്റെ ചുവട്ടിൽ വന്ന. എന്നാ വേണ്ടതു്? എന്ന ചോദിച്ചതുടർന്നി. ഇപ്പോൾ ഒന്നം വേണ്ട. മരനാക്കാണ്ടവരാൻപോയ ആരാ ഇതുവരെ വനില്ലെല്ലാ എന്ന പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് ഡാക്ക് ടിൽ വീണ്ടും ജനൽ അടച്ചു്. ഒരുപാശിനിടക്കൂടി കഴിഞ്ഞെ ഉടനെ അദ്ദേഹം വാതിൽ തുറന്ന പുത്രവന്ന. പുത്ര കടന്ന ഉടനൊ ഓടാസ്തി വലിച്ചിട്ടു് പാതിൽ ദ്രശ്യമായി ബന്ധിച്ചു്. കോൺവഴിയാഴി അദ്ദേഹം താഴെയിരുന്നിയ ഉടനെ എല്ലാവരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുറും കൂടി. മേനോന്റെ പരിചയക്കാരനായ കച്ചവടക്കാരൻ വന്നു് എന്നാ നാറോ എങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന എന്ന ചോദിച്ചു്. സാരമില്ല നല്ല സുഖമുണ്ടു് കമ്പാം സഭക്ക് മരനാനിന്റെ പേര് നല്ല നിശ്ചയമില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണു് അയാൾ വരാൻ ഇതു താമസിക്കുന്നതു്. ഞാൻ പോയി വേഗത്തിൽ എടുത്തു കൊണ്ടവനേയും. എന്ന പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം പടിയ്ക്കുലേക്കു നടന്ന. അശ്ശുന്നു! വേശാം വണ്ടികെട്ടിക്കൊണ്ടവാ എന്നു് ഒരു പ്രമാണി ആജഞ്ചാപിച്ചു്. റണ്ടുമിനി റൂക്കൊണ്ട വണ്ടിക്കാരൻ വണ്ടികെട്ടിക്കഴിഞ്ഞു. താൻ വയന്നതുവരെ, വാതിൽ തുറന്ന രോഗിയെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കൈ തെന്നാം മററും ചട്ടംകെട്ടി, മേനോൻ വണ്ടിയിൽ കയറി. വണ്ടിക്കാരൻ അതിവേഗത്തിൽ കൂതിരരെയ ഓടിച്ചു്. കുറു കുറു ചെന്നപ്പോൾ, മരന്നചെട്ടി പട്ടാളത്തിലുള്ളതു കൂടാരത്തിലാണെന്നാം. അതുകൊണ്ട് വണ്ടി അജങ്ങാട്ട കൊണ്ട് പോയാൽ മതിയെന്നാം. മേനോൻ വണ്ടിക്കാരനോട് പറഞ്ഞു. അവൻ അതനുസരിച്ച വണ്ടി പട്ടാളത്തിലേക്കൊടിച്ചു്. അവിടെ ചെന്നയ്ക്കെന്ന മേനോൻ വണ്ടിക്കാരനോട്

തിരിച്ചപാല്ലൂട്ടാൻ പറഞ്ഞു. എമാൻ വരുന്നില്ലോ? എന്ന് അവൻ ചോദിച്ചു. ഞാൻ വേരു വണ്ണിയിൽ വരാമെന്ന നീ അവിക്കെപ്പോയി പറയു എന്ന പറഞ്ഞു കൊണ്ടു്, അഃഭവം തുടാരത്തിനകത്തെപ്പൂ പോയി. മിറ്റുർ ശ്രദ്ധയിററിനെ കണ്ട കാര്യമെല്ലാം പറഞ്ഞു. അഭേദാന്തി ന്റെ ആജ്ഞയെന്നസരിച്ചു് അൻപതു പട്ടാളക്കാർ മേനോ ന്റെ വീട്കാവലിനായി പോയി. ഒരുമണിക്കൂർ കഴി ഞതപ്പോൾ, പത്രമുന്നു മാപ്പിളമാർ, തങ്ങൾ മരിച്ച വിവശമറിഞ്ഞു്, ലഹരിപ്പൂയി പള്ളിയിൽനിന്നിരങ്ങി. അവർ നേരെ മേന്നാൻറെ വീടിലേക്കാണ തിരിച്ചതു്. അടുത്തത്തിയിപ്പോൾ ഡാക്ടർ പട്ടാളക്കാർ തോക്കംപിടിച്ചു നില്ക്കുന്നതു് അവർ കണ്ട. ഡോക്ടർ നേരംതു, പുകയിലെവെള്ളം കാപ്പിയാണെന്നു വിചാരിച്ച കടിച്ചപോയിതന്നു. ഇപ്പോൾ തീരെ സുവർഖില്ലാതെ കുട്ടപ്പാണെന്നു വേലക്കാരൻ പറഞ്ഞു. അവൻറെ വാക്കേ കേട്ടു കൊണ്ടോ, പട്ടാളക്കാരെ കണ്ടതുകൊണ്ടോ, എങ്കോ, എല്ലാവരും മട്ടാണീ.

“സീതാരാജി” മാസിക (10.01 പിംഗം)

ഒരു നന്ദിയെ കൊന്ന പെട്ടി

ഒല്ല, വാസു, കീട്ട. ഈ മുന്ന സഹോദരമാക്കം “ശിക്കാം” നായാട്ട മതലായ വിനോദങ്ങളിൽ ഉള്ള വാസനയിലും സാഖ്യമുണ്ട്. പാരമ്പര്യമാണ്. അവത്തെ മച്ചന്നാ, സ്വാല്പം, ആശ സുകമാരം. ഈ വാസനാസാ മത്മ്യങ്ങൾ അവകാശഭൂപടിയന്ന്. ഈ നാലുപ്പത്തിഒരു തൊഞ്ചിയും നാഡാട്ടിന്നേപാകാൻ എൻപ്പാട്ടെച്ചയും. ഒന്നിയാഴ്ച വൈക്കമേരു. അവർ സംഗതിവശാൽ എന്ന കണ്ണ മുട്ടി. എന്നെല്ലാം നായാട്ടിന ക്ഷണിച്ചു. നായാട്ടിനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞുകൂട്ടത്തിലുംതും, അതെങ്ങിന്നുംബന്നനും എൻ്റെ ജീവിതകാലത്തു് തൊൻ കണ്ണിൽനില്പു. അതോന്നും അന്വേച്ചുവരിയാണെന്നും എൻ്റെ മനസ്സിൽ എറി വുംമുറുമായ ഒരു കൊണ്ടിൽ ചെറിയ രാഗുചാം കടികൊണ്ടിൽ എന്നുള്ളതു് നേരാണു്. പകേശ ന.എ, പനി മുതലായ കുറരുഗ്ഗങ്ങളെ നായാട്ടേന്നും ഉണ്ണാകാറുള്ള അപകടങ്ങളെപ്പറ്റി എന്നും പലതു്. പറഞ്ഞുകൂട്ടതിനാലും, പറഞ്ഞാടന്നുന്നയങ്ങൾ തല ആവക അപകടങ്ങളുടെ സ്വഭാവത്തെ വിളംബരപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു മാറ്റകയാണു എൻ്റെ മനസ്സിൽ പതിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നതിനാലും. മേൽപ്പറഞ്ഞ ആറുപ്പതു അതു കിടന്നിയന്ന കേഡാണിൽനിന്നു് അന്നകാതെയിരിക്കുന്നും മേലാലുള്ള സുവജീവിതത്തിനു് അന്തിലുമായ പ്രവൃത്തിയെന്ന് തൊൻ വിശ്രസിച്ചു കഴികയായിരുന്നു. ദരിക്കണ്ണ ഒരു നരി കടിച്ചും മാന്തിയും ഉണ്ണായ മരിവുകൾ പററിയിരുന്ന പറഞ്ഞാടന്നുന്നയങ്ങൾ

തല, അശ്വിനിദേവകൾ ഉണ്ടാക്കിയ കേര റാപ്പുഷ്മാനാനാ പംതനന്ന ധാരാചെയ്യുംലും. ഒരു ദോമംപോലും, ഇന്തി പുണ്ടാക്കി മുള്ളും നിവൃത്തിയില്ലാത്തവിധാ, കചകാനറ ഞ്ഞു', പർവ്വതങ്ങളും. താഴ്'വാക്കുള്ളും. ഉണ്ടാക്കിയും, താഴ്ക്കിയും. കാണികക്കൻ ഭ്രഗോളപട്ടംപോലും സ്ഥിതിചേയുന്നതു', ഉണിക്കലെക്കിലും. കാണിവാൻ സംഗതിവിഹബാനു. നാനിനായാട്ടിൽ ഭ്രമിക്കവാൻ ഇടയ്ക്കിലും. അനുഭവാനാം ഉണ്ടാക്കവാൻവോളി പ്രക്ഷബ്ദം, ഒരു ജന്മം. തുടർന്തെ ജനിക്കേനാഡിവിഹബാലും, മുഖകടക്കക്കന്ന വല്ല കരടിയും. വായിൽചെറു പാട്ടന്നതു' അതുവളരും സുവാ രഹായി തോന്നകയില്ലെന്ന വിശ്രസിച്ചു', ഞാൻ കള്ളു അരുംരാട്ടം പരായാത്ത അടങ്കിയിരിക്കുകയുണ്ടിയെ.

അമ്പവാ, കഴിഞ്ഞ ഏട്ടാ ജന്മത്തിൽ ഒരു പാട്ടദാ ടാന്നായരായിരുന്നതുകാണാണ്' ഇപ്പു മുഹിയാവിരാതിയും സാഡയതനാം. ഉഡാക്കാമല്ലോ, ഇന്താനാഹായാരാശൈ തുരാനു കുംഭം, സേപ്പുചിത്തമാർ ക്ഷണിച്ചപ്പോൾ, നുഞ്ഞാട്ടുനാം, വിശ്രാദമെന്നു, മാത്രമല്ലോതെ നാഞ്ചെന്നു, പനിതു, അശേഷം, അരുംചാപിക്കാതെ, ഞാൻതുടടി വരാവാനു വച്ച രെ ഉത്സാഹാത്താട്ടാ, സംന്താപഃന്താട്ടാ, ഉറപ്പായി വാഗ ദാ നംചെയ്യു,

എന്നാൽ, ഇന്ന രാത്രി ഞെത്തുടെ വീട്ടിൽ ഉറഞ്ഞാം; കാലത്തു മുന്നമണിക്കു" എഴുന്നേരു പോകണ്ണെതാല്ലുവയ്യും", രാലു പറഞ്ഞു. ഉടനെന്നെന്ന, ഉണ്ണാം. അവിടെയാകും, എന്ന സുക ക്ഷണിച്ചു. ഞാൻ രണ്ടിനു. സമ്മതിച്ചു. ഞങ്ങൾ സമീപവാസികളാണ്. ഞാൻ ക്ഷണത്തിൽ പോയി വീട്ടിൽ വിവരം. അരിയിച്ചുവദനാവെമെനു പു, ഞതു വീട്ടിലേക്കു നടനു. അവിടെ എത്തി എൻ്റെ ഉദ്യോഗത്തെപ്പറ്റി ഭാര്യയോട് പറഞ്ഞതിനേഷം, അവളുടെ മറുപടി കേടപ്പോഴാണ്, പാദ്മാനാഭന്നായങ്ങാട് തല ഓമ്മുഖ നന്നു.

അല്ല. നായാട്ടിനോ? നിങ്ങളും? നിന്തുക്കു അറിയോ നരിയേഴും. പനിയേഴും. വെടിപ്പുണ്ണാൻ? എന്നുള്ള ഭാര്യയോട് ചോദ്യത്തിൽ അടങ്കിയ രണ്ടു മുഹമ്മദ്

ഇട പേരുകൾ കേട്ട ഉടാന വയററിൽ എന്നും ഒരു തീജജ്വല ഉണ്ടാശത്രുപ്പോലെ ഒന്നാദവം ഉണ്ടായി. അതു തന്നെ നെഞ്ചിലും വ്യാപിച്ചു, എന്നിട്ടും ദൈഹ്യം വിട്ടില്ല. സൗക്രാന്തിക വാക്കു നിസ്താരമാക്കുന്ന നിലയിൽ, ഞാൻ ചിലതൊക്കെ പഠിച്ചു. എതായാലും സുകമാരൻകുടി ഉണ്ടെന്ന കേട്ടപ്പും, വൈഷ്ണവത്തിലേപാനം കൊണ്ട് പോയി തബയിടാൻ സംഗതിയിലേപുനും എൻ്റെ പത്രാ സമ്മതിച്ചു.

ഞാൻ ക്ഷണിത്തിൽ പുരപ്പുട്ട്, സ്നേഹിതന്മാതരങ്ങൾ വീടിലേത്തി. തുടർന്നു അരുംഭിച്ചിരിക്കുന്നു. ഞാനം ചേന്ന്. എന്നിൽ സാധാരണ കാണാറുള്ള അനുദ്ധാരണത്തിന്റെ അഭാവം, സമത്വനായ സുകമാരൻ മനസ്സിൽ നേരുകൾ ക്ഷണിത്തിൽ ആകപ്പെട്ടു. നായാട്ടിന്റെ സ്വഭാവത്തെ പൂറ്റിയും. തോകകാർ, മരത്തിനേൽക്കും “പറം” അബ്ദുക്കിൽ “മച്ചുപാൻ” കെട്ടി ഇരിക്കുന്നതിനെക്കരിച്ചും, അവിടെ യാതൊരുവിധി. അപകടത്തിനും സംഗതിയിലേപുനും, ആപത്തു വരുന്നതു ചില വിസ്തൃതി ഭർബൈരൂപംകൊണ്ട് താഴ്ത്തിരിക്കുന്ന വന്മുഹമ്മദ്ദീനുടെ നേരിട്ടുചെലുന്നതുനിമിത്തമാണെന്നും. മറ്റൊരു ദൈഹ്യപ്പുട്ടതുവാനാണു കുലും, ആ നാട്യം പുത്തു കാണിക്കാതെ, സുകമാരൻ വിസ്തൃതിപ്പു പറഞ്ഞതുതുടങ്കി. അതിന്റെ ഉദ്ദേശം ഞാൻ ക്ഷണിത്തിൽ ധരിക്കുയും, സ്നേഹിതനെ മനസ്സുകൊണ്ട് ബഹുമാനിക്കുയും ചെയ്യുവെക്കാംപും, അവശ്യാക്കുന്ന ഞാൻ ഡാരാളും. അറിയുന്ന സംഗതികളാണെന്നും ഞാനം. നടക്കു യും ഖട്ടും അതിനെ ബലപ്പുട്ടതുനു പില അഭിപ്രായങ്ങൾ ആഘോഷിച്ചു പുരപ്പുട്ടവിക്കുയും. ചെയ്യും. ഉണ്ണിനും അനും നല്ല സുവഘണായിലും; വിശപ്പിപ്പിച്ചാൽത്തത്തുകൊണ്ടല്ല; തന്ത്രജ്ഞനിനും ക്ഷണം. സുഗമമായി താഴോട്ടിരിക്കുന്ന ഫുകോണുകൊണ്ട് നൊഞ്ചിത്തിൽ ഏറ്റെന്നു ഒരു പിടിത്തം. ഡാരാളും. വെള്ളും. കട്ടിച്ചു ഉറക്കത്തിനും ഉണ്ടായില്ല സുഖം. കണ്ണിലു ചിക്കിപ്പോരെക്കിൽ പറങ്കോട്ടുനായങ്കുടെ തല സ്വജ്ഞം കാണാകയായി.

എന്താണ പിദ്യ! രാവിലെയായാൽ വയററിനു നല്ല സുഖം പോരെന്നു പറഞ്ഞു് ഒഴിഞ്ഞൊലോ? അയ്യോ! അതു

പറവുകയില്ല. ശേഷം മുന്നപേരും പച്ചേഷ വിശാസിച്ചാലും സുകമാരനു കാര്യം മനസ്സിലാക്കം. മഹാശാഖാ, പറ തെതില്ലെങ്കിലും അധ്യാത്മരു മനസ്സിൽ തൊന്തനാജ വൈദം ഭീതവാണെന്ന് ഉറപ്പിക്കും. അതുകൊണ്ടു വരുന്നതു വരുട്ടു വിധിവിഹിതമേവരും ലംഘിച്ചുകൂട്ടമോ? എൻ്റെ തലവിധി നാഡിരു വായിൽ തലപക്കാജാഡി ദണം. എന്നാണെങ്കിൽ ആക്കും, എന്നെനെ, അപ്പേന്നാശാൻ സാധിക്കും? മരിക്കുന്നതിലല്ല വേദാ; തല പരഞ്ഞാടാടന്നുയരു തലപോലെ ആയിത്തീർശവകിൽ, പിനെ ജീവിച്ചിട്ടുതാണു്? ഇങ്ങനെ പലതും ആടലാചിച്ചു്, മനസ്സിൽ വാദപ്രതിബാദങ്ങൾ നടത്തിയും, തിരിച്ചാണും മറിഞ്ഞും കിടന്നും, വളരെനേരും കഴിഞ്ഞു. തലപ്പും വിരു വച്ചിരുന്ന ഘട്ടികാരം മണിക്കൂർ കഴിയുന്നതു കറിക്കുവാൻ പറപ്പുചെവിക്കുന്ന ശബ്ദം മാത്രമല്ല, അതിന്റെ ടികു്, ടികു് ശബ്ദംപോലും എന്നിക്കു നല്പുവന്നും. കേരകക്കമായിരുന്നു. മനസ്സിലെ ഭയം ഉറക്കത്തിന്റെ ശക്തിയും തക്കിൽ ഇങ്ങനെ വളരെനേരും വലാബലം പരീക്ഷിച്ചുഹോഷും, ഒരു വിൽ ഉറക്കം ജയിച്ചു. തൊൻ അല്ലും ഉറങ്ങുപ്പോയി. അപ്പോഴേയ്ക്കും. കേട്ട്, ഘട്ടികാരത്തിന്റെ 'എച്ചാറു' കര, കര എന്ന ശബ്ദിക്കുന്നു. അതുവരെ വളരെ മനസ്സുമാഖാന്തരം കൂട്ടി ഗാധനിത്രുണ്ടായിരുന്ന ചഞ്ചാത്മിമാർ ചാടിയെ തുന്നുവും, എന്നെ വിളിച്ചു. സത്രാജിത്തിനു സുമാരുകം മനി വീണ്ടും കൊണ്ടുവന്നുകൊടുത്ത ശ്രീകൃഷ്ണനേരുവാനു ഗാധമായി സുരിച്ചുകൊണ്ടു്, തൊനും എഴുവന്നുവും.

കേൾബാസാധനങ്ങളും. താക്കിന്റെ തിരകളും. മറും തൈക്കിവച്ചിരുന്നവയെ ഒരു ത്രിപ്പുരക്കാശാഭ്രപ്പുച്ചു്, തെങ്ങാടം ഓരോത്തരും ഓരോ ഇംഗ്രെഷ്യൽത്തോക്കും. താങ്ങി പറപ്പുച്ചു. മുററത്തിരഞ്ഞിയപ്പും ആകായിൽനിന്നും, സുകമാരൻിനു ഭാര്യാണെന്നു തൊന്തനും, ഈ രാ കാട്ടുവയ്ക്കിനെ കിട്ടിയാൽ ഉടനേ ഇങ്ങോട്ടുത്തിക്കുന്നു; സാധി ചെക്കിൽ ജീവനോട്ടുടി പിടിക്കുവാൻ നോക്കുന്നും, എന്നു പറഞ്ഞു.

അവു്, എന്നിക്കു വലിയ ഒരു ആശപാസമായി. ഇതു കൂടു മുയലിനെ വെടിവയ്ക്കാനും പോകുന്നതു്. നാഡി, ക

യും പന്നിയുടേയും കമരയാക്കെ എത്ര ശ്രദ്ധ വെറും ഉണ്ടോ യീരുന്ന ഏന്നവിചാരിച്ചു് ഞാൻ വലിയൊരുംഗിലുംപോ സംകഴിച്ചു്. ഈ ആശാസം റണ്ടുമിനിട്ടുനേരും എന്നീ മനസ്സും കടികൊഡാൻ വാസു ശാന്ത പദിച്ചില്ല അഥാൾ മെല്ലെ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു്: ഞങ്ങൾ മുയ്യവിനു ബെടി പഞ്ച വാൻ പോകയാണെന്നുണ്ടു് വിചാരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. നരിായ വെടിപഞ്ചവാനാണെന്നുണ്ടു് അറിഞ്ഞിരാൻ അവ കുഠിൽ ഇവിടുന്ന പടിയിരാതാൻ അംഗീക്കേണ്ട നമ്മളെ അനുഭവിക്കില്ല.

ഹത്വിധി! എന്നിങ്കു പിന്നെയും ഒരു അസ്വാസ്ഥ്യം തുടങ്ങി. വഴിയിൽ സ്നേഹിതനും പച നേരാന്വാക്കേക്ക മും പറയുന്നണ്ടു്. ഞാൻ യാത്രാനും കേരാക്കുന്നില്ല; കേട്ട തൊനും മനസ്സുംലാക്കുന്നില്ല; മനസ്സുംലായ ഫലിതങ്ങൾക്കുംചുരിക്കുവാനും കഴിയുന്നില്ല; പിരിച്ചെപ്പുകൊംതുനുണ്ടു് വായല്ലാതെ, ചുദയം അതിൽ പങ്കെ കാള്ളുന്നുണ്ടു്.

സുരൂൻ ഉദയഗിരിയിലെത്തി. എന്നദയ ഒരു കുട്ടി നീന്തു സമീപത്തും എന്നതി. അവിടെ എന്നദള്ളുടെ വരവും കാര്യത്തു വാസുവിന്നും കീഴിച്ചുള്ളു രണ്ടു പോച്ചിനുംകാണ്ടുണ്ടു് ബിംബാർ നില്ക്കുന്നംഗാഥിതനും. ഇൻഡ്രപുരുഷരു കണ്ണ മുട നെ അവർ, ശാന്തിത്തിലെ മാംസപേശികളുണ്ടായോ കണ്ണരെ നിറുത്തി, സലപ്പുചെയ്യു. അവശരംു് വാസു, കുട്ടി തെളിക്കുന്നവർ എന്നതിന്റെയാ? എന്ന ചോദിച്ചു.

ഈതാ, അവരോടു ഒരു തയ്യാർ ചുന്ന പാണ്ടതു, അവരു പിളിക്കുവാൻവേണ്ടി കാണ്ടുണ്ടുവിംമാർ അണ്ണു, മുരഞ്ഞെത ജൂ നടന്നപോയി. അതിനിടക്കും തൊന്തര അവിടെയും നീ, കരെ കാപ്പിയും പലഹാരവും മറ്റും കഴിച്ചു്. ചുജ കിപ്പിയും, സുരൂൻ നാലുവല്ലും പ്രകാശിച്ചു്. എന്നദയ കുട്ടിൽക്കയറി, ചെറിയെല്ലാതും തോട്ടിനീരു വകരിൽ എന്നതി യഞ്ചും അവിടെയുണ്ടു് ഒരു കട്ടിപ്പയുള്ളതെന്നു് ഒരായ പറഞ്ഞു. വലിയെല്ലാതു മരത്തിനേരും കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ “പറം” ചുണ്ടിക്കാണ്ടു്, നിങ്ങളും ഇതിനേരും കയറി ഇരുന്നകൊഡാവിനും, ചുന്ന വാസു എന്നോടു പറഞ്ഞു ഒരു

പത്രവിന കഷ്ണിച്ച നടന്നപോക്കവാൻ കാതും വിസ്താരശിള്ള ഒരു വഴിയുടെ അടക്കലൊണ്ട് ആ “പറം.” അതിനെ അല്ലോ ദ്രോതായി, മരിഡു പറം ഉണ്ണായിരുന്നതിനെ ചുണ്ടി കാണിച്ചുകൊണ്ട്, അതിനേൽക്കും തുടർന്ന് ശ്രാക്കാം, എന്ന സുകമാറൻ പറഞ്ഞു. കിട്ടു എൻ്റെ അടക്കങ്ങൾ വന്ന പുത്രതു തട്ടികൊണ്ട്, എത്രാ പേടിയുണ്ടോ? എന്നും പേടിക്കവാൻ ഇല്ല സുകഷിച്ചു ഇരുന്നുകൊണ്ടാവിൻ. വല്ലു മുഗ്ധത്തയും. നല്ല ലാക്കിൽ കണ്ണേകിൽമാറ്റു. വെടിവച്ചുതൽ മതി, എന്നും ഇംഗ്ലീഷിൽ പറഞ്ഞു, വളരെ പ്രോത്സാഹജനക മായ വിധത്തിൽ മനോഹരമായി എന്ന മനസ്സിച്ചു. തൊന്തും ഒരു പച്ചച്ചിരി ചിരിച്ചു. മുഗ്ധത്തിനു ബെടിക്കൊണ്ടാലും ഇല്ലെങ്കിലും, തെന്തുള്ളാക്കേ മട്ടൊ ഇവിടെയെത്തു നാതുവരെ താഴത്തിന്തെങ്കതും, എന്ന രാഖ്യവും പറഞ്ഞു.

അതു വലിയൊരു മരമായിരുന്നു. താഴത്തുനിന്നു രണ്ടുവാര ഉയരത്തിൽ അതിനെന്റെ വലിയൊരു കൊന്തു ബെട്ടിയെഴുത്തു സ്ഥലം പാണക്കുപ്പാലെ പരന്നു മുട്ടുവായിരുന്നു. തൊൻ ഒരു വിധത്തിൽ മരത്തിനേൻ കുറി. ഇരിക്കാൻ നല്ലു സുവഭൂത്തു “പറം” ഒരുപക്ഷേ, ഉറങ്ങി പ്ലാബേക്കിൽ ഉരുണ്ട താഴെ വീണ്ണപോക്കാൻ സംഗതിയില്ല. തൊൻ അവിടെ കയറിയിരിപ്പായി. തോക്കിൽ രണ്ട് തിരക്കൾ നീറുച്ചു. കാപുകൾ നീട്ടി തോക്കിപ്പെന്നു കഴിയുകൾ കാലിന്നു മല്ലുത്തിലാക്കിപ്പിടിച്ചു. സുകമാറൻ മറുപ്പു പറഞ്ഞിനേലും കയറി ഇരുന്നു. തെന്തുള്ളക്കുത്തമീൽ കാണാം.. സുക കുറെ അടക്കുംകുശണം വാസിൽ ഇട്ടു ചവച്ചു. ഇരിക്കിയുംകൊണ്ട് ശാതൊരു മുസലും ഇല്ലാതെ അവിടെ ഇരിക്കുന്നതു കണ്ണേപ്പാാ, എന്നിക്കു അസുഖതോന്നി. തുടരോക്കേ കാട്ടിലേക്കു കയറി. സൈലോതുമാരോക്കേ ഓരോ പറത്തിനേൽക്കു കയറി ഇരുന്നിരിക്കുണ്ടും. വളരെ നേരംതെല്ലു യാതൊരു ശബ്ദവും ഇല്ല.

തൊൻ പഠിച്ച ഇംഗ്ലീഷുത്തികളും, സൈലാതുങ്ങളും. ഉള്ള വിട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു.

അതാ യൈകരമായ ഒരു ശബ്ദം! കൈകൊട്ട്. അപ്പ് വിളിയും, ടിനിനു മുട്ടനു ശബ്ദവും കേടുതുടങ്ങി. തന്റെ സ്നേഹാത്മക ചൊല്ലുന്നതും മറുക്കിയുട്ടുടങ്ങി. കാരണത്രം കഴിഞ്ഞ പെട്ടെന്ന താഴ്ശാട്ടനോക്കിയപ്പോൾ കണ്ണ കാഴ്ച എത്തുപറയുന്നു! വലത്തുകയ്യും ഇടത്തുകാലും അപ്പും മുഖവാട്ട് പച്ചു്, ആരാണി ധിക്കാരികൾ, ഏന്ന ചോദ്യം.ചോദിക്കുന്നവാഴുള്ള പ്രകൃതിയെ അഭിനയിക്കുന്ന നോട്ടങ്ങളോടുകൂടി, വാലിരി അഗ്രം.മാത്രം ചലിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് നില്ലുന്നു: ഒരു പ്രായലും. എൻ്റെ വയററിൽ പൊക്കിളിരി അട്ടക്കെ ചായി, പെട്ടെന്നാൽ വിഭ്യക്ഷിച്ചതി പ്രകാശിച്ചുപാലെ രഹിണ വെമ്പണംബായി. പുത്രതു നടവെല്ലിൽക്കൂടിടുടങ്ങുന്ന ഒരു പുഴ ഇഴന്തു കയറുന്നണംബായി. വിവേകാനന്ദ.സ്വാമിയെ ഒരവ സരാത്തിൽ ശ്രീരാമക്ഷുപ്തവരമഹാസൻ തൊട്ടപ്പോൾ, എല്ലാ പുക്കഷങ്ങളും വേന്നതുകൂടം, എന്നിവണ്ട സർവ്വചരംചരംകൂടം. കീഴ്'മേരു മറിഞ്ഞു' അന്തല്ലം.ചെയ്യു്, രണ്ടാമത്രം. പുത്ര സ്ഥിതിയിൽ ആയതുപാലെ സ്വാമിക്കു് ഒരുംവെമ്മാണായിരുന്നതായി പറഞ്ഞുകൂടിട്ടുണ്ട്. എക്കുദേഹം. അതുപോലെയുള്ള ഒരുംവെപ്പും എന്നിക്കു് ഇതു അവസരത്തിൽ ഉണ്ടായി. ക്ഷതിക്കും ഭയത്തിനും തക്കിൽ ഉള്ള സാമ്യം, ആ വാക്കകളുടെ ആദ്യവർഷ്യങ്ങളിൽ മാത്രമല്ലെന്നു് എന്നിക്കുതോന്നി. എൻ്റെ പരിശേഷത്തിൽനിന്നുന്ന തൊഴു് ഒരു പുംസിപ്പിലുന്നതും നുകക്കാരനെന്ന ഒന്നും നോക്കി. അംഗീകാരത്വം തോക്കെടുത്ത സുത്രം.പിടിക്കവാൻ ഭാവിക്കയ്ക്കാനും കണ്ണഡനെ എത്താൻ തോക്കെന്നിരുന്നു തോക്കെന്നിരുന്ന കാണ്വികൾ രണ്ട്. തൊന്തരിയാതെ എൻ്റെ വിരലുകൾ പൊക്കി. തേജക്കെട്ടു തുടർന്നു സുത്രം. നൊക്കാൻ കൈയുടെ വിരയൻ അപ്പും ശ്വാസം കുട്ടും എന്ന പിചാരിച്ചതിനുന്നതിനു മുൻപിൽ, കാണ്വികൾ വീണു. വെടിപോട്ടി. തൊൻ പിന്നോട്ട് ചാഞ്ഞുവീം. തോക്കു കൈയ്യിൽനിന്നു താഴത്രു. വീണു. അപ്പുനേരം. മുർഖിച്ചുവോ എൻ്റെനാൽ ശക്ക അട്ടക്കങ്ങത്രു', അട്ടക്കങ്ങത്രു എന്ന സുകക്കാരൻ വിളിച്ചുപറയുന്നതു കേട്ടു. തൊൻ നീവു നീതുന്നു, താഴ്ശാട്ട നോക്കവാൻ ഒരവിധം. ദൈരുപ്പപ്പേട്ടു. നീരി വെടിക്കൊണ്ട് വീണു.എള്ളുന്നു.

സദും സംഗ്രഹിച്ചവും അഭീമാനവും ധീരതയും ഒന്നും പാവാനില്ല. അടക്കത്തു്, അടക്ക ഒത്തു്, എന്ന ഞാനം — നിലവിളിച്ചു. അടക്കാർത്തിക്കാനുള്ള അവസരമാക്കുക കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അതുകൊണ്ടായിരുന്നു. എന്നെന്റെ നിലവിളിക്കേട്ടപ്പോരു സുകമാരൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചതു്. നരി അന്നേദിന കേവലം മുത്രും ശമ്പളമായി കിടക്കുന്നു. സുകമാരൻ മരത്തിൽനിന്നു് ഇരുദാൻ ഭാവിക്കുന്നതാണെന്നു കണ്ണപ്പോരുന്നു, ഇതു ഇരുദായതു് — രാധു പരാത്തിട്ടില്ല? എന്ന നിലവിളിച്ചു പറഞ്ഞു. സുകമാരൻ എന്നു സംഗ്രഹിപ്പിക്കാനായിരിക്കാം. അവിടെത്തുനാണു ഇരുന്നു. അതിൽപ്പിനു ഉച്ചത്തിൽ, നരിയാണു്, ചത്തിരിക്കുന്നു, അടക്കാം, എന്നു് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. മുന്നനാലു മിനിട്ടക്ഷിണിയു. കാട്ടതെളിക്കാൻ എല്ലപ്പട്ടിനു ചിലർ ചാടിയെത്തി. അതിലെം്പാട ധിക്കാരി, ഇംഗ്ലീഷുടെതാനു തോക്കു താഴത്തു് ? എന്ന ചോദിച്ചു. ഞാൻ ഇതിനു മറുപടി പറയുംതെ മിച്ചിച്ചുനിൽക്കുന്നതു കണ്ണപ്പോരു, അതു മരത്തിനേരുള്ളനിന്നു് ഇരുഞ്ഞാൻ സാധിക്കാത്തതിനാൽ അയാൾ താഴത്തിട്ടുതാനു് — എന്നു സുക പറഞ്ഞു. ഞാനും സുകവും താഴത്തിറങ്ങി. ഉടനെ സ്നേഹിതനാർ മുന്നപേരും ചാടിയെത്തി. എന്നു എല്ലാവരും അഭിനന്ധിച്ചു.

നരിക്കു വെടി എവിടെയാണെന്നു നോക്കിയപ്പോരു വലത്തുചെവിയുടെ താഴത്താണെന്നു കണ്ടു. എന്നെന്റെ ‘പറി’ നാഡിടുന്ന ഇടത്തുംഗത്താണെല്ലോ എന്നും ഞാൻ ഉടനെ ഓമ്പിച്ചു. ഞാൻ സുകമാരൻനു മുഖത്തു ഗുഡ്യമാശുണ്ണ നോക്കി.

പലനിലയിലും പലപ്പുകാരവും

പലനാളം കാണത

സുകമാരൻ ഉടനെ, കാട്ടിൽനിന്നീറബിവനു്, ഇരുന്നരണാമതു മടങ്ങാനാണു ഭാവിച്ചതു്, അപ്പോഴാണു് ഇയ്യാളുടെ വെടി എന്നപറഞ്ഞു്, എന്നു ഒന്നു കടക്കുചെയ്തു്. നാഡിശു കെട്ടിയെടുത്തു് എല്ലാവരും പറപ്പുട്ടേണ്ടാണു,

ഞാൻ കയറി ഇരുന്ന മരത്ത ടീടിയിൽ ചാണകല്ലുപോലെ ഉണ്ടായിരുന്നതായി പറഞ്ഞ സഹിതം, സുക്കമാൻ എന്ന സ്വകാര്യം ചുണ്ടിക്കാണിച്ചതനും, അ.പ്.ടെ രണ്ട് ഉണ്ടകൾ തിച്ച ദ്രാവങ്ങളും നല്പവല്ലും കാണാമായ ഒരു നീറി ചൗത്തു് സുക്കമാൻനെ ബെടിക്കാണിയാണൊരു ഇനി പറഞ്ഞാൽ തില്ലുണ്ടു. പക്ഷേ ഞാൻ ഇനും, വച്ചിയു നീറിനായാട്ടുകാരനായിട്ടാണും അറിയപ്പെട്ടുന്നതു്.

ഭാഷാപാശിനി, 1001-മകരം.

കൂദാക്കമാരി

മീവാർരാജുത്തിലെ രാജാവായിൽനിന്മേക്കാണ്. ഒൻറെ മകളായിൽനിന്മേക്കാണ് കൂദാക്കമാരി. ചരിത്രപ്രസിദ്ധ യായിൽനിന്മേക്കാണ് പത്മിനീരാജത്തിയിടെ ഭേദാവായിൽനിന്മേക്കാണ് ദൈഹി സിംഹാസ്ത്രം; അദ്ദേഹത്തിനശ്ശേഷം, വളരെക്കാലം കഴി നീതിൽപ്പിനെ, രാജ്യഭാരം ചെയ്തിൽനിന്മേക്കാണ് ഒരു രാജാവും. ഈ രാജാവിൻ്റെ കാലത്തുനിന്മേക്കാണ് മീവാർരാജുത്തിൻ്റെ ബഹുമാന രൂപം. വളരെ കാണത്തുപോയിൽനിന്മേക്കാണ്. ഒരുക്കാലത്തുനിന്മേക്കാണ് രാജപുത്രാനയിൽ ഏറ്റവും പ്രഭുത്വവും മാഹാത്മ്യവും ഉണ്ടായിൽനിന്മേക്കാണ് രാജ്യമായി ശോഭിച്ച നിലയിൽനിന്മേക്കാണ് മീവാർ അധികാരിക്കുന്നതുനിന്മേക്കാണ്. മഹാരാജുക്കാരുടെ ശക്തി വളരെ വല്ലിച്ചും, സിന്ധ്യം, ഹോഡക്കാർ എന്നീ രാജാക്കന്നാരിൽ അത്തരം കാലത്തുനിന്മേക്കാണ് പ്രാബല്യം പ്രാപിച്ചു ആളുടെ ശാസനങ്ങളും മീവാർ കീഴടങ്ങണ്ടിവനും, അദ്ദേഹിനെയുള്ള കാലത്താണും ഈ കമ്മ ആരംഭിക്കുന്നതും.

മീവാറിലെ രാജക്കമാരി ശൈശവത്തിൽത്തന്നെ മഹാസുന്ദരിയാണെന്ന് ശ്രൂതിപ്പെട്ടിയുണ്ട്. സൗംഘ്രാന്തത്തിൽ അവരോടു തുല്യയായി ആരംഭാക്കാലത്തുനിന്മേക്കാണ് അക്കാദായിൽനിന്മേക്കാണ്. പത്മിനീരാജത്തിയം, സൗംഘ്രാന്തത്തിനു ശ്രൂതിപ്പെട്ടവരായിൽനിന്മേക്കാണ്. എന്നാൽ കൂദാക്കമാരി, സൗംഘ്രാന്തത്തിൽ പത്മിനീയേം ജയിച്ചു. സൗംഘ്രം സ്രൂക്കാക്കും മൃണംത്തിനും നാശത്തിനും മതിയഞ്ചും.

കൂദാക്കമാരിയെ ജനങ്ങൾ “രാജപുത്രതാന്ത്യിലെ കസുമം” എന്ന പിളിച്ചുപാറ. കൊല്ലുന്നതു കഴിയുന്ന തന്നെരിച്ച് ഈ കസുമം വികസിച്ചതുടങ്കുകയും അതിൻറെ സ്വാഭാവികമായ സംക്രമാരൂപത്തെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുകയുംചെയ്യു. അതോടുകൂടി സ്വാഭാവമാന സ്വരംപ്പും ചേരംതുകൂടി. പുത്രികളും വിവാഹകാലം പന്നവെന്ന ചിത്രാവും കണ്ട്. മാർവാർ രാജവംശത്തിലെ രാജക്രമാരംഗം കൂദായെ വിവാഹംചെയ്യുകൊടുക്കപ്പെൻ രാജാവും ആലോചന നടത്തി. ഏപ്പാടുകളൂബൈ ഏകജംഗം. പുത്രിയായി, എന്നാൽ,— അനവേഖിക്കാനുള്ള കാലം. അട്ടത്തെത്തത്തിലെ നീ വിചാരിച്ചുള്ളവാകനു ആനുബന്ധത്തു ഏതെല്ലാം വിധത്തിലാണ്, “എന്നാൽ” എന്ന വാക്കെക്കാണ്ടുനടങ്കുന്ന വിവരണാത്മക നിയോഷം സശിപ്പിക്കവോൻ ചാിത്രകാരനാക്കം കവിക്കരിക്കം. സംഗതിവന്നതു!— എന്നാൽ വിവാഹകാര്യം നടക്കുന്നതിനുമ്പും രാജക്രമാരംഗം കാലയന്ത്രം പ്രാപിച്ചുപായി, കഷ്ടം!

കൂദാജ്ഞ മരറായ ഭർത്താവിനെ ആലോചിക്കേണ്ടി വന്ന. ഭീമസിംഹൻ, തന്റെ മകളെ ജയപ്പുരിലെ ജഗത് സിംഹൻ എന്ന രാജക്രമാരംഗം വിവാഹംചെയ്യുകൊടുക്കപ്പെൻ തീച്ച്ചയാക്കി. ജയപ്പുരിൽനിന്നു രാജപ്രതിനിധികൾ, അനവധി കാഴ്ചപ്രവൃത്തങ്ങളുടുക്കൂടി വിവാഹകാര്യം തീച്ച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ മീവാറിൽ വന്ന. “ഉഖകപ്രാം.” എഴുതുവാനുള്ള ഏപ്പാടുകളൂബൈ ചെയ്യു. ഇങ്ങനെന്നുള്ള കാര്യങ്ങളൂബൈ തടസ്സമില്ലാതെ നടന്നകാണ്ടിയെന്ന. എന്നാൽ—പിന്നും മരറായ “എന്നാൽ.”

മാർവാറിലെ തീപ്പുട രാജക്രമാരംഗിന്റെ അട്ടത്തെ അവകാശിയായ മാനസിംഹൻ, ജോധിപ്പുർരാജ്യം കൈവശപ്പെടുത്തി അവിടെത്തെ രാജാവായി സിംഹാസനാരാഹണം. ചെയ്യു ഉടനെ അദ്ദേഹം ചെയ്യുതും, കൂദായെ തനിക്കു വിവാഹംചെയ്യുകിഞ്ചെന്നും എന്ന ഭീമസിംഹനോട് ആവശ്യപ്പെടുകയായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞുപോയ രാജാവിനു കൂദായെ വിവാഹംചെയ്യുകൊടുക്കവോൻ മിക്കവാറും തീരച്ചയാക്കിയതാണ്;

ആ രാജാവിന്റെ പിൻതുടർച്ചാവകാശിയായി താനാണ് സീംഹാസനഗോഹണം ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്; അതുകൊണ്ടു കൂളിയെ തന്റെ രാജത്തിയാണു് ലഭിക്കേണ്ടതാണു്—ഈതാ യിരുന്ന മാനസിംഹന്റെ ന്യായം.. ഈ അവസരത്തിൽ ഗ്രാളിയോറിലെ സിന്ധ്യാമഹാരാജാവു് ദേശന്യസമേതം മീവാറിൽ പാത്രവരികയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം മാനസിംഹന്റെ മിത്രവും ജഗത്സീംഹന്റെ ശത്രുവമായിരുന്നു. ജയപ്പൂരിലെ രാജപ്രതിനിധികളെ ഉടനെ മടക്കിയയച്ചു്, രാജപത്രിയെ മാർവാറിലെ പുതിയ രാജാവിനു വിവാഹംചെയ്തുകൊടുക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം ഭീമസിംഹനെ അറിയിച്ചു്. ഏഴപ്പറ്റവും ശാന്തിയും ക്ഷയിച്ചു ഈ കാലത്തു് സിന്ധ്യയുടെ കല്പന്നു വിപരീതമായി പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടെന്നു രാജ്യവും വസ്തുക്കളും എന്നവേണ്ടെന്നു ജീവൻ പോലും. അദ്ദേഹം നശിപ്പിക്കാൻ സംഗ്രതിയുണ്ടെന്നു ഭീമസിംഹൻ ഭയപ്പെട്ടു. അത്യുന്നം കണ്ണിതന്നേതാട്ടക്കൂടി ജയപ്പൂരിലെ രാജപ്രതിനിധികളെ അദ്ദേഹം മടക്കിഅയച്ചു്.

ജഗത്സീംഹനു് ഇതു് അത്യുന്നം അവമാനകരമായി തന്നെനിയതിൽ അത്രതപ്പെട്ടവാനില്ലെല്ലാ. അദ്ദേഹം ഉടനെ വലിയ ഒരു സെസന്യുത്തെ ശേഖരിച്ചു. അതുവലിയ ഒരു സെസന്യും അടുത്തകാലത്തുനാം. അവിടങ്ങളിൽ ആരും കണ്ണിതന്നീലും. സെസന്യുത്തുക്കൂടി ജഗത്സീംഹൻ മീവാറിലേക്കെ പറിപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവെന്നാണെന്തപ്പോൾ മാനസിംഹനും വലിയെങ്കാൽ സെസന്യുത്തെ ഒരുക്കി അവിടുതെക്കു പറിപ്പെട്ടു. സിന്ധ്യ മാനസിംഹനെ സഹായിക്കാനും ഒരുമാറി. ആകപ്പോടെ മീവാർരാജ്യം വലിയെങ്കാൽ യുദ്ധമിയായി പരിണമിച്ചു. ശത്രുസെസന്യുത്തുകും തമ്മിൽ പിണ്ണങ്ങന്തിലിട്ടു് മീവാർരാജ്യം ക്രൂന്യമായിത്തീരുമെന്ന പലതും ഭയപ്പെട്ടു ഇതു ഭയകുമായ ഒരു ആപത്രതു് ആ രാജ്യത്തിനു് ഇതിനുമ്പുണ്ടായിരുന്നില്ല സമ്പ്രദായിലും കൊല്ലപ്പും കൊള്ളയുമല്ലാതെ മരറാന്നില്ല. ജനങ്ങളാക്കു അപായത്തിൽപ്പെട്ടു സദാ പരിത്രേമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഇങ്ങനെ രാജും നശിച്ചതുടങ്ങുവെന്നും അതിനു കാരണം കൂദാശാബന്ധനം കണ്ടപ്പോരും, തൽക്കാലസ്ഥിതിയെ ദേഹപ്പെടുത്താൻ പെട്ടെന്നും ആവശ്യമുള്ള ഉപാധനങ്ങളും മാത്രം ആലോചിച്ച് ശീലിച്ച് മന്ത്രിമാരും പ്രഭുക്കൾ മാത്രം, ആവത്തിനു കാരണമായ സ്വന്നദ്വാതിരേം ചൂഡാം ചുക്കാണ്ടിരിക്കുന്ന കമാരിയെ സംഹരിച്ച് രാജുത്തെ രക്ഷിക്കേണമെന്നു രാജാവോടു പറഞ്ഞു. ഈ കേടുപ്പോരും രാജാവിനില്ലായ കണ്ണിത്തെന്നു എന്നുവെന്ന വിവരിക്കാം? ലോകക്കസുന്നരിയായ പുത്രിയെ കൊലപചെയ്യിക്കാണും? എത്ര കാറിനും, എത്ര നിർദ്ദേശം, എത്ര സന്താപജനകം! ഒരു സ്ത്രീമിതിയും രാജുത്തിനും രാജുത്തിലെ നിവാസികൾക്കും അത്യാപത്രവും വരുന്നതിനെ രാജാവു കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കയോ? രാജാവിന്റെ ധർമ്മവും പിതാവിന്റെ വാസലധ്യവും തമ്മിൽ കുറന്നും ശ്രൂകഷിംഗത്തിലും, ദഖവിൽ പുത്രങ്ങളുടെത്തെ പ്രദയത്തിൽ തുക്കിവെച്ചും, കൂദാശയെ സംഹരിച്ചുകൊണ്ടാണും അനുമതി നൽകി. രണ്ടുമുന്നാളുടുകളുാഴിക്കു ആരും ഇതു് അറിയൽ തന്നെ പ്രത്യേകം ചട്ടംകെട്ടി. ഏതായാലും ഈ കാറിനുകൂടുതു ആരു നടത്തും? നിർദ്ദേശിണിയായ ഒരു പെൺകുട്ടിയെ ആരു കൊലപപ്പെടുത്തും? ഒരു മഹാസുന്നരിയെ എത്ര കൈകരാ ബട്ടിക്കാലും? ഈ കാറിനുകൂടുതു ചെയ്യും ഉദയയ്ക്കു രിന്റെ ബഹുമതിയെ പാലിക്കേണമെന്നും മീവാർഹാജ വംശത്തിലെ അംഗങ്ങളിൽവെച്ചു മാന്യനായ ദൗലതയും സിംഹനോടും മന്ത്രിമാർ അപേക്ഷിച്ചു. അതുകേടുപ്പോരും തന്നെ ശ്രദ്ധിവിറിച്ചുകൊണ്ടും അംഗുഹം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:

ഹാ കഷ്ടം! ഭയകരം! ഇവിധം കല്പിക്കാൻ തോന്നിയ നാവും നശിച്ചില്ലോ? എൻ്റെ രാജക്കുത്തിയെ നിലപാതയിൽനിന്നും ഇരുന്നു കമ്മം-ചെയ്യിട്ടാണെങ്കിൽ, ആ രാജഭക്തി ദഹിച്ചു സ്വീകരിക്കിയിരുന്നതോടും ആവശ്യമുണ്ടോ? അതിൽ പിനെ, രാജാവിന്റെ പിതാവിനും മരീറായ പത്തിയിൽ ജനിച്ചി തന്നെ യഞ്ചുനഭാസൻ എന്ന ആളോടും ആവശ്യപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം വളരെയൊക്കെ മുടക്കം-പറഞ്ഞുവെക്കില്ലോ. ദഖവിൽ സമ്മതിച്ചു.

യശ്വരന്ദരാസൻ രാജക്കമാരിയെ തന്റെ അട്ടക്കൽ വാൻ ക്ഷണിച്ചു. ആ സുന്ദരീ ക്ഷണം ചെന്ന് അങ്ങളുടെ അട്ടക്കൽ നിന്നും മനോഹരമായ മനഹാസ തേതാട്ടുട്ടീ, ഇളയച്ചും മുന്തിനാണ് എന്ന വിളിച്ച തു എന്ന് എറിവും മാധുര്യമുള്ള സ്പർശത്തിൽ ചോദിച്ചു. യശ്വരന്ദരാസൻ കൂൺഡായുടെ മുഖത്തു കണ്ണുറ റിക്കാതെ നോക്കി. നിപ്പുള്ളുക്കായായി, മനോഹരയായി, കമനീയമായ എന്തൊരു മുഖപക്ഷജീ! അതു ഒരുന്നോക്കെ കണാഞ്ഞ മതി, വൈവീക്കമായ പരമാനന്ദം തനിയെ അനുഭവമാകാം. യശ്വരന്ദരാസൻ ഹൃദയം ഉൽക്കീ, കണ്ണും വെള്ളം നിറഞ്ഞു, ശരീരം വിറച്ചു. വസ്ത്രത്തിൽ ദൈഖിച്ചുവച്ചിരുന്ന കാഡം, കൂണിൽ എന്ന ഒച്ചയോട്ടുട്ടീ താഴത്തു വെള്ള കണ്ണും മുഖിയേൽ വീണു.

കൂൺക്കമാരി യേചരവശയായി ഗജഗദാക്ഷരത്തിൽ അംഗ്രൂഡ, അംഗ്രൂഡ, ഇതേതാണ്, ഇളയച്ചും, നിന്തുബുള്ളതിന് മുന്തനെ ഭ്യസ്സുട്ട് വിറപ്പുന്നു? ആ കാഡം മുന്തിന്? എന്ന ചോദിച്ചു. യശ്വരന്ദരാസൻ, ഹൃദയത്തിൽ വല്ല അസുഖം തരച്ചു പറിച്ചുട്ടുവേപ്പാളാക്കന്ന കാനീവാദനയോട്ടുട്ടീ. അംഗ്രൂഡ, ഓവീ, നീ എഴുന്നാട്ടു ചോദിക്കേണ്ടതു, ഞാൻ ജീവനില്ലാത്ത ഒരു കല്ല്, ഹൃദയമില്ലാത്ത ഒരു പാപി, വെറും ഒരു രാക്ഷശാൻ! ആ കാരണമാ? അതു എന്തിനാണു പറയ്ക്കേണ്ടോ,—ഹാ, കഷ്ടം! അതു നിന്നെന്ന കൊല്ലിവാൻവേണ്ടി ഞാൻ കൊണ്ടവന്നതാണ്. എന്ന പറഞ്ഞു.

രാജക്കമാരി, അതുപത്പാരവശ്യത്തേതാട്ടുട്ടീ യശ്വരന്ദരാസനെ നോക്കി, മുന്തനെ ചോദിച്ചു; എന്ന കൊല്ലിവാനോ? ഇന്ന് കാരണമോ? — നിന്തുബുള്ളോ അതു ചെയ്യുവാൻ! മുന്താണ് ഇളയച്ചും കാരണം? ഞാൻ അതിന്റെക്കു തെററും എത്തുചെയ്യു?

യെശ്വരന്ദരാസൻ:— നീ മീവാർരാജ്യത്തിന്റെ നാശത്തിനു കാരണമായിത്തീന്ന്. നീ നികിത്തമാണ് നമ്മുടെ പ്രിയസ്സുടെ രാജ്യം. ഇന്ന് കഷ്ടസ്ഥിതിയിലായതും. നിന്നെ പത്രിയാക്കാനുള്ള ആഗ്രഹത്തോട്ടുടർന്നിയാണ് ജയപ്പുരിലെ രാജാവു വന്നതും. മാർവാറിലെ

രാജാവും അംഗ ഉദ്ദേശ്യത്തോട്ടുടർന്ന് വന്നു. സിന്റിയു അഭ്യൂഹത്തെ സഹായിക്കാൻ. വന്നു. അവരുടെ കൂടി ഇതാ മീവാർ നശിപ്പിക്കുന്നു. അവരും എത്രി തുന്നനിങ്കുണ്ട് നമ്മളുടെ മഹാരാജാവിനു ശക്തിയീ ലി. രാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കാൻ മറ്റു യാതൊരു മാപ്പറ്റവും കാണായും കാണാൻ, തന്റെ മന്ത്രിമാരുടെ ഉപദേശമനു സരിച്ചു, ഈ പെശാച്ചിക്കുത്തും ചെയ്യവാൻ നിശ്ചയിച്ചു.

കൂൺഡാക്കമാരി ഇതു കേട്ടപ്പോരാ മനസ്സിക്കുകയാണും ചെയ്യുന്നു. ആ പുഞ്ചിരിക്കാണ്ടും അവളുടെ മുഖം വികസിച്ചു ചെന്താമരപ്പോലെ ശോഭിച്ചു. രാജകമാരി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:— അതുകൂടുതലും അനുഭവം ഇതു ചെയ്യാക്കുവാൻ ബഹുമാനിക്കുന്നതും? താനോ വെറുമൊരു നിറ്റിയാരജീവി. എൻ്റെ മരണംകാണ്ടും മീവാർഭാജ്യത്തിന്റെ അനന്തമം തീരുമാനക്കിൽ നിങ്ങളുടെനുമടിക്കുന്നു? വരിൻ, ആ കാരം എടുക്കുവെൻ! ഇതാ എൻ്റെ മാപ്പിടം..

ഈ വാക്കുകൾ കേട്ടും അതുകൂടെപ്പെട്ടും, യത്രുന്നാശൻ താൻ അറിയാതെ രണ്ടുമുന്നടികൾ പിന്നോട്ടുനടന്നു— ഇല്ല ദേവി, ഒരിക്കലുമില്ല. മീവാർ നശിക്കുടു, സർവ്വവും നശിക്കുടു, താൻ ഇതു ചെയ്യുകയോ! ഇജ്ജനമില്ല. താൻ ഇതിനും ആളുകയില്ല എന്ന പറഞ്ഞു.

കൂൺഡാ:— ആകട്ടു, നിങ്ങൾ ചെയ്യുകയുള്ളിൽ താൻ തന്നെ ഇതു കാരം എൻ്റെ മാർഹ്യിൽ തറപ്പിക്കും. സ്വരാജ്യത്തിന്റെ ക്ഷേമത്തിനുവേണ്ടി പ്രാണത്യാഗംചെയ്യുന്നതിനും മീവാറിലെ ഒരു തയണി ഒരിക്കലും മടിക്കുത്തും.

ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു ആ ധീര കാരം കയ്യിലെഴുത്തു. ഉടനെ യത്രുന്നാശൻ കടന്നചെന്നും ആയുധം അവരുടെ കയ്യിൽനിന്നും പിടിച്ചെടുത്തും, ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:— ചെയ്യുതും. ഈ അവസ്ഥാത്തിൽ ചെയ്യുതും. എൻ്റെ മുമ്പിൽ വച്ചു പാടില്ല. അല്ലോ ക്ഷമിത്തും, താൻ രാജാവിനെ ചെന്ന കാണുടു. തിരുമന്നുകാണ്ടു കല്പിക്കുന്നതിനുണ്ടാറി

ചു ചെയ്യുകൊംക്ര. അവിടെൽ കല്പനയില്ലാതെ യാ തൊൽ സാഹസര്യം പ്രവർത്തിക്കുന്നതു”.

യെല്ലപ്പന്മാൻ ആ മരിയിൽനിന്ന് ബലബദ്ധപ്പെട്ട പോ യി. രാജകമാരി സാവധാനത്തിൽ തന്റെ അശ്വയുടെ മരി കുക്കത്തേക്കും പോയി. രഹസ്യം പര സ്വന്മായി. രാജക മാരി വിഷംതിന്ന് മരിക്കാൻ ഒരുപ്പിൽനിന്നും സ്വന്മായി. അറിയുവശായി.

രാജഞ്ചി ഈ വത്തമാന, കേളു വ്യസനം നിമിത്തം ചിത്തത്രുമം ഉണ്ടായവാണപ്പാലെ അലഘരഷ്ടി. പിന്നെ മുർഷ്ണിച്ചു നില തു പതിക്കുകയും ചെയ്യു രാജകോവിലു കുത്തുള്ള മററ ഗ്രൂപ്പീകരിക്കുന്ന കൂൺ ചുറരാ വള്ളെന്തും ചിലർ അവരെ കെട്ടിപ്പുടിച്ചും അവാവശ്യക സകടവും കോപ ഭും പ്രദർശിപ്പിച്ചതുടി. ചിലർ ദീർഘശ്വാസമിട്ടും, ചിലർ വികിവികികിരുത്തും, ചിലർ ഉണ്ടാക്കു അവശ്യരിഷ്ടി, പല്ലുകടിച്ചും കൈത്തിരുമിയും ചിലർ കോപിച്ചു പറഞ്ഞു. വേറെ ചിലർ ഒന്നും വിശ്രസിക്കാൻ കഴിയാതെ ന്നുംഭീച്ചുന്നുണ്ട്. മററ ചിലർ ഇംഗ്രേസും കൂൺ സാവധാനത്തിൽ ഇങ്ങനെ പരാത്തു. “എന്തു ലജ്ജാവഹം! ഇതെന്നാണോ” നിങ്ങളുടുക്കു കാട്ടിക്കുട്ടന്നതു! മീഡാരിലെ എതൊക്കെ ഗ്രൂപ്പിയാണോ സ്പരാജ്യത്തിന്റെ മുണ്ടത്തിനുവേണ്ടും മാറിക്കാത്തതു! അതിനാണോ നിങ്ങളുടുക്കു ഇംഗ്രേസിനു അലഘരി കുട്ടന്നതു? ചീ. നില്ലും! നിങ്ങളുടെ ഇം ഭീതത്പം കാണണമ്പാരാ തൊൻതുനു ലജ്ജിക്കുന്നു. സ്പന്തം മാനന്തര രക്ഷിക്കണമെന്തിനവേണ്ടി രജപത്രഗ്രൂപ്പീകരിക്കുകയും, മന്ദഹാസത്തോട്ടുടി,അന്നേ കംപേർ ഒന്നിച്ചു തീരുമായി ചാടി ആത്മത്യാഗം. ചെയ്യിരുന്നതു നിങ്ങളുടെ ഓഫീസിലിലിഛലു? വാളും കൈയ്ക്കിലെടുത്തു ഗ്രൗണ്ടം ചെയ്യുകാണും പോക്കുള്ളത്തിലിരുന്നും സ്പരാജ്യത്തിനവേണ്ടി മരിച്ചു ഗ്രൂപ്പീക്കളെ നിങ്ങൾ മറന്നുകഴിഞ്ഞുവാ? നിങ്ങളും രജപത്രഗ്രൂപ്പീകളുണ്ടെന്നു? അതുപുരത്തിനു പുറത്തു രജപത്രനേത്രം പോരിനെ അർഹിക്കുന്ന ഒരു പുത്രപ്പണം ഇല്ലാതായിരിക്കുന്ന ഉണ്ടായിരുന്നവുകും ഇം രാജ്യം

ഈ സക്കസമിതിയിൽ അക്കന്നതല്ലായിരുന്നു. അന്തഃപുരത്തിലെക്കിലും മാത്രരാജ്യത്തിനവേണ്ടി സ്വന്തം. ജീവൻ ബലികഴിക്കാൻ മടിയില്ലാത്ത ഒരത്തി ഉണ്ടാക്കണ്ടത് പ്ലാ? മീവാർരാജ്യം. അതുമേൽ അധിവൈദിച്ചുപായോ? നിസ്സരം, നിസ്സരം. കരയാതിരിക്കവീൻ. സന്ദേശത്താട്ടുടി ചിരിച്ചകൊണ്ട് എന്ന പോകാൻ അനവദിക്കവീൻ. ചുറുമുള്ളവർ സന്ദാച്ചിച്ചും അഹകരിക്കുന്ന തിനിടയിൽ സ്വരാജ്യത്തിനവേണ്ടി ആത്മത്യാഗം ചെയ്യവാൻ ഒരു രജപത്രന്മുകം സംഗതിവരുത്തവീൻ.

സുരീകൾ അലമറ നിത്തി. കൂൺഡായുടെ വാക്കുകൾ കേട്ടിട്ടും അവരോക്കെ ലജ്ജിച്ചുപോയിരിക്കുണ്ട്. ഒരു രജപത്രന്മുകം, മാത്രരാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കാൻവേണ്ടി മരിക്കാൻ ഭാവിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ കരയുന്നതും അനച്ചിത്തമാണെന്നും അവക്കു തോന്തിയിരിക്കുണ്ട്.

കൂൺ പിന്നെ, തന്റെ മാതാവും സന്താപസാഗരത്തിൽ മുഖം കുറഞ്ഞു ക്കുക്കുന്ന സ്ഥലത്തു ചെന്നു. അമ്മയുടെ തല സാവധാനരത്തിൽ പോകിയെട്ടതു മടിലിൽവെച്ചും ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:-- അമേ, എഴുന്നേള്ളുവീൻ. ഇതാനിങ്ങളുടെ കൂണ്ടാക്കുന്നതും എന്ന നോക്കവീൻ. ഞാൻ ഇഹലോകവാസം ചെടിയാൻഒ പാക്കുന്നു. ഇനി എന്ന നിങ്ങളുടെ കാണകയാണു.

ശ്രീരാമൻ വനവാസത്തിനു പുരപ്പട്ടപ്പോരു കൗസല്യപുരിക്കുന്നുണ്ടെന്നും, അഭിമന്ത്യ യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ച വത്തമാനം കേട്ടപ്പോരു സുഭ്രം എഴുന്നേന്നും, അങ്ങനെയും കൂൺനീരിൽ മുഴക്കിക്കിടന്ന രാജാൻി, എഴുന്നേറ്റു മക്കളെ കേട്ടപ്പീടിച്ചു മാറോണ്ടച്ചും, പലവായി അംഗീകാരത്തെന്ന നിത്താൻ ശ്രമിച്ചു. എത്രി അമ്മയുടെ പിടിയിൽനിന്നും തെരിറിത്തറച്ചും, അല്ലോ മാറിനിന്നും, അവരെ സമാധാനപ്പെടുത്താൻ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—

അമേ! നിങ്ങളു വീരമാതാവല്ലയോ? നിങ്ങളു ധീരമാതെ വംശത്തിൽ ജനിച്ചവാല്ലയോ? സാധാരണ ഒരു സുരീയപ്പാലെ ഇങ്ങനെ ചാപല്യം കാണിക്കുന്നതുനിങ്ങൾക്കു പററിയതാണോ? നമ്മൾ രജപത്രന്മുകളും

പ്ലായാ? നമ്മൾ മരിക്കാനല്ലോ ജനിച്ചു? പൊസ്റ്റ് ത്തിൽത്തന്നെ മരിച്ചുനബാം, യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ചുനബാം വരാം, അഗ്നിയാൽ മരിച്ചുനബാം, വിഷതിനിനു മരിച്ചുനബാം, കരാരംകൊണ്ടു മരിച്ചുനബരാം—വള്ളുവിധ ത്തിലും. നമ്മൾ മരിക്കേണ്ടവരാണു്. മരണത്തിൽനിന്നു വല്ലവക്കും രക്ഷപ്പെട്ടാൻ കഴിയുമോ? ജീവദാഹം ഒരു സക്കട തുളന്നവേപിക്കാനള്ളു കാലഭര്ത്ത ഞാൻ കുറയ കൈന്തരാൻ നിങ്ങളെത്തിനു വ്യസനാക്കുന്നു? ദീർഘാജുസ്ഥാ അശാക്കവിച്ചു് വാല്മക്യം തികഞ്ഞു മരിക്കാൻ നമ്മളിൽ എത്രും പക്കം സാധിക്കും? ഇതുകാലത്തെത്തുള്ളെങ്കിലും ജീവിക്കാൻ അശാ വദിച്ചതിനു് ഞാൻ അച്ചുനോടു നാഡിയുള്ളവളായിരിക്കേണ്ടതാണു്. തുക്കിക്കാം വന്നു നമ്മളുടെ കൊടു പിടിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ നമ്മളും കൈ ഓന്നിച്ചുപാറും ജോഹർ ചുന്ന കുമ്മം ചെയ്യുണ്ടിയിരുന്നില്ലോ? നമ്മളുടെ കുലവേവും താഴായ കാളി കല്പിച്ചിരുന്നവെങ്കിൽ നമ്മളും കൈ അതും ധാരിച്ചു കുടിയും ധാരിച്ചു മരിക്കാനും വരിക്കുംവിവരിക്കാൻ കയ്യില്ലോ? എൻ്റെ തേര്ത്താവു് വീശസ്വർഗ്ഗം പ്രാചീച്ചുപ്പെട്ടിരുന്നുവോ? അവൻ അവസരമുള്ളിൽ എൻ്റെ അമ്മ ശായ നിങ്ങൾ എന്നെന്ന അനന്തരമുഖിക്കുകയും എൻ്റെ അംഗാവിനു നിത്യശാന്തി അംഗംസ്വിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനും പകരം ഇപ്പുകാരം കിടന്ന കരയുകയായിരുന്നവോ ചെഞ്ഞുക? ആവക മരണങ്ങളാടു താരതമ്യപ്പെട്ടതിയുണ്ടു് ഇപ്പും ഞാൻ അനുഭവിക്കാൻപോകുന്ന മരാനം എത്ര ദ്രുതം! മീവാർരാജും മൃച്ചവനം നശിക്കാൻപോകുന്നു. അവാട്ടാരത നിസ്താരയായ ഒരു സ്കീഫുടെ മരണംകൊണ്ടു് ആ ശ്രൂപത്ര നിരാകരിക്കാം, എന്നു വന്നിരിക്കുന്നു. ആവിധം മരാനം ഒരു രജപ്പത്രസ്കീഫു് വെറും ഒരു ലീലയല്ലോ? നമ്മളുടെ ജീവകാലംതന്നെ ഒരു കളിയാണു്, കളിച്ചുകൊണ്ടു് ഇഹലോകത്തെ നാം ഉപേക്ഷിച്ചു പോകുകയും ചെയ്യുന്നു. പിന്നെ എന്തിനാണമേ നിങ്ങൾ ഇങ്ങനെ കരയുന്നതു്? എച്ചുനേണ്ടുവിൻ! എന്നെന്ന അനന്തരമുഖിക്കവിൻ, നിങ്ങളുടെ പ്രിയപ്പെട്ട രാജ്യത്തിന്റെ മുന്നത്തിനുവേണ്ടി മരിക്കുവാൻ സങ്കാരപരമായുള്ളതിനും അനുവദിച്ചവിൻ.

രാജ്ഞി ഇതൊക്കെ കേടുശേഷം കൃഷ്ണനീർ തുടച്ചു്, ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു് അയ്യോ മഹാദേവ, കരായുവാൻ എന്നീക്കു കാരണമില്ലോ? തന്ത്രായ കാരണമില്ലോ? വീവാർ രാജ്യത്തിന്റെ ശോചപ്രാവസ്ഥയെ ഓത്താണ താൻ കരായുന്നതു്. സ്പരാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കാൻ രജ പുത്രരിൽ ആരും മിനോട്ടു വരാനില്ലോത്തത്തിനെ ഓത്താണ താൻ കരായുന്നതു്. ശത്രുവിന്നേരെ ഓഃദാനം ഒരു വാഴ ഉറയിക്കാനു് ഉണ്ടേണ്ടതിനു ഗ്രാണിയള്ളു ഒരു രജപത്രൻ ഇല്ലാത്തതിനെ ഓഃദാനം താൻ കരായുന്നതു്. വലതുംകെ പൊണ്ണി, ഒരു സബാവിനെ മാടിവിളിച്ചു യുദ്ധത്തിനിറങ്ങാൻ ഒരു പുത്രപാൻ ഇല്ലാത്തതിനെ ഓത്താണ താൻ കരായുന്നതു്— മീവാറിന്റെ കമ അസ്തുമിച്ചു. ശത്രുക്കു രാജ്യത്തു സ്വർപ്പവിധ നാശങ്ങളും ചെയ്യുന്നതിലിട്ടും രജപത്രൻ ഒളിച്ചിരിക്കയാണ ചെയ്യുന്നതു്. മീവാർ നശിച്ചു. ഹാ, അതിന്റെ ഭരതവാക്യം ചൊല്ലികഴിഞ്ഞു. ഇവിടുത്തെ സന്താനങ്ങളും, സ്പരാജ്യത്തിന്റെ പേര് വഹിക്കാൻപോലും ദയാഗ്രഹല്ലാതായിരിക്കും. അവൻ മാത്രരാജ്യത്തിനു് അപമാനം വരുത്തുന്നവായിട്ടാണു് തീന്തിരിക്കുന്നതു്. ബാപ്പാ സി.ഹൻ, സമഭർശിസംഹൻ, സാംഗസി.ഹൻ, പ്രതാപസി.ഹൻ, രാജസി.ഹൻ എന്നീവർ ജനിച്ച രാജ്യമല്ലെ ഇതു്? അവരുടെക്കു ചുറ്റു ധീരമാണായിരുന്നു! ഇപ്പോഴത്തു പുത്രപാഠാൻ സ്കൂളിക്കുളേണ്ണാം മാപ്പും! ഇപ്പോൾ രാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കാൻ മറ്റു യാതൊരു മാർഗ്ഗിവും ഇല്ലോ കണ്ണപ്പോൾ നിർദ്ദേശിക്കാണിയായ ഒരു തത്താനിയെ ബലികഴിക്കും. ഇതൊക്കെ ഓത്താൻ എന്നീക്കു കരായുവാൻ തക്ക കാരണമില്ലെങ്കാം മകളു്?

തണ്ണീറ മാത്രാവു പറഞ്ഞതെത്താടക്കെ സ്ഥാമാഖനന്ന കൂൺ നൈമതിച്ചുവരുകിലും, ഈ അവസരത്തിൽ ആപ്പത്തോഴിക്കാൻ താൻ മരിക്കാ ത നില്പുത്തിയില്ലെന്ന പറഞ്ഞു ധരിപ്പിച്ചു ഒരുപാൽ അമ്മജ്ജുടെ അന്നഗ്രാഹത്തെ യാചിച്ചപ്പോൾ ആ വീരമാത്രാവു് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—

എന്നാൽ നീ പൊഞ്ചും, എന്നീരു അന്നഗ്രാഹത്തോടുടർന്നു നീ പോയി പ്രാണത്യാഗംചെയ്തു സദ്ഗോഷത്തോടു

കൂടി ബൈക്സോത്തെ പ്രാപിച്ചുകൊഡാക. സത്താപനമാരാ എന്നറിയാത്ത ദേവകളോടൊന്നിച്ച് അപിരെ വാത്യരാ നാം അശാഖേപിച്ചുകൊഡാക. നിരസ്സു പരിത്രണമായ ജീവനെ ബലിയായി അപ്പിച്ചതുകൊണ്ട് മീവാരിബേ സർപ്പാപദാദ്ധം നശിക്കമാറാക്കു.

അല്ലെന്നു, കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, തോഴി, വിഷ, നിരച്ച പാനപാത്രം കൊണ്ടുവന്നു. കൂൺ അതുമെടത്തു താൻറെ മറി ഫുകത്തു പോയി തന്റെ രജതാസനത്തിൽ ചെന്നിതന്നു. കലഘേരതയെ പ്രദയപൂർപ്പം സുരിച്ചുകൊണ്ടു, സ്വർഗ്ഗീയമായ നിഷ്പിളക്കതയുടെയും അശൈക്തവദവമായ സ്വരാജ്യസ്ഥാനത്തി സ്വന്തം ഒരുക്കാപിച്ച മുത്തീകരണമായ ആ സാഹസി, നിശ്ചലവലമായ ദീര്ഘയൈഭക്തി പാനപാത്രത്തിലെ വിഷം മുഴുവൻ വാച്ചിലേപ്പു ഉണ്ടിച്ചു. ആ വിഷമാക്കുക, അവളുടെ രക്തത്തിൽ വ്യാപിച്ചില്ല. മരറാതെ പാതു തത്തിൽ പിന്നായും വിഷം നിറച്ചു കൊടുത്തു. അതും അവശ കടിച്ചു. അതും ഹലവിച്ചില്ല. അമ്മവാ നിഷം രനായ യമ നും അതികമനീയമായ ആ വിഗ്രഹത്തിൽനിന്നും ജീവനെ തട്ടിപ്പറിച്ചുകൊണ്ടു പോകാൻ. ഈ ലോകത്തിൽ പ്രശ്നാ ലൈകനു “എക്സാമൈരുധ്യാടിശൈ നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നതിനും വൈമനസ്യമുണ്ടായിരിക്കാം.. മുന്നാമത്ര” എത്തു പാതു തത്തിൽ കരേക്കുട്ടി ശാത്രിയിൽ വിഷം കലത്തി കൊടുത്തു. കൂൺ, യമധമ്മരാജാവിനെ തന്റെ സ്വർണ്ണശക്തിയേണ്ടം ധ്യാനിച്ചു അന്തു. കടിച്ചു. കടിച്ചുകഴിഞ്ഞതയുടെനു ശ്രീരാത്തിൻറെ ചേതനകൾ അവസാനിച്ചു. ശ്രാസം അടക്കാി. “രാജപുത്രാനയിലെ കാസുമം” എന്നും എന്നും ജീവിപ്പോകുയും ചെയ്യും. മീവാർരാജ്യത്തെ ഭഹിപ്പിച്ചുപാനിതന്നു സമരാശായും അടക്കാി.

മിസ്റ്റർ റംസ്ട്രേറോഡ് (ഡബി. എൽ.) ഇംഗ്ലീഷിൽ എഴുതാതി എ അചിന്മാനമാണ് എഴുതിയതു്.

മുത്തവാദി, 109ാം ചിംഗം.

അരവിരാലയം

“പിയവയാണോ? നിങ്ങളിൽമോ?”

“എന്തു കമയാണോ, നിങ്ങൾ പറയുന്നതു്? ഞാൻ അറിയുമോ എങ്ഗാ! ഞങ്ങൾ ഒരേഗ്രാമക്കാരാണോ : ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിൽവച്ചതനെന്നാണോ ഇവരുടെ വിവാഹം നടന്നതു്. ഇവരുടെ ഭർത്താവു് ശോവിനസ്വാമി അയ്യർ ഒരു പോലീസ് സബ് “ഇൻസ്റ്റൈക്ടോറായിരുന്നു, ഒരു കാറ്പകടത്തിൽസ്പ്രക്ടാണു മരിച്ചതു്.” രാമയുഖാണു ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞെഴും, സഹസ്രനാമയും പെട്ടെന്നു് എന്നോ ഓമ്മവന്നതു് പാലെ, “ശോവിനസ്വാമി അയ്യർ! ശോവിനസ്വാമിഅയ്യർ! സബ്രീൻസ്റ്റൈക്ടർ! മലപ്പുറത്തുവ ചു് ഒരു കാറ്പകടത്തിൽസ്പ്രക്ട് മരിച്ചപോയ അദ്ദേഹമോ?” എന്ന ചോദിച്ചു.

“അന്തെ, ആ ശോവിനസ്വാമിഅയ്യർതനെ. നിങ്ങൾ അറിയുമോ?”

“മരിച്ചശേഷം അറിഞ്ഞു: അദ്ദേഹത്തെ മരിപു് പരിചയമണായിത്തന്നില്ല. ശവമാണോ ഞാൻ ഒന്നാമത്തു് കണ്ടതു്. അന്നു ഞാൻ മലപ്പുറത്തുണ്ടായിത്തന്നു. ഒരു പ്രാഹമണയുവാവു് കാറ്പകടത്തിൽ പെട്ടിരിക്കുന്നെ പന്നാറിഞ്ഞ ഷ്ടോൾ, ഞാനും അവിടെത്തെ ഒരു ഫോട്ടോഗ്രാഫും കണ്ടിട്ടാണു, വേണാം രാളിം—അയാളുടെ പേര് നല്ല ഓമ്മയിലും, ഞങ്ങൾ ഒരു കാറിൽ കയറി സംഭവസ്ഥലത്തു് ചെന്നു. ഞങ്ങളുടെക്കെത്തനെന്നാണോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അട്ടുനുകവിയയച്ചതു്, ശവം ഒരു ബല്ലീൽ കയറി ആളത്തു രേഖയച്ചതു്. സാധു, ശോവിനസ്വാമി! അയാളുടെ വിധവയാണോ അല്ലോ? നാായണ ഉരുട്ടെ സ്ഥിതിയെന്നാണോ? പഴയ ആചാരക്കാരനായിരിക്കാം.

“ഒരിപ്പുലമല്ല, നീങ്ങൾ കാണാംപോലെ, മകളുടെ തലമട്ടി വെട്ടുകയോ മറ്റൊരു ചെള്ളിട്ടുണ്ടോ? മീനാക്ഷിയേ നാശം പേര്. മീനാക്ഷിയേക്കണ്ണാൻ വിധവയാണെന്ന തോന്നുണ്ടോ?”

ഈ പർ ഇതുവും പറഞ്ഞപ്പോഴേപ്പും. സദ്യപ്പുള്ളി അവരു രമായി. മാറ്റുളവുരാട്ടകൂട്ടി അവം സദ്യയിച്ചലർപ്പേട്ട്. സഹസ്രാമയുക്ക് “അംഗീ” ഉണ്ണകഴിപ്പാൻതന്നെ നല്ല മന മുളാഡായില്ല ക്ഷേണാസാധനങ്ങളെ വയറ്റു സപീകരിക്കുന്നില്ലോ, നീങ്ങൽക്കു എണ്ണതാ തക്കുമിച്ചതിനാൽ നേരംതു “ഇരഞ്ഞാണില്ലെന്നോ; വിശ്വപ്പതന്നു ഇല്ലെന്നോ തോന്നി. ഉണ്ണകഴിച്ചതായി ഒരവിധം കാട്ടിക്കുട്ടി, എഴുന്നേറ്റു.

സഹസ്രാമയും ഒരു ഡിസ്കൂട്ട് “രജിസ്റ്റാരാഡ്” നല്ല സമാദ്യവുണ്ട്. വലിയ പരിപ്പുരാതനാണ്. അദ്ദേഹ തതിന്റെ ഭാര്യ കാലധികംപ്രാപിച്ചിട്ട് അഭ്യുക്കാല്പന്നായി. മകളും വീണും. വിവാഹംകഴിക്കാൻ അശ്വന്നമുണ്ട് വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നവുകൂടില്ല. ഇതുവരെ ഓരോ കാരണങ്ങൾ പറഞ്ഞു “ഒഴിയുകയാണു ചെയ്തു”. എടുത്തുപെത്തു വയസ്സുള്ള ഏതെങ്കിലും. ഒരു ചെൺകുടാവിനെ വിവാഹംകഴിക്കുന്നതിനു “അംഗീഹത്തിനു” അശേഷം ഇഷ്ടുംബന്ധായിരുന്നുണ്ട്. എന്നല്ല, അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതു, തെന്നല്ലോപന്യാച്ച മാനസികമാണും. പെൺകുടാവിനെ സംഖ്യയിച്ചു ശാരീരികമായും, സ്വപ്നത്തല്ലോപന്യാച്ച സാമ്പദാജികമായും. ചെയ്യുന്ന ഭോഷ്പവും അധ്യാത്മവാണാണും അദ്ദേഹത്തിനു ദ്രോഗമായ അഭിപ്രായമുണ്ടായിരുന്നു. സമുദായപരിഷ്കാരമുണ്ടായിരുന്നതു തിനാൽ ഒരു വിധവയെ വിവാഹംകഴിക്കണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കരുഗൾ. അതിനുള്ള പ്രയാസം അല്ലെങ്കിലും അഭിപ്രായമായിരുന്നുണ്ട്. സ്വന്നു ഭായത്തിലെ വിധവമാർ പുനർവ്വിവാഹത്തിനു “അനന്തരം രൗണം. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതു” അശാസ്ത്രീയവും. അധ്യാത്മക വുമാണെന്നും രക്ഷിതാകാരക്കു ദ്രോഗമായ വിശ്വാസമുണ്ടും. ലോകത്തു വിളംബരപ്പേട്ടതത്തക്കവസ്ഥയും, ആ വിധ

വമാരിൽ അധികംപതം ആകൃതിയാലും അലക്കാട്ടതാലും അകർഷണീയരാവാൻ പാടിപ്പാത്രവിധി. അലക്കാലപ്പെട്ടത്തപ്പട്ടിരിക്കും. ഇതിനേപ്പാറി സഹസ്രനാമങ്ങൾ ഇങ്ങനെ ചിന്തിച്ചു:—

രാജ്യത്തു കററംചെയ്യുവരെ തടവിലിട്ടുജ്ഞാദാണ്ട്.
തടവുമറി ഉറപ്പുള്ള ചുവങ്കളാലും ഇങ്ങനെ കളാലും
ബന്ധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കും. ആ ബന്ധനസ്ഥക്കും, വാർധക്യ
മാരക സമ്മതമോ ആനുഭൂല്യമോ ഇല്ലാതെ യാതാനും
ചെയ്യാൻ സ്വന്തന്നുമില്ല. അവരെങ്ങാൻ തടവുചാടി
സ്വന്തന്നും 'പ്രാപിച്ചേഷിൽ, വീണ്ടും പിടിച്ചുകൊണ്ടാവ
നു' അധികശിക്ഷ അനവേറിക്കേണ്ടിവരും. ശ്രാവണ
വിധവമാർ അനവേറിക്കുന്ന തടവുമറിയുടെ ചുവങ്കും ഇങ്ങ
നബശികളും അവക്കു കാണുന്ന സാധിക്കുന്നില്ല ജാത്യാചാ
രനിപ്പരതയാലാണു് അവർ ആവാണും ചെയ്യപ്പെട്ടിരി
ക്കുന്നതു്. പ്രകൃതിയും ഈ ആചാരവും തമ്മിൽ തടവുകാ
രക്കു ഏറ്റയത്തിൽവെച്ചു മത്സരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അതി
ന്റെ ഫലമായി വല്ലവതും പ്രകൃതിയുടെ ശാസനങ്ങൾ
സ്വീകരിച്ചു തടവുചാടി സ്വന്തന്നും പ്രാപിച്ചാൻ അവബാ
വീണ്ടും ഈ തടവിലേയ്ക്കു സ്വീകരിക്കയില്ലെന്നുള്ളതാണു
വ്യത്യാസം. പോയവർ പോയതുതനെ. ഇങ്ങനെ എത്ര
വിധവമാർ സ്വന്തം കററത്താലല്ല, സ്വന്തം ദോഷംകൈപ
ണ്ടല്ല, നിരപരാധികളായി നിർദ്ദോഷകളായ നിലയിൽ
ഭ്രംഭാകകാരാഗാരമല്ല, ഭ്രംഭാകനരകം. അനവേറിക്കുണ്ടു്!
ബുദ്ധിമാനാരായി, വിഭാഗാരായി, ലോകത്തപ്പെട്ട
ഗ്രഹിച്ചവരായി, സർവ്വസമുദായങ്ങളേയും നേർവ്വഴിക്കു
ന്നതാനുള്ളവരായ ശ്രാവണരായി എത്ര ശതവർഷങ്ങളായി
സ്വന്തംസഹോദരികളേയും മക്കളേയും ഇങ്ങനെ നരകളാണും
അനവേറിപ്പിക്കുണ്ടു്. എത്ര തത്ത്വാക്കാ വഞ്ചകികളും ഭ്രംഭ
കളുമായിത്തീരുന്നു. ഈ ആചാരത്തെ നശിപ്പിക്കാനുള്ള
സഭക്കേശത്തോടുള്ളി പ്രവർത്തിക്കുന്നവരെ എത്രപേര് പഴി
ക്കുണ്ടു്; അതിനവേണ്ടി ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടുനന്ന രാജനിയമങ്ങളെ
എത്രപേര് പരസ്യമായി എത്രിക്കുണ്ടു്; എന്നെപ്പോലെയുള്ള

பிலர் ஹூ டூபாரதை நீங்கூயிட்டு புவன்திட்டில் யோ? ஏற்றுக்கொள்ளுகின்கூடான் செல்லுத்துக்கா?

நானாய்வாய்தை ஹூய மகநீரை விவாதத்தின் வாய்பேர்க்குபரித் தொழுஷி தங் ஸஹஸ்ராமயூர். அவபிடுதவப்பட்டு அத்துவம் நாநாய்வாய்தை முத்துக்கல்லாய மீநாக்ஷிலை காங்காநீட்டுவாயி. அவத்தை ஸிங்ரூபு. இவலக்ஷனவு. அதேநூதைத் துக்கர்ணப்பிட்டு. வல்லுப்பதை யு. டோய்யாயிரிக்கொன விரைவிட்டு, தென்கூ விசாரம் ஹூதுகித் தூக்கலையதல்லாத அதிகாரப்பூர்வி அத்தாடு. எங். பாரததில்பி. அண்ணென்று ரிக்கே ஸபாஶாஸ் ராமசூ ஶாஸ்ரீ ஒமாயி மேல் புகாரா ஸபாஶங்க, நகாரு.

“காக்கலை, வாய், பாய், பாநபாயு. வீஸ்.” புரை அதுக்கே தொட்டுத்துக்கீ மீநாஅஜிலை விவாது, செல்லுஞ் ஸஹஸ்ராமயூர் மன்றப்புகித் தூத்து.

ஸ்ரூவமள்ளுப்பீகல்லித் தங் சிலர் வெய்வுத்துவம் அஞ்ஜீவானது. மதனிவப்பு நூயாயி, பூங்கும் காங்க்ஷிட்டு, எடுத்து பூத்து. அநாவெபிட்டு காந்தக்ஷிக்கொடுக்கூடு மீநாக்ஷிலை. அண்ணென்றுத்து என ஸ்ரூபீயாளங்கிலோ? அது கொள்டு அவத்தை அத்துவம் ஏதாளைநா' என்றது. அரியளமென். அது அநந்தாயாதுத்துக்காதை அரியளமென். தீந்த்துக்கை. ஸஹஸ்ராமயூர் அவத்தகை என கைத்தழுதி. டோய்வஶாத் அது அவத்தை கூட்டித்தொன கொட்டப்பூன் அதேநூத்தின் ஸாயிட்டு. தென்பூரியிலுத்து விவரண்துத். தென்கூ அத்துவம் என்ற ஏதுதியதினைத்தொல்லை. அவத்தகை அது காந்கு ஹூ. சுடுமாளைக்கிலை, பீரேரதிவப்பு. நகாநாளிரிக்கொன விவாத பூட்டுதின் மிரு ஸ்ரூபீகல்லானிட்டு அவதா ஸங்பந்திக்கை ஸபார் முடியிலை என பூத்து. சூடுயிரிக்களமென்., அண்ணென செல்லுகித் தூக்கலை விவாதம் பூட்டுத்தொன தான் யாக்கமென்., செல்லுப்பேகித் தொத்துமா ஸெனை தான் யாக்கமென்., செல்லுப்பேகித் தொத்துமா ஸெனை தான் யாக்கமென். ஏதுதியிலை.

മീനാക്ഷി എഴുതുവാദി; ഒന്ന് പരിഗ്രേഹിച്ചു; അദ്ദേഹത്തിന്റെ മിവെത്താനു ഭനാക്കി, അക്കത്തെപ്പും പോകയും ചെയ്യു.

പിരേറിവ് സം സഹസ്രനാമയ്യർ വളരെ ഉൽക്കേശവാദി സുക്ഷിച്ചു ഭനാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കു മീനാക്ഷി മറ്റു ഗൃഹികളോടൊന്നിച്ചു പതലിൽ ഇറങ്ങിവന്നു. മട്ടിയിൽ പുവിലും; മതവിധി! വിവാഹത്തിലെ മറ്റു ചാഞ്ചുകൾ കഴിയുന്നതുവരെ കാത്തിരാക്കാതെ, സഹസ്രനാമയ്യർ അന്നതന്നെ പിടവാദി സ്വരാജ്യത്തെപ്പായാ.

മീനാക്ഷി വിവാഹത്തിനു അനുകൂലയായിരുന്നില്ലോ? നിശ്ചയമായും അനുകൂലമാക്കാമായിരുന്നു. പിരേറിവ് സം അവരു മട്ടിയിൽ പുഷ്പംചൂടി തന്റെ അനുമതിയെ കാഴ്ക കന്ന അറിയിക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഒരാഴക്ക് ഭൻഡാഗ്രം എത്തെല്ലാവിധിയിൽ അന്നവേമാകാം! ആ ഭൻഡാഗ്രം തന്നെ മറ്റുള്ളവക്ക് ഭാഗ്യമായും കലാശിച്ചുകൂട്ടുന്നോ? മീനാക്ഷിക്ക് അക്കഷരാഘ്രാസം സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടോ; അവരുക്ക് ആ എഴുതുവായിക്കാൻ സാധിച്ചില്ലെന്നു മറ്റു വലുവു കൈകൊണ്ടും എഴുതുവായിപ്പിക്കാൻ അവരു ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല, ദൈര്ଘ്യപ്പെട്ടില്ല. ആ വിധവ അപവാദത്തെ ഭേദപ്പെട്ടു. എഴുതുവേദമായി ഒരു പെട്ടിയിൽ സുക്ഷിച്ചുവെച്ചു. താൻ അനുമതിൽ എഴുതുപറിക്കാൻ ആരംഭിക്കുകയും എഴുതുപറിച്ചു താൻതന്നെ ആ കര്ത്തുവായിക്കുമെന്നും തീരുച്ചുക്കാക്കുകയും ചെയ്യു.

ദിവസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു; മാസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു; അത്! പിടിപ്പും സഹസ്രനാമയ്യർ മരിായ വിധവയെ വിവാഹം ചെയ്യു. ഒരു നിശ്ചയത്തിൽ മനസ്സിപ്പിച്ചു ചിത്തത്തിനു പ്രധാനം വേദിവും മീനാക്ഷി കത്തെടുത്തു വായിച്ചു വിവരം അറിഞ്ഞു. അല്ലെന്നും നൂംബിച്ചിരുന്നു. പിന്നെ ധാരധാരയായി കണ്ണിൻ ഷക്കി.

ബൈധവ്യം അന്നവേബിച്ചു് ആശങ്കിച്ചു എല്ലാ വഴികളും മട്ടി, ഒരേ നിശ്ചയത്തിൽ മനസ്സിപ്പിച്ചു ചിത്തത്തിനു പ്രധാനം വേദിച്ചു ആ സാദ്ധ്യം, ഈ പശ്ചാത്താ പാവസരത്തിൽ, തന്റെ സമഭാഗ്യത്തെയും അതിലെ ആചാരങ്ങളെയും തന്നെപ്പും ചെയ്യാൻ സദ്ധാരണ

രിമാരെയും ഓൺ. ബ്രാഹ്മണവിധവമാരിൽ, ഇവിധം പദ്ധതിപത്തിന് കാരണമാകന്നവരുടെസംഖ്യ തന്നാൽ കഴിയുംവിധം ചുത്തുവോൻ വേണ്ടതു ചെയ്യണമെന്ന് മീനാക്ഷി ഉറച്ചു. അവരു ഉത്സാഹിച്ചു പറിച്ചു; അക്കുന്ന നിർബ്ലാസിച്ചു^{*} ഒരവിധത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്നമ തിവാങ്ങി ഒരു വിദ്യാലയത്തിൽ ചേരും. വഴിക്കു വഴിയായി സൗഹ്രംഗവൈദികൾ, ഇൻറർമൈഡിയററു^{*}, ബി. ഐ. എന്നീ പരീക്ഷകൾ ജയിച്ചു. ബ്രാഹ്മണരുടെയും അല്പാത്ത വരുടെയും ഇടയിൽ ചെന്ന ചിയവമാരെ വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തിട്ടുള്ളതെന്ന് ഒരു ശാല എപ്പുട്ടുത്തവാൻ ധനം അനുമതിച്ചു. ഉദ്ദേശത്തിലുണ്ടാക്കുടിച്ചു ആ അഭ്യർത്ഥന പ്രതീക്ഷിച്ചതിലും അധികം ഫലപ്രാപ്തമായി.

അതിലിട്ടും അവരു ഒരു ദീരുകൂട്ടും ചെയ്തു. അങ്ങെനെ ധനമല്ലെന്നും നടക്കുന്നതിനുംബിൽ, പൊൻഷൻപ റീഡ ഭാര്യാപുത്രരാജാനിച്ചു സഹായകമാക്കുൻ പാത്തിങ്ങനു വീട്ടിൽ കയറിച്ചേന്നു. താൻ ആരാജാനാണ്, ആ കുട്ടിന്റെ വിവരവും അതിനുശേഷമുള്ള കമകളും തന്റെ ഉദ്ദേശവും ധാരാത്താരു മടിയും ചാഞ്ചലയും ഇല്ലാതെ നല്ല ഇംഗ്ലീഷിൽ വാഗ്ദാനിയോടുള്ളി അങ്ങുഹാത്തെ അറിയിച്ചു. അതുപരം അനുസ്ഥിതായ ആ മാനൃന്ധ ധാരാത്താരു മറ്റുപടിയും പറയാതെ അകത്തുപോയി ഒരു കടലാസ്^{*} എടുത്തു കൊണ്ടുവന്നു, ആ വിഭ്രഷിയുടെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു^{*}, “ഈതു വായിച്ചു ഗ്രഹിക്കാൻ ഇപ്പോൾ അറിയാമല്ലോ” എന്നമാറ്റം പറഞ്ഞു. അതു^{*} 15,000 കുറുക്കു ഒരു ചെക്കായിങ്ങനു.

മീനാക്ഷിയമാരാ എൻഡ്രൂട്ടത്തി അതിംഗിയിൽ നടത്തിവരുന്ന ശാലയുടെ പേരാണ് ‘അവൈരാലയം’ എന്നതു^{*}. അതിൽ ഇപ്പോൾ 237 വിധവമാർ പാത്രത്വിലോടും വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യുവരുന്നു.

മാത്രാശ്വരി അഴുപ്പതിപ്പ്—1104 മേഡം.

* ഇതു^{*} ഒരു ധമാന്മാംക്വേ എന്ന സാക്ഷിയമാനമാക്കി എഴുതിയതാണ്. കുമാപാത്രജ്ഞിന്ദേശ്വരം മറ്റും പേരുകൾ ഫ്രേഡ്രിക്കുകും സംഭവിപ്പാത്രണത്തിനായി കുമാപാത്രജ്ഞം^{*} ഉദ്വല്ലപ്പട്ട രീതിലുപയോഗിക്കുന്നും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

മുൻക്രോത്തു കമാറൻ

പത്രാധിപർ, പത്രഭവകൻ, വിമർക്കൻ, കവി, കമാക്കൃത്ത്, ജീവചരിത്ര പ്രഖ്യാതാവ്, വാഗി എന്നിങ്ങനെ പല നിലകുളിൽ അഭ്യഹം സമാഖ്യജീച്ചിത്രങ്ങനും ആരെയും ആദ്യത്തുപരതയ്ക്കും അനുകംശം അനുഭാവഹിവുമായിരുന്നു.....അതു അനാധിപരമായ ഭാഷയിൽ

അതു അത്മബഹൃദയങ്ങളായ ആശയങ്ങൾ അടക്കാം ഗദ്യചേഴ്സ്റ്റുവാൻ പ്രാഗത്യൈളിൽ സഹിത്യനായിട്ടും കേരളത്തിൽ വേരായിരണ്ടു ഏന്ന സംശയമാണ്"

(ഉള്ളിട്ട്)

മലയാളത്തിൽ ഒന്നാമത്തെ ചെറുകമർയ്യദയും മി. കമാറൻലേ ഏന്നപോലും സംശയമുണ്ട് ആ ചെറുകമകളും മറ്റു പ്രസബ്യങ്ങളും ശ്രവരിച്ച് പ്രശ്നകൾ പുന്നുംതന്ത്രിക്കുകയും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചാൽ അതു.....ങ്ങ ഉത്തരമ കൃത്യമായിരിക്കും.

(എ. ഡി. ഹരിശ്രമ്മ)

